PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 14. FEBRUARJA 1967 • LETO VIII., ŠT. 42 • CENA 50 PAR (50 STARIH DINARJEV)

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 6. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

PRVA IZDAJA

TITO V AVSTRIJI — Včeraj je prispel na petdnevni obisk v Avstrijo predsednik SFRJ Josip Broz Tito z ženo in spremstvom. Na dunajski železniški postaji ga je sprejel avstrijski predsednik Franz Jonas z ženo. Telefoto: UPI

Predsednik Tito v Avstriji

Prisrčno srečanje na Dunaju

Predsednika Tita so na železniški postaji pozdravili avstrijski predsednik Jonas, kancler dr. Klaus in zunanji minister Tončič - Sorinj

OD NAŠEGA POROČEVALCA

DUNAJ, 13. februarja. Danes je prispel na petdnevni uradni obisk v Avstrijo predsednik Tito z ženo Jovanko, dr. Vladimirjem Bakarićem, Jankom Smoletom, Markom Nikezićem, Bogdanom Crnobrnjo in Srdjom Pricom. Na dunajski jugovzhodni železniški postaji so goste pozdravili predsednik Franc Jonas, kancler dr. Josef Klaus, zunanji minister dr. Lujo Tončič-Sorinj in drugi. Današnji program obiska je obsegal sprejem v Hofburgu pri predsedniku Jonasu, srečanje s člani diplomatskega zbora in slavnostno večerjo, med katero sta predsednika izmenjala zdravici. Jutri si bo Tito ogledal nekaj dunajskih znamenitosti in institucij ter se udeležil slavnostne predstave v Operi. Uradni pogovori bodo v sredo dopoldne.

Modri vlak se je ustavil ob bogato okrašenem peronu jugovzhodne postaje nekaj minut pred enajsto. Zamudil se je za kake četrt ure, ker so v Gradcu imeli težave z gretjem in so morali električnim lokomotivam dodati še parno, ki pa se je po nekaj kilometrih pokvarila. To je bila tudi edina motnja v sicer brezhibno delujočem organizacijskem aparatu obiska.

Ko je Tito stopil na rdečo preprogo pred skupino gostiteljev in množico novinarjev, je zadonela vojaška tromba in zaslišal se je prvi od enaindvajsetih topovskih strelov: uradni pozdrav najvišjemu predstavniku sosedne države. Predsednik Jonas je pristopil, segel Titu v roke in spregovoril nekaj prisrčnih besed o svojem zadovoljstvu spričo obiska in o svoji želji, da bi bilo gostu teh nekaj dni na Dunaju kar najbolj prijetno. Po ustaljenem mednarodnem protokolu je sledilo nadaljnje medsebojno predstavljanje, pri čemer sta se Tito in kancler Klaus pozdravila kot stara znanca — Klaus je bil pred dvema letoma v Beogradu in je takrat kot vršilec dolžnosti predsednika republike povabil Tita na Dunaj.

Tu so bili tudi uradni spremljevalci predsednika in njegove žene, ki bodo v prihodnjih dneh skrbeli za nemoten potek programa.

Med potjo po dolgem peronu k izhodu postaje se je med Titom in Jonasom spletel živahen pogovor in že so se zaslišali prvi komplimenti, o tem, kako Tito dobro obvlada nemščino. Gost je še od časa do časa pozdravil gardne vojake, ki so v gosti vrsti, negibno stali vzdolž rdeče preproge, razživel pa se je in pomahal vrh stopnic pred izhodom, kjer ga je več sto članov jugoslovanske kolonije in jugoslovanskih delavcev, sprejelo z našo zastavo in navdušenim vzklikanjem. Pred napuščem moderne postaje sta čakala bataljon avstrijske vojske in vojaška godba, ki je intonirala jugoslovansko in avstrijsko himno, brž ko sta se predsednika pojavila na planem. V čudovito sončnem in toplem vremenu, ki je močno prispevalo k prijetnemu razpoloženju številnih prisotnih, sta gost in gostitelj potem počasi korakala ob fronti častnega bataljona, pozdravljajoč starodavne vojaške prapore.

Na Prinz-Eugen-Strasse in na Schwarzenbergovem trgu, kjer je vozila kolona avtomobilov proti hotelu Imperial, se je na pločnikih zbralo precej ljudi, ki so pozdravljali visoke goste. Tik pred hotelom, okrašenim z jugoslovanskimi in avstrijskimi zastavami ter cvetjem, je čakalo

● Nadaljevanje na zadnji strani

Naši parlamentarci pri Touréju

CONAKRY, 13. febr. (Tanjug) — Štiridnevni obisk predsednika zvezne skupščine Edvarda Kardelja in jugoslovanske parlamentarne delegacije v Gvineji se je začel s srečanjem s predsednikom Gvineje Sekoujem Touréjem. Med pogovorom je Edvard Kardelj sporočil predsedniku Touréju prijateljske pozdrave predsednika Tita.

V začrtano smer

Srednjeročni načrt razvoja je začrtal smer naše politike na področju gospodarstva in negospodarstva do leta 1970. Smer je dokaj jasna. Sedaj gre za to, da bi se odločili tudi za naloge, ki naj bi jih delovne in druge organizacije ter republika izvršile, da bi uresničile v okviru srednjeročnega načrta začrtano smer v letošnjem letu. Republiška skupščina bo o tem programu razpravljala v prihodnjih dneh. Republiški izvršni svet pa je že obravnaval osnutek resolucije, v kateri naj bi bile na kratko povzete omenjene naloge.

Ne gre seveda, da bi v resoluciji ponavljali vse naloge, ki so navedene že v srednjeročnem načrtu. Pač pa naj bi dali večji poudarek predvsem tistim ukrepom, ki naj bi že letos omogočili kvaliteten premik v gospodarjenju in v upravljanju z družbenimi sredstvi. Res je, da že sami pogoji reforme, ki so bili na področju kreditnega, zunanjetrgovinskega in deviznega sistema ter na področju revalorizacije osnovnih sredstev sprejeti konec preteklega leta, pomenijo najmočnejši pritisk v omenjeno kvalitetno smer. Vendarle pa kljub temu splošnemu pritisku, ki se resda šele začenja, zaostajamo v nekaterih bistvenih postavkah, ki srednjeročni načrt nanje močno računa. In ob vsakršnih razpravah in obravnavanju teh ali onih problemov v zvezi z reformo, srednjeročnim načrtom ali enoletnimi nalogami, venomer znova naletimo nanje.

Semkaj sodi, recimo, vprašanje strokovnih kadrov v gospodarstvu in tudi drugod, brez katerih si ne moremo zamisliti niti uspešnega izvajanja reforme niti nalog srednjeročnega načrta v letošnjem in naslednjih letih. Podobno velja za vlogo znanstveno raziskovalnega dela, ki bi se moralo hitreje uveljavljati v gospodarstvu, ker brez tega nobeni pritiski pogojev reforme ne morejo biti posebno uspešni, zlasti pa še, če se zavedamo, kar večkrat radi poudarjamo, da bi znanje moralo biti naša najmočnejša primerjalna prednost. V letošnjem letu imajo republiški organi v programu več zakonskih predpisov s področja izobraževanja in znanosti, ki naj bi po svoje prispevali k uspešnejšemu izpolnjevanju prej omenjenih nalog. Toda to ne bo dovolj. Potrebne bodo pobude še z drugih strani. Tak dejavnik je vloga bank, ki jim jo je namenila reforma. Tukaj ne gre samo za njihov pomen, ki naj bi ga imele pri pospeševanju poslovnega združevanja, ki bo povečalo učinkovitost gospodarjenja. Gre tudi za njihov neposreden vpliv na kvalitetne notranje in kadrovske premike v delovnih organizacijah. Vsa ta in podobna druga vprašanja so aktualna tudi spričo nalog pri izvajanju ekonomske politike v letošnjem letu.

A. JAVORNIK

Izbiramo za reformo zavzete ljudi

IK CK ZKS o nalogah komunistov v pripravah na skupščinske volitve

LJUBLJANA, 13. febr. — Izvršni komite CK ZKS je na svoji današnji seji razpravljal o nalogah komunistov pred skupščinskimi volitvami. Ko je sekretar Franc Popit povzemal poglavitne misli razprave, je med drugim dejal, da se kljub nekaterim hibam predvolilne aktivnosti vendarle kaže napredek sedanjega načina kandidiranja. O kandidatih razpravlja širši krog ljudi. Pri izbiri kandidatov je opazno, da imajo občani občutek za pomembnost nalog, ki so pred nami, zato izbirajo kandidate z vso potrebno resnostjo.

Ako sistem kandidiranja še ni povsem dognan, je nujno upoštevati dejstvo, da bo moč izdelati demokratično metodologijo le skozi ustrezno prakso, upoštevajoč pri tem dosedanje pozitivne in negativne izkušnje. Kritizirati je treba to, da ponekod nimamo vsestranskih ocen dosedanjega delovanja skupščin Pomanjkanje takih ocen in analiz je treba pripisati oportunizmu, ki se, denimo, kaže tudi v poudarjanju nekaterih formalnosti, kot je vprašanje, ali eden ali več kandidatov. Oboje je lahko slabo, ako se poskušamo samo z enim kandidatom izogniti potrebi boja za kvaliteto ali ako mislimo, da več kandidatov že samo po sebi zagotavlja, da bodo prišli v skupščino zares takšni ljudje, ki bodo kos zahtevam gospodarske in družbene reforme. Ne bi smeli sprejeti nekakšnega pravila, s katerim bi omejevali možnost sestave kvalitetnih skupščin.

V razpravi so govorili tudi o tem, kako zadnje čase po sili poudarjamo nujnost jasnih konceptov. Ako pri tem mislimo, da bomo imeli dokončno izdelan in dognan koncept razvoja Slovenije ali posameznih regij že takoj jutri, se seveda motimo. Toda nekatere naloge, ki jih postavlja reforma pred po-

●● Nadaljevanje na zadnji strani

London: sestanek sredi noči

Wilson je ob dveh obiskal Kosigina - Kosigin včeraj odpotoval iz Londona - Direktna teleprinterska zveza Kremelj–Downing Street

LONDON, 13. februarja (TASS, Reuter). Sovjetski premier Aleksej Kosigin je po enotedenskem obisku v Veliki Britaniji odpotoval s posebnim letalom iz Londona v Moskvo. Na železniški postaji Victoria, s katere se je sovjetski premier odpeljal do letališča Gatwick, so se od visokega gosta poslovili premier Wilson, zunanji minister Brown in drugi predstavniki britanske vlade.

Britanski premier Wilson je davi zgodaj nenadno obiskal predsednika sovjetske vlade Kosigina in se z njim pogovarjal eno uro. Kot je sporočila agencija Reuter, trdijo obveščeni viri, da je Wilson menil, da sta po sinočnjem štiri ure in pol trajajočem sestanku, na katerem so pripravljali skupno sovjetsko-britansko uradno sporočilo, ostala še vprašanja, ki jih je treba razčistiti. Zategadelj je poklical Kosigina, ki je privolil še v en sestanek. Britanski premier je v spremstvu zunanjega ministra Georga Browna prispel v Kosiginov hotel nekaj pred 2. uro in ga zapustil davi ob 3. uri.

Aleksej Kosigin in Wilson sta se sinoči ponovno sešla v Chequersu in nadaljevala »kritične pogovore« o vietnamskem problemu. Pogovori so se začeli nocoj po sporočilu iz Washingtona, po katerem je predsednik Johnson ukazal, da je treba ponovne letalske napade na DR Vietnam preložiti za dan ali dva. Trdijo, da je ameriški predsednik tako ukazal, da bi bil olajšal pogovore med Kosiginom in Wilsonom Iz londonskih obveščenih krogov se je zvedelo, da je bil Wilson pred nocojšnjim sestankom v stikih z Washingtonom, o sovjetskem premieru pa trdijo, da se je posvetoval z voditelji DR Vietnama.

V skupnem sporočilu o rezultatih obiska so posebno pozornost posvetili Evropi. Obe strani sta se strinjali, da sta utrditev miru in varnost v Evropi največjega pomena za naroda obeh držav in za mir po vsem svetu. Obravnavali so tudi sklicanje posvetovanja, na katerem naj bi govorili o tem, kako zagotoviti varnost in razvijati sodelovanje v Evropi. Obe strani sta se zedinili, da bi takšno posvetovanje, če bi bilo ustrezno pripravljeno, utegnilo biti koristno.

Vladi sta v sporočilu z globokim obžalovanjem ugotovili, da se vietnamska vojna širi, da zahteva čedalje več žrtev in da vse to ogroža sosednje države ter mir in trdnost. Izrekli sta se za čimprejšnje prenehanje vietnamske vojne. Nadalje sta potrdili privrženost ženevskim sporazumom iz let 1954 in 1962. Ženevske sporazume sta podpisali tako Sovjetska zveza kot Velika Britanija. Vladi sta podali svoja stališča o tem, kako vzpostaviti mir v Vietnamu. Še naprej bosta pazljivo preučevali položaj in si kar najbolj prizadevali, da bi se našla rešitev za vietnamsko vprašanje. Prav tako bosta podpirali stike v ta namen.

Priznali sta pomembnost in koristnost stikov na vladni ravni in se dogovorili o tem, da bosta vzpostavili neposredno teleprintersko zvezo med Kremljem in rezidenco britanskega premiera.

V skladu z doseženim napredkom in perspektivami za nadaljnje razvijanje odnosov je vlada Velike Britanije pozdravila predlog sovjetskega premiera o sklenitvi sporazuma o prijateljstvu in miroljubnem sodelovanju med Sovjetsko zvezo in Združenim kraljestvom. Vlada iskreno pričakuje pogajanja, ki bodo privedla do sklenitve takšnega sporazuma.

Sovjetski premier je povabil britanskega premiera Wilsona, naj obišče Sovjetsko zvezo. Povabilo je bilo hvaležno sprejeto, čas obiska pa bodo določili pozneje.

Ugodnejši start industrije

Slovenija dosegla v januarju za 6,5 % večjo proizvodnjo kot lani

LJUBLJANA, 13. febr. — Proizvodni rezultati industrije v Sloveniji so v januarju presegli pričakovanja. Kljub visoki finalizaciji izdelkov v decembru in manjšemu številu delovnih dni je bilo letos sezonsko znižanje indeksa v januarju manj izrazito kakor druga leta. Tudi ni bilo občajnega sezonskega zmanjšanja zaposlenosti. Število delavcev je celo naraslo, kar daje slutiti, da računa industrija z bolj dinamičnim razvojem v prihodnjih mesecih.

Že tretji mesec zaporedoma opažamo, da izkazuje industrija v Sloveniji razmeroma visoko stopnjo povečanja nasproti ustreznemu mesecu prejšnjega leta. Lani v novembru je znašalo to povečanje 6.7 odst., v decembru 6,6 odstotka, v preteklem mesecu pa je bila celotna industrijska proizvodnja za 6,5 odst. večja kakor v lanskem januarju. Indeks fizičnega obsega proizvodnje (izračunan na temelju lanskega povprečja) je znašal v januarju 93,0 nasproti 87,3 lani v tem mesecu. Razen elektrogospodarstva, in dustrije nafte, industrije gradbenega materiala, lesne in tekstilne industrije so vse druge industrijske panoge presegle lansko januarsko proizvodnjo, najbolj pa kovinska in nekovinska industrija, elektroindustrija, barvasta metalurgija in usnjarska industrija, ki so presegle lanski januar za več kakor 10 odstotkov.

Zadovoljiv je zlasti rezultat najmočnejše industrijske panoge v Sloveniji, kovinske industrije, ki je imela po decembrski finalizaciji sicer manjšo proizvodnjo, vendar je presegla lanski januar za blizu 16 odst. Tudi proizvodnja elektroindustrije je bila za dobrih 12 odst. večja in je bila skoraj enaka kakor v decembru. Nad lanskim mesečnim povprečjem pa je bila proizvodnja v črni in barvasti metalurgiji. V teh dneh panogah so presegli lanski januar za 5 oziroma 11 odst. v kemični industriji za 8 odst. in v usnjarsko obutveni industriji ob boljši preskrbi s surovimi kožami za 10 odst.

Proizvodnja premogovnikov je bila sicer pod lanskim mesečnim povprečjem, vendar še za malenkost večja kakor la-

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Mirnejše ozračje v Pekingu

Sovjetskim državljanom oblasti zagotovile osebno varnost - V notranjosti protisovjetske demonstracije ne ponehajo - Boji v Tibetu

PEKING, 13. februarja (Tanjug). Opozorilo, da naj sovjetski diplomati ne zapuščajo območja veleposlaništva, je bilo v veljavi pet dni, včeraj pa so ga preklicali z obrazložitvijo, da je sovjetskim uslužbencem in časnikarjem zagotovljena varnost s pogojem, da »ne bodo izzivali revolucionarnih množic«. Danes je bilo v posameznih pekinških četrtih videti otroke s šolskimi torbami. Tibetanski »skupni štab« revolucionarnih upornikov« in rdečegardistov je poslal nujno brzojavko obrambnemu ministru LR Kitajske Lin Piaoju in zaprosil za pomoč.

Sovjetski odpravnik poslov v Pekingu Jurij Rozduhov se je danes vpisal v žalno knjigo veleposlaništva DR Vietnama v Pekingu ob nenadni smrti vietnamskega veleposlanika Tran Thu Binha. Ne upoštevaje stikov s kitajskim zunanjim ministrstvom je tako sovjetski odpravnik prvič odšel iz veleposlaništva, da bi opravil neko javno dolžnost, po opozorilu kitajskega ministrstva, naj sovjetski diplomati ne zapuščajo veleposlaništva. Včeraj so, kot že rečeno, to opozorilo preklicali.

Tudi dopisniki agencije Tass, ki stanujejo zunaj veleposlaništva in ki so se v zadnjih dneh zatekli v veleposlaništvo, so danes spet prišli v svoje pisarne. Pred dvema dnevoma so prvi tovornjaki mestne snage pripeljali v sovjetsko veleposlaništvo, da bi odpeljali odpadke. Tudi mlekarji so danes nadaljevali svoje delo, nadzorniki mestnega vodovoda pa so prišli, da bi pobrali vodarino.

Mnogi opazovalci povezujejo te nove dogodke z neobjavljenim govorom premiera Ču En Laja, oziroma s tistimi odlomki govora, v katerih se je premier zavzel za drugačne metode boja. Hkrati zbuja še zmeraj veliko pozornost to, da govor ni bil objavljen in da je zato utegnil vplivati samo na sto tisoč rdečegardistov in na pekinške prebivalce, ker je Ču En Laj govoril v Pekingu. Na podlagi tega domnevajo, da bi poglavitni namen govora utegnil biti ta, da bi se umirilo ozračje v glavnm mestu, medtem ko naj bi se v notranjosti kampanja razvijala glede na lokalne potrebe in razmere. Deloma potrjuje vse to tudi današnja vest agencije Hsinhue o vrsti velikih protisovjetskih zborovanjih v več kitajskih mestih. Pripominjajo tudi, da je zunanji minister Čen Ji ostro napadel sovjetsko vodstvo in »sodobne revizioniste«.

Kot piše na plakatih, ki že nekaj dni visijo po zidovih, bi danes morale začeti pouk osnovne šole. Čeprav je očitno, da v Pekingu odlok ne velja v celoti, pa so se v posameznih mestnih četrtih pojavili šolarji. Na današnjih plakatih pa piše, da bodo marca začele pouk tudi srednje šole. Maršal Lin Piao je ukazal, kot piše na plakatih, da morajo do konca februarja nadaljevati normalno delo tudi vse vojaške šole.

Te najnovejše ukrepe si razlagajo tukaj s tem, da si prizadevajo z vračanjem otrok in učencev v šole napraviti prostor za učinkovitejše de-

‡ Nadaljevanje na zadnji strani

Vietnam: uradno še nič novega

V Washingtonu se ne ve nič konkretnega – Rusk: Pričakujemo odgovor

WASHINGTON, 13. februarja. Tukajšnji politični krogi in opazovalci so bili precej presenečeni zaradi nepričakovanega podaljšanega premora v bombardiranju DR Vietnama. Ameriški vojaški predstavnik v Saigonu ni hotel priznati, da gre v bistvu za premor v bombardiranju DR Vietnama ter se je omejil na izjavo, da je to vprašanje, ki sodi zgolj v pristojnost Washingtona. V Parizu so z zelo zmernim optimizmom sprejeli ameriški sklep o začasni preložitvi bombardiranja DR Vietnama. Osvobodilne južnovietnamske enote se sistematično ogibajo bojem.

Ameriški zunanji minister Dean Rusk je izjavil danes, da pričakujejo ZDA odgovor Hanoia na začasen premor v bombardiranju DR Vietnama. Dejal je, da je Washingtonu »potrebna ustrezna akcija druge strani«, vendar tega ni hotel natančneje obrazložiti.

Nepričakovano podaljšanje premora v bombardiranju DR Vietnama je zbudilo precejšnje presenečenje tukajšnjih političnih krogov in opazovalcev. — Washingtonski uradni krogi še vedno nočejo komentirati tega, kakšne narave naj bi bil podaljšani odmor, niti nočejo govoriti o tem, da je do premora že prišlo. Poprej so omenjali, da bodo morda prenehali letalski napadi, dokler se ne bodo končali londonski pogovori med Kosiginom in Wilsonom. Prvi washingtonski komentarji poudarjajo, da se državnikoma ni posrečilo najti skupne rešitve za Vietnam. Na podlagi tega sklepajo, da premor v bombardiranju ne bo dolgotrajen.

Čeprav predsednik Johnson še ni uradno odgovoril na predlog Hanoia o pogovorih, sovjetski komentatorji pesimistično gledajo na možnosti, da bi kanali »tajne diplomacije« pripomogli k spremembi ameriškega stališča, po sovjetskih ocenah prevladuje v ameriški zunanji politiki težnja do kraja izkoristiti sedanji kitajsko-sovjetski spor in akcije Kitajcev, ki poskušajo onemogočiti nadaljnje pošiljanje pomoči DR Vietnamu iz ZSSR in socialističnih držav.

V Parizu so z zelo zmernim optimizmom sprejeli ameriški sklep o začasni preložitvi bombardiranja DR Vietnama. Tukajšnji politični opazovalci ugotavljajo, da gre za nov

●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Rim: vlada ostala, nesoglasja tudi

Socialisti zahtevajo nedvoumna jamstva za izvajanje programa vlade

RIM, 13. febr. (po telefonu). Italijanska vlada ni odstopila, temveč je imela danes sejo, na kateri je sklepala o nastopu pred parlamentom. Kritično vzdušje, ki ga je pred štirimi dnevi povzročil poraz vladnega predloga v senatu, se je uneslo. Krščanski demokrati in socialisti v vladi so uskladili stališča za neposredno akcijo, vendar bi bilo težko reči, da so odpravljeni motivi, ki povzročajo nesoglasja med njimi.

Najbolj je pohitelo vodstvo krščanske demokracije: zavzelo je stališče, da ni motivov za odstop vlade. Možnost odstopa Morovega kabineta je ocenilo kot preveč tvegano potezo, ki bi utegnila razbiti koalicijo levega centra, razpis predčasnih volitev in dolgotrajnejša politika nestabilnosti pa bi vsekakor neugodno vplivala tudi na italijanski gospodarski položaj, ki se sicer dokaj ugodno razvija. S svojo naglo odločitvijo pa so si krščanski demokrati v trenutni situaciji pač zagotovili taktično prednost; če bi vseeno prišlo do krize, naj vsa odgovornost zadene socialiste.

Socialisti so to občutili in izrazili »razočaranje« nad vladnim partnerjem, ki se vede »kot da se ni nič zgodilo« Njihov položaj pa je bil zlasti težak, ker se je ob tem znotraj stranke hipno stopnjeval pritisk tistih elementov, ki že itak niso zadovoljni z dejavnostjo ali nedejavnostjo levega centra in ki so prepričani, da sodelovanje v taki vladni stranki bolj škoduje kot koristi. Sekretariat PSU je dolgo zasedal, nato pa izjavil, da je mera žrtev, ki so jih doprinesli socialisti levemu centru, polna in zahteval nedvoumna jamstva za izvajanje nekoč dogovorjenega vladnega programa.

Končalo se je tako, da so socialisti sklenili ostati zvesti svojim načelom in v imenu splošnih interesov dežele in demokracije vztrajati v vladi. Ocenili so, da bi bila kriza huda nesreča, saj bi še bolj zavrla že tako počasen ritem reform, ki so Italiji tako potrebne. Opoziciji, ki je burno navijala za krizo, so dali pod nos, da se ji zaman toži po časih »frontal-

‡‡ Nadaljevanje na zadnji strani

Koliševski na Švedskem

STOCKHOLM, 13. febr. (Tanjug). — Predsednik zvezne konference Socialistične zveze Lazar Koliševski, ki je na povabilo švedske socialdemokratske stranke prispel na 5-dnevni obisk na Švedsko, je imel danes v Stockholmu prve pogovore s predstavniki te stranke.

Danes v „Delu"

2 stran
Leto turizma — splošna akcija

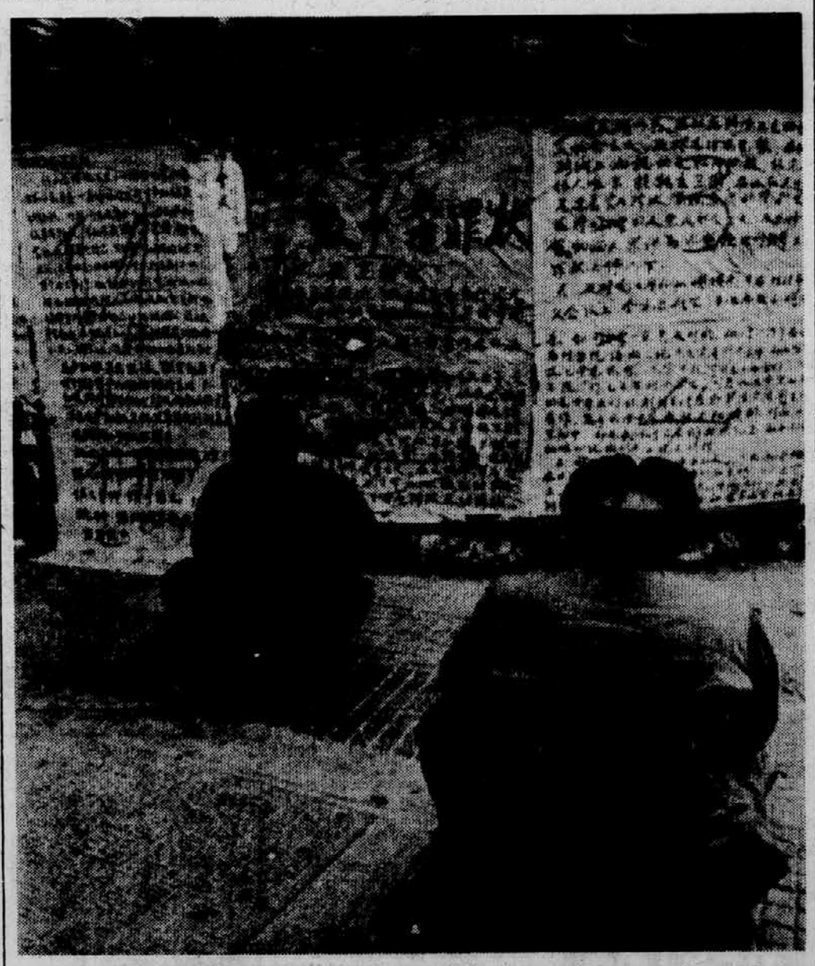
3 stran
Družbeni dogovori o politiki delitve

4 stran
Spor zaradi alžirskega plina

5 stran
Proizvodni načrt mariborskih »Ob zorji« prekoračen

6 stran
Zaradi stare navade v smrt

9 stran
Ladja šteje hribe

ZGODOVINA NA LEPAKIH — Zgodovina kulturne revolucije se piše predvsem na velikih lepakih, s katerimi so že nekaj mesecev prekriti zidovi po kitajskih mestih. Lepaki so praktično tudi edini vir informacij za tuje dopisnike v Pekingu. Na sliki: možakarja sta se »zasidrala« pred lepaki, ki menda napadajo predsednika republike Liu Šao Čija. Telefoto: UPI

Med predlogi preveč vodilnih ljudi

Pogovor z novinarji o predvolilni dejavnosti v Sloveniji

LJUBLJANA, 13. febr. — Kandidacijski zbori volivcev naj bi se začeli okrog 10. marca. Dotlej naj bi nadaljevali zbiranje predlogov za možne kandidate ter ob tem še vsestransko izpopolnili njihovo sestavo. Tovrstne razprave oziroma dogovori v organizacijah Socialistične zveze pa seveda lahko pomenijo le usklajevanje meril, ne pa sklepanje o kandidatih, kar je stvar kandidacijskih zborov volivcev.

O tem so se danes pogovarjali z novinarji in predstavniki volilne komisije pri glavnem odboru SZDL Slovenije. Na pogovoru je bilo med drugim poudarjeno, da v dosedanjih predvolilnih pripravah ni bil poudarek toliko na številu predlogov za možne kandidate, marveč na kvaliteti te aktivnosti, ki naj jo zagotovi demokratičen volilni postopek.

Po podatkih iz 42 od 62 slovenskih občin je bilo zbranih do 8. februarja 1690 predlogov za možne kandidate za občinske odbornike (izvoliti jih je treba kakih 1900). Za republiške poslance, ki jih bomo volili 200, je zbranih 377 predlogov, za 25 poslanskih mest v zvezni skupščini pa 40 predlogov. Zbiranje predlogov je bilo doslej intenzivnejše na podeželju, medtem ko je začela akcija zajemati delovne organizacije oziroma industrijska središča šele v zadnjem času. V tem je tudi dokajšen vzrok, da je sestava doslej zbranih predlogov še dokaj enostranska.

Tako je med predlogi za možne kandidate za republiške poslance kar 40 odst. vodilnih ljudi iz skupščin, državne uprave, zlasti pa direktorjev v podjetjih. Med predlogi za republiški zbor sploh še niso zastopane nekatere panoge, kakor znanost, gradbeništvo in obrt, za gospodarski zbor republiške skupščine pa je premalo predlogov iz stanovanjsko-komunalne dejavnosti, znanosti, zdravstva, socialnega varstva in obrti. Deloma enostranski so tudi dosedanji predlogi za druge samoupravne zbore (za prosvetno-kulturni zbor so predlogi omejeni v glavnem na profesorje in učitelje, za socialno zdravstveni zbor pa na zdravnike). Izredno malo upoštevajo predlogi ženske. Med predlogi za občinske odbornike je vsega 9,2 odst., za republiško skupščino pa 9,8 odstotkov žensk, čeprav je med zaposlenimi v Sloveniji kar 43 odstotkov žensk. Ugoden pa je podatek, da je med predlaganimi možnimi kandidati za občinske odbornike 84.7 odst. takih, ki te funkcije doslej še niso opravljali.

M. Z.

Sklic

Prosvetno-kulturni in socialno-zdravstveni zbor republiške skupščine

LJUBLJANA, 13. febr. — Predsednika prosvetno-kulturnega in socialno-zdravstvenega zbora skupščine SR Slovenije sta sklicala seji zborov za torek, 21. februarja 1967 ob 9. uri.

Po predlogu dnevnega reda bosta zbora med drugim razpravljala o predlogu resolucije o ukrepih gospodarske politike v letu 1967 in o predlogu zakona o proračunu SR Slovenije (republiškem proračunu) za leto 1967.

Prosvetno-kulturni zbor bo razen tega razpravljal o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o skladu SR Slovenije za pospeševanje kulturnih dejavnosti; o predlogu zakona o prispevku SR Slovenije za socialno zavarovanje samostojnih umetnikov; o predlogu odloka o soglasju k spremembi finančnega načrta sklada SRS za šolstvo za leto 1966; o stanju in problemih kinematografije na Slovenskem; o telesni vzgoji v vzgojno izobraževalnih zavodih v SR Sloveniji ter o predlogu zakona o prenehanju višje gospodinjske šole v Grobljah in njenega internata.

Socialno-zdravstveni zbor pa bo obravnaval tudi stališča in predloge ukrepov za uresničitev nalog akcijskega programa na področju zdravstvenega varstva; predlog zakona o kritju primanjkljajev, nastalih do leta 1966 v zdravstvenem zavarovanju kmetov ter predlog zakona o višini dohodkov gospodinjstva za določitev pravice do otroškega dodatka.

Odlok ZIS o sredstvih za vodno gospodarstvo

BEOGRAD, 13. febr. (Tanjug). — Danes je začel veljati odlok zveznega izvršnega sveta o uporabi sredstev iz zveznega proračuna za vodno gospodarstvo v tem letu. Po odloku zveznega izvršnega sveta bodo za ta del a izločili iz proračuna 3,360.000 novih dinarjev, prav toliko pa bodo prispevale tudi zainteresirane republike.

V republiški skupščini

Osebni dohodki smejo rasti skladno s produktivnostjo

Pristojna odbora sprejela predlog resolucije o izvajanju gospodarske politike v letu 1967

LJUBLJANA, 13. februarja. Značilno je, da rastejo osebni dohodki hitreje kot produktivnost v delovnih organizacijah z nizko produktivnostjo, je dejal poslanec Janez Japelj na današnji seji odbora republiškega zbora za družbeni plan, finance in proračun, ki je razpravljal o značilnostih razvoja v lanskem ter o možnostih v letošnjem letu.

Član IS Vikotr Repič je opozoril še na drugo značilnost. Lani so bile namreč zaloge v podjetjih večje, iz česar bi mogli sklepati, da še marsikje ne obračunavajo osebnih dohodkov na podlagi dosežene realizacije. Poslanci so soglašali, da je doslej še vse premalo storjenega, da bi dobili enotnejša merila za ugotavljanje produktivnosti, ki so zdaj med podjetji in panogami še zelo različna. Strinjali pa so se s tem, da bi morale zdaj zlasti občinske skupščine poskrbeti, da bi v delovnih organizacijah uresničevali svoje že sprejete predpise o notranji delitvi dohodka, jih izpopolnjevali, hkrati pa naj bi skupščine nenehno spremljale gibanje osebnih dohodkov ter posredovale, kadar le-ti ne bi bili v skladu z rastjo produktivnosti.

Beseda je tekla tudi o bankah, ki so še premalo poslovne in še preveč le »distributerske«. Ker je v razpravi nekdo omenil, da je vzrok za to tudi v tem, ker skupščina ni sprejela zakona o cenzusu, je poslanec Ivan Ros dejal, da bi bilo malce enostransko iskati vzroke samo v tem. Bistvo je po njegovem v poslovnosti bank in pri tem postavil za zgled ljubljansko banko, ki na najrazličnejše načine stimulira vlaganje v banko. Viktor Repič pa je opozoril, da je to zdaj še toliko važnejše, ko se o investicijskih naložbah odločajo delovne organizacije same. Gre namreč za to, da se o investicijah ne odločamo posamič ampak s širših narodnogospodarskih vidikov, pri čemer pa bi moral dobiti republiški zavod za planiranje močnejšo koordinacijsko vlogo med bankami, gospodarsko zbornico in delovnimi organizacijami.

Poslanci so se posebej ustavili ob problemih zaposlovanja zlasti spričo tega, da bo do letos ti problemi še ostrejši kot lani. Izvršni svet, je sklenil, kot je povedal Viktor Repič, da bo o teh problemih sestavil kompleksno študijo. V razpravi pa je bilo izraženo mnenje, da si od razširitve terciarnih dejavnosti ne kaže obetati kaj prida, ker terjajo te dejavnosti strokovno usposobljene ljudi, problem zaposlitve pa je tistih, ki dokončajo osemletko ali pa še te nimajo. Soglašali pa so glede tega, da je treba spremeniti predvsem strukturo že zaposlenih, zlasti na vodilnih delovnih mestih.

Odbor je nato po odmoru skupaj s stalnim odborom gospodarskega zbora z nekaterimi manjšimi spremembami sprejel osnutek resolucije, ki naj bi jo skupščina sprejela za usmeritev gospodarskega razvoja v letošnjem letu.

V. JARC

Leto turizma – splošna akcija

Seja odbora za turizem republiškega zbora

LJUBLJANA, 13. februarja. Mednarodno leto turizma naj bo vsesplošna akcija in hkrati začetek izvajanja tistih nalog srednjeročnega plana, ki so posvečene turističnemu razvoju Slovenije. V razpravi o predlogu priporočila, ki naj bi ga sprejela skupščina SRS v zvezi z mednarodnim letom turizma, so člani odbora za trgovino, gostinstvo in turizem med drugim menili, da bi morala skupina poslancev pred začetkom turistične sezone obiskati turistične kraje in ugotoviti, kako na terenu izvajajo skupščinska priporočila.

Če bosta republiški in gospodarski zbor sprejela predlagano priporočilo, potem bo akcija poslancev vsekakor upravičena, zlasti kot pomoč in spodbuda turističnim delavcem na terenu. Predlagano priporočilo vsebuje namreč vrsto koristnih predlogov za urejevanje še nerešenih zadev. Tako naj bi med drugim še pred sezono popravili in uredili vse ceste in jih opremili s potrebnimi znaki, obvestili in opozorili. Pripravili naj bi se na boljše izkoriščanje počitniških domov in zasebnih turističnih sob ter dali vso podporo večjim vlaganjem v zasebni sektor, servisne delavnice, trgovino in podobno. Zlasti pomemben je odnos občinskih skupščin, ki lahko z ustrezno davčno politiko močno podpro razvoj turističnega gospodarstva. Posebej je poudarjena potreba po modernizaciji mejnih prehodov, ki bodo postali zlasti letos ozko grlo našega turizma, če jih ne bomo ustrezno uredili in razširili.

Na seji so med drugim opozorili tudi na nekatere neustrezne predpise. Zlasti so kritizirali način obračunavanja v trgovinah pri prodaji blaga z 10 % popustom za devize. To obračunavanje je tako zamotano, da se ga ne otepa samo trgovina, ampak tudi inozemci, ki imajo pravico do takega nakupa. Mednarodno leto turizma naj bi med drugim izkoristili tudi za bolj sistematično vzgojo prebivalstva.

N. I.

Tudi zdravstvo se vključuje v ukrepe gospodarske politike

Iz odbora socialno-zdravstvenega zbora

LJUBLJANA, 13. februarja. Odbor socialnozdravstvenega zbora za proučevanje zakonskih in drugih predlogov je svojo razpravo o analizi, ki prikazuje značilnosti razvoja v lanskem in razvojne možnosti v letošnjem letu, povezal z obravnavanjem osnutka ugotovitev in resolucije o ukrepih gospodarske politike v letošnjem letu.

V tistem delu osnutka resolucije, ki zadeva področje socialnega zavarovanja in zdravstva, je kot osnovna naloga navedena uskladitev izdatkov z dohodki, pri čemer naj bi k smotrni potrošnji pripomogle sistemske spremembe in drugi ekonomsko strokovni ukrepi. Gre za to, da republika sprejme program zdravstvenega varstva ter vrsto zakonskih predpisov, ki naj bi zagotovili izvajanje ukrepov s področja invalidsko pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja in otroškega dodatka. Dalje naj bi po osnutku te resolucije poslovne banke hitreje sprostile pri njih vezane depozite sklada invalidsko pokojninskega zavarovanja, republika pa izpolnila svoje obveznosti do tega sklada.

V razpravi so na odboru ugotovili, da osnutek ne vsebuje nalog v zvezi z akcijskim programom, ki ga na področju zdravstva sprejema republika. Predlog, da bi se tudi to vključilo v besedilo, ter druge pripombe na osnutek resolucije bo odbor posredoval odboru republiškega zbora za družbeni plan, finance in proračun, ki je pristojen sklepati o končnem besedilu resolucije.

M. N.

MERIKA TOALETNA MILA

Opustitev višje gospodinjske šole

Soglasje k predlogu zakona v odboru prosvetno-kulturnega zbora

LJUBLJANA, 13. feb. Člani odbora za proučevanje zakonskih in drugih predlogov so danes po dveurni in temeljiti razpravi soglasno ugotovili, da so za zakonski predlog, s katerim naj bi republiška skupščina sprejela sklep o prenehanju višje gospodinjske šole v Grobljah.

Direktorica šole dr. Sonja Kukovec je na sestanku opozorila navzoče, da je treba sklepanje o obstoju te šole povezovati z obravnavanjem danes pri nas izredno aktualnega problema prosvetljevanja ljudi z zdravim načinom prehrane, oblačenja in urejanja svojega okolja. Rekla je, da bi morali v tekstu zakona zagotoviti nadaljnji razvoj študija tega področja. Vsi poslanci, ki so govorili o tem zakonskem predlogu (predlog zakona je povezan s prizadevanji za racionalizacijo visokega šolstva), so tudi opozarjali, da zakonski predpis o opustitvi te šole nikakor ne sme negativno vplivati na usposabljanje strokovnjakov za to področje. Zato bodo predlagali, naj se to omeni v obrazložitvi, ki je priložena zakonskemu predlogu.

Šolo naj bi opustili jeseni letos. Vse prostore bi prevzela biotehniška fakulteta, ki bi skupaj s pedagoškima akademijama tudi skrbela za nadaljnjo vzgojo strokovnjakov tega področja.

J. S.

Pogovor predstavnikov naših in zahodnonemških sindikatov

BEOGRAD, 13. febr. (Tanjug). — V ZR Nemčijo bo jutri odpotovala delegacija Zveze sindikatov Jugoslavije. S predstavniki Zveze nemških sindikatov (DGB) se bo pogovarjala o problemih v zvezi z zaposlovanjem jugoslovanskih delavcev ter z njihovimi delovnimi in življenjskimi razmerami v ZR Nemčiji. Delegacijo sestavljajo predstavniki služb za zaposlovanje centralnega sveta ZSJ in republiških sindikalnih svetov Hrvatske in BiH. Delegacijo vodi sekretar centralnega sveta ZSJ Veljko Milatović.

Nujna dolgoročna usmeritev

Odbor gospodarskega zbora za proučevanje zakonskih predlogov o razvojnih možnostih Slovenije

LJUBLJANA, 13. februarja. Vrsta kolektivov pri nas s konkretnimi samoupravnimi odločitvami kaže, da pri svoji poslovni politiki sploh ne upoštevajo tega, kaj bo prinesel jutrišnji dan. Njihova usmeritev je torej izrazito kratkoročna! Razumljivo je, da so takšne nesmotrne odločitve — pa čeprav so ob danem času za kolektiv zelo koristne — družbeno zelo škodljive in naposled škodljive tudi za sam kolektiv, če upoštevamo kasnejše posledice. Ob tej načelni ugotovitvi so v odboru za proučevanje zakonskih in drugih predlogov gospodarskega zbora skupščine SRS, ko so obravnavali razvojne možnosti Slovenije v letošnjem letu, navedli vrsto konkretnih primerov.

Medtem ko imamo na eni strani podjetja z dokaj jasno in pravilno perspektivno politiko, imamo na drugi strani podjetja, ki, ocenjujoč skozi prizmo družbenih koristi, dobesedno zlorabljajo samoupravne pravice, ki jim jih daje svobodna delitev dohodka. Ta zadnja skupina podjetij živi pravzaprav samo za danes; njih kolektivi se ne menijo dovolj za perspektivno usmeritev in dohodek uporabljajo večinoma za osebne dohodke. Tega bi seveda ne bilo, če bi že sistem deloval tako, da bi bila delitev res odvisna od stopnje produktivnosti v delovnih organizacijah.

Tudi na investicijskem področju vplivi reforme še niso prinesli zadovoljujočih rezultatov. Le dobra četrtina od vseh investicijskih sredstev je namreč namenjena za pomembne, tako rekoč ključne investicije, pri katerih navadno sodelujejo tudi banke in usmerjena sredstva republike. Kar malodane tri četrtine preostalih sredstev pa je tako močno razdrobljenih, da njihova investicijska uporaba v večini primerov ne more dajati zadovoljivih ekonomskih rezultatov.

V odboru je bilo slišati predlog, da bi morali izrabiti možnosti, ki jih daje zvezna zakonodaja, in izdati predpise o minimalni strokovni izobrazbi za vodilno osebje. Poslanci so tudi vprašali, zakaj toliko časa odlašamo z ukrepi, s katerimi bi zagotovili združevanje sedaj razdrobljenih sredstev za vzdrževanje cest. Slišati je bilo nadalje mnenje, da je brzkone nekoliko preveč optimistično pričakovanje, po katerem bi letos v primerjavi z lanskim letom lahko računali s 5 do 6-odstotnim povečanjem realnih osebnih dohodkov.

Ko so obravnavali predlog skupščinskega priporočila o nalogah v mednarodnem letu turizma, so poslanci poudarili nujo, da dobi akcija kar največjo širino. Več turističnega duha bi morali v tem letu zbuditi zlasti še na tistih območjih, ki so se doslej, kljub sicer ugodnim možnostim, turistično še premalo uveljavila. Poslanci so tudi predlagali ustanovitev posebnega nacionalnega komiteja, ki naj bi usmerjal vse akcije v mednarodnem turističnem letu; skupščinsko priporočilo pa naj bi bilo — po njihovem — kar najbolj konkretno v tem smislu, da bi tudi določalo, kdo je dolžan opraviti posamezne nakazane naloge.

F. JERAS

Pripravljeni so predlogi za rešitev sedanje krize

Hajro Kapetanović o položaju premogovnikov

BEOGRAD, 13. februarja. »Pripravljeni so predlogi za prebroditev sedanje krize premogovnikov,« je izjavil v razgovoru z novinarji predsednik odbora zveznega zbora za industrijo Hajro Kapetanović in dejal, da bi morali zdaj hitreje storiti konkretne ukrepe, da ne bi prišlo do ustavitve proizvodnje tudi v rudnikih, ki imajo pogoje za nadaljnje obratovanje.

Predvsem je treba pospešiti izdelavo dolgoročnega programa razvoja energetike in pri tem natančno določiti delež in mesto premoga kot nacionalnega bogastva, vendar tako, da s tem ne bi preprečevali prizadevanj za intenzivnejšo proizvodnjo in konkurenčnejše vključevanje našega gospodarstva v mednarodno delitev dela. Program razvoja energetike naj bi bil pripravljen že do konca prvega polletja in ne kot je bilo prvotno predvideno šele ob koncu leta.

Hkrati s sprejetjem dolgoročnega plana razvoja energetike pa je treba pripraviti tudi učinkovite instrumente, ki bi zagotovili tudi spoštovanje in uresničevanje določene politike. V prvem letu srednjeročnega plana npr. niso bili upoštevani v planu določeni proporci med potrošnjo premoga in tekočih goriv. Hajro Kapetanović je dejal, da bi morali v skladu z zahtevo srednjeročnega plana razvoja preučiti tudi razmerja med cenami posameznih energetskih virov, da bi tako lahko spodbudili najracionalnejšo porabo v energetiki in zagotovili najustreznejšo strukturo novih energetskih objektov.

Že zdaj je povsem jasno, da nekateri premogovniki ne bodo mogli obstati dalj časa, zato je treba poskrbeti za takojšnjo izdelavo programov za prekvalifikacijo rudarjev. Pospešiti bi morali gradnjo novih termoelektrarn, ki je zdaj v zaostanku, prav tako pa naj bi postavili še nove elektrarne v neposredni bližini perspektivnih premogovnikov. Z ekonomskimi ukrepi bi bilo treba ublažiti sedanjo ekspanzijo v uvozu tekočih goriv.

»Največji del nalog pa čaka seveda rudnike same, ki si lahko zagotovijo svoje nadaljnje obratovanje za daljši čas le s hitrejšo modernizacijo, z optimalnim izkoriščanjem najbogatejših premogovnih ležišč, da bi tako znižali stroške proizvodnje in povečali svojo konkurenčnost,« je dejal Hajro Kapetanović. Da pa bi se lahko rudniki hitreje modernizirali, naj bi jim s spremembami v carinski tarifi omogočili uvoz opreme, ki je doma ne izdelujemo, z manjšo carino ali pa sploh brez carine.

(JAK)

Ocenili so lanske filme

Najboljša avtorja sta Klopčič in Sajko

LJUBLJANA, 13. februarja. Pravzaprav lahko upravni odbor sklada SRS za pospeševanje proizvodnje in proizvajanja filmov le enkrat v letu uveljavi osnovno načelo sklada in podpre vse kvalitetno v slovenskih filmskih prizadevanjih — takrat, ko na podlagi ocen posebne komisije razdeli med filme, proizvedene v enem letu, nagrade za kvaliteto. To je naredil UO sklada na današnji dopoldanski seji.

Sredstva sklada za lansko leto so bila manjša od predvidenih, a upravni odbor se je vseeno odločil za stimulativna priznanja in bo zato prenesel nekaj sredstev zanje iz letošnjega proračuna. Komisija je ocenila tri celovečerne slovenske filme in šestnajst kratkih. Ker po določilih statuta UO lahko nagradi le filme, ki so bili javno predvajani, je letos odločala o priznanjih dvema igranima filmoma, kajti »Grajski bikič Jožeta Pogačnika bodo dokončani šele v letošnjem letu. Kot najboljši filmski dosežek se je tako uveljavil Klopčičev film »Zgodba, ki je nič«, na drugem mestu je ostal Stigličev »Amandus.« Producent bo zanju prejel 24 oziroma 12 milijonov starih dinarjev.

Kratke filme je komisija razporedila v štiri kvalitetne kategorije in predlagala upravnemu odboru, naj nagradi le filme iz prvih treh kategorij. Z malenkostno spremembo je njen predlog obveljal. Najvišji nagradi za kratke filme (po 5 milijonov starih dinarjev) bosta prejela filma »Stari obrati« (Mako Sajko) in »Manevri, veliki in mali« (Branko Ranitović). Filmi iz druge kategorije bodo prejeli po tri milijone starih dinarjev. To so »Podobe iz sanj« (Vojko Duletič), »Potopljena obala« (Mako Sajko) in »Podobe neke mladosti« (Matjaž Klopčič). Filmi tretje kategorije, ki bodo prejeli po dva milijona starih dinarjev nagrade, pa so »Barve spomina« (Jože Babič), »April 1941« (Zvone Sintič), »Sintetična kronika« (Črt Skodlar) in »Angel Varuh« (Jože Bevc).

Pripomniti velja, da gre za prave nagrade v bistvu samo pri kratkih filmih, kajti nagrade celovečernim filmom so pravzaprav le neke vrste kritje negativne razlike med proizvodno in reproduktivno ceno filma — pa še ta bo pokrita le pri »Zgodbi, ki je nič«.

S. G.

Na kratko

KOSOVSKO-METOHIJSKA POKRAJINA se bo razvijala prihodnja leta znatno hitreje kot druga jugoslovanska območja. Pokrajina ima izjemno ugodne možnosti za plasman kapitala, kar spodbuja podjetja iz bolj razvitih krajev, da vlagajo svoja sredstva na njenem območju. V Prištini so se namreč odločili, da bo vsaka delovna organizacija in banka, ki bo vložila svoja sredstva v Kosovu in Metohiji, dobila razen rednih 6 % obresti in 3 % dodatnih obresti iz zveznih predpisov še nadaljnje 3 % na podlagi pokrajinskega sklepa.

NAJBOGATEJŠE KULTURNOZABAVNO ŽIVLJENJE v zgodovini Niša bo v mednarodnem letu turizma. V začetku julija bodo jugoslovanske zborovske slovesnosti z mednarodno udeležbo, konec leta bo v nišk: trdnjavi srečanje jugoslovanskih filmskih umetnikov, razen tega pa pripravljajo več večerov zabavne in narodne glasbe.

UČENCE V GOSPODARSTVU naj bi nagrajevali, kot predlaga Zveza mladine, po uspehu pri delu in v šoli. Vsaka delovna organizacija naj bi s svojim pravilnikom določila najmanjšo nagrado, ki pa se ne bi mogla zaradi bolezni ali počitnic zmanjšati. Zveza mladine opozarja tudi na pojav, da je bilo v minulem letu sprejeto v šole učencev v gospodarstvu mnogo učencev brez pogodb z delovno organizacijo ali zasebnim delodajalcem, kar praktično pomeni, da ti učenci ne dobivajo nobene nagrade za svoje delo. Mladinska organizacija predlaga, da bi tudi te učence materialno preskrbeli s štipendijami ali posojili iz skladov, v katere bi plačevale sredstva delovne organizacije, gospodarske zbornice, občinske skupščine, izobraževalne skupnosti itd.

VREDNOST UVOZA BLAGA IZ ALBANIJE je dosegla lani na podlagi pogodb, ki jih je sklenil prištinski kmetijsko-industrijski kombinat »Kosmet-eksport«, okoli 383.000 dolarjev. Realizacija sklenjenih pogodb je bila ocenjena kot zadovoljiva. Glede na vse to so možnosti, da se blagovna izmenjava z albanskimi zunanjetrgovinskimi podjetji letos razširi.

Pisma bralcev

Objava ima značaj razpisa

Dne 31. 1. 1967 je bil v tej rubriki pod prispevkom Staneta Robeka iz Maribora, ki pravi, da naj bi se »pri zaposlovanju upoštevala načela javnosti, cenenosti in kvalitete«, objavljen tudi odgovor strokovnega sodelavca republiškega zavoda za zaposlovanje Francija Stareta, ki med drugim trdi: »Objavljanje (op.: najbrž prostega delovnega mesta) v časopisih nima vloge razpisa, pač pa je to le osnovna informacija o povpraševanju in ponudbi delovne sile . . .«

V 18. členu temeljnega zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. SFRJ št. 43/66) pa je določeno:

1. Delovna skupnost mora v javnih informacijah objaviti vsako prosto delovno mesto, za katero je sklenila, da se zasede, in delovne pogoje na njem.

2. Občinski zavod za zaposlovanje delavcev mora vsako prosto delovno mesto, ki mu je prijavljeno, takoj objaviti na način, ki je dostopen občanom.

3. Če so prosta delovna mesta objavljena tako, kot je določeno v drugem odstavku tega člena, se šteje, kot da bi bila objavljena v javnih informacijskih sredstvih po prvem odstavku tega člena.

Ker je trditev zakonskemu določilu očitno v nasprotju, komentar ni potreben. Potrebno se mi zdi seznaniti javnost, da je objavljanje prostih delovnih mest obvezno in da ima značaj razpisa, ne pa le ekonomske zakonitosti — ponudbe in povpraševanja.

IVAN GRIMŠIC,
Maribor
Gajeva 2

PRIPIS

Po določbah 18. člena temeljnega zakona o delovnih razmerjih morajo komunalni zavodi za zaposlovanje objaviti vsako prosto delovno mesto, ki jih prijavljajo delovne organizacije, in sicer na način, ki je dostopen občanom.

Glede na ta določila komunalni zavodi za zaposlovanje in njihove izpostave objavljajo prosta delovna mesta na svojih razglasnih tablah. Tako informirajo občane svojega delovnega okoliša o prostih delovnih mestih. Čeprav je s tem zadoščeno osnovnim intencijam temeljnega zakona, pa delovne izkušnje kažejo, da ta oblika ne zadošča, če hočemo povečati mobilnost delavcev. Zato komunalni zavodi poleg rednih objav na običajnih razglasnih mestih sporočajo osnovne podatke o prostih delovnih mestih in delovnih pogojih še časopisoma Delo in Večer, da bi o tem seznanili čimširši krog interesentov (zlasti začasno brezposelnih delavcev) in jim dali možnost, da vložе ponudbe za prosta delovna mesta.

Odgovor v Delu z dne 31. 1. 1967 potemtakem ni v nasprotju z določbami citiranega zakona, kajti če delovne organizacije prijavljajo prosta delovna mesta komunalnim zavodom za zaposlovanje, le-ti v vsakem primeru prosto delovno mesto tudi objavijo v smislu določb 2. točke 18. člena temeljnega zakona o delovnih razmerjih (prečiščeno besedilo). Objavljanje v časopisju pa je za komunalne zavode za zaposlovanje dodatno delo, ki ga ne zahtevajo določbe zakonodajalca, pač pa je to oblika, prek katere naj bi služba za zaposlovanje omogočila izpolnitev načela, da se postavi pravi človek na pravo delovno mesto. Le-to pa je mogoče takrat, kadar je informacija dostopna širšemu krogu interesentov.

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE, LJUBLJANA

Ob novih kovancih

Delo je 3. t. m. poročalo, da bo na novih kovancih poleg grba le latinica in cirilica. Torej kovnica, ki je zvezna državna organizacija, ne bo spoštovala enakopravnosti jezikov, kot ji narekuje čl. 131 ustave.

Imamo štiri pisave jezikov: srbsko-hrvatsko oziroma hrvatsko-srbsko v latinici in cirilici ter slovenščino in makedonščino. Zakaj bi dajali neopravičeno prednost srbohrvaščini?

Torej, ali vse štiri pisave na vsak kovanec enakopravno z enakimi črkami in mejnajočim se zaporedjem ali pa drugačno enakopravno tehnično rešitev. Npr. naj bo ena četrtina kovancev samo na enem jeziku (cirilica), druga četrtina iste serije na makedonskem jeziku itd., četrtina v latinici in četrtina v slovenščini. Druga vrednost, npr. dvajsetdinarski kovanci, ravno tako po 25 odst. v vsaki seriji.

Upajmo, da naši odgovorni zastopniki, v interesu patriotizma, ne bodo dovolili, da bi bil vsak kovanec žaliteV za Slovence in Makedonce. Vsi javni napisi federacije so hkrati slika in videz vsebine enakopravnega sožitja naših narodov, kar tako nazorno predstavlja naš lepi in pomembni državni grb, ki ga nosi vsak kovanec.

JAKA AVSIC
Ljubljana
Aškerčeva 1

GLIN in štipendije

Nimam podatkov o socialni strukturi današnjih dijakov in študentov, gotovo pa je, da premnogi nadarjeni učenci, ki so končali obvezno šolanje, nimajo možnosti za nadaljnji študij, pa če bi si to še tako želeli. To velja predvsem za tiste učence, ki so doma daleč od šolskih centrov in nimajo sredstev za osnovne, a drage življenjske potrebe. Kje dobiti štipendijo, če starši teh stroškov ne zmorejo?

Mislim, da je danes v pogojih gospodarske reforme, ko delovne organizacije iščejo notranje rezerve med drugim tudi pri štipendijah, to še večji problem, kot je bil. Pri tem pa mnoga delovna mesta zasedajo ljudje z neustrezno šolsko izobrazbo. Vem, da samo formalna kvalifikacija še ne zagotavlja uspešnega dela, osnovni pogoj pa bi le morala biti.

Dne 2. 2. je Vojko Černelč v Delu napisal članek o združitvi dveh največjih gospodarskih organizacijah v mozirski dolini (LIN in GG) in o njuni politiki štipendiranja. Mislim, da bi morala ta članek prečitati vsa naša javnost. Prepričan sem, da bi ta zgled moral biti vzor vsem našim delovnim organizacijam. Če bi bilo tako, bi štipendiranje ne bilo več pereče.

BRANKO ERMENC,
študent višje stomatološke šole v Mariboru

Naš kruh

Dve dolgotrajni svetovni vojni z vsemi tegobami sem preživel. Kaka lakota je bila v raznih deželah! Pomislimo samo na koncentracijska taborišča, na pomanjkanje v partizanskih enotah in na težave vsega človeštva, prizadetega z vojnimi strahotami. Ljudje, ki so pretolkli dolga leta v takih razmerah, bi vedeli povedati, kaj pomeni kruh. Naj navedem še nekaj starih izrekov, ki podčrtavajo važnost kruha v našem življenju: S trebuhom za kruhom, šel je služit kruh v tujino, šlo mu je za boljši košček kruha. Mednarodna organizacija FAO objavlja statistike, ki povedo, da dve tretjini človeštva strada. In poročila o Indiji? Svetovna javnost se je zganila in priskočila na pomoč od hude lakote prizadetim, da bi preprečila smrt sto tisočev. Na vse to sem se spomnil, ko sem bral pred dnevi pismo »Kruh spoštujmo!«

Kdor nima zaprtih oči, lahko vidi, kako vozijo ponije za prašičjo krmo iz raznih internatov in velikih menz; na pomijah plavajo kosi kruha, in to celo belega. V splošnem s pripovedovanjem in prikazovanjem ne bo mogoče odpraviti tega stanja, ker smo pač ljudje, ki živimo po naravnih zakonih samoobrambe in samoohranе, večkrat z velikem egoizmu. Nekaj uspeha pa bi lahko dosegli v internatih in menzah, kjer je kruh neomejeno na razpolago. Kdor ne more použiti velikega kosa kruha, naj ga bo koristno porabil. Če bi sešteli vse take prihranke, bi se to precej poznalo. V drobnem bi prispevali tako tudi standardu, in če drugega ne, bi vsaj ne kazali, da je ponekod kruha preveč.

RUDOLF GASPERIN,
Ljubljana
Vrtača 2

Na račun zdravja ne smemo varčevati

Stališča RS ZSS o racionalizaciji potrošnje v zdravstvu

LJUBLJANA. 13. februarja. Na današnji razširjeni seji predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije so razpravljali o nekaterih spremembah v socialnem zavarovanju in ugotovili, da vse zakonske spremembe, še zlasti s področja zdravstvenega zavarovanja, čeprav so le delne, pomenijo pomemben preobrat v gospodarjenju z razpoložljivimi sredstvi.

Sedanje rešitve pa še ne pomenijo, da smo lahko zadovoljni, marveč opozarjajo, da moramo storiti vse, da čimprej dobimo dopolnilno republiško zakonodajo o organizaciji in financiranju zdravstvene službe, ker le sistemsko urejena potrošnja v zdravstvu lahko rodi pričakovane rezultate. Prav tako pa je nujno, da z vso odločnostjo in po prioritetnem vrstnem redu začnemo izvajati akcijski program na področju zdravstva, od katerega je še zlasti odvisna racionalizacija v zdravstvu, sicer se bomo vedno teže branili pred očitki, da probleme v socialnem zavarovanju rešujemo na račun zavarovancev

V razpravi so opozarjali na nevarnosti, da ne bi v prizadevanjih za varčevanje s sredstvi zdravstvenega zavarovanja prizadeli zdravja in življenjskega standarda delovnih ljudi. Sindikati so zaskrbljeni nad nekaterimi tendencami po avtomatičnem zniževanju nadomestil za osebne dohodke v času bolezni, še zlasti, če jih delovne organizacije sprejemajo brez potrebnih analiz o vzrokih obolevanj. Ni torej odveč priporočilo, naj samoupravne odločitve čimbolj slonijo na medicinskih strokovnih mnenjih, še zlasti strokovnjakov s področja medicine dela. Glede na to, da so delavci v času bolezni prizadeti, ker velja za nadomestilo osebnih dohodkov povprečje preteklega leta, naj bi, je menilo predsedstvo, ostala nadomestila za osebne dohodke nad sedem dni na dosedanji višini (90 %); znižali pa bi nadomestilo v primeru, če ugotovijo, da delavci izigravajo preventivne in varnostne ukrepe in obojo tudi po svoji krivdi. Z minimalnimi nadomestili za krajša obolevanja pa bi lahko izločili in destimulirali bolniške izostanke, ko zanje ni zdravstvenih razlogov.

V razpravi je bilo nemalo pripomb na umestnost predlaganega cenzusa, ki pogojuje prejemanje otroškega dodatka. S poudarkom, da je predlagana rešitev začasna, so sprejeli stališče, da je treba v republiki nujno ponovno sprožiti pobudo za spremembo zveznih predpisov, tako da bi republike samostojno in učinkovito urejale otroško varstvo in otroški dodatek. Dokler pa to ni urejeno, so menili, pa tudi ne kaže ustvarjati političnih problemov s spremembo zneska za opremo novorojenčkov. Pri določanju porodniškega dopusta je nedvomno odločilno mnenje zdravstvene službe in ne gre toliko za 105 ali 133 dni, kakor za to, da pospešeno in kompleksno urejamo otroško varstvo predvsem z vidika moderne proizvodnje ter normalne in zdrave vzgoje otrok.

Iz razprave o doplačilih se je rodil sklep, naj komunalne skupnosti pri predpisovanju doplačil ne gredo v širino, da se doplačila ne sprevržejo v dodatno zbiranje sredstev za kritje primanjkljajev zdravstvene službe, namesto da bi prispevala k racionalnejši potrošnji. Za zdravljenje v bolnišnici pa sploh ne bi predlagali doplačil.

MARIJA ROBEK

PETER MOZOLEC ČE NI AVTOMATSKE CENTRALE

Risal Marijan Bregar

Družbeni dogovori o politiki delitve

Dogovorjena merila ne bi bila obvezna, omogočala pa bi, da bi družba in poslovni partnerji bolj objektivno in bolj konkretno ocenjevali politiko in gospodarjenje delovnih organizacij

Objavljamo šesti iz serije intervjujev, ki jih je predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj dal uredniku »Borbe« Milanu Bajcu, ko je odgovarjal na večje število vprašanj naše družbene prakse. Tema pričujočega intervjuja so družbeni dogovori, ki bi jih bilo treba uvesti v našem sistemu delitve, da bi stabilizirali in objektivizirali kriterije za politiko samoupravnih delovnih organizacij na tem področju.

Tovarišu Kardelju postavljeno vprašanje se glasi: »Ondan, tovariš Kardelj, ko ste govorili o problemih delitve po delu, ste opozorili tudi na pomen določenih družbenih kriterijev. Že prej pa ste v zvezi z isto temo sprožili povsem konkretno vprašanje družbenih dogovorov, določenih aranžmajev med proizvajalci in družbo na tem področju. Ali menite, da bi se morali takšni dogovori nanašati samo na usklajanje osebnih dohodkov ali pa naj bi zajeli tudi širša vprašanja družbene delitve?«

Kadar omenimo kriterije delitve po delu in probleme usmerjanja potrošnje nasploh, tedaj se pri nas posamezniki takoj boje nekakšnih subjektivnih in administrativnih formul. Ne mislim, da bi administrativni ukrepi sami zase na tem področju lahko razreševali probleme. Na tem področju lahko imajo administrativni ukrepi samo izrazito dodatno vlogo. Tisto, kar je predvsem potrebno, so namreč čimbolj objektivni in stabilni kriteriji, ki bi bili stimulativni za vse vrste dela in ki bi napravili delovne kolektive čimbolj neodvisne, tako od samovolje posameznih vplivnih skupin v podjetju kakor tudi od nekvalificiranega vmešavanja od zunaj. Takšni kriteriji lahko nastanejo samo v živi praksi, ki upošteva vse raznolikosti pogojev, ki pa je hkrati navdihnjena z občutki medsebojne odgovornosti in solidarnosti delovnih ljudi.

Po mojem mnenju daje takšno relativno objektivizirane kriterije in jih bo čedalje bolj dajalo samo okolje materialno proizvodnega dela, kjer že potreba razvoja in napredka proizvajalnih sil dokaj določeno fiksira odnose v delitvi pa tudi kriterije za merjenje deleža individualnega dela. Zlasti v najbolj razvitem delu industrije in kmetijstva ekonomski odnosi že zdaj delujejo v tej smeri. V takšnih delovnih organizacijah delavci vedo, da lahkotno povečanje osebnih dohodkov zanje zdaj utegne pomeniti, da bodo v nekaj naslednjih letih stagnirali v razvoju svojega osebnega standarda, ker bi s tem onesposobili tudi samo podjetje, da se razvija.

Zlasti po začetku izvajanja reforme so začele čedalje močneje delovati notranje zakonitosti, ki napotijo delovne kolektive, da upoštevajo svoj jutrišnji dan, da gibanje osebnih dohodkov usklajajo z gibanjem produktivnosti dela, da ne dopuste, da bi osebni dohodki rastli hitreje od produktivnosti. Gre za krepitev zavesti samih delovnih kolektivov, da bodo — če bi danes neproduktivno trošili družbeni kapital, ki jim je zaupan v upravljanje za lastne in družbene koristi — že s tem zavrli svoj razvoj in si sami pripravili slab jutrišnji dan. Ta zavest se razvija hitro, mnogo hitreje kakor so bili nekateri skeptiki pripravljeni verjeti. To je tudi razumljivo, ker so osebni in kolektivni interesi najboljši učitelj ljudi v vsakodnevni praksi. Če je družbeni sistem sposoben, da pravilno usmeri učinek takih interesov, tedaj se v takšnih kolektivih — v boju za razvoj podjetij, za večjo produktivnost dela in za ekonomičnost gospodarjenja — hitreje razvija zavest o stvarnem pomenu posameznih vrst dela za uspeh kolektiva in za pridobivanje skupnega dohodka. To vsekakor olajšuje določanje meril za notranjo delitev po delu.

Drugače povedano, če je družbeni sistem sposoben, da pravilno usmeri delovanje takšnih interesov, tedaj je hkrati vzpostavil tudi odločilno motorno silo družbenih gibanj v neposredni smeri. Mislim, da so zlasti na področju proizvodnje spremembe v našem gospodarskem sistemu, ki smo jih uveljavili z gospodarsko reformo, vsekakor uspešne in da so v precejšnji meri dosegle prav ta cilj. Toda v nekaterih gospodarskih panogah in dejavnostih, zlasti na negospodarskih področjih družbenega dela, takšne objektivne zakonitosti še ne delujejo z enako močjo in v isti smeri oziroma delujejo povsem drugi vplivi. Zato tu laglje in pogosteje pride do kršitve družbeno določenih ali na splošno priznanih kriterijev in odnosov v delitvi. Visoki dohodki, ki jih ni mogoče upravičiti s posebno kvaliteto ali odgovornostjo ali pomenom dela, seveda sprožijo negativne reakcije delovnih ljudi, zlasti na območju materialne proizvodnje, iz katere takšna sredstva odtekajo.

Če smo torej ugotovili, da takšnih vprašanj ni mogoče urejati samo in predvsem z zakoni in administrativnimi ukrepi, to ne pomeni, da je treba prepustiti stihiji, da jih ureja, kajti če jih bo urejala stihija, mora neogibno priti do motenj. Če naj družbena skupnost kot skupnost samoupravnih proizvajalcev opravlja določeno usklajanje in usmerjanje — kar je nedvomno — tedaj moramo najti tudi primerna sredstva, ki ustrezajo naravi samoupravne socialistične družbe.

Družbeni dogovori kot pomoč kolektivom

Mislim, da bi v sedanjem trenutku pomembno vlogo lahko imele nekakšne vrste družbenih dogovorov med odgovornimi družbenimi organi, sindikalnimi zvezami in gospodarskimi zbornicami ali ustreznimi organizacijami na področju prosvete, zdravstva itd. Pri tem ne mislim na sklepanje nekakšnih klasičnih tarifnih pogodb in tudi ne takšnih, kakršne smo nekoč imeli, marveč na določanje načel meril in odnosov, ki bi lahko bili orientacija in okvir za individualne odločitve posameznih delovnih kolektivov. Če pa bi navajali tudi določene številke, bi lahko bile samo ilustracija, ne pa edino možna odločitev.

Takšen dokument, ki ne bi bil samo dogovor med vrhovi, naj bi bil diferenciran po panogah in skupinah ter formuliran v tesnem sodelovanju z delovnimi kolektivi oziroma njihovimi združenji ali posameznimi skupinami. Očividno je tudi, da bi bili na ravni federacije določeni samo splošni proporci, vtem ko bi konkretnejše kriterije najbrž lahko formulirali na ravni republike, možno pa tudi na ravni komune.

Takšni dogovori ne bi smeli biti obvezni, kajti v tem primeru bi kaj hitro postali nerealni. To pa niti najmanj ne zmanjšuje njihovega pomena. Razen tega, da bi koristili delovnim kolektivom kot splošna orientacija v konkretnih razmerah družbenega gospodarstva, bi namreč tudi javnosti in odgovornim družbeno političnim organom omogočali, da bi bolj objektivno in bolj konkretno ocenjevali politiko in gospodarjenje posameznih delovnih organizacij, da bi bolj določeno opozarjali na stopnjo odgovornosti samoupravnih organov za spoštovanje skupnih interesov. Najbrž bi na podlagi takšnih ocen, v primerih, ko gre za večjo kršitev s pogodbo določenih kriterijev in odnosov, lahko uveljavljali tudi nekatere davčne ukrepe na področju delitve dohodka. V tem primeru bi morali seveda sedanji dodatni progresivni davek na osebne dohodke uporabljati bolj diferencirano in končno, tudi če takšnih davčnih ukrepov ne bi uvajali, bi navedene ocene lahko postale pomembni elementi za politiko bank, pa tudi drugih poslovnih partnerjev do kolektivov, ki nesorazmerno večajo osebne dohodke.

In kar je morda še važnejše, takšni dogovori bi lahko podprli najbolj napredne težnje v notranji delitvi kolektiva in v odkrivanju praktičnih poti za razreševanje notranjih konfliktov in usklajanje interesov. Ti konflikti v podjetjih se zdaj dostikrat kažejo v zelo negativnih oblikah prav zato, ker so kolektivi v razčiščevanju teh vprašanj preveč prepuščeni stihijsko nastalim konstelacijam odnosov sil.

Čeprav neobvezni, bi takšni dogovori s svojim usmerjajočim delovanjem zelo pozitivno vplivali tako na vzpostavljanje ustreznih odnosov med potrošnjo in proizvodnjo, kakor tudi na stabilizacijo načela delitve po delu znotraj delovnih kolektivov. Če pravimo, da na področju proizvodnje, zlasti najbolj razvite, same notranje ekonomske zakonitosti in potrebe razvoja v odločilni meri vplivajo na racionalne odločitve delovnega kolektiva pri določanju možne ravni osebnih dohodkov, tedaj bi prav sama takšna praksa — ob popravku vpliva stihije — lahko postala najbolj naravno izhodišče in merilo za določanje družbeno priznanih kriterijev delitve tudi na tistih področjih družbenega dela, kjer notranje zakonitosti ne delujejo z enako neogibnostjo.

Skupne naložbe in stabilnost delitve

Po mojem mnenju bi bilo na tej bazi mogoče, da bi — v tej ali oni obliki in ob sodelovanju sindikatov, zbornic in podobnih organizacij kakor tudi odgovornih družbenih organov — formulirali določene okvirne kriterije za ukrepanje samoupravnih organov na posameznih področjih družbenega dela. Takšni kriteriji bi vsekakor omogočili bolj objektivno oceno medsebojnih razlik in odnosov, kakor to omogočajo sedanji, ki se gibljejo od upravičene kritike neodgovornih ukrepov na tržišču delitve do nerealnih teorij po »izenačevanju« in celo demagoških kritik z reakcionarnimi političnimi cilji.

Končno bi takšna metoda usmerjena na tržišču delitve po delu lahko imela določeno vlogo tudi na področju integracije, katere razvoj je ravno odvisen od čim večje stabilnosti osnovnih kriterijev delitve po delu.

Očividno je, da integracija ni samo združevanje ljudi, marveč predvsem združevanje sredstev, centralizacija akumulacije, koncentracija v proizvodnji in gospodarjenju, skupno vlaganje v družbeno delo. Za takšno centralizacijo v razmerah socialistične družbe pa sta samo dve poti: ali pot državnega siljenja na podlagi etatistično birokratske centralizacije skladov in upravljanja proizvodnje in gospodarstva z vsemi znanimi posledicami za razvoj socialistične družbe ali pa pot združevanja samoupravljavcev in njihovih sredstev ter skupnega deleža v dohodku na podlagi delitve po delu s tem, da se vedno ponovno reproducirajo samoupravne pravice delovnega človeka kot oblika socialističnih proizvodnih odnosov. Samo po sebi se razume, da je sestavni del teh odnosov tudi centralno demokratično družbeno usklajanje, usmerjanje na podlagi skupne ekonomske politike in družbenega plana.

Tudi za te odnose je značilno, da obstajajo jasni družbeni kriteriji za delitev po delu, tako jasni, da je mogoče nanje nasloniti medsebojne pogodbene odnose med podjetji. Glede prostih kreditnih odnosov so stvari pri nas načelno in praktično dokaj razčiščene, čeprav imamo tudi v tem pogledu še nekaj odprtih problemov. Imamo pa tudi znatne probleme v zvezi s skupnimi naložbami, naložbami v obliki bodi živega bodi minulega dela. Odnos med živim delom enega kolektiva in vloženim minulim delom drugega oziroma družbenega dela nasploh, je odločilen tako za samo integracijo kakor tudi za značaj proizvodnih odnosov. Nesocialistične deformacije lahko nastanejo pri tem v dveh smereh. Če bi nekritično sprejeli klasične oblike nalaganja kapitala, tedaj bi stihijno nastali določeni lastninski odnosi med podjetji, ki bi lahko prerasli v eksploatacijo ali pa povzročili nepotrebna trenja med delovnimi kolektivi, ki bi se čutili neenakopravne. Če bi bili ti odnosi urejeni izključno na podlagi zakona in administrativnih ukrepov ali, kar bi bilo še bolj škodljivo, na podlagi sklepov tehnokratsko birokratskih avtoritet v samem gospodarskem mehanizmu, bi to pomenilo odtujevanje delavcev in delovnega kolektiva od možnosti, da vplivajo na pogoje in sredstva svojega dela in na uporabo sadov tega dela, in spremenilo bi se pravzaprav v ekspropriacijo samoupravnih pravic delovnih kolektivov in delovnega človeka nasploh. Očividno je, da socialističnemu samoupravljanju ne prvi ne drugi tip odnosov ne ustreza.

Mislim, da je naravno, da podjetja, ki so vložila del svojega presežka dela v svoje ali drugo podjetje in tako dosegla večjo produktivnost dela vseh, sodelujejo tudi v dohodku, ki je produkt večje produktivnosti. Večja produktivnost dela namreč očividno ni samo produkt živega dela kolektiva, marveč tudi družbenega dela kot takšnega, ki je prišel do izraza prav v naložbah drugih delovnih kolektivov ali bank ali družbe kot celote. Pri tem pa se lahko pojavita dve skrajnosti. Če je delež vlagateljev v dohodku prevelik ali preveč dolgotrajen, se lahko spremeni v privilegij vlagateljev, v rentni odnos, v element lastniških odnosov in celo eksploatacije. Če pravice vlagateljev s predpisi ali tehnokratsko birokratskim siljenjem nekakšnih pooblaščenih menagerskih centrov preveč omejimo, se spremene v ekspropriacijo ekonomskih in političnih samoupravnih pravic proizvajalcev in samoupravljavcev, kar bo onemogočilo razmah nujno potrebne integracije gospodarstva.

Da bi se ognili možnosti deformacij oziroma da bi jih omejili na minimum, je po mojem mnenju v naših razmerah potrebno, da se vložena sredstva vedno amortizirajo tudi prek samega dohodka, in sicer toliko hitreje kolikor je delež v dohodku večji. To bo zagotovilo, da bodo naložbe vedno samo združevanje dela, ne pa vzpostavljanje lastninskih odnosov. Tako bodo sam značaj združenega dela ter tempo in uspeh v boju za večjo produktivnost dela določali tudi roke amortizacije vloženih sredstev, s tem pa tudi polne reprodukcije samoupravnih socialističnih odnosov za prvi in za drugi delovni kolektiv. V okviru takšnega enotnega sistema ekonomskih odnosov v integraciji bodo delovni kolektivi lahko samostojno, z medsebojnimi dogovori določali konkretne pogoje in roke.

Opozoril bi rad še na eno obliko tega problema. Če zdaj s samoupravne ali politične ravni beremo levite podjetjem — upravičeno ali neupravičeno — vsebuje ta kritika zelo pogosto nekaj »lastniškega« in »delodajalskega«, kakor da jo naslavlja delodajalec na nekoga, ki ne izpolnjuje čisto dobro njegovih naročil ali ki slabo gospodari z »njegovim« premoženjem. To je včasih čutiti celo kadar s kritiko podjetja pozivajo na spoštovanje skladnosti med produktivnostjo dela in potrošnjo, zlasti če tudi samo produktivnost dela obravnavajo poenostavljeno. Potem pa že ta zunanja oblika — če je bila kritika bistvena in upravičena — zadeva na odpore kolektivov proti družbenim intervencijam od zunaj.

Družbeni dogovori, o katerih sem govoril, naj bi bili nekaj diametralno nasprotnega, to se pravi dogovor v načelu med samimi samoupravljavci na podlagi spoznavanja realnih pogojev in možnosti družbenega gospodarstva, od katerih so vsi enako odvisni. S tem bi postala še ena državna funkcija v večji meri samoupravna.

Jasno je, da bodo takšni dogovori šele postopoma dobivali stabilnejšo vsebino in šele polagoma vplivali na proučevanje in stabilizacijo odnosov delitve po delu. To pa ni razlog, da bi smeli razreševanje teh problemov odlašati. Ljudje morajo spoznavati zakonitosti in vplivati na smer njihovega delovanja v skladu s svojimi potrebami in cilji. Naša družba torej ne more prepustiti stihiji razvoja odnosov na tržišču delitve.

V vsakem primeru tudi cilji reforme, ki so usmerjeni na večjo stabilnost gospodarstva, in naloge nadaljnje krepitve in pospeševanja samoupravljanja zahtevajo, da v naslednjem obdobju kritično analiziramo celotne izkušnje našega sistema delitve po delu in da opravimo potrebne popravke tam, kjer nam je praksa odkrila slabe točke sistema.

Zadrega zaradi neodgovornosti SDK

Lani je bilo več primerov, da so se v nekaterih gospodarskih organizacijah v Pomurju znašli v nezavidljivem položaju, ker po evidenci Službe družbenega knjigovodstva niso imeli sredstev na svojih žiro računih pri kreditni banki v M. Soboti. Tako je med drugim prišlo večkrat tudi do zastoja pri izplačilih osebnih dohodkov. Ker pač v točnost evidence SDK, ki je prevzela tudi nalogo vodenja evidence sredstev za poslovne banke, skraja nihče ni podvomil, so se morali v nekaterih gospodarskih organizacijah v minulem letu sprijazniti tudi z zavrnitvijo kreditov za obratna sredstva. Prikazana nelikvidnost poslovne banke je nedvomno za vse komitente usodno merilo, ki ne prenese barantanja.

Vendar se je pred nedavnim izkazalo, da so v kreditni banki v Soboti že prej upravičeno dvomili v točnost evidence SDK, saj je šlo v mnogih primerih za napačen prikaz likvidnosti. Tako ugotavljajo, da bi lahko soboški bančni zavod lani ustregel gospodarskim organizacijam vsaj z dvesto milijoni Sdin večjim obsegom kreditov za obratna sredstva, če pri SDK ne bi pri prikazovanju dnevnega prometa in stanja sredstev komitentov posredovali kar štiridesetkrat (!) napačno evidenco. Ker so ta sredstva istočasno promet žiro računa kreditne banke, seveda tako stanje ni ostalo brez posledic in gospodarske škode.

Zal so se te napake ponavljale skozi vse leto, čeprav je glavna centrala SDK posredovala skladno z obstoječimi predpisi tudi svoji poslovni enoti v Soboti striktna navodila o načinu in metodah vodenja evidence o sredstvih komitentov poslovne banke. — Vendar so zaradi občasnih napačnih prikazov dejanskega stanja bremenile te netočnosti kreditno banko tudi po en mesec. Zgodilo se je celo, da so na SDK ugotovili napačno vodenje evidence radgonskih komitentov šele po enem letu, ker niso zajemali stanja sredstev, ampak samo promet.

V nekaterih gospodarskih organizacijah in predvsem tudi v kreditni banki so zato upravičeno prizadeti. Soboška kreditna banka, ki je lani razpolagala s petimi milijardami Sdin za kreditiranje gospodarstva, je prav zaradi premalo nadzorovanega stanja teh sredstev pri SDK prišla nekajkrat do občasnih zastojev pri dodeljevanju kreditov gospodarskim organizacijam v zadrego brez lastne krivde. V takih primerih je moral zavod zaradi trenutne nelikvidnosti najeti celo kredit pri Narodni banki in plačati za to obresti, kar je seveda bremenilo dohodke Kreditne banke.

Zato je Kreditna banka v interesu širših gospodarskih koristi odločno zahtevala pri SDK, naj organizira poslovanje tako, da bo dnevno prikazovanje sredstev zares ustrezalo dejanskemu stanju.

Ob tem škodljivem pojavu so v gospodarskih organizacijah in pri kreditni banki ponovno sprožili vprašanje, ali ne bi bilo umestno prenesti vodenja sredstev in plačilnega prometa na poslovne banke. To bi bila nedvomno najboljša pot, da bi lahko dnevno analizirali dotok in odtok sredstev in jih tudi bolj učinkovito uporabljali pri kreditiranju gospodarstva.

B. BOROVIČ

Obvestilo bralcem

Uredništvo »Dela« je pripravilo serijo sestavkov o aktualnih problemih našega premogovništva, ki jih je proučeval sodelavec našega uredništva France Jeras. Članke bomo objavili v štirih naslednjih številkah našega lista s temile naslovi: Bo kriza še dolgo trajala, Koliko nafte bomo uvažali, Boječe tipanje v prihodnost in Katere jame bo treba zapreti.

V omenjeni seriji sestavkov bomo skušali analizirati vzroke krize, ki jo občutijo naši premogovniki, in hkrati opozoriti na posledice prenaglega zmanjševanja proizvodnje jugoslovanskih premogovnikov oziroma na potrebo po kompleksni presoji vprašanja: kako hitro nadomeščati premog z drugimi energetskimi viri?

V jutrišnji številki lahko berete prvi članek: Bo kriza še dolgo trajala?

Delno zagotovljen uvoz umetnih gnojil

Z delno zakasnitvijo bomo do konca marca uvozili 311 tisoč ton umetnih gnojil, ki so potrebna za spomladanska dela. Sprva je bil predviden uvoz 500.000 ton. Verjetno bo treba pozneje zagotoviti še nadaljnje količine. Uvoz se je zavlekel zaradi tega, ker uvozna podjetja niso mogla v celoti zagotoviti potrebnih dinarskih sredstev za financiranje uvoza. Na temelju licitacije, ki je bila 31. januarja, bodo navedeno količino 311 tisoč ton uvozila naslednja podjetja: Kemikalija (Zagreb), Agrotehnika (Ljubljana), Agro-Vojvodina (Novi Sad), Export-Import (Sarajevo) in Hempro (Beograd). Navedena uvozna podjetja so za ta uvoz zagotovila 5 milijonov Sdin, za ostalih 11 milijard pa je morala vskočiti zvezna Direkcija za surovine.

Premagana kriza v prašičereji

Znano je, da je lani v prvem polletju prašičereja zlasti v Vojvodini močno nazadovala, kar je povzročilo znatne težave pri preskrbi domačega trga s svinjskim mesom. Zvezni zavod za statistiko je zdaj s svojimi četrtletnimi anketami ugotovil, da je število prašičev v reji spet naraslo. Tako se je indeks števila prašičev, izračunan na temelju stanja v začetku lanskega leta (enako 100) povečal od 71 v začetku lanskega aprila na 80 v začetku julija, 86 v začetku oktobra in 107 v začetku letošnjega leta. V celoti je bil odkup prašičev v lanskem letu za 32% manjši kakor leta 1965. V sami Sloveniji je bila oddaja prašičev po teži lani iz družbenega sektorja za 12 % iz zasebnega sektorja pa za 46% manjša kakor v letu 1965. -S

Še ena tovarna lesonita

Jugoslovanska proizvodnja lesonitnih plošč, ki se je po letu 1961 v treh letih podvojila in je leta 1964 dosegla (brez oplemenitenih plošč) 20.5 milijona kvadratnih metrov, je predlanskim in lani stagnirala na doseženi ravni. Povečala pa se je le v Sloveniji, in sicer lani od 5.88 na 6.48 milijona kvadratnih metrov. Tovarno lesonita smo imeli do leta 1953 samo v Sloveniji, od tedaj pa so se pridružile še nove tovarne v Blažuju in Sarajevu, v Foči in Ivangradu. Zdaj grade peto tovarno v Koršumliji v Srbiji, ki naj bi začela obratovati v avgustu. Opremljena bo za izdelovanje tako navadnih kakor tudi oplemenitenih plošč. Že zdaj pa so v skrbeh, kako bodo prodali bodočo proizvodnjo spričo razmer na domačem trgu, kjer ponudba znatno presega potrebe in zaloge naglo naraščajo, hkrati pa je čedalje teže prodati lesonitne plošče na tujem trgu, o čemer priča tudi manjši izvoz lesonita v lanskem letu. -S.

REISINGER: KANDIDAT – TORTA

— Plast politikov, plast direktorjev, plast občinskih predsednikov ... in na koncu proizvajalec, ženska in mladinec za dekoracijo! ...

Iz Vjesnika

Svojevrsten gradbeni rekord

V šestih tednih trietažni hotel v Ičićih pod streho

Dne 8. februarja je bila v Opatiji skromna slovesnost — gradbeniški likof — ob dokončanju grobih del pri gradnji hotela v Ičićih. Ta 85 m dolgi in 16 m visoki trietažni objekt s 4000 m² etažne ploskve je pričelo graditi poslovno združenje GIPOSS s svojimi člani — gradbenimi podjetji »Pionir« iz Novega mesta in »Tehnika« iz Ljubljane — za hotelsko podjetje »Kvarner« v Opatiji 12. decembra lanskega leta, potem ko je bila po uspešnem nastopu na licitaciji dne 6. decembra 1966 sklenjena pogodba o gradnji.

Že 2. februarja 1967, to je po dobrih šestih tednih, je bilo nad streho tega objekta postavljeno, tokrat namesto smreke, majhno lovorjevo drevo.

Objekt je zgrajen na terasastem skalnatem pobočju, zaraščenem z lovorjem in cipresami. Dokončanje vseh gradbenih del od izkopa temeljev v skali in do izdelave strešne konstrukcije v dobrih šestih tednih, med katerimi so bili tudi novoletni prazniki, za objekt s 4000 m² tlorisne ploskve, predstavlja svojevrsten rekord našega gradbeništva. Za popolno dokončanje objekta, ki je bil prevzet »na ključ«, to je za fiksno ceno, z rokom dograditve do 25. maja, je treba opraviti še vsa gradbeno obrtniška in instalacijska dela. Vendar so graditelji prehiteli svoj lastni plan in zato upravičeno pričakujejo, da bo objekt dograjen celo pred rokom, čeprav je malokdo verjel v sredini decembra, ko je GIPOSS podpisal pogodbo o gradnji, da je sploh tehnično možno zgraditi tak hotel v tako kratkem roku. Zasluga za tako uspešno izvršeno nalogo gre predvsem organizatorjem proizvodnje in tehničnemu vodstvu gradbenih podjetij »Pionir« in »Tehnika«, lokalnemu gradbenemu vodstvu s tov. Miranom Goriškom na čelu in vsem gradbenim delavcem in delovodjem, ki so gradili ta objekt. Tudi tehnološko premišljena in jasna konstruktivna zasnova projektanta inž. Bregovca iz Opatije — projekta je prispevala k uspešni izpolnitvi te naloge. S. B.

Kredit za Sladki vrh?

Obnova tovarne papirja do konca leta 1969

Ko so se mudili v Sloveniji predstavniki Mednarodne banke za razvoj in obnovo, so se razen v TAM oglasili tudi v tovarni papirja na Sladkem vrhu. Podjetje je eno najboljših tve vrste, predvsem se odlikuje po proizvodnosti. Toda pri nadaljnji rasti ovira tovarno premajhna zmogljivost strojev, njihova zastarelost in v zvezi s tem tudi kakovost izdelanega proizvoda.

Zato so se odločili za obnovo. Izdelali so zelo natančen in precizen elaborat, na osnovi katerega je investicijska banka v Beogradu odobrila financiranje obnove do višine 42 milijonov novih dinarjev. V tem znesku naj bi bilo za 2 milijona dolarjev deviznih sredstev, ki jih bo — kot vse kaže — kreditirala Mednarodna banka za razvoj in obnovo. Predstavniki te banke so bili z ogledom tovarne zadovoljni, prepričali so se tudi o perspektivi tovarne, ki se namerava povezati z neko nemško tvrdko iz Mainza, da bi prevzela od nje tehnologijo pri uvedbi proizvodnje novega proizvoda: higienskega papirja.

Obnova tovarne na Sladkem vrhu naj bi bila končana do leta 1969. V tem času bo sposobna vključiti se v mednarodno delitev dela in v mednarodno trgovino še veliko bolj, kot se je mogla doslej, čeprav so tudi lani izvozili za 380.000 dolarjev svojih proizvodov in imajo v načrtu za letošnje leto za pol milijona dolarjev izvoza. Izvažajo v glavnem na zahodna tržišča: v Italijo, Avstrijo, Zahodno Nemčijo, Veliko Britanijo in Libanon. Po končani rekonstrukciji bo tovarna lahko izvozila letno za dva milijona dolarjev. Povečanje pa bo tudi sicer vsestransko: proizvodnja za 100 %, proizvodnost dela za 105 %, skladi pa se bodo povečali kar za 400 %.

V podjetju se pripravljajo na obnovo tudi v kadrovskem pogledu. V Ljubljani šolajo mlade ljudi na srednji tehnični šoli, v papirnem oddelku, v podjetju bodo organizirali papirniško šolo, ki jo bodo lahko delavci končali v krajši dobi, po opravljenih izpitih pa bodo postali kvalificirani papirničarji. Letno daje tovarna blizu 27 milijonov za izobraževanje.

F. ŠRIMPF

Preskrba železarn z mazutom

Letos je morala železarna v Smederevu zaradi pomanjkanja mazuta, ki ga porabi dnevno 60 ton, dvakrat ustaviti obratovanje obeh Siemens Martinovih peči, prvič sredi januarja in drugič v začetku februarja. Rafinerija v Bosanskem Brodu, ki oskrbuje to železarno z mazutom, je prav v teh tednih zaradi večje okvare morala zmanjšati proizvodnjo mazuta od 700 na 350 ton dnevno. Tudi jeseniška železarna, ki se oskrbuje iz rafinerij v Sisku in na Reki, je večkrat prišla v izredno kritičen položaj, ko mazuta v rezervoarjih ni bilo niti za en dan. Ljubljansko podjetje Petrol je v tem kritičnem obdobju v naglici nabavilo iz svojih deviz dodatne količine v Italiji, da je pomagalo preprečiti škodo. Zboljšanje preskrbe obetajo z uvozom okrog 500.000 ton mazuta iz Sovjetske zveze in Romunije. Vendar s tem težave ne bodo odpravljene. S povečanim uvozom, tako mazuta kakor tudi nafte, se bo še zaostrilo pomanjkanje železniških vagonov-cistern. Zagrebška Industrija nafte (INA) ima zdaj iz inozemstva izposojenih že 100 železniških cistern, treba pa jih bo najeti še več, da bo zagotovljen redni prevoz. -S.

Pred začetkom obratovanja TE Kostolac II.

Pri premogovniku lignita v Kostolcu ob Donavi, vzhodno od Beograda, so že leta 1964 začeli poleg obstoječe termoelektrarne graditi novo, večjo z zmogljivostjo 100.000 kilovatov. Zaradi raznih ovir se je gradnja močno zavlekla. Oprema iz Sovjetske zveze je sicer prispela v pogodbenem roku, vendar se drugi dobavitelji rokov niso držali predvsem zaradi težav z uvoznim materialom. Zdaj končujejo montažna dela in napovedujejo, da bo nova elektrarna Kostolac II začela obratovati 1. aprila t. l. Elektrarna bo za proizvodnjo 600 milijonov kilovatnih ur porabila okrog 900 tisoč ton lignita, medtem ko porabi obstoječa termoelektrarna za 250 milijonov kilovatnih ur okrog 600.000 ton goriva. Ker bo obratovanje avtomatizirano, bo pri novi elektrarni zaposlenih za dve tretjini manj delavcev kakor pri stari. S.

Zabeleženo

Prešibka povezava

Na zadnji občinski konferenci turističnih društev v Kranju so med drugim opozorili na pomanjkljivost v svojem delu, ki bi jo bilo treba ob napovedanem precej večjem obisku tujih gostov v letošnjem mednarodnem letu turizma vsekakor odpraviti. Gre za prešibko povezavo med posameznimi društvi in drugimi turističnimi ter gostinskimi organizacijami ter za slabo obveščanje o prostih ležiščih, prireditvah, izletih ter raznih turističnih dejavnostih.

Gostu, ki pride na letovanje, bi lahko bivanje pri nas precej popestrili, če bi mu znali svetovati, kam naj se gre zabavat, kje lahko lovi ribe, v katerem gostišču dobi domače specialitete, kaj se mu splača ogledati v bližnji okolici ali sosednjem kraju in podobno. Če bi gostom nudili dovolj možnosti, da prijetno in zanimivo izkoristijo svoj prosti čas, bi jih lahko dalj časa zadržali pri nas.

Pri tem pa so opozorili še na napako oziroma slabo lastnost nekaterih turističnih in gostinskih delavcev — zavist. Kot so dejali na pol v šali, nekaterim gostincem že to ni prav, če njihov gost pri sosedu popije kavico. Podobno nekateri tako ljubosumno čuvajo svoje goste, da jim raje ne povedo za prijetne in zanimive kraje v bližini, ker se bojijo, da bi jim bilo tam bolj všeč in bi šli prihodnjič raje tja.

Kot so menili na konferenci, bi morali biti naši turistični delavci in gostinci dosti bolj prožni v tem, da gostu nudijo čimveč, pri tem pa pustiti ob strani samo svoje koristi.

L. STRUŽNIK

Manjša stanovanjska graditev

Za gradbeno dejavnost v preteklem letu je značilen predvsem manjši obseg stanovanjske graditve. Po podatkih zavoda SRS Slovenije za statistiko je znašala lani vrednost opravljenih del na področju stanovanjske graditve kljub višjim cenam le 34,66 milijarde starih din nasproti 39,37 milijarde v prejšnjem letu, kar pomeni zmanjšanje po vrednosti za 12%. Skupaj je znašala lani vrednost vseh opravljenih del v gradbeništvu 122,9 milijarde starih din nasproti 117,4 in 119,5 milijarde v prejšnjih dveh letih. Če upoštevamo zvišanje cen je bil dejanski obseg del precej manjši, kar potrjuje tudi okolnost, da je bilo lani opravljenih le 49,7 milijona delovnih ur na gradbiščih, kar je za 11% manj kot prejšnje leto in za 31% manj kakor pred dvema letoma. S.

Zajamčena električna energija za Bor

Rudarsko topilniški bazen Bor je sklenil z Združenim elektrogospodarskim podjetjem Srbije pogodbo o zajamčeni preskrbi z električno energijo. Elektrogospodarsko podjetje bo zagotovilo borskemu kombinatu 52 milijonov kilovatnih ur energije, borski kombinat pa bo do leta 1968 prispeval v obliki kredita 1,55 milijarde starih din za gradnjo novih elektroenergetskih objektov. S pogodbeno količino 52 milijonov kilovatnih ur bo kombinat v Boru kril 80 % svojih letnih potreb, preostalih 20 % pa bodo dale lastne manjše termoelektrarne kombinata, ki pa jih bodo postopno izključili, ker je njihova proizvodnja predraga. S

Električni brivnik

Braun-Iskra Sixtant

OBVESTILO

Na pobudo Poslovnega združenja stanovanjskih zadrug iz Reke in Beograda ter stanovanjskih zadrug: »Kooperativa« iz Zagreba; »Niš« iz Niša; »Banja Luka« iz Banjaluke; »Prevodnik« iz Splita; »Železničar« iz Sarajeva in stanovanjske zadruge »Dom« iz Celja — organizirajo:

PRVO KONFERENCO STANOVANJSKIH ZADRUG

ki bo 3. in 4. marca 1967 v Beogradu

Namen konference: ocene o položaju, mestu in vlogi stanovanjskih zadrug v stanovanjskem gospodarstvu; izmenjava izkušenj o dosedanjem delu, utrjevanje skupnih problemov in dogovor o ukrepih za nadaljnji napredek sistema stanovanjskega zadrugarstva. Z obvestilom vsem stanovanjskim zadrugam na območju vse SFRJ pričakuje organizator, da se bodo konference udeležile stanovanjske skupnosti iz vse Jugoslavije.

Prijave za sodelovanje pošljite na naslov: Poslovno združenje stambenih zadruga Beograd, ul. Uskočka 5 najkasneje do 20. II. 1967, da bomo lahko udeležencem pravočasno poslali material.

POSLOVNO UDRUŽENJE STAMBENIH ZADRUGA – BEOGRAD

tel. 623-197. 1161

Dve „odkritji"

Štiridnevno novoletno premirje se je končalo 12. februarja opolnoči; z njim so se iztekla tudi optimistična ugibanja o tem, če morda le ne bo izkoriščeno za kak pozitiven korak, ki bi vodil do miru.

Ponuja pa se občutek, da se nekaj vendarle premika, čeravno ni rečeno, da je premirje že na obzorju. Kosigin je v Londonu podprl severnovietnamsko tezo, da je brezpogojno prenehanje bombnih napadov na DR Vietnam edini pogoj za začetek pogovorov, kar pomeni novino v primerjavi s štirimi Pham Van Dongovimi točkami. Johnson je sicer tako formulirani pogoj zavrnil, vseeno pa je ukazal, naj bombardiranje severno od 17. vzporednika odlože, da bi dali Hanoiu priložnost, pokazati dobro voljo . . .«

Zdi se, da je prišlo do občutnih premikov pri ameriških strateških načrtovalcih. Ameriška politika v Južnem Vietnamu temelji na aksiomu, da gre za merjenje sil med Združenimi državami in Kitajsko, in da zato ni možno »nobeno popuščanje«. Sedaj pa naenkrat ugotavljajo, da nosi levji delež pomoči DR Vietnamu Sovjetska zveza; ob tem se zastavlja vprašanje, kaj le si Združene države lahko obetajo od slabšanja odnosov med Pekingom in Moskvo in s kom se merijo sile v Vietnamu.

Po drugi strani pa je v ameriških televizijskih oddajah in v tisku občutno naraslo zanimanje za južnovietnamsko osvobodilno fronto. Strokovnjaki za psihološko vojno so namreč na podlagi zasliševanj ujetnikov nenadoma »odkrili«, da osvobodilna fronta v Južnem Vietnamu le ni izključno odvisna od DR Vietnama in Kitajske; »ugotovili« so celo razlike med stališči fronte, »ki ni komunistična«, in Hanoiem, ter na podlagi te ugotovitve zastavili vprašanje: čemu naj služi bombardiranje DR Vietnama, če ni jamstva, da bi se osvobodilna fronta zrušila, ko bi Hanoi popustil.

Res je sicer, da je tako razmišljanje doslej omejeno na ozek krog političnih osebnosti in nekaj vplivnih ljudi iz obrambnega ministrstva, kljub temu pa je ta okoliščina navedla neke komentatorje na misel, da utegne Pentagon »vnesti globoke spremembe v svoje strateške načrte«. V takem vzdušju bi smeli od »tajne diplomacije« seveda pričakovati več kot pa od javnih izjav o Vietnamu.

M. SUSTAR

„Nič novega"

Tako kot vsako leto prihajajo tudi v prvih mesecih 1967 na dan zbirne statistične osvetlitve svetovnih gospodarskih in socialnih gibanj v minulem letu. Splošne ugotovitve o procesih v svetovnem gospodarstvu potrjujejo, da se nesorazmerja v svetu povečujejo kakor že prej. V tem ni, kakor zatrjujejo hladni opazovalci, nič posebno dramatičnega, nič takega, kar bi »neposredno« grozilo s kako eksplozijo. Navzlic temu pa bi najbrž veljalo opozoriti na morebitne politične posledice, ki jih osvetljujeta vsaj naslednja podatka.

Iz novih gradiv ECOSOC je razvidno, da izvoz iz visoko razvitih kapitalističnih držav v razvijajoče se dežele tvori samo dva odstotka vrednosti vsega blaga in storitev, kar jih nastaja v visoko razvitih državah; vse drugo se realizira na njihovih notranjih trgih ali pa v medsebojni trgovini. — Predlanskim je na primer samo ameriška elektronska industrija proizvedla za 16 milijard dolarjev produkcije, ki jo je prodala predvsem na notranjem trgu. Po nekaterih proračunih bo mogoče v sedemdesetih letih prodati za 10 milijard dolarjev samo nadzvočnih potniških letal. Lanski celoletni uvoz Indije pa je znašal 2,4 milijarde dolarjev in celoletni uvoz vseh razvijajočih se dežel komaj nekaj nad 30 milijard dolarjev. Iz tega je zelo jasno razvidno, da tvorijo razvijajoče se dežele za visoko razvite države razmeroma nepomembno postavko v kalkulacijah za razširjeno reprodukcijo in da bi morebitno izgubo njihovih posameznih tržišč zlahka nadomestile z relativno neznatnim razširjenjem tržišča v samih visoko razvitih državah. Vendar pa po podatkih svetovne konference o trgovini in razvoju razvijajoče se dežele navzlic temu skozi različne oblike neekvivalentne trgovine izgubljajo skoraj eno desetino svojega bruto proizvoda. In to je prvo od dejstev, ob katerih se velja zamisliti.

Drugega navajamo brez komentarja. Mednarodna organizacija za delo ILO poroča, da so delavci v razvitih industrijskih državah lani obdržali svojo življenjsko raven na približno enaki ravni, kakor v letu 1965. V razvijajočem se delu sveta pa so realne mezde, v katerih se najjasneje izraža življenjska raven delavstva, padle za 2—3 odstotke. In ob tem se morda ni odveč vprašati, koliko napetosti, ki izvira iz takih nesorazmerij, prenese ta svet.

D. DOLINAR

LEGER: DRANG NACH OSTEN

— Ah, kako dobro de, če se človek lahko po dolgem času malo razgiba!
»Vorwärts«, Bonn

Še enkrat

Spor zaradi alžirskega plina

Alžirija posredno pripisuje krivdo za prekinitev pogajanj ZSSR

POSEBEN DOPIS ZA »DELO«

Dne 27. januarja letos smo objavili kratko novico o tem, da je Alžirija prekinila pogajanja o dobavah zemeljskega plina z nekaterimi evropskimi državami, med njimi tudi Jugoslavijo. Dne 4. februarja smo na podlagi informacij, ki nam jih je posredoval Union-gas poročali, da prvotne novice o prekinitvi pogajanj ne drže. Dopis našega dopisnika v Alžiru pa odkriva, da je bila prvotna Reuterjeva vest o prekinitvi razgovorov vendarle točna.

ALŽIR, februarja. — Pravih razlogov, zaradi katerih je alžirska nacionalna družba za transport in prodajo plina in nafte SONATRACH nenadoma pretrgala pogajanja o gradnji plinovoda do jugoslovanske luke Koper in o pošiljanju naravnega saharskega plina v severno Italijo, Avstrijo, na Bavarsko, v Jugoslavijo in Češkoslovaško, ni bilo mogoče najti v več ostrih sestavkih v dnevniku »El Mudžahid« in sporočilih agencije APS. Vendar pa postajajo obrisi pravega stanja počasi jasnejši, enako tudi smer, v katero so bili napadi uperjeni pravzaprav že od prvega dne.

Predvsem je bila presenetljiva ostrost, s katero je alžirska uradna agencija napadla združenja in družbe evropskih držav, s katerimi se je SONATRACH dolgo pogajala o skupnem sodelovanju pri gradnji plinovoda do luke Koper. Napadi so bili pravzaprav usmerjeni na italijansko družbo ENI, ki je bila obtožena, da dela za koristi mednarodnega konzorcija in da sega po vseh sredstvih, ker hoče dobiti alžirski plin tako rekoč brez cene. Toda niti drugim udeležencem pogajanj s SONATRACH, med njimi tudi Jugoslaviji, ni bilo prizaneseno.

Kakor vse kaže, se francoski, češkoslovaški, jugoslovanski, avstrijski in zahodnonemški predstavniki družb in združenj za plin — je napisal »El Mudžahid« — zelo pogosto sestajajo, izmenjujejo ideje in informacije ter usklajajo stališča do Alžirije, ker hočejo za čimnižjo ceno dobiti njeno bogastvo. Tako sta alžirska agencija in dnevnik »El Mudžahid« večkrat napadla poslovne kroge skupine evropskih držav, vendar jima je bil glavni razlog za pretrganje pogajanj sklep, da bo Alžirija usmerila svoje nacionalno bogastvo predvsem za notranje potrebe industrijskega razvoja«.

Toda niti najhitrejši tempo industrijskega razvoja Alžirije ne bi mogel uporabiti neizmerno velikih količin saharskega naravnega plina. Očitno je bilo, da gre za nekaj drugega. Namige za to je bilo mogoče samo delno najti v objavljenih sestavkih. Šele zadnje dni pa je to mogoče tudi javno slišati v poluradnih alžirskih krogih.

Pogajanja o projektu Koper so potekala počasi. Za zavlačevanje obtožuje Alžirija predvsem italijansko družbo ENI kot glavnega partnerja. Očita ji, da je s tem, ko se ji nikamor ni mudilo, pravzaprav sabotirala projekt in napeljevala vodo na mlin mednarodnemu konzorciju. Ta je medtem našel možnosti, da po stranski poti onemogoči projekt Koper in tako povzroči Alžiriji škodo, obenem pa utrdi monopolistični položaj velikih svetovnih družb.

Zadeva pa je veliko globlja. Ne gre samo za konzorcij in financiranje plinovoda, po katerem bo Iran pošiljal svoj plin v ZSSR. Iranski plin bo, po alžirskih trditvah, omogočil tisto, kar je v vsem tem plinskem sporu najvažnejše: sovjetski plin bodo dobile države osrednje Evrope in to, kakor se govori, za nižjo ceno, kakor jo je SONATRACH ponudila udeležencem v projektu Koper.

Predstavniki ENI in avstrijskih skupin, ki so se že pogajali z alžirsko družbo, so tedaj, ko so izvedeli za novi projekt gradnje sovjetskega plinovoda v države osrednje Evrope, takoj navezali stike tudi s sovjetskimi krogi. Namen teh stikov je bil ugotoviti, kateri izmed projektov je zanje ugodnejši. ENI in, kakor vse kaže, tudi avstrijske družbe so bolj naklonjene sovjetskemu projektu, saj jim omogoča oskrbovanje z naravnim plinom za veliko nižjo ceno kot alžirski.

To pa je bil, kakor zatrjujejo, neposreden razlog, zaradi katerega je Alžirija sklenila pretrgati pogajanja s skupino evropskih držav. Vsaj za zdaj se noče spuščati v nobene razprave o more bitnem znižanju cene za alžirski plin.

Članki in sporočila o prekinitvi pogajanj med SONATRACH in skupine evropskih držav pa v nobenem primeru ne omenjajo ZSSR, čeprav v poluradnih krogih ne prikrivajo, da je ost jeze naperjena na Moskvo. Glede na sodelovanje z ZSSR so alžirski uradni krogi, tako se zdi, prepustili času, da pokaže za kaj pravzaprav gre. Prepričani so, da bi morala ZSSR bolj misliti tudi na politično stran »udarca, ki ga je prizadejala alžir skemu projektu«.

Zadnje dni v alžirskem tisku ni člankov o »plinskem sporu«. Čutiti pa je vzdušje čakanja na razplet te afere. To naj bi se zgodilo že v kratkem, ko bo Brežnjev obiskal Alžirijo.

DARA JANEKOVIĆ

Komisija za sprejem delovnih moči pri
Tovarni pohištva Brežice
razpisuje prosto delovno mesto za:
– KVALIFICIRANEGA ELEKTRIČARJA
Pogoji: zahtevana strokovna izobrazba ter praksa pri popravilu elektromotorjev. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi.

Švedska

Sveže pobude vladne stranke

Socialni demokrati so se začeli »oddaljevati« od meščanskih strank

POSEBEN DOPIS TANJUGA

STOCKHOLM, februarja. Ko so sprejeli leta 1958 na Švedskem program velikih socialnih reform, so postali socialni demokrati najmočnejša in najvplivnejša politična skupina v državi. Izvajanje tega obsežnega in ambicioznega programa je bilo zaupano seveda njim, to pa je bil, kakor vselej težji del.

Zdaj na Švedskem intenzivno analizirajo prehojeno pot, jo ocenjujejo in ob tem celo tudi ugibajo, kako dolgo bosta Tage Erlander in njegova stranka še ostala na oblasti.

Eno izmed vprašanj, ki ga zelo raziskujejo in hočejo dobiti odgovor nanj, je: ali je privlačnost socialnih reform iz leta 1958 izgubila na veljavi in odstopa prostor nezadovoljstvu? Tisti, ki trdijo, da je temu tako, navajajo, da je v državi še vedno premalo stanovanj, bolnišnic in šol. Toda še veliko resnejši problem pa bi moral biti »strah pred tistim, kar morda šele utegne priti«. Osnovo za tako sklepanje daje Erlanderjevim nasprotnikom problem nezaposlenosti, ki ga doslej v tej državi niso poznali. Številke niso velike — januarja okoli 50.000. Toda Švedi pravijo, da je to zelo veliko, kajti doslej si lahko ljudi brez dela preštel tako rekoč na prste. Nadalje pravijo, tudi v podjetjih položaj ni najbolj rožnat in da je že precej takih, ki so postala nerentabilna. Ali se bo zgodilo, da bodo švedska podjetja in tovarne začele zapirati vrata in ustavljati proizvodnjo? To se že zelo dolgo ni zgodilo.

Pravijo, da so se take težnje začele pojavljati leta 1962 in da se od tedaj zmanjšujeta vpliv in priljubljenost socialnih demokratov. Zato se je verjetno tudi zgodilo tako, da so dobili na lanskih komunalnih volitvah 7 odstotkov glasov manj kakor leta 1964. Dve tretjini izgubljenih volivcev sta se obrnili k meščanskim strankam, ostanek pa h komunistom. Tako so meščanske stranke dobile na teh komunalnih volitvah prvikrat po vojni skoraj polovico volilnega telesa. Na tem dejstvu gradijo te stranke zdaj tudi svoja pričakovanja, da je krog socialnodemokratskih zmag že sklenjen in da bodo leta 1968 vendar že odšli z oblasti.

Tage Erlander in njegova stranka pa se ne data kar tako ugnati. Da bi socialni demokrati zaustavili osipanje v svojih vrstah in povrnili stranki ugled, so začeli zdaj spet razmišljati o ukrepih, ki jih bodo morali storiti. Niso pa ostali samo pri razmišljanju. Po izredno dolgih analizah, ki jih je opravila predvsem njihova vlada, so socialni demokrati ugotovili, da morajo v svoji politični strategiji in taktiki najti predvsem take akcije in oblike, po katerih se bodo močneje ločevali od meščanskih strank. Doslej v tej smeri niso naredili veliko, pa je bil to verjetno tudi eden izmed razlogov, da so jih volivci začeli težje »razlikovati« od drugih političnih skupin.

Za to »oddaljitev« se bodo zdaj odločili tudi v zunanji politiki. Socialni demokrati so se namreč prepričali, da nastajajo zdaj v Evropi bistvene spremembe in da hladna vojna odstopa prostor novim tokovom na celini. Zato ugotavlja partijsko vodstvo, da postaja napetost v Evropi vedno manjša in da že zaradi dosedanjih sprememb v svetu ni več mogoče govoriti o možnostih za napad kogarkoli v Evropi. Švedsko vojaško doktrino, pravijo, bo potrebno prilagoditi sedanjemu položaju. Ozračje kubanske in berlinske krize je daleč za nami in »na našo srečo že preteklost«.

Prvi praktični rezultat takih razmišljanj so bile spremembe v novem proračunu. V primerjavi s prejšnjimi leti so socialni demokrati zdaj sklenili, da bodo močno zavrli naraščanje vojaških izdatkov. V prihodnjih nekaj letih naj bi tako prihranili 7 milijard kron. To pa je vsota, s katero bi lahko zelo ublažili pomanjkanje stanovanj, šol in bolnišnic.

Čeprav je ta logika sprejemljiva za švedske državljane, pa so konservativna stranka in vojaški krogi ostro nastopili proti njej. Ti krogi menijo, da vojaških izdatkov ne gre zmanjševati, ker baje vladna politična ocena položaja v Evropi ni realna. Kljub temu pa je že zdaj, na podlagi javnega mnenja, mogoče ugotoviti, da bo Erlander dobil v tem vprašanju najširšo podporo švedskih volivcev in celo tudi dela članov zmernih meščanskih strank.

Druga važna akcija je bil predlog o vladnem skladu za pomoč industriji, ki se zdaj bori s precejšnjimi težavami. Da bi obstala, se morajo mnoga podjetja preusmeriti v nove tehnološke procese. Taka prizadevanja pa naj podpre novi sklad.

Tudi tu so konservativci skupaj z velikimi industrijci začeli biti plat zvona. V vladnem sklepu vidijo prizadevanja za nacionalizacijo švedske industrije. Vlada seveda zavrača take razlage, hkrati pa daje vedeti, da računa v podjetjih, ki jim bo pomagala, na ustrezno stopnjo soodločanja skupaj z zasebnim lastnikom. To naj bi pravzaprav bil začetek aktivnejše politike države v gospodarstvu. To že zdavnaj zahtevajo mlajši člani socialnodemokratske stranke, kar pomeni, da se bodo tako utrdile tudi strankine vrste. Vlada pa bo s tem, kakor se je že pokazalo, naletela na razumevanje še zunaj svoje stranke.

Zaradi vsega tega postajajo pesimistična predvidevanja o usodi socialnih demokratov vedno manj prepričljiva. Krog ostaja vendarle odprt, prav zaradi novih pobud Erlanderja in njegovih sodelavcev.

ANTUN HORVAT

Mexico: sprejet sporazum o brezatomski coni v LA

Od danes dalje bo sporazum na voljo za podpis vsem državam Latinske Amerike

CIUDAD MEXICO, 13. februarja (Tanjug). Od jutri dalje bo kolektivni sporazum o prvi brezatomski coni na svetu na voljo za podpis vsem državam Latinske Amerike.

Pripravljalni odbor je sklenil, da bodo ratifikacijske listine, na podlagi katerih začne sporazum posamično veljati za vsako državo — podpisnico, položili pri mehiški vladi. Ciudad Mexico pa je bil izbran za sedež organizacije brezatomske cone.

Odbor je nadalje soglasno sprejel pomembno politično resolucijo o suverenih pravicah držav Latinske Amerike tudi nad ozemlji, ki so vključena v brezatomsko cono, so pa dejansko še pod kontrolo drugih držav. Delegati Argentine, Gvatemale in Paname so izrecno izjavili, da bodo določila sporazuma o prepovedi jedrskega orožja veljala tudi za ozemlja, ki jih vlade teh držav zahtevajo od Velike Britanije in ZDA. Ta ozemlja pa so Panamski prekop, otočje Malvinvas in britanski Honduras. Iz istih razlogov je bila zavrnjena tudi zahteva Nizozemske, da v imenu kolonije Surinam dobi enakopravno članstvo v mednarodnem organu brezatomske cone Latinske Amerike.

Napredek v izdelavi sporazuma je omogočil kompromis o pravicah držav tega območja, da uporabljajo jedrsko energijo za svoj razvoj v miru. Zato so vanj kljub protestom ameriških opazovalcev vključili določila, po katerih si države Latinske Amerike pridržujejo pravico do jedrskih eksplozij v miroljubne namene, za ekonomski in socialni razvoj, kajpak pod skupnim nadzorstvom.

Veljavnost sporazuma o prvi brezatomski coni je formalno povezana s poprejšnjimi jamstvi jedrskih držav kakor tudi kolonialnih sil na tem območju. Vsaki izmed latinskoameriških držav pa je posamično prepuščeno, da se enostransko odpove tem jamstvom in brez čakanja nanje začne izvajati predpise o brezatomski coni.

OKREPITEV ZA KITAJSKO VELEPOSLANIŠTVO V MOSKVI — Pred dnevi je s posebnim letalom dopotovalo v Moskvo dvanajst Kitajcev, ki bodo okrepili posadko kitajskega veleposlaništva v Moskvi. Dopisniki iz Moskve menijo, da ne gre za diplomatsko, marveč za dobesedno, fizično okrepitev. Poročali smo že, da je tudi sovjetsko veleposlaništvo v Pekingu dobilo podobno okrepitev iz Moskve. Razlika je le v tem, da Sovjeti okrepitev resnično potrebujejo, medtem ko gre na kitajski strani brškone predvsem za ohranitev ravnotežja. Ali pa je morda prišlekom namenjena vloga »žrtev« incidentov? Telefoto: AP

Jezikovne pravice manjšine

Pred dobrimi desetimi dnevi smo poročali o dogovoru, ki je bil sklenjen med Slovensko skupnostjo in predstavniki krajevnih vodstev strank levega centra za sestavo občinskega in pokrajinskega odbora. Tedaj smo tudi omenili, da določila tega sporazuma še niso bila objavljena. Poleg že omenjenih splošnih zahtev je med temi določili omenjena tudi pravica do slovenskega poimenovanja krajev, dalje je dolžnost upravnih organov, da zagotove slovenske prevode uradnih sklepov in podobno. Vse do zdaj so bile brez uspeha zahteve po taki uveljavitvi slovenščine. Samo v čisto slovenskih občinah v tržaški okolici najdete na primer poleg italijanskega tudi slovenski napis imena kraja. Samo v teh občinah imajo prebivalci tudi dvojezične osebne izkaznice, se pravi, da so tiskane v italijanskem in slovenskem jeziku. (S tem popravljamo tudi pomoto, ki je v tej zvezi bila v komentarju z dne 1. februarja pod naslovom »Ob prekinitvi pogajanj z Italijo«, kjer ni bila navedena izjema glede dvojezičnih osebnih izkaznic v slovenskih občinah tržaške pokrajine.) Dodati pa je treba, da Slovenci žive tudi v Trstu in tudi v miljski občini, kjer pa so njihove osebne izkaznice tiskane samo v italijanskem jeziku.

Slovencem je dovoljeno, da se obračajo na urade v slovenskem jeziku samo v primeru prošenj za izdajo obmejnih prepustnic in potnih dokumentov. Še vse do danes pa je na primer v veljavi zakon iz časov fašizma, ki prepoveduje uporabo slovenskega jezika na sodiščih in podobno. D. KOSMRLJ

V ZAR krčijo ledino

Izvršni odbor socialistične unije ZAR, najvišji politični organ v Egiptu, je sprejel sklep, po katerem ostanejo nove obdelovalne površine, ki so jih iztrgali puščavi, last javnega sektorja in jih ne bodo razdelili med agrarne interesente. Sklep so sprejeli po daljših razpravljanjih o tem, ali je gospodarsko in socialno smotrneje razdrobiti nove površine ali pa jih spremenili v velika družbena gospodarstva. Sprejeli so zadnjo rešitev, ki se je že obnesla v tako imenovani »pokrajini osvoboditve«, med Kairom in Aleksandrijo.

Ta sklep je tem pomembnejši, ker gre za 300.000 hektarov zemlje, katero so izkrčili od leta 1960.

Izvršni odbor je tudi sklenil, da bo prvi podpredsednik ZAR maršal Amer prevzel nadzor nad izvajanjem načrta o obdelovanju zemlje, po katerem bodo letos pridobili kakih 70.000 hektarov novih površin. Ta program so sprejeli zato, da bi usposobili egiptovsko kmetijstvo za večjo in boljšo proizvodnjo spričo pričakovanega pomanjkanja hrane na svetu, ki ga napovedujejo okrog leta 1970, in spričo gospodarskega pritiska Zahoda.

Zahteve britanskih delavcev

Za industrijsko demokracijo

Delavci odločno terjajo večjo udeležbo pri upravljanju podjetij

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

LONDON, februarja. — »Industrijska demokracija« je izraz, ki ga je v zadnjem času čedalje bolj slišati med britanskimi delavci. Ta izraz uporabljajo predvsem takrat, kadar govorijo ali pišejo o večji udeležbi delavcev pri upravljanju podjetij. Ta udeležba naj bi se ne omejevala samo na posvetovanja, ampak naj bi dobila obliko nadzorstva.

Od leta 1917 so pogajanja med delodajalci in delavci v Britaniji na prostovoljni osnovi. V številnih industrijskih panogah se je sčasoma ustalil postopek pri sklepanju kolektivnih pogodb o mezdah in delovnih pogojih.

Tako imenovano skupno posvetovanje med upravo in izvoljenimi delavskimi zastopniki se nanaša na manj sporne zadeve, kakor so varnost pri delu, zdravstvo, blaginja delavcev in prehrana. Le malo tovarn ima tovarniške svete, ker zasebna podjetja niso dolžna organizirati skupnega posvetovanja, kakor je to v podržavljenih ustanovah.

Državni odbori za premog, plin, električno energijo, notranji transport, civilno letalstvo, radio ter atomske raziskave so dolžni ne samo omogočiti pogajanja s predstavniki sindikatov, ampak tudi posvetovanja z delavci na vseh stopnjah. Toda to je na papirju.

Lansko posvetovanje delavcev v Nottinghamu, posvečeno zgolj industrijski demokraciji oziroma potrebi po večji udeležbi delavcev pri upravljanju podjetij, je precej nazorno pokazalo, kaj si delavci mislijo o sedanjem položaju. Splošna ugotovitev je bila, da delavci v resnici ne uživajo tistih pravic, ki jim jih zagotavlja zakon v podržavljenih industrijah. Poudarjali so, da morajo dobiti delavci pravico in tudi možnosti za soodločanje pri glavnih odločitvah v posameznih industrijskih panogah.

Rudarji so povedali, da dvajset let po podržavljenju premogovne industrije, še danes nimajo prave besede pri oblikovanju rudarske politike. Če skupno posvetovanje ne deluje zadovoljivo, ko govorijo z upravo o varnostnih napravah in ukrepih, kako daleč so šele rudarji od tega, da bi odločali o tako pomembnih vprašanjih, kakor je državna politika za goriva, od katere je odvisna prihodnost njihove industrije? Rudarji so zahtevali ustanovitev uprave za goriva, v kateri bi bili zastopani delavci iz vseh teh sorodnih panog. Nekaj podobnega so zahtevali tudi železničarji.

Ni čudno, da je morala delavcev »nizka«, v zasebnih podjetjih pa še nižja. To velja tudi za ladjedelništvo, kjer se je v zadnjem času začela država nekaj vmešavati, da bi z integracijami in posojili pomagala industriji in jo naredila bolj konkurenčno. Toda Geddesovo poročilo o reorganizaciji ladjedelništva nikjer ne omenja resnične udeležbe delavcev pri upravljanju v upravi, ki naj bi jo ustanovili po integraciji. Podoben položaj je v letalski industriji. Čeprav so delavci precej dejavni v okviru posameznih obratov, so jim »više sfere« odločanja popolnoma zaprte.

Parlament bo kmalu sprejel zakon o ponovnem podržavljenju jeklarske industrije. Jeklarji zahtevajo, da je treba izkoristiti to priložnost in omogočiti delavcem, da bodo soodločali na vseh stopnjah od tovarniških svetov do obratnih odborov.

Jugoslovanskemu izkustvu se na posvetovanju v Nottinghamu niso mogli izogniti in res so mu posvetili precejšnjo pozornost. Toda nekateri govorniki so menili, da je sedanja decentralizacija »šla predaleč«. Slišati je bilo celo mnenje, da nastajajo težave, »ker so jugoslovanski sindikati preveč pod državnim nadzorstvom in ker je težko uskladiti družbeno lastništvo s tržnim gospodarstvom«. Posvetovanje delavcev v Nottinghamu je bilo 25. in 26. junija lani in kmalu nato je laburistična vlada pritisnila sindikate z zakonom o popolni zamrznitvi plač. Nekaj ironije je v tem spričo trditve, da so jugoslovanski sindikati preveč pod državnim nadzorstvom«.

Odnos vlade, delodajalcev in celo kongresa Trade Unionov do delavskih zahtev po večji industrijski demokraciji — in te zahteve prihajajo predvsem od spodaj — je zelo previden. To si je mogoče razlagati s splošno britansko previdnostjo, kadar je treba začeti s temeljitimi spremembami, kar zadeva vodstvo sindikatov pa z nečim drugim.

Toda najprej poglejmo, kaj predlaga TUC (sindikalno vodstvo) v svojem poročilu državni komisiji, ki proučuje odnose med sindikati in združenjem delodajalcev. TUC zelo previdno podpira »nekakšno obliko« delavskega zastopstva na vseh stopnjah upravljanja. Toda vse kaže, da bolj misli na profesionalne sindikalne funkcionarje, ki naj bi zastopali delavce, kakor na posebej izvoljene delavske predstavnike iz obratov.

Ni potrebno zmanjšanje upravne oblasti — pravi TUC — pač pa je potrebna nova zamisel, kako naj bi to oblast izvajali. Marsikatera odločitev bi bila za delavce sprejemljiva, če bi jo pravilno razložili in jo po potrebi nekoliko spremenili. Zato ima uprava interes, da pritegne delavce k vsakodnevnim odločitvam.

Toda: »Vloga sindikata bi lahko povzročila hujše težave le takrat, če bi bili sindikalni predstavniki dejansko v večini na vseh stopnjah odločanja. Čeprav se delovni ljudje zanimajo za vse zadeve, ki se jih tičejo, in čeprav ne bi smeli izključevati nobenega problema, ki sodi v to skupino in do katerega imajo delavci pravico zastopati svoje stališče, vendar je res, da industrijska demokracija lahko razlikuje med vprašanji, za katera mora naposled obstajati skupna formalna odgovornost, in vprašanji, kjer ta odgovornost formalno sloni na eni ali na drugi strani.«

Če bi to pravniško formulacijo prelili v razumljiv delavski jezik, bi ugotovili, da se glasi stališče TUC približno tako-le: »Delavsko soodločanje — da, toda . . .«

Morda je stališče TUC posledica tradicije sindikalnega boja v Britaniji. Britanski sindikati so se zmeraj borili za večji kos kruha za svoje člane, za to, da bi čim več iztisnili iz delodajalcev. To je popolnoma prav in razumljivo. Toda pri tem so ostro ločevali ne samo delavcev od uprave, ampak tudi od upravljanja. Upravljanje je stvar delodajalcev. Drugi razlog za tako stališče TUC je najbrž ta, da skuša sindikalna centrala britanskih sindikatov, ki ima zelo majhno oblast nad posameznimi sindikalnimi organizacijami, okrepiti svoj vpliv in se v novi dobi »planiranih plač«, ki se menda bliža, neposredno — v imenu sindikatov — pogajati s konfederacijo britanske industrije. Morda bi prevelika mera delavskega soodločanja oslabila vpliv enih in drugih na vrhu.

Navzlic temu so vsi za previdno dozo soodločanja, ker se celo direktorji in delničarji zasebnih podjetij zavedajo, da zanimanje delavcev za proizvodnjo in upravljanje pomeni donosnejše poslovanje. Zato ni čudno, če se celo v ameriški industriji porajajo teorije o tem, da so delavci prav tako pomembni kot delničarji, ker brez delavcev tovarne ne morejo delati. Torej nekakšno družabništvo, od katerega naj bi imeli korist vsi: direktorji, delničarji, delavci in država. Toda vprašanje, ki je — kakor pravijo Američani — vredno 64 milijonov dolarjev, se glasi: kje poteka tista meja, razmejitev, tista ločnica med pristojnostmi posameznih »družabnikov«. Ali z besedami: TUC: katera so tista vprašanja, za katera smo formalno odgovorni vsi, in katera so tista vprašanja, za katera je formalno odgovorna ena ali druga stran?

BOŽIDAR PAHOR

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja zavoda
ŠTUDENTSKO NASELJE
LJUBLJANA, VEČNA POT 31
razpisuje delovno mesto
direktorja
POGOJI: visoka ali višja šolska izobrazba s petletno prakso.
Kandidati naj poleg vloge priložijo dokazilo o strokovni izobrazbi, zaposlitvah in potrdilo o nekaznovanju.
Razpis velja 20 dni od dneva objave. 1143

PRODAJAMO
pet-nadstropno poslovno zgradbo
pisarniški prostori, v strogem centru Beograda,
ca. 2.000 kvadratnih metrov.
Cena Ndin 8,500.000,—
Prostori bodo vseljivi konec avgusta 1967.
Za informacije se obrnite na naslov:
SLOVENIJA PROMET
PREDSTAVNIŠTVO BEOGRAD, Sarajevska 12 — tel. 642-463, 642-284. 1169

PEDAGOŠKA AKADEMIJA V LJUBLJANI
vas vljudno vabi,
da se udeležite predavanj, ki jih organizira ob svoji 20-letnici v februarju 1967.
»PAJKI IN NJIHOVE MREŽE«
(s filmom in diapozitivi)
Predavanje bo v petek, 17. februarja 1967, ob 17. uri, v Ljubljani, na Starem trgu 34/II. — Predaval bo prof. dr. ANTON POLENEC.
»POMEN PEDAGOŠKO-PSIHOLOŠKEGA IZOBRAŽEVANJA ZA UČITELJEVO DELO«
Predavanje bo v četrtek, 23. februarja 1967, ob 17. uri v Ljubljani, Prijateljeva 2 (dvorana Krajevne skupnosti Prule). Predaval bo in razpravo vodil prof. dr. LEON ŽLEBNIK. 1171

Novice

LJUBLJANA: **pogovor na GO SZDL Slovenije** — Danes ob 10. uri bo na glavnem odboru SZDL Slovenije, Komenskega 11, pogovor o vlogi republiških samoupravnih in upravnih organov pri oblikovanju in uresničevanju nacionalne politike na področju kulture, prosvete in raziskovalnega dela. Skupina za kulturo in tisk, ki prireja pogovor, vabi nanj delavce s teh področij in vse druge, ki jih ta vprašanja zanimajo.

LJUBLJANA: **predavanje o stilski vlogi pogojnika v slovenščini** — Ljubljanska podružnica Slavističnega društva Slovenije prireja jutri, 15. februarja, ob 19.30 na filozofski fakulteti, Aškerčeva 12, predavanje dr. Janeza Rotarja »Stilska vloga pogojnika v slovenščini«.

PTUJ: **osrednja posebna šola** — Razprave o problemih šolstva v ptujski občini so pokazale, da bo treba misliti na ureditev osrednje posebne šole za otroke z raznimi motnjami. Ti otroci vplivajo na učni uspeh in zavirajo redno delo v šolah. V nekaterih šolah imajo še zmeraj triizmenski pouk. Prostori in pripomočki so na nekaterih šolah zelo slabi in ne ustrezajo potrebam sodobnega pouka.

SLOVENJ GRADEC: **urugvajski slikar Verdié podaril svojo grafiko** — Eden najpomembnejših sodobnih urugvajskih slikarjev Julio Verdié je svojo grafiko, razstavljeno na mednarodnj likovni razstavi »Mir, humanost in prijateljstvo med narodi«, podaril za stalno zbirko s tem geslom v Slovenjem Gradcu.

ZAGORJE: **razstava slikarjev kolonije Izlake 1966** — Pretekli teden so v stekleni dvorani delavskega doma v Zagorju odprli likovno razstavo udeležencev slikarske kolonije Izlake 1966. To je že tretja razstava, odkar se sestajajo v poletnih mesecih na Izlakah pri Zagorju likovni umetniki iz Zasavja, iz drugih krajev Slovenije ter iz drugih republik in celo iz tujine. Tokrat razstavlja 17 slikarjev okrog 45 olj, akvarelov, risb in linorezov. Za razstavljena dela je značilno, da upodabljajo predvsem pokrajino in ljudi in da so po načinu izražanja precej raznolika, še bolj kot leto poprej.

ŠOŠTANJ: **Trstenjakova razstava v Napotnikovi galeriji** — Prejšnji teden so v počastitev slovenskega kulturnega praznika v Napotnikovi galeriji v Šoštanju odprli razstavo slikarskih del Anteja Trstenjaka iz Maribora. Slovesne otvoritve, na kateri je sodeloval pevski zbor II. osnovne šole Šoštanj in Šaleški oktet, se je poleg prebivalcev Šaleške doline udeležil tudi slikar Trstenjak. O plodoviti ustvarjalnosti umetnika je govoril ravnatelj Umetnostne galerije iz Maribora prof. Branko Rudolf.

SELNICA OB DRAVI: **oživitev prosvetnega dela** — Po daljšem premoru, ki ga je pogosteje pretrgala le domača igralska družina (ki je lani praznovala 40-letnico svojega delovanja), so pred dnevi v Selnici ustanovili društvo, ki želi združevati vse domače moči v dramski, pevski, folklorni, športni in šahovski sekciji. Obnoviti žele tudi knjižnico ter pomnožiti poljudna predavanja v okviru lastne ljudske univerze. V društvo, ki se imenuje Kulturno prosvetno društvo Selnice ob Dravi, se je na ustanovnem zboru vpisalo nad 90 članov.

VERCELLI: **zlata medalja za Alojza Srebotnjaka** — Na mednarodnem glasbenem natečaju ‚Gian Battista Viotti', ki je vsako letov mestu Vercelli v Italiji, je mednarodna žirija podelila zlato medaljo slovenskemu skladatelju Alojzu Srebotnjaku. Dobil jo je za skladbo ‚Sonatina II. za violino in klavir'. Tekmovanja se je udeležilo 74 skladateljev z vsega sveta.

NANCY: **profesor Gorazd Kušej — dopisni član akademije** — Znana francoska akademija znanosti v Nancyju je izbrala za svojega novega dopisnega člana profesorja ljubljanske pravne fakultete dr. Gorazda Kušeja. To častitljivo akademijo je ustanovil leta 1750 znani olepševalec Nancyja, nekdanji poljski kralj Stanislav I. Leszczynski, ki mu je pozneje njegov zet Ludvik XV. podelil v dosmrtni fevd kneževino Lotaringijo. Podoba je, da je Nancy, zlasti od časov Stanislava, znal ohraniti neko regionalno posebnot tudi nasproti Parizu, po drugi strani pa se je zavedal svojega položaja stražarja nasproti nemškemu pritisku in zmerom velja za zvestega gojitelja francoske oblike z vsemi ustreznimi institucijami, kamor sodi tudi akademija — Academie de Stanislavs. Sedaj ji predseduje veliki prijatelj Jugoslavije prof. Andre Rosambert. Od Jugoslovanov sta doslej že dopisna člana te akademije Siniša Stanković in Milan Bartoš. V času rektorstva prof. Kušeja v Ljubljani pa so se po vojni navezali prvi stiki med ljubljansko in nancyjsko univerzo. Sedanji izbor dr. Kušejo za dopisnega člana je zato delno tudi priznanje za to sodelovanje.

HOLYWOOD: **filmski in televizijski režiser 1966** — Združenje ameriških filmskih in televizijskih režiserjev je razglasilo Freda Zinnemanna za najboljšega filmskega režiserja v letu 1966. Ta naslov so mu priznali za film »Človek za vse čase« po delu angleškega pisatelja R. Bolta. Za najboljšega televizijskega režiserja je bil izbran Alex Segal za film »Smrt prodajalca«.

JAMES BOND – NEPREMAGLJIVI JUNAK VOHUNSKIH FILMOV

Preberite si kaj več o njem v novi številki »TOVARIŠA«, ki med drugim objavlja še:

Zadnje posnetke iz evropskega prvenstva v umetnostnem drsanju

Stoletnica valčka »Na lepi modri Donavi« – Vendar Eduard Strauss II. valčka ne pleše

Pismo iz haloške šole: »Moja šola je mrzla . . .«

Roman, novela, humor, ugankarska priloga . . .

Za svoje bralce pa je »Tovariš« tokrat ocenil mesni ragu, jajčne testenine in rdečo peso. – Preberite si ocene, preden se odpravite nakupovat!

Po 2. odstavku 111. člena Statuta podjetja upravni odbor podjetja

»PLAMA« – PODGRAD

razpisuje prosto vodilno delovno mesto

VODJE FINANČNEGA SEKTORJA

Posebni pogoji za zasedbo so:
a) visoka strokovna izobrazba ekonomsko-komercialne stroke in 5 let prakse v stroki
b) višja strokovna izobrazba ekonomsko-komercialne stroke in 8 let prakse v stroki
c) srednja ekonomska izobrazba in 12 let prakse v stroki
d) poskusna doba zaposlitve je 3 mesece.

Pismene ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev naj interesenti pošljejo upravi podjetja PLAMA Podgrad — splošni sektor.

Rok za vložitev ponudb je 1. 3. 1967.

O izidu izbire kandidata bomo kandidate obvestili v predpisanem roku. 1166

Več domačega kot tujega

„Proizvodni" načrt mariborskih „Obzorij" prekoračen

V času sprejemanja in potrjevanja zaključnih računov se lahko le redkokatero »pravo« proizvodno podjetje pohvali s takimi podatki bilance za preteklo leto, kot se lahko ponaša mariborska založba Obzorja. Dejstvo je namreč, da je založba tudi proizvodnja, saj proizvaja knjige, zopet pa je hkrati dejstvo, da je »proizvodnja« knjige vendarle svojevrstna, drugim podjetjem precej neenaka »tovarna«.

Načrt založbe Obzorja za preteklo leto je določal izdajo oseminšestdesetih del. Izšlo pa jih je enainosemdeset v štiridesetih knjigah. Prekoračenje torej, ki že samo po sebi pomeni pozitivno dejanje, ki pa pridobi še posebej na vrednosti, če si ogledamo nekaj res zgovornih številk.

Najprej in predvsem: izvirnih, domačih del je izšlo 43, prevodov pa 38. Že ta podatek sam bi zahteval posebno hvalnico založbi. Vsekakor bi jo kolektiv, ki je omogočil tolikšno število domačih del v prvem letu reforme, tudi resnično zaslužil. Ob tem še podatek: založba je subvencionirala blizu trideset izvirnih del in za to porabila 33,292.435 S din, ali nekaj več kakor milijon za knjigo. Treba je še omeniti, da so med temi deli nekatera, ki so izrazito »nerentabilna«. Primer: esejistika. Knjige s tako vsebino »gredo« veliko manj kot poezija, ki je že prislovično gospodarsko nezanimiva. Kljub temu pa izdajo Obzorja vsako leto po tri knjige z esejistično vsebino v zbirki Križpotja.

Med izdajami, ki jim mariborska založba posveča (menda še edina med slovenskimi založbami) posebno skrb, so knjige v zbirki Iz antičnega sveta. Vsako leto izidejo sistematično po tri knjige. Tako tudi v preteklem letu.

Za posebne izdaje dobiva založba tudi republiško subvencijo. Direktor založbe prof. Jože Košar je povedal, da uporabijo to podporo izključno za pocenitev knjige. Tako lahko zares edinstveno publikacijo Veliki arhitekti Marjana Mušiča z mnogimi slikovnimi reprodukcijami prodajajo za 8.800 S din, medtem ko bi sicer stala okoli 11.000 S din.

Izmed omenjenih 81 del je bilo 41 beletrističnih, v štiridesetih pa je bila vsebina znanstvena, poljudno znanstvena, esejistična ali strokovna.

Prevodi so bili razdeljeni takole: trije iz srbohrvaškega jezikovnega področja, prav tako trije iz slovaščine, iz ruščine dva, toliko iz italijanščine, sedem iz francoščine, osem iz nemščine, enajst iz angloameriškega področja, po eden iz danskega, švedskega in starogrškega jezika ter dva iz latinščine.

Če k vsemu temu zapišeno še številko 422 milijonov, kolikor je lani založba Obzorja prodala knjig in s tem dosegla enkratno obračanje sredstev, smo pravzaprav s tem »izdali« javnosti skoraj vse, kar je bilo za delo te založbe v preteklem letu značilno.

Ob koncu še zanimivost: v počastitev 100. obletnice slovenskega gledališča bo založba Obzorja izdala kar štiri publikacije. Prva je pravkar izšla. Linhartov Matiček s sijajnimi ilustracijami J. Vidica, v pripravi pa so: »Samorog« Gregorja Strniše, Drabosnjakov »Izgubljeni sin« z uvodom Bratka Krefta ter za sam jubilej »Eseji o slovenskem gledališču« Dušana Moravca.

FRANC ŠRIMPF

Med revijami

Zadnji lanski „Borec"

Pred nekaj dnevi sta skoraj hkrati izšli slovenski reviji »Borec« in »Sodobnost«. Razloček je v primerjavi: na »Borcu« je zapisana še lanska številka 12, vtem ko je »Sodobnost« letošnja februarska. S težavo bi morebiti kdo navsezadnje trdil, da so vmes tako imenovane nepravočasne tiskarniške storitve, saj je podoba, da je tokrat pomanjkljivost — bolje nesolidnost — na drugi plati snovanja tega tiska. Pavlihovega gesla »pride, kadar pride« še posebej revije nikjer ne uresničujejo, razen v tistih deželah, kjer je v veljavi cenzurni urad. Kakega takega urada pa mi nimamo ali vsaj jaz ne vem zanj. Sicer pa bi bil na primer za »Borca« čisto odveč. No, »sam sebi sem najbližji«, je zapisal Terentius. — Teh sedem uvodnih stavkov zategadelj, ker »Borec« lani niti enkrat ni izšel o pravem času.

Za čudo redek bo tisti, ki ve, zakaj se je ves zadnji »Borec« posvetil eni sami tvarini: Kričaču in ROF. Lani je bilo polno obletnic, skorajda vse leto je bila venomerna petindvajsetletnica, pa ni bilo moč iztakniti nobenega drugega tako velikega dejanja, kakor je opisovanje radijskega propagandnega pomagala? Močno dvomim.

Kakršnokoli nadaljnje vrinjanje v uredniške skrivnosti naj potemtakem opustim in hkrati mislim, da so bralci sekundarnega pomena. Toda otrok se je rodil in moral sem ga — prebrati.

Najprej za tiste, ki z zadevo niso seznanjeni: Kričač je bil radijski oddajnik Osvobodilne fronte (oglašal se je iz Ljubljane od približno sredine novembra 1941 do vključno aprila 1942), ROF (Radio Osvobodilne fronte) pa je bil njegov nadaljevalec (oddajati je začel leta 1944 z osvobojenega ozemlja v Beli krajini). Velike, nemalokrat nepredočljive težave so zlasti spremljale osvobodilnofrontnega Kričača, še teže pa je sedanjim ljudem približati neizbrisne, enkratne vtise v ljubljanskih prebivalcih, ko se je sredi gomazeče okupatorjeve soldateske oglasila slovenska bojevita beseda. Pravijo, da je bilo naše vojskovanje po radijskih valovih edinstven dogodek v medvojni protifašistični Evropi.

Milko Goršič (»Delo radijskega sektorja«), inž. Miloš Brelih (»Vojna na radijskih valovih«), prof. dr. inž. Milan Osredkar (»Ilegalni napovedovalec se oglaša iz omare«), inž. Vida Lasič (»Mladost, ki je iz ljubezni do svobode pozabila nase«), Rudi Jančar (»Naša prva radijska zveza z Moskvo«), inž. Vladimir Klavs (»Kričač v partizanih«), Fran Albreht (»Kako sem postal ‚vojni poročevalec'«), Jože Javoršek (»Skica o delu radia OF«) in arhitekt Milan Erbežnik (»ROF so slišali po vsem svetu«) so v pričujočo številko »Borca« napisali osrednje prispevke, vtem ko so Cilka Malešič, Vera Albreht, Heda Matul, Jože Dolenc, Fedja in Vida Sturm, Stana Moravec, Jurij Šemrl, Alojz Pavlin, Mara Siška-Petričeva, Joža Kovačič in Janez Bitenc v kratkih zapisih obudili spomine na dogajanja v povezavi s Kričačem oziroma ROF. Osemintrideset strani je revija dala dokumentaciji. Naj pribijem, da je skoraj vse gradivo sestavljeno z dokajšnjo prizadevnostjo, posebej zato, ker so še nikjer zabeleženi memoari lahko močno relativni.

Če pomeni gradivo v zadnji lanski številki »Borca« »začetek načrtnejšega raziskovanja dejavnosti Kričača in ROF«, potlej mi da misliti, kaj so doslej delali nekateri ustrezni inštituti, zraven pa še, komu ali čemu namerava revija še dati kar po cele snopiče.

In naposled: slovo od lanskega »Borca« je bilo brez besed, brez napovedi. Tudi tako gre.

F. VREČAR

Glasbeni dogodki

Redek koncert

V poplavi vsakovrstnih oblikovalcev človeškega glasu (kričači, grlni napeteži itd.) se zdaj poredkoma oglasi na koncertnem odru kultivirano podajanje prejšnjih in sodobnih stvaritev solopevske literature. Ta pojav moramo vrednotiti z več strani: stvaritve same, pevčev odnos do njih, ne nazadnje pa tudi sprejemanje pri današnjem poslušalcu.

Recital tenorista Mitje Gregoračа ob spremljanju pianista Marjana Lipovška je prinesel izbrana dela: Beetlovna »Daljnji ljubici«, Brahmsove 4 Romance, 5 Duparcovih pesmi in Brittnov ciklus pesmi na Hölderlinove fragmente. Tekstovna (literarna) in glasbena kvaliteta skladb nam razkrivata raznolika vsebinska in izrazna obzorja ustvarjalcev. V nevsiljivi urejenosti pesnikovega in skladateljevega sožitja je čutiti intimno izpovednost, ki neobčutljivemu, v vsakdanjost zagledanemu človeku ne razkaže lepot. Pustimo mimobežno vrednotenje! Le to: poslušalčeva urejenost najde v teh delih pravo bogastvo. Tudi interpretova sprejemljivost, pronicljivost, doživljajski register itd. morajo uperiti glasbeno moč v izpovedno vsebino in način, obuditi morajo mrtev zapis. V obuditvi mora ujeti skozi tehnično obvladovanje glasbenih zahtev pravi utrip skladateljeve stvaritve. Do življenja jo prebudi samo najtesnejša spojitev z vsebinsko sržjo. Kjer se združita izrazna ubranost dela in poustvarjalčevo prednašanje, zadiha z njima tudi poslušalec.

Na tem večeru je vladala prava komorna ubranost. Stopnjevana pa najbolj zlita je prinesla največje doživetje v drugem delu koncerta. Nastopajočima smo dali spontano priznanje.

M. GABRIJELČIČ

KAVARNA IN SLAŠČIČARNA EVROPA

razpisuje prosto delovno mesto

KVALIFICIRANE SLAŠČIČARKE (-JA)

Osebni dohodki po pravilniku podjetja.

Poskusna doba 3 mesece.

Interesenti naj se zglase v upravi Kavarne Evropa. 1145

Potrebujemo opremljeno

dvosobno komfortno stanovanje

z marcem v Ljubljani ali bližnji okolici za francoskega strokovnjaka za šest mesecev.

Ponudbe pošljite na **»Industrijski biro«** — Ljubljana, Parmova 33. 1144

MILO MILUNOVIĆ: TIHOŽITJE, olje, last Narodnega muzeja v Beogradu.

Milo Milunović

V sedemdesetem letu preminuli srbski slikar, akademik Milo Milunović se je rodil v Cetinju: po realki se je tudi v slikarstvu najprej izpopolnjeval v Italiji, in sicer v florentinskem ateljeju Švicarja A. A. Giacomettija, kasneje pa predvsem v Parizu. Tu se je pravzaprav razen v času prve svetovne vojne in v letih 1922 do 1926, ko je prvič samostojno razstavil v Beogradu, sicer pa bival v Zagrebu in Boki Kotorski, tudi največ mudil. Ob ustanavljanju likovne akademije v Beogradu se je vrnil v domovino, postal leta 1937 na njej profesor in se tako predal vzgoji prve in nadaljnjih jugoslovanskih generacij. Samo v letih 1947-49 je skupaj z rojakom, slikarjem Petrom Lubardo odšel v Cetinje organizirat črnogorsko umetniško šolo. Samostojno je po vojni razstavljal v Beogradu 1954, 56, 58 v Moskvi 1960, v Parizu 1961; sicer pa se je udeležil številnih kolektivnih razstav doma (zlasti s skupinama Dvanajsterica in Samostojni) in v tujini. Za svoje delo je dobil številna priznanja in naziv slikarja-mojstra.

Umetniška prisotnost Mila Milunovića se torej pričenja v tretjem desetletju, se pravi v času, ko se je jugoslovansko slikarstvo razvijalo v odmevu munchovskega ekspresionizma in dalje v smislu cezannovskih in sorodnih postkubističnih rešitev: Milunović je tedaj skupaj s slikarji, kot so Dobrović, Bijelić, Tartaglia, Job, Miše, zastopal tendence tako imenovanega konstruktivizma: zavzemal se je predvsem za tonsko trdno zgradbo, v nekem smislu geometrizacijo prostora, razpetega med vertikalami in horizontalami, hkrati pa nenehno vezanega na zunanjo pojavnost predmetov. Se pravi, da ta termin konstruktivizma predstavlja predvsem opiranje na Cézannove teoretične zaključke, medtem ko je vsebina, tema izvirala od drugod — v Milunovićevem primeru predvsem iz študija renesančnih florentinskih mojstrov. Kot tak se je Milunović predstavil na razstavah v pariškem Jesenskem in Salonu des Tuileries.

Povojni čas je v Milunovićevo slikarstvo vnesel poudarjeno ekspresionistično noto. Noto, ki je ob že ustaljenih, trdnih kompozicijah elementih in skopem koloritu, spominjajočih na srednjeveško fresko slikarstvo, poudarila zavestno umetnikovo zavzemanje za odkrivanje neke nove predmetnosti – nosilca popolne, idejne izpovedi.

Takega smo poznali Miluновića tudi mi, ne le po delih v Narodnem muzeju in Muzeju sodobne umetnosti v Beogradu, temveč kot tvornega predstavnika na razstavah, antologijah modernega srbskega slikarstva. Njegovi mediteranski pejsaži in njihova specifična javna živijo v širokih svetlih površinah, ki jih začrtuje še nemirna grafična linija. V teh slikah kot da se je ustavil čas, zaživela pa neomajna vera v tradicijo domačega likovnega izraza.

A. BASSIN

Pogled na platno

ŠUT: **diletantizem** — Kakorkoli ga naslovimo, pa naj bo »Šut«, kot so se odločili v Ljubljani, ali »Schut«, kot pišejo Nemci, ali »Žuti«, kot smo brali v povesti Karla Maya, film ne bo nič drugega kot diletantsko skrpucalo brez smisla za humor, čeprav bi nas rad nasmejal, brez čuta za akcijski žanr, čeprav bi nam rad od napetosti dvigal lase. Posneli so ga Nemci v že tradicionalnem sodelovanju, ki sredi jugoslovanskega pejsaža zapisuje na filmski trak nabrekle pustolovščine zdaj Old Shatterhanda, zdaj Kara Ben Nemsija. To pot se vsaj ni bilo treba pretvarjati, da premoremo ameriške prerije in kanjone, kajti filmska zgodba je postavljena na Balkan. Kot njena pripovedna predloga je tudi filmska zgodba namenjena razvneti pubertetniški domišljiji, le da še bolj od Karla Maya podcenjuje njene razumske in estetske sposobnosti. Naša filmska denarnica je resda prazna, a vendarle ne bi bilo treba prav vsega početi za ljubi filmski dinar. Še tako dober namen ne more opravičiti sredstev in tako je še tolikšen komercialni učinek sodelovanja v te vrste filmskih načrtih samo prazen izgovor.

S. G.

Foltej Hartman 60-letnik

OD NASEGA CELOVSKEGA DOPISNIKA

Na slavnostni seji svojega odbora je Slovenska prosvetna zveza v Celovcu v petek počastila svojega pevovodjo Foltеja Hartmana, ki je ta dan obhajal svoj 60. rojstni dan. V imenu vseh koroških Slovenčev so izrekli prisrčna voščila človeku, ki že skoraj štiri desetletja živi in dela za slovensko pesem na Koroškem.

Ime Foltеja Hartmana je neločljivo povezano z razvojem in uspešnim uveljavljanjem pevske kulture med koroškimi Slovenci. Že v mladih letih se je vključil v prosvetno delo; v domačem društvu v Pliberku je zbral okoli sebe mlade pevce ter jih povedal v pevski zbor, ki je kmalu zaslovel daleč preko domačega kraja. V nekaj desetletjih je izuril še mnoge druge zbore in jih — čeprav samouk — dvignil na visoko raven, ki je bila deležna splošnega priznanja na številnih koncertih doma na Koroškem, širom po Sloveniji in Jugoslaviji, v Trstu, na Dunaju in med gradiščanskimi Hrvati.

Ljubezen do slovenske pesmi je Foltej Hartman na poseben način izpričal tudi med nacistično dobo. Sredi trpljenja, mučenja in smrti v koncentracijskem taborišču Dachauu se je pod njegovim vodstvom oglasila slovenska pesem, ki je med taborišČniki uspešno premagovala malodušnost ter širila duha odpornosti in neuničljivo življenjsko voljo. Njegov zbor v zloglasnem taborišču smrti je družil okoli 60 rojakov iz vseh predelov slovenske zemlje, 60 jetnikov-pevcev, ki so tudi v najhujših dneh s pesmijo spodbujali svoje tovariše in poveličevali zvestobo slovenski besedi.

Zdaj je Foltej Hartman že dolga leta prvi pevovodja Slovenske prosvetne zveze, katera ga je za njegovo požrtvovalno delo na področju pevske kulture že odlikovala z Drabosnjakovim priznanjem. Voščila, ki so mu jih ob njegovi 60-letnici izrekli predstavniki osrednje kulturnoprosvetne organizacije koroških Slovencev, so poleg iskrene zahvale prav gotovo vsebovale tudi željo, da bi še dolga leta tako uspešno nadaljeval svoje delo v službi slovenske pesmi na Koroškem.

V soboto pa je obhajala 65-letnico Foltejeva sestra Milka Hartman, ki prav tako sodi med požrtvovalne prosvetne delavce med koroškimi Slovenci. Dolga leta je kot gospodinjska učiteljica posvečala svoje sposobnosti vzgoji naraščaja, zlasti pa se je uspešno uveljavila kot pesnica. V raznih časopisih in revijah so objavljene njene pesmi, leta 1952 pa je za njeno 50-letnico izšla pri celovški Mohorjevi družbi pesniška zbirka »Moje grede«, ki je zbudila veliko pozornost ne samo med koroškimi Slovenci, marveč tudi v nemški javnosti. Mnoge Milkine pesmi so uglasbene ter spadajo v reden repertoar koroških slovenskih pevskih zborov.

Tudi pesniška izpoved Milke Hartmanove, porojena v razmerah, ko se mora slovenski človek na Koroškem še zmeraj boriti za svoj materinski jezik, je eden izmed tistih pojavov samorastništva, s katerimi koroški Slovenci v vsej svoji zgodovini manifestirajo nezlomljivo življenjsko silo. Poseben izraz tega njihovega prizadevanja pa je — bodisi v pesniški ali v vokalni obliki — slovenska pesem.

JANKO KOROŠEC

Televizija

Razveseljivo iskanje

Ansamblov takso imenovane narodno zabavne glasbe je pri nas čedalje več. Veliko je tudi kritike na njihov račun in še večkrat zaide le-ta v podobne skrajnosti kot — po drugi strani — navdušen sprejem pri širokem delu našega občinstva. Medtem ko govorijo strokovno podkovani poslušalci o psevdonarodnem slogu teh muzikantov in hkrati ko jim tega ni moč oporekati, pa se staro in mlado na podeželju in tudi širšem območju mest neutrudno in rado vrti po taktu njihovih polk, valčkov, koračnic itd. Da se marsikomu ob teh melodijah in besedilih utrne tudi kaka solza gotnja, dokazujejo posebne radijske oddaje ploščo po željah, v katerih te vrste glasba skorajda prevladuje.

Potemtakem ne gre prezreti, da imajo preproste in največkrat stereotipne melodije ter sladkobno sentimentalna besedila svoj vpliv na precejšen del našega poslušalstva, da se mu po svoje prilegajo in da ga v tem smislu tudi izražajo. To je dejstvo, ki mu zahtevnejši ljubitelji glasbe ne bi smeli samo zviška in mimogrede meriti kulturno raven, temveč bi mu morali pazljivo prisluhniti, proučiti vzroke ugodnega odmeva pri ljudeh in si pričeti na tej podlagi prizadevati za izboljšavo te glasbe in teh besedil. Nekaj, kar v melosu in verzih ustreza razpoloženju našega širokega občinstva in kar se tako izpričuje kot pristno, že more obstajati v teh polkah in valčkih. Nekatere teh skladb, čeprav resda redke, razkrivajo s svojimi melodijami nedvomno nadarjenost.

Zato je razveseljivo opaziti vsako kolikor toliko zahtevnejše muziciranje v okviru te zvrsti. V nedeljskem vrtiljaku se nam je kot iskalec kvalitetnejše narodno zabavne glasbe predstavil ansambel Francija Korbarja. Skladbe, ki smo jih poslušali, se v bistvenem niso razločevale od sorodnih kompozicij. Še zmeraj je bil končni vtis ta, da izzvenevajo v konvencionalne rešitve tako v melodiji kot z besediłom. Razveseljiva novost tega nastopa pa je bila ta, da se je skušal skladatelj z globljim izpovednim občutkom nasloniti na narodno pesem, da je, skratka, izpričal resno voljo po poglobitvi te zvrsti muziciranja in da je bila tudi izvedba temu primerno skrbna. Vse to se mu ni enako učinkovito posrečilo pri vseh skladbah, nekajkrat je tako z napevom kot tudi ritmom zašel preblizu slogu ruskih romanc. Toda prizadevanje po kvalitetnejšem je tu in, čeprav res ni docela osamljeno, ga je treba pozdraviti posebno še zato, ker se je porodilo iz množice tovrstnih ansamblov samih.

J. Sn.

Gostinski šolski center Izola

razpisuje prosto delovno mesto

PEDAGOŠKEGA VODJE

Pogoji: višja gospodinjska šola ali višja šola za gostinstvo in turizem.
— najmanj 5 let pedagoške prakse
— strokovni izpit iz prosvetnopedagoške stroke

Nastop službe takoj. Rok za prijavo 15 dni po razpisu na naslov: Gostinski šolski center Izola. 1148

ELLEN GLASGOW

To naše življenje

65. nadaljevanje

»Kako, da potem ne moreš razumeti, kaj skušam napraviti? Ali ne vidiš, Roy? Skušam ustvariti svet, v katerem ljudje, kot je tvoj oče, ne bodo več prepuščeni na milost in nemilost ljudem, kot je tvoj stric William.«

»Razumem. Lahko —« Potem pa ji je nenadna misel zatemnila mirni pogled. »Toda moški nikoli ne bodo ustvarili sveta, v katerem ženske, kot sem jaz, ne bodo na milost in nemilost prepuščene ženskam kot — no ja, kot Stanley.«

Tišina, mrzla in težka kot kamen, je legla mednju. Zakaj, oh zakaj je to rekla? se je vprašala in se ozrla po drhtečem sončnem siju in jesenski megli, ki je legala na pašnike. Toda ta izbruh jo je pomiril. Napetost v njej je izginila in počutila se je močno in kljubovalno.

Ozrl se je proč od nje in ni takoj spregovoril. Potem se je počasi obrnil k njej in v očeh se mu je zrcalila globoka nežnost. »Vem,« je rekel tiho. »Vem, draga.«

Ko se mu je nasmehnila, je nekako osuplo ugotovila, da je trenutek vzajemne naklonjenosti skoraj preveč popoln, da bi ga bilo mogoče prenesti. Čutila je, da se v njiju borita dve živeči sili, pretekla in sedanja. Toda to sta samo usmiljenje in strast, in obe zaničujem, usmiljenje in strast.

Sunkovito se je vzravnal in položil roko na volan, čeprav še ni vžgal motorja. »Nasvet tvojega strica Williama,« je rekel mirno, »je bil tisti, ki me je spravil na to pot. Opazil je, da se izmikam, zato je svetoval mojemu očetu, naj me pošlje na virginijsko univerzo, kjer naj bi utesali moje navade, nato pa še na harvardsko univerzo, kjer naj bi mi preusmerili misli. Veš, moja družina je bila zelo navezana na tradicijo, in ko tradicije ni bilo več, je ostala samo še navezanost.«

»Stric William zaničuje tradicijo.«

»Vraga jo zaničuje! Kadar ima kaj od nje, že ne. Pred štiridesetimi leti je začel kupovati propadla posestva in jih nato prodajati zahodnjakom, ki so hoteli imeti družinska pokopališča, za petkratno vrednost.«

Ognila se je pogovoru s tem. »Kako pa, da si ti ostal v Queenborroughu?«

»Naj me strela, če vem. Oče pravi, da sem len. Kakorkoli že, vedno hočem nekaj napraviti, a nikoli ničesar ne napravim.« Pognal je avtomobil in čez hip nadaljeval, ne da bi obrnil glavo. »Ko sem bil v Harvardu, mi je neka firma ponudila izredno dobro službo; a bil sem sit gospodarskega prava in mislim, da sem tedaj tudi že začel čutiti drugače.«

»Tega mi nisi še nikoli povedal.«

»Kaj res ne? No, saj ni pomembno. Toliko drugih reči je bilo, ki sva si jih imela povedati. V Španiji je zdaj vojna . . . Vedno sem si želel na to vojno.«

»Rada bi,« je zamišljeno zavzdihnila, »da bi bila tudi zame kje kakšna vojna. V Španiji.«

»Včasih so bili v Španiji gradovi.«

»Zdaj jih ni več. Toda bila bi zadovoljna s kočo, če bi le . . .«

»Mislil sem, da ti je tu všeč.«

»Oh saj mi je. Všeč mi je.«

»Kako pa kaj trgovina?«

»Dobro. Zdaj opremljamo novo Cranshawovo hišo v Hampton Gardens.«

»Rada delaš?«

»Ne vem. Delo mi napolnjuje življenje od devetih zjutraj do petih popoldne. To je najlepši del mojega dne.«

Griči so hiteli mimo njiju in se stapljali z oblaki, ki so se zamoklo odražali na modrem nebesu. Daleč pred njima je sonce barvalo hribe rdečkastorjavo in počasne, nihajoče sence oblakov so jih spreminjale v škrlatno rdeče. Ko sta zapeljala dalje, sta v dolinah, ki so hitele mimo njiju, srečavala majhne vasice. V zraku je lebdel vonj po slami, ob cesti so veselo poganjale divje astre in sleč, tu in tam pa se je bočila v gozdu škrlatno rdeča veja.

»Ena je,« je rekel Craig. »Poskusiva kaj pojesti v Lexingtonu.«

»Ne, rajši bi se ustavila tamle čez, v tisti veliki obcestni hiši z vrbami.«

»Ali bi bilo zunaj že prehladno? Pod vrbami je miza.« Zavil je s ceste in se ustavil pred bencinsko črpalko, ki se je podaljševala v restavracijo.

»Ne, na soncu je toplo. Šla sva za poletjem.«

Ko sta prišla do mize pod vrbami, je iz hiše stopil dolgonog trebušati možakar rjavih oči in rdečkastih las in čez mizo razgrnil karirast modrobeli prt. »Sezona je zdaj že skoraj minila,« je pojasnil, »in velika skupina turistov, ki se je pravkar odpravila, nas je popolnoma izsušila. Ali se boste zadovoljili le s prigrizkom?«

»Boš zadovoljna s prigrizkom, Roy?«

»Če bo le kava, kruh in maslo. Tod okoli imajo dobro kavo.«

»Da, gospa, prav lahko vam pripravim kavo,« je odgovoril možak, »imam tudi čisto sveže maslo in strašno dober kruh, ki so ga pri gospe Moors pravkar vzeli iz peči. Ženska dvakrat na teden še vedno peče.«

»Imate pri hiši kaj jajc?«

»Niti enega, gospod. Nisem računal na tako veliko turistov in se nisem založil z jajci in slanino. Imam še nekaj sendvičev s šunko, ki pa so žal od včeraj.«

»Ne, teh pa ne bova. Bolje bo, če kar pohitite, pristavite kavo in začnete rezati tisti čudoviti kruh — in glejte,« je za njim zaklical Craig, »da boste prinesli dovolj masla!«

Ko je možakar izginil v kuhinjo, sta sedla na lesene stole in se nad grobo karirastim prtom drug drugemu nasmehnila. Nad njima so negibno ždele blede veje vrb žalujk, že skoraj brez listov. Pokrajina okoli njiju se je zapirala v rahlo moten okvir jeseni. Porjavelo zlató platan, belih orehov in topolov se je še vedno držalo vej; javori so bili podobni umirajočemu ognju v goščavi; rdečkastorjavi in oranžni listi hrastov ne bodo odpadli do prvega snega, nekaj pa jih bo vzdržalo celo do prvih znamenj pomladi.

Medtem ko je čakala v brezglasnem šepetu časa, se je Roy dozdevalo, da so vsi mrmrajoči odmevi življenja premolknili. Oktober je čakal; bežeči oblaki so čakali; in zdelo se je, da celo zemlja čaka; da se počasi vrtinči v vesolju, ki je tudi zaman čakalo. Samo na bližnjem griču tam na desni, kjer je srebrni gorski potoček hitel navzdol v penastem slapu, pljuskal, se lesketal, šumljal in si po poti prepeval, se je zdelo, da je tihota zadihala in se prebudila iz negibnosti.

V nekaj vrstah

MARIBOR

Nova izdelka Zlatoroga — Tovarna Zlatorog je te dni razposlala trgovinam širom po Jugoslaviji dva nova proizvoda: zaščitno kremo Dextra in DIK, novi čistilni prašek brez klora, ki čisti in polira.

Vzpenjača — Minulo soboto in nedeljo je pohorska vzpenjača prepeljala več kot 4700 potnikov. Večina je obiskala mariborsko Pohorje in smučala okrog hotela Bellevue. Tam je še blizu 70 cm snega.

Poroke: V soboto se je na mariborskem matičnem uradu poročilo 9 parov.

Hotel: V noči od nedelje na ponedeljek je v hotelu »Slavija« prenočilo 56 gostov. Med njimi je bilo 25 tujcev (predvsem iz Avstrije in Nemčije).

Ceste — Cestno podjetje Maribor je včeraj sporočilo, da je na več cestah v severovzhodni Sloveniji zaradi zmrzlin zmanjšalo dovoljen osni pritisk. Težja vozila bodo morala imeti izredno dovoljenje cestnega podjetja.

JAKOBSKI DOL

Gasilci — V nedeljo je bil občni zbor prostovoljnega gasilskega društva. Govorili so o zidanju gasilskega doma, ki ga bodo do 1. maja pokrili. Izboljšali bodo operativno delo in poskrbeli za nakup ustrezne opreme. Zavzeli so se za tesnejše sodelovanje z družbeno političnimi organizacijami in predvsem z mladino.

JOSIPDOL

Želja občanov — Dravske elektrarne so dale določen denar na račun nadomestila za Janeževo stavbo na Gortini. Občani so predlagali, naj bi ta denar porabili za prizidek k šoli Gortina. V teh prostorih naj bi uredili prostore za dvorano, trgovino in bife.

RAVNE NA KOROŠKEM

Cepljenje zoper gripo — V zdravstvenem domu na Ravnah bodo 15. februarja prvič cepili proti gripi. Cepljenje bodo dvakrat ponovili. Računajo, da bodo s cepljenjem onemogočili širši razmah gripe, ki povzroča precejšnje težave in škodo v podjetjih.

ZGORNJA ŠČAVNICA

Čebelarstvo je v Zgornji Ščavnici zelo dobro razvito. Čebelarska družina združuje 34 članov s skupno 200 panji. Na tem območju je tudi nekaj »divjih« čebelarjev, tako da je skupno število panjev okrog 260. Vsekakor pa to še ni dovolj z ozirom na potrebe sadjarstva. Čebelarji nameravajo prirediti strokovno izobraževanje članov ter pritegniti v svoj krog več mladine.

PTUJ

Brezplačni prevozi šolarjev — Ker je v občini še nekaj nepopolnih šol, je občinska skupščina že pred časom sklenila z avtobusnim podjetjem posebno pogodbo za prevoz šolarjev v višje razrede. Sedaj se vozi vsak dan z avtobusi okoli 520 otrok. V Ptuju imajo tudi posebno šolo za tiste otroke, ki snov nekoliko težje dojemajo. Tudi v to šolo se vozi precej otrok iz podeželja.

CELJE

Cenena stanovanja — Tako kot v vseh mestih je tudi v Celju vse več in več povpraševanja po enostavnejših, skromneje opremljenih in zato cenenih stanovanjih. Tako gradi stanovanjsko podjetje 60-stanovanjski blok z razmeroma cenenimi stanovanji (3-sobno stanovanje bo veljalo le 6,6 milijona S dinarjev). Tudi Cinkarna se pogaja z velenjskim gradbenim podjetjem »Vegrad« za 20-stanovanjski blok, ki bi veljal z vsemi komunalnimi napravami 108 milijonov starih dinarjev.

VRANSKO

Nova bencinska črpalka — Podjetje Petrol je že lani začelo graditi v Vranskem ob glavni cesti Ljubljana—Celje novo bencinsko črpalko, ki je že skoraj dograjena. Gradbena dela je prevzelo celjsko podjetje »Ingrad«, računajo pa, da bo črpalka lahko že marca na voljo voznikom motornih vozil. Od Šempetra v Savinjski dolini vse do Domžal ni sedaj nobene črpalke.

GOMILSKO

Krvodajalska akcija — Pred dnevi je bila tu krvodajalska akcija. Precejšnje število prebivalcev Gomilskega je dalo kri za ranjence v Vietnamu.

NOVA GORICA

Odlikovanja — Predsednik občinske skupščine Joško Štrukelj je v soboto izročil odlikovanja predsednika republike enaindvajsetim aktivnim družbeno političnim delavcem.

TOLMIN

Cene obrtnih storitev — Razen za dimnikarske in fotografske storitve se bodo odslej cene ostalih obrtnih storitev prosto oblikovale. Odlok o tem je sprejela te dni občinska skupščina.

KOBARID

Samopostrežna trgovina — Podjetje Alpkomerc preureja nekdanjo staro trgovino v sodoben samopostrežni lokal z okoli 100 kvadratnimi metri površine. Dela bodo veljala okrog 30 milijonov dinarjev. Samopostrežbo bodo predvidoma odprli do prvega maja.

PIRAN

Valolom utrjujejo — Neurje, ki je novembra lani precej poškodovalo obalne ulice v Piranu, je opozorilo, da je treba stalno utrjevati valolome. Te dni vozijo iz kamnoloma v Kanegri velike, tono in še težje skale, s katerimi bodo zavarovali obalo od Punte do pristanišča.

ZAGORJE

Rekonstrukcija ceste — Lani so v zagorski občini popravili cesto od Izlak v dolžini 3,2 kilometra. Kolikor bo letos na voljo denar, bodo nadaljevali s popravilom te ceste do Trojanskega klanca in do Lok proti Kisovcu.

Kako skozi prehodno obdobje?

Napori v soboški občini za redno financiranje strokovnih šol

Ker bodo do sprejetja novega zakona o financiranju izobraževanja in vzgoje ostale obveznosti občinskih in medobčinskih skladov za šolstvo nespremenjene, si v soboški občini resno prizadevajo, da bi zagotovili vsem šolam normalne in predvsem boljše pogoje za redno delo.

Posebna skrb velja financiranju strokovnega šolstva, ki že zaradi širših koristi našega gospodarstva ne sme nazadovati. To je tudi glavni razlog, da stremijo v soboški občini, kjer deluje večina strokovnih šol za Pomurje, za kar najtesnejšo povezavo z gospodarskimi organizacijami na območju vseh štirih pomurskih občin. Ti napori so tem bolj utemeljeni, ker v bistvu ne gre za nove obveznosti gospodarskih organizacij, ampak le za bolj zavestno in učinkovito sodelovanje pri zbiranju denarja za financiranje izobraževanja strokovnih kadrov.

Lanske izkušnje namreč kažejo, da kljub pripravljenosti večine kolektivov za sodelovanje, le niso povsod izpolnili svojih obveznosti do strokovnih šol. Tako bi moral znašati lani delež gospodarstva nekaj nad sto milijonov S din, pogodb pa je bilo podpisanih za polovico manjši znesek. Izkazalo se je celo, da so najmočnejša podjetja raje podpisala pogodbe za fiksne zneske, ki so bili po obsegu znatno manjši, kot bi moral znašati njihov delež po priporočilu o odvojitvi enega odstotka bruto osebnih dohodkov zaposlenih za financiranje strokovnega šolstva.

Ker ni dvoma, da gre za nalogo, ki resno obvezuje vse gospodarske organizacije v Pomurju, je občinska skupščina v Soboti sprejela pred dnevi priporočilo medobčinskega sklada, naj gospodarske in druge organizacije pripevajo v tem letu dejansko določen delež, vendar najmanj en odstotek bruto osebnih dohodkov zaposlenih. Za gospodarske organizacije, ki bodo v tem letu financirale strokovne šole določene panoge, pa naj bi odvedle medobčinskemu skladu razliko do tega odstotka. Občinska skupščina je pozvala kolektive naj sklenejo pogodbe s skladom takoj, zakaj večina strokovnih šol še danes nima jamstva za nemoteno delo.

B.

Zakaj tako?

Mladoletniki na sodnih razpravah

V zadnjem času so na mariborskem okrožnem sodišču opazili, da nekateri mladoletniki prihajajo na razprave z namenom, da bi slišali, kaj se godi v sodni dvorani. Običajno jih morajo predsedniki senata opozoriti, da lahko le polnoletni občani prisostvujejo razpravam. V členu 271 zakona o kazenskem postopku je namreč izrecno poudarjeno, da lahko na glavni obravnavi sodelujejo samo polnoletne osebe. To pomeni, da občani do 18. leta starosti ne smejo prisostvovati razpravam na sodišču.

Kot vse kaže, vrsta občanov ne ve za to zakonsko določilo in začudeno zapušča sodno dvorano na blagohotna opozorila predsednika senata. Prav bi bilo, če bi s tem zakonskim določilom seznanili mlade občane v mladinski organizaciji in predvsem na posameznih šolah.

M. K.

Pogovori s sezonskimi delavci

Opozorilo: disciplinirano zaposlovanje in stalnost

MURSKA SOBOTA, 13. febr. Družbeno politične organizacije v soboški občini so v sodelovanju z zavodom za zaposlovanje in zavodom za socialno zavarovanje tudi letos povabile na pogovore sezonske delavce, ki se bodo začasno zaposlili v tujini. Prvi sestanki so bili danes v Kuzmi, Gornjih Slavečih, Trdkovi in Doliču na Goričkem, kjer so naše delavce seznanili s sedanjim, zelo poenostavljenim načinom zaposlovanja v Avstriji, kamor bo letos odšlo največ delavcev iz Pomurja.

Kandidate za sezonsko delo so posebej zanimale letošnje možnosti zaposlovanja v Avstriji in postopek za pridobitev vseh pravic, ki jim gredo po mednarodni konvenciji o socialnem zavarovanju. Delavci so povsod ponovno izrazili željo, naj bi jim v prihodnje omogočili tesnejše stike z domovino, pri čemer so se zlasti ogrevali za občasne obiske kulturnih skupin in predstavnikov iz domovine. Prosili so tudi, naj bi se naša predstavništva v tujini bolj zanimala za naše delavce in njihove probleme, ki jih pogostokrat ne morejo sami urediti. Predlagali so tudi tesnejše stike z uredništvi naših časopisov, ki da premalo poročajo o življenju sezoncev.

Predstavniki soboške občine so ponovno pozvali naše delavce, naj upoštevajo vse predpise, ki zadevajo medsebojne sporazume o možnostih zaposlovanja, ker vse kršitve povzročajo zmedo in gmotno škodo našim ljudem. Posebej so jih opozorili na disciplinirano zaposlovanje in stalnost na delovnih mestih, kjer se prvikrat priglasijo za delo. Zaradi samovoljnih prekinitev dela se namreč avstrijski delodajalci letos bolj zanimajo za delavce iz Medžimurja, ki da so bolj stalni in disciplinirani.

V prihodnjih dneh bodo imeli podobne sestanke še v 20 krajevnih središčih soboške občine.

B. B.

LENART V SLOV. GORICAH

Ureditev Pesniške doline

Kmetijska zadruga Lenart je v srednjeročnem programu razvoja namenila poglavitno skrb ureditvi Pesniške doline za intenzivno kmetijsko proizvodnjo.

Letos predvideva investicijski program lenarškega agrokombinata odkup 150 hektarjev zemljišč. Prihodnje leto bodo na tej zemlji opravili hidro in agromelioracijska dela.

Preden bo Pesniška dolina začela dajati kruh, bo za njo uporabljenih okoli šest milijonov novih dinarjev. V tem znesku niso vračunani stroški regulacije, ki bodo znašali za celotno dolino s pritoki še mnogo milijonov dinarjev.

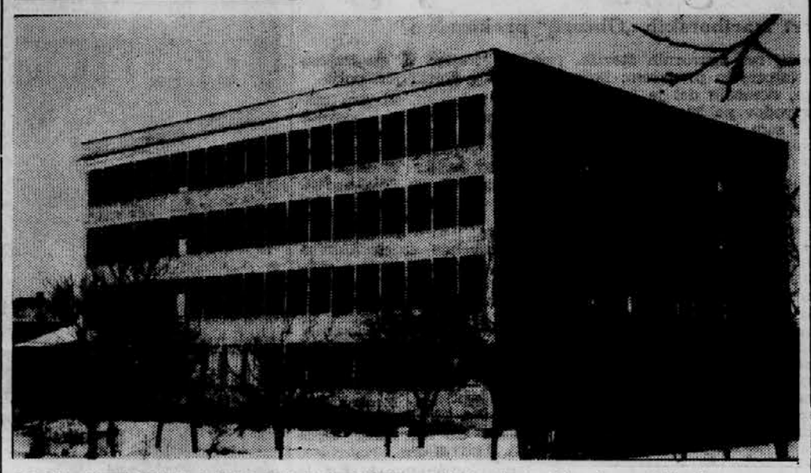
L. J.

Cvetke

Na nedavni seji občinske skupščine Radlje ob Dravi je eden od odbornikov grajal poslovanje dimnikarskega podjetja. Med drugim je povedal, da delavci v tem podjetju ne dobijo plačilnih listkov. Ko je eden od njih vprašal direktorja, zakaj ne dobi takšnega listka, je direktor odvrnil, da pač ženam ni treba vedeti, koliko zaslužijo.

Naš foto zapisek

NOVA OBČINSKA HIŠA NA PREPIHU — V Lendavi, kjer ima občinska uprava vse prej kot primerne prostore v starem gradu, so pred leti občani podprli zamisel o gradnji nove občinske hiše. Tu naj bi dobile prostore tudi družbeno-politične organizacije. Do predlani so uspeli zgraditi samo ogrodje novega poslopja, za kar so porabili blizu 200 milijonov Sdin, po uveljavitvi reforme pa so novi predpisi zaprli Lendavčanom vsa vrata za nadaljnje financiranje gradnje. Tako stoji objekt na pol dograjen ter prepuščen na milost in nemilost vremenu. Notranjost poslopja je že resno načeta. Na zadnji seji občinske skupščine so sicer sprejeli predlog, da kaže objekt nemudoma zavarovati. To pa je tudi vse, kar v danih možnostih v Lendavi lahko storijo, zakaj predlogi o preureditvi poslopja v hotel ali stanovanja so po oceni strokovnjakov nesprejemljivi. Na sliki: nezavarovan objekt je načel zob časa že na vseh koncih. Foto: B. Borovič

Slaba obramba pred poplavami

Posledice nesodelovanja prebivalcev v soboški občini

Neukročena Mura z neurejenimi pritoki ostaja slej ko prej najhujša grožnja za gospodarstvo Pomurja, kjer se kljub naporom občin ne morejo postaviti dovolj učinkovito po robu hudim poplavam, ki so samo v minulih dveh letih povzročile na tem območju večmilijardno škodo. Voda ne prizanaša tudi soboški občini, saj je bilo lani v kmetijstvu za več kot 700 milijonov Sdin škode, kar ni ostalo brez posledic za ves gospodarski razvoj te velike komune.

Prav zaradi razsežnosti te občine, kjer ob naletu vode nimajo opravka samo z Muro, ampak se skoraj vedno razbesni tudi vodovje navidezno nepomembnih potokov, se brez enotnega sodelovanja vseh prebivalcev tudi v prihodnje ne bodo mogli postaviti po robu vodni stihiji. Prav zato je občinska skupščina v Soboti skrbno analizirala dosedanje izkušnje ob poplavah, — da bi že letos ukrenili vse za boljšo obrambo pred poplavami.

Žal je v dosedanjih naporih ostal občinski štab za preprečevanje elementarnih nesreč brez prave pomoči občanov. Vsekakor bodo morale v prihodnje prevzeti večjo odgovornost za sodelovanje z ekipami občinskega štaba, civilne zaščite in JLA tudi krajevne skupnosti.

To je tembolj pomembno, ker vzdolž Mure še danes ni urejen učinkovit obrambni sistem in je vedno izid poplav povsem odvisen od pravočasnega in predvsem množičnega sodelovanja ljudi.

Zato postavljajo v Pomurju regulacijo struge reke Mure in hudournih potokov med glavne gospodarske naloge v prihodnjih letih. Vendar sredstva vodnega sklada še dolgo ne bodo zadostovala za bolj izdatna regulacijska dela, ki so v soboški občini domena vodne skupnosti. Kljub temu na občini vztrajajo, da z načrtnim urejanjem nekaterih vodnogospodarskih objektov ne morejo več odlašati. Pri tem omenjajo na prvem mestu razbremenilni kanal Ledava — Mura, ki sta ga mulj in mivka preplavila že do višine enega metra, v kanalu pa se je razbohotilo tudi grmičevje, kar bistveno zmanjšuje funkcijo tega pomembnega objekta.

Marsikje pa bi lahko prebivalci z malo več dobre volje sami zavarovali svoje vasi, kot so to naredili v Ižakovcih in Melincih. Tu so ljudje s prostovoljnim delom v najkrajšem času uredili vzdolž Mure nasip, ki ga bo treba pod strokovnim vodstvom še zvišati in utrditi.

Sicer imajo v Soboti pripravljen program najbolj nujnih ukrepov, da bi čim bolj izpopolnili potrebno tehnično in reševalno opremo. Program povezujejo tudi z zahtevnimi nalogami pristojnih organizacij, med katerimi so na prvem mestu vodna skupnost, komunalno in gradbeno podjetje itd. Na posebnih tečajih se bodo letos v znatno večjem obsegu usposobili za obrambo pred elementarnimi nesrečami člani civilne zaščite, poleg boljše organizacije za obveščanje pa bodo posvetili vso skrb tudi tehnično reševalnim in sanitarnim ekipam.

Štab za obrambo pred elementarnimi nesrečami prizadevno izpopolnjuje tudi inventar reševalne opreme. Lani so kupili kar deset lesenih in tri gumijaste čolne, za učinkovitejše obveščanje pa predvidevajo nakup dveh prenosnih radijskih postaj. Tako bodo člani soboškega radio kluba lahko v prihodnje bolj uspešno sodelovali pri obveščanju in usmerjanju dela na posameznih območjih.

Slej ko prej pa ostane vzgojno delo in utrjevanje čuta odgovornosti za skupne naloge med prebivalci glavna naloga za bolj uspešno obrambo pred vodno stihijo, ugotavljajo v soboški občini.

BORO BOROVIČ

Velika dravska ekspedicija

Pogovor z organizatorjem te prireditve Darkom Marinom

V osmih krajih Slovenije in Hrvatske potekajo skrbne priprave za letošnjo veliko dravsko ekspedicijo po Dravi, ki bo od 1. do 4. julija. Prireditev je zasnoval odbor tedna rancarije 1967. Zato smo se z organizatorjem te prireditve Darkom Marinom pogovarjali o dosedanjih pripravah in o prireditvah, ki jih nameravajo organizirati. Zvedeli smo, da bo letos v okviru te karavane prijateljstva v vseh krajih ob Dravi tudi več kot 30 drugih prireditev, ki bodo trajale vse do sredine julija.

Letošnje dravske karavane prijateljstva se bo udeležilo 500 potnikov, med katerimi jih bo najmanj 200 iz tujine. »Večer«, ki je pobudnik te akcije, je povabil na letošnje splavarjenje turiste iz osmih evropskih dežel. Poleg vožnje na valovih Drave bodo tokrat organizirali tudi veliko spremljajočo karavano na kopnem, v kateri bo prav tako okrog 500 ljudi.

V Mariboru, Dupleku, Ptuju, Ormožu, Središču ob Dravi, Varaždinu, Čakovcu, Preložu in Donji Dubravi so ustanovili posebne odbore, ki pripravljajo letošnji karavani sprejeme. V teh odborih sodeluje več kot 300 predstavnikov občinskih skupščin, družbenopolitičnih organizacij, turističnih društev in delovnih organizacij. Po Dravi bo letos plulo s potniki 40 ranc (to so 8 do 10 m dolgi čolni, ki so jih splavarji vselej jemali s seboj na pot). Na pot bo krenil tudi splav, kakršen je vozil po reki dolga desetletja. Ta več kilometrov dolg »konvoj« bodo vozili izkušeni dravski splavarji, ki jih živi še danes okrog 150 v Dravski dolini.

Odbor tedna rancarije 1967 se je lotil tudi obsežnih propagandnih akcij. Izdali so že posebne rancarske miniaturne spominke. V izdelavi so še lepaki v dveh jezikih, brošura z opisi rancarije, prireditve v vseh krajih vzdolž Drave, posebne značke, razglednice in številno drugo zanimivo gradivo. V Mariboru vodijo neposredno delo Milan Mlinarič, Drago Gajzer, Franc Matjašič in dr. Franc Jurc, ki so predsedniki štirih komisij. Letos bodo s pomočjo predvojaške vzgoje poskrbeli za še varnejšo vožnjo na valovih reke. V ta namen bo predvojaška vzgoja oskrbela posebne pontonske skupine reševalcev. Na Dravi bodo UKV postaje za sprotno obveščanje o dogajanjih na vodi. Veselo karavano bo spremljalo več kakovostnih glasbenih skupin.

Ob koncu je Darko Marin poudaril, da želijo s to tradicionalno prireditvijo še tesneje povezati med seboj ljudi, ki živijo ob Dravi, občane dveh republik in obuditi spomine na splavarjenje, s katerim so bili prav ti kraji dolga desetletja tesno povezani. Odbor si prizadeva, da bi rancarija z vsemi svojimi prireditvami, posebno pa še z dravsko karavano prijateljstva, postala prvovrstna mednarodna turistična atrakcija. Vse to bodo poskušali uresničiti prav v letošnjem letu mednarodnega turizma.

K.

Maribor potrebuje bazen

Gradnjo narekujejo tudi turistični razlogi

Z ustanovitvijo sklada za negospodarske investicije pri občini Maribor so v mestu ob Dravi ponovno oživele razprave o gradnji bazena. Mesto se je v zadnjih letih razvilo ter povečalo število prebivalcev. Kopališče Mariborski otok pa je ostalo praktično takšno, kot so ga odprli pred dobrimi 30 leti, ko je imel Maribor trikrat manj prebivalcev.

V zadnjih letih so celo manjši kraji prehiteli Mariborčane: na Ravnah so zgradili sodoben dom telesne kulture s pokritim bazenom. Tudi v Celju, Dravogradu, Radencih in drugih krajih so zgradili kopalne bazene. Zato je čas, da bi tudi v Mariboru začeli s gradnjo bazena, ki bi ga lahko pozneje tudi pokrili.

Maribor potrebuje kopalni bazen iz rekreacijsko-zdravstvenih razlogov, saj sedaj ni dovolj možnosti za letno plavanje, o zimskem pa sploh ni mogoče govoriti. V Mariboru je več kot tisoč vojaških vojnih invalidov, ki bi morali dvakrat tedensko plavati po nasvetu svojih zdravnikov. Tudi večje število delovnih invalidov bi pozdravilo gradnjo kopalnega bazena. Šolska mladina bi nujno potrebovala bazen za učenje plavanja, za razna tekmovanja in za rekreacijo.

Ne smemo se čuditi, da veliko otrok ne zna plavati, saj končno nimajo možnosti, da bi se naučili.

Gradnjo bazena narekujejo končno tudi naša prizadevanja za vključevanje v mednarodni turizem. Mednarodno turistično leto je res izredna možnost, da se ta dolgoletna potreba in želja Mariborčanov uresniči. Tudi v sosednji Avstriji so dajali pomen plavalnim bazenom za razvijanje turizma in rekreacije ter vlagajo zadnja leta veliko denarja v te namene. Nekatere delovne organizacije v Mariboru so že izrazile pripravljenost, da podpro to gradnjo. Njihova prizadevanja in pripravljenost bo treba vsekakor podpreti in čimprej zastaviti gradnjo kopališča v Mariboru.

M. KOS

DELO NAROČITE NA DOM

Vmes sta bila tudi alkohol in hitrost

Minulo soboto in nedeljo je bilo v Sloveniji 39 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 13. februarja. Na cestah v naši republiki je bilo v soboto in nedeljo 39 prometnih nesreč. Ena je bila smrtna, pri drugih je bilo 13 ljudi močno ranjenih, 6 pa jih je pri nesrečah dobilo lažje poškodbe. Na vozilih in tovoru je bilo za približno 97 tisoč Ndinarjev škode. V teh dneh je bilo največ nesreč zaradi prehitre vožnje, vzrok nekaterim precej hudim nesrečam pa je bil popiti alkohol.

Na glavni cesti v Bertokih sta se včeraj popoldne zgodili kar dve prometni nesreči. Približno ob 15. uri je pri gradbišču novega nadvoza zapeljal s ceste v živo mejo 22-letni mopedist Marcel Ražen, ki se je peljal iz Bertokov proti ankaranskemu križišču. Mopedist je skoraj 8 metrov drsel ob živi meji, nato pa tako nesrečno padel, da je hudo ranjen obležal. Pri padcu je dobil hud udarec v glavo in ima močan pretres možganov ter odrgnine po telesu. Ponesrečenca zdravijo v izolski bolnišnici.

Nekaj pred 19. uro pa je Tržačan Emio Pitteri peljal z osebnim avtomobilom od ankaranskega križišča proti Kopru. Ker je vozil pod vplivom alkohola, je nenadoma trčil v obcestni smernik, ga odbil, nato pa se zaletel še v drevo. Od tu je avtomobil odbilo na sredino ceste, kjer je obstal razbit. Hudo ranjenega šoferja so odpeljali v izolsko bolnišnico.

V mariborsko bolnišnico pa so sinoči pripeljali hudo ranjenega Hermana Vuto. Ponesrečenca je na cesti med Mariborom in Bohovo zbil voznik osebnega avtomobila Janez Rozman, ko je Vuta neprevidno šel po sredini desne polovice ceste proti Mariboru.

Požar v vlaku

PTUJ, 13. febr. — V vagonu tovornega vlaka, ki vozi iz Hajdine proti Ptuju, je izbruhnil požar. Iskra iz lokomotive je padla na vreče, v katerih so bile sončnice za ptujsko podjetje Perutnina. Železniški čuvaj je opazil ogenj in je obvestil gasilce. Požar so pogasili na postaji Hajdina.

M.

Mož z dvema potnima listoma

NOVA GORICA, 13. febr. — Ko se je minulo soboto Živadin Ikač iz Opatije pokazal na mejnem prehodu v Rožni dolini in ponudil carinskemu uslužbencu avstralski potni list ter rekel v nemščini, da nima kaj prijaviti, ga je carinski uslužbenec vprašal, če obvlada tudi italijanščino. Ker mu je odgovoril, da le za silo, je šel iskat kolego, da bi se sporazumel s tujcem. Kmalu se je izkazalo, da imetnik potnega lista govori tudi srbohrvaško.

Carinikoma se je zdel sumljiv. Tako sta začela pregledovati avtomobil. V plašču ki ga je pustil v avtu so kmalu odkrili 850.000 Sdin, nadaljnjega pol milijona din pa je imel pri sebi. Pri sebi je imel tudi jugoslovanski potni list. Ko so mu zaplenili zaradi deviznega prekrška denar in avtomobil, se je Živadin Ikač razgovoril. Povedal je naslednjo zgodbo: iz Jugoslavije je emigriral leta 1957. Pred 18 meseci se je spet vrnil v državo in prejšnji mesec odšel z rednim potnim listom v tujino, da bi si nabavil avto. Ker je bila menjava naše valute slaba, si je izposodil pri prijatelju v tujini denar za avto. Tako se je vrnil z začasno registriranim avtomobilom in dinarji spet v državo. Zgodba je verjetna. Toda ob deviznem prekršku gre vsekakor še za vprašanje, kako je Živadin Ikač prišel do avstralskega potnega lista. Po vsem sodeč ga je ponaredil.

K. L.

Obsodba na reškem sodišču

REKA, 13. febr. — Veliki senat okrožnega sodišča na Reki je izrekel obsodbo skupini nekdanjih delavcev v prodajalni štev. 35 podjetja Sljeme, ker so poneverili okrog 7,2 milijona dinarjev, o čemer smo poročali. Prvoobtoženi poslovodja Pravdoslav Orlić je obsojen na tri leta in 8 mesecev strogega zapora, Josip Butković na 2 leti in 6 mesecev, medtem ko so drugi obsojeni na denarne kazni od 100 do 350 tisoč dinarjev. Razen tega pa morajo vsi skupaj vrniti denar v znesku 7,2 milijona dinarjev.

Z.

Z nožem ga je zabodel

LJUBLJANA, 13. febr. — Včeraj ob 13.30 sta se na Savski cesti št. 34 v Domžalah hudo sprla 23-letni Jože Huber in 46-letni Jože Horvat. Oba sta se vinjena vrnila v stanovanje in se brez vzroka začela prepirati. Nenadoma je J. Horvat prijel kramp in z njim udaril Hubenja po glavi. Huber je bil laže ranjen, vendar je takoj pograbil večji kuhinjski nož in z njim zabodel Horvata v levo stran prsnega koša. Močno ranjenega Horvata so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

V gostilni »Cirman« v Mednem pa so se včeraj pretepali štirje delavci. Pretep je začel 28-letni Omer Huskić, ki je nekoliko preveč popil; napadel je 25-letnega Silva Rozmana. Nato sta v pretep posegla še Asip Kovačević in Rasin Hadžić, ki sta pomagala Huskiću. Ko so v gostilno prišli miličniki, so Huskića, ki je še naprej grozil, pripri do iztreznjenja. Vsi trije pretepači se bodo morali zagovarjati pred sodnikom za prekrške.

Ukradel bariran ček

MARIBOR, 13. febr. — Nekdo je vlomil v osebni avto Julija Hillerja; avto je bil parkiran pred hišo št. 18 na Slomškovem trgu v Mariboru. Razbil je šipo na vratih avtomobila in odnesel kovček s perilom, brivski aparat in druge predmete. Ukradel je tudi bariran ček s pečatom Zanatske stolarske prodavaonice Bačka Topola.

M.

Z vročim mlekom jo je polil

MARIBOR, 13. febr. — V kirurško ambulanto mariborske bolnišnice so pripeljali 22-letno Elizabeto Rafolt iz Hočkega Pohorja št. 16. Svak jo je polil z vročim mlekom po rokah in nogah, zaradi česar je dobila hude opekline.

M.

Zaradi stare navade v smrt

Lani v Ljubljani in okolici 39 ljudi pod vlakom

Največkrat ne mislimo. Pot se konča ob progi, z druge strani se nadaljuje. Nekdaj je bil prehod, potem so progo drugače speljali in prehoda ni več. S te in z one strani pa smo ostali ljudje. Ne mislimo, ko se sklonimo pod signalnimi žicami, ne mislimo, ko stopimo na progo... Včasih je petdeset, sto ali dvesto metrov više ob železnici urejen prehod. Je predaleč do tja? Ne. Toda sto in stokrat smo tu, prav tu šli čez progo; poznamo jo, nič se nam ne more zgoditi, saj...

... odsekano zatuli, potem še enkrat na dolgo. Iz oči v oči se srečamo z lokomotivo. Za razmišljanje je prepozno. To je konec.

Od 39 ljudi, kolikor se jih je lani v Ljubljani in okolici ponesrečilo z vlakom, jih je bilo 24 takoj mrtvih. Dvanajst je dobilo hude rane, ki v primerjavi s hudimi ranami zaradi drugih prometnih nesreč skoraj vedno povzročajo invalidnost in le trije ljudje so dobili lahke poškodbe.

V teh številkah niso všteti samomori na progi, trčenja motornih vozil z vlakom in nesreče na urejenih železniških prehodih. To so le nesreče, ki so nastale zaradi prečkanja tirov, tam, kjer ni prehoda, zaradi hoje po progi, zaradi neprevidnega dela med tiri in zaradi padcev z vlaka. Vsem tem nesrečam je vzrok podcenjevanje. Največ nesreč je bilo zaradi prečkanja tirov — 27; 18-krat se je tak prehod čez tire končal s smrtjo, 8-krat s hudimi ranami in le enkrat z lahkimi poškodbami. Tudi potniki v vlakih niso bili kdove kako pazljivi. Šest jih je padlo z vlaka; štirje mrtvi, eden hudo, eden lahko ranjen. Prav toliko je bilo tudi nesreč zaradi nepazljivosti pri delu med tiri in zaradi hoje po progi. Neprevidnost so trije plačali z življenjem, dva sta bila hudo, eden pa laže ranjen.

Med ponesrečenimi je več moških (27), žensk pa je 12. Več železniških nesreč (30) se je zgodilo v okolici Ljubljane, v mestu samem le 9. Najnevarnejša prehoda v Ljubljani sta na Parmovi ulici in na stari železniški postaji v Šiški.

Med ponesrečenci je veliko starejših in gluhih ljudi. Ti pridejo pod kolesa največkrat zaradi tega, ker so jim ljubše »bližnjice« čez progo. Z vlaka pa padajo največkrat ljudje, ki precenjujejo svoje »skakalne« sposobnosti. Nevarne so tudi kretnice ali hitri zavoji, če se potniki naslanjajo na vrata.

Da bi se izognili takim nesrečam, ne pomaga nič drugega kot vestno izpolnjevanje železniških predpisov. Nemalokdaj so žrtve tudi železničarji sami, čeprav dobro poznajo vozne rede. Morda bomo le spoznali, da je pametneje nekoliko dlje peš, kot pa se izpostavljati vlakom, pa naj je »stara navada še tako močna železna srajca«.

S.

Slab nadzor, milo kaznovanje

Avtomoto zveza o prometnih nesrečah

BEOGRAD, 13. februarja (Tanjug). V Avtomoto zvezi Jugoslavije menijo, da so nespoštovanje predpisov, slaba kontrola, milo kaznovanje in pomanjkanje aktov o varnosti prometa poglavitni vzroki pogostih prometnih nesreč na naših cestah. Zlasti veliko resnih pripomb ima Avtomoto zveza na račun sedanjega sistema urjenja in opravljanja vozniškega izpita in popolne stihije v izpitnih programih.

S tem v zvezi poudarjajo, da so programi za učenje novih voznikov v vseh republikah različni. V posameznih komisijah ima poglavitno besedo en inštruktor. So pa tudi primeri, predvsem v manjših krajih, da ima ta »inštruktor« samo enoletni vozniški staž, to pa pomeni, da niti sam ne obvlada avtomobilske vožnje. Vozniki, ki končajo takšno »šolo«, so prava nevarnost na cestah, pravijo v Avtomoto zvezi in poudarjajo s tem v zvezi, da je treba pripraviti enoten program in sistem opravljanja izpitov za vso državo. Proučiti bi morali tudi možnost, da bi vozniške izpite opravljali samo v večjih središčih, ki imajo potreben inštruktorski kader, ko pa bi bilo dovolj kandidatov, bi strokovne komisije iz teh središč odhajale na teren.

Po mnenju Avtomoto zveze tudi organi kontrole prometa niso dovolj učinkoviti, sankcije proti kršilcem predpisov pa mile. S tem v zvezi poudarjajo, da so skoraj neznani primeri, da je kdo sprožil postopek proti organizaciji za vzdrževanje cest. Tudi sodišča zelo redko izrekajo maksimalne denarne kazni do 50.000 din ali pa odvzamejo vozniško dovoljenje.

Gospodarske organizacije so mnogokrat posredni krivci za prometne nesreče. V težnji po čim večjem komercialnem učinku določijo voznikom premalo časa, da pripeljejo tovor na določen cilj, tako da so vozniki mnogokrat prisiljeni voziti s hitrostjo tudi 100 km na uro. V Avtomoto zvezi menijo, da bi bilo koristno, če bi voznikom do enega leta voziškega staža dali začasno dovoljenje; njihova vozila pa z vidnim znakom zabeležili. V tem »pripravniškem stažu« bi, menijo, morali omejiti hitrost vožnje na 80 km na uro.

Avtomoto zveza Jugoslavije meni, da je potrebna stalna koordinacija vseh strokovnih organizacij, katerih dejavnost je v zvezi s prometnimi problemi. Mnogo koristneje bi bilo, poudarjajo, če bi se te organizacije pa tudi organi varnosti v prometu bolj ukvarjali s konkretnimi vsakdanjimi praktičnimi vprašanji varnosti v prometu, ne pa da »vodijo to politiko« iz pisarn.

Čigava so kolesa?

Postaja milice Ljubljana Center 2: moška kolesa: neznane znamke, 399.900, črno; neznane znamke, 1,059.986, črno; domiselli, 2.077, sivo; rog-šport, 347.524, črno; partizan, 326.314, črno.

Postaja milice Ljubljana Moste: moška kolesa: rog-šport, neznana, črno; cicli, 5,866.125, modro; rog, 146.592, sv. modro; rog, 639.153, zeleno; žensko kolo cicli-torino F. 57.629, sivo.

Postaja milice Ljubljana Center 1: moški kolesi: rog-šport, 512.302, sv. modro; neznane znamke, 591.062, črno; ženski kolesi: Elita-diplomat, 22.898, črno; petrenlo, 2.997, modro.

Postaja milice Ljubljana Vrhnika: moško kolo rog, 484.592, sivo.

Postaja milice Ljubljana Rudnik: moško kolo neznane znamke, E. 2/R, črno.

Postaja milice Ljubljana Polje: moško kolo rog, 370.972, sv. zeleno; žensko kolo neznane znamke, 38.763, rdeče.

Postaja milice Ljubljana Center 3: moško kolo neznane znamke, neznana, sv. modro; žensko kolo mifa, 976.131, srebrno zeleno.

Postaja milice Ljubljana Bežigrad: moška kolesa: alpes, 2657-P, sivo; rog-šport, 237.642, zeleno; rog-šport, 45.681, rjavo; neznane znamke, 777.807, črno; markoni, TC 36.581, sivo-modro; partizan, 578, sivo.

Postaja milice Domžale: moški kolesi: rog, 81.091, sivo; rog, 145.952, črno; žensko kolo neznane znamke, 44, sivo.

Postaja milice Ljubljana Šiška: moško kolo rog-šport, 402.099, črno.

Postaja milice Ljubljana Vič: moško kolo rog-šport, 357.804, črno.

Postaja milice za cestni prom. Ljubljana, Masarykova: moški kolesi: puch 1,273.925; rog, 27.524, črno; ženski kolesi: rog, 67.787, zeleno; radius, 58B0552, modro-bronza.

V Chamroussu bo mnogo zank

Zadnje priprave na progah za predolimpijsko alpsko tekmovanje

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

GRENOBLE, 13. februarja (po telefonu). Z današnjim moštvenim tekmovanjem v biatlonu se je zgrnil zastor na snežnem stadionu v slikovitem Autransu. Tekmovalci za nordijske discipline že pospravljajo kovčke ... »Na svidenje prihodnje leto« si stiskajo roke ob slovesu. Prav na drugem koncu olimpijskega Grenobla, v 30 km oddaljenem Chamroussu, kjer bodo od četrtka do nedelje predolimpijska tekmovanja v alpskem smučanju — slalom (16. februarja), smuk (18. februarja) za ženske in smuk (17. februarja) in slalom (19. februarja) za moške — pa se dviga zastor pred novo revijo najboljših smučarjev na svetu.

V Chamroussu, kjer so na nadmorski višini med 2252 metrov in 1400 metrov vse olimpijske proge za alpska tekmovanja s skupnim ciljem v Casseroussu, je vse na nogah. Vojaki in žandarji ter neumorni organizatorji mrzlično pripravljajo prizorišče za bližnje pomembne dogodke. Na progi so doslej trenirali samo Japonci in Poljaki, prav danes pa so prispeli sem tudi tekmovalci drugih dežel in sicer iz avstrijskega Badgasteina. Zvečine so se s štirimi sedežnicami, ki lahko prepeljejo v eni uri 720 oseb, odpravili ogledat tekmovalne proge. Še bolj neučakani pa so se popeljali z gondolsko žičnico do 2252 metrov visokega starta za moški smuk.

Dopoldne, ko sem si »peš« ogledal progo za moški smuk, mi je večkrat zmanjkalo tla pod nogami ... Proga, ki so jo »krstili« francoski tekmovalci na svojem državnem prvenstvu, je razmeroma kratka — 2890 m in ima 850 m višinske razlike, vendar je tehnično izredno težavna, ker je strma, ponekod tudi 65 stopinj, povprečno pa 29. Po vrhu je zelo vijugasta. S startnega mesta 2252 m visoko pada proga najprej strmo za kakih 300 m, nato pa vodi v desno, v »koridor«. Ondi bodo tekmovalci dosegali največje hitrosti, preden jih bo proga prepeljala do najbolj valovitega dela. Sredi tega odseka je znameniti »petelinji greben«, najbolj značilna točka vse proge. Na koncu strmega smuka bo na tekmovalce čakala nova past, »coi de la balme«, zahrbtna grba, kjer bo marsikaterega tekmovalca zaneslo s proge. To je najbolj nevarno mesto vse trase. Po njem si bodo tekmovalci na 350 m dolgem, skoraj ravnem delu proge le nekoliko oddahnili, preden bodo morali premagati še zadnje ovire: strmi ovinek »S« in valoviti koridor »vojna«. Na tem izredno težavnem, a ne tako hitrem terenu s »skalnico Xallais« bo veljalo najti najkrajšo pot do precej položnega cilja v Casseroussu. Na tej progi bo lahko zmagal samo smučar, ki bo psihično, moralno in telesno kar najbolj pripravljen za spopad na desetinke sekunde. Proga je nenavadno hitra: na francoskem državnem prvenstvu 1966 jo je Jean Claude Killy presmučal v rekordnih 2:07,79.

Med vsemi napravami v Chamroussu je najpomembnejši stadion za slalom. Start je na višini 1806 m, cilj pa 1652 m. Višinska razlika je 154 m, proga pa je dolga 420 metrov. Proga je podobna trem stopnicam. Prej je bila ondi soteska: skale so razstrelili in opravili ogromna zemeljska dela. Premaknili so 280 m² zemlje. Snežne razmere v Chamroussu so več kot zadovoljive. Na vrhu je meter in pol, v sredini pa meter snega.

Za alpski spored je svoje najboljše zastopnice prijavilo skupno 25 nacionalnih smučarskih federacij, med njimi petčlansko ekipo tudi Jugoslavija. Strokovnjaki, ki so se zbrali v Chamroussu menijo, da bodo domačini — Francozi na domačih progah slavili pravo zmagoslavje. Sloviti francoski »vojskovodja na smučeh« Honore Bonnet bo poveljeval temle svojim vojakom: Killy, Lacroix, Mauduit, Mellquiond, Mignot, Perillat, Orcel, Stamos in Jauffret ter dekletom: Staurer, Mir, Goitschell, Famose in Christini Beranger. Poglejmo še najboljše tekmovalce iz drugih taborov: Avstrija: Schranz, Messner, Rudi Sailer, Nenning, Niendl, Huber, Bleiner, Zimmermann ali Mat; Christl Haas, Heidi Zimmermann; ZRN: Leitner, Vogler; Burgl Ferbinger; NDR: Riedl, Scherzer, Lützendorf; Švica: Dätwiller, Favre; Švedska: Grahn; Anglija: Gina Hathorn; Japonska: Fukuhara.

H. UBELEIS

IVER DNEVA

En dres za osem rokoborcev

Komaj verjetno, pa vendar čista resnica: na nedavnem kvalifikacijskem tekmovanju za vstop v zvezno ligo v Sarajevu, so rokoborci Sarajeva nastopali vsi v enem samem dresu!

Po vsaki končani tekmi je sleherni izmed osmih rokoborcev tega kluba slekel dres in ga izročil svojemu klubskemu tovarišu pred nastopom v naslednji kategoriji. Potemtakem si ni težko predstavljati dres na rokoborcu težke kategorije (100 kg) na primer, ki ga je podedoval od najlažjega — (50 kg).

O slabih razmerah v tem klubu naspioh se torej res ne gre čuditi.

TUDI NJIH JE PRESENETIL MRAZ — Nogometaši iz SZ, ki so vajeni ostrega podnebja, so se morali tudi ob našem toplem morju obleči v tople obleke, medtem ko gledajo trening nogometašev Olimpije. Foto: E. Šelhaus

Delegati odšli pred koncem

Po konferenci plavalne zveze Jugoslavije v Beogradu

LJUBLJANA, 13. februarja. Včeraj je bila v Beogradu redna letna konferenca PZJ, ki se je morala končati ob 22,45, ker ni bila več sklepčna. Predčasno je zapustilo konferenco 15 delegatov, ki so morali odpotovati domov.

To pa je pomenilo, da na konferenci ni več prisotnih dveh tretjin delegatov in tako je postalo tudi sprejemanje sklepov brezpomembno. Morda bi tega prisotni niti ne opazili, če bi bil predlog PZ Srbije naj bi se I. zvezna vaterpolska liga povečala na 16 moštev, sprejet z veliko večino glasov. Tako pa je glasovalo za predlog 16 delegatov, 14 jih je bilo proti, eden pa se je vzdržal glasovanja. To je bilo usodno, saj so tisti, ki so glasovali proti, oporekali absolutni večini pri tako majhni razliki. Tako se je neslavno končala konferenca, ki bi sicer morala dati smernice za čim boljše delo v prihodnosti.

Konferenca je pravzaprav prikazala dejansko stanje v našem plavalnem športu, ki se ne more in ne more postaviti na trdnejše noge. Ko smo poslušali razprave, ki so se jih lotevali posamezni delegati, se nismo mogli znebiti občutka, da potiskajo zastopniki vaterpolistov plavalce ob stran. Znani vaterpolist Zoran Janković pa je ob tem potožil, da se zelo boji, kaj bo z našim moštvom na olimpijskih igrah v Mehiki. če bo šlo tako naprej. Podvomil je celo, da bi se mogli Jugoslovani potegovati za bronasto kolajno, če se položaj v tem športu ne bo zboljšal.

Ko so na konferenci sprejemali statut PZJ in nove pravilnike, je človek dobil vtis, da gre predvsem za pravilne pravniške formulacije, ne pa za bistino, ki bo osnova za delo PZJ. V takem ozračju so sprejeli novi statut PZJ, ki predvideva, da bo vodilo delo PZJ predsedstvo s predsednikom PZJ in predsedniki republiških zvez ter predstavnikoma avtonomnih pokrajin Vojvodine in Kosova in Metohije. Sodniška komisija in ligaški odbor bosta delala vzporedno s predsedstvom.

Ko so bili na dnevnem redu tekmovalni sistemi, si bili delegati že tako sutrujeni, da so komaj čakali, kdaj bo vse končano. Tako so sprejeli nerazumljiv sklep o ukinitvi I. in II. zveznega razreda v plavanju, ki je bil posebno za naše klube zelo vzpodbuden. Ob koncu konference je bilo zastavljeno še vprašanje, ali je bila konferenca ob sprejemanju tega sklepa sploh še sklepčna. To delo bo moralo sedaj opraviti predsedstvo PZJ, ki bo moralo na podlagi glasov ugotoviti, ali je bilo takrat prisotnih dovolj delegatov.

V razpravi so navzoči ugotovili, da PZJ zaenkrat sploh še ne ve, s kakšnimi sredstvi bo lahko speljala svoj letošnji mednarodni program. Seveda je po takšni ugotovitvi vsako načrtnejše delo otežkočeno in priprave tekmovalcev prelikovala tudi brata Aljančiča in Vnuk. Pri domačinih sta bila požrtvovalna edinole Mijušković in Mihajlovski. Vsem pa se je poznalo, da ne znajo dobro streljati proti vratom.

Tekma je potekala v ostri borbi, ki pa kljub temu ni bila groba. Sodnika sta kaznovala vsak najmanjši prekršek.

V. Ilić

LESTVICA

Jesenice	13	13	0	0	200:20	26
Kr. gora	13	10	0	3	105:44	20
Medveščak	12	8	1	3	85:38	17
Olimpija	13	7	0	6	62:48	14
Partizan	14	5	2	7	49:61	12
Beograd	12	3	0	9	36:114	6
Mladost	13	3	0	10	23:118	6
C. zvezda	12	0	1	11	14:131	1

Utrinki

MOJCA MAGUSAR BO NOSILA MAVEC DO SREDE APRILA — Alpska smučarka Mojca Magušar, ki si je na treningu v Schrunsu zlomila nogo in se zdravi v bolnišci v Valdunu, je že nekaj dni doma. Magušarjeva že lahko hodi z berglami, mavec pa bo morala nositi do srede aprila.

URUGVAJ IN ARGENTINA PO 11 ZMAG — Z zmago v 28. tekmovanju za nogometno prvenstvo Južne Amerike se je Urugvaj pridružil Argentini, s katero imata sedaj po 11 zmag v tem tekmovanju. Trikrat je zmagala Brazilija, po enkrat pa Paragvaj, Peru in Bolivija.

PES UGRIZNIL SODNIKA — Med prijateljsko nogometno tekmo v Opatiji (Opatija — Donawitz) je stranskega sodnika Mulagića nenadoma popadel pes in ga ugriznil. Tekma je bila prekinjena za nekaj minut, dokler ni Mulagića zamenjal njegov tovariš.

DELO komentira nedeljske športne dogodke - DELO komentira

Slaba bilanca naših

Nastop štirih jugoslovanskih skakalcev v Oberstdorfu pomeni prav gotovo razočaranje. Zajc, kot najboljši, je na 20. mestu. To je mnogo manj kot pa je bilo, po mnogih lepih uspehih v letošnji sezoni in seveda izkušnjah na velikankah, pričakovati. A

SKOKI

tako je pač v športu. Včasih pride do neuspeha, čeprav pravzaprav za to ni nobenega posebnega vzroka.

Peter Eržen — po padcu na Zelenici z bolečo ramo, se nikakor ni znašel: »Tega enostavno ne razumem«, je tožil. »Morebiti je tako, da je vsakemu skakalcu v sezoni usojeno določeno število uspelih skokov, in sem sam to kvoto že izčrpal? Res ne vem, kaj ti na odskočni mizi sem bil povsem nebogljen in prav nič mi ni uspevalo v teh treh dneh.«

Resnica o Petru Erženu pa je tudi ta: poškodba rame le ni bila tako brezpomembna. V Grenoblu je Peter še stisnil zobe in uspel — po splošnem mnenju neprizadevnih objektivnih ljudi, so mu sodniki tam ukradli zmago, tekma v Oberstdorfu pa je presegala njegove moči. Ni mu šlo in za nameček je pri vsakem skoku še moral v sneg. To ga je nazadnje spravilo na kolena, čeprav Eržen tega ni hotel priznati. Sam je vedno znova silil na skakalnico, sam ni niti z besedo potožil o bolečinah v rami in v nedeljo je zavrnil tudi dežurnega bolničarja, ki je ves razburjen pritekel po novem padcu: »Eržen, vi ste vendar ves krvav po hrbtu?«

Če bi Zajc skakal vse dni tako, kot je drugi dan, bi zabeležil lep uspeh. Mesec in Oman sta tekmovala solidno, vendar sta vse preveč zaostajala po dolžinah, da bi se lahko više uvrstila. Oberstdorf 67 je po vsem tem neuspeh za naše, vendar manj boleč, ker je prišel v sezoni, ko je bilo uspehov toliko in takšnih kot še nikoli doslej. Upati pa velja seveda tudi, da se bodo Eržen in tovariši do prihodnjih preizkušenj spet zbrali, saj bi bilo zares hudo, če bi se uresničilo Erženovo, nekoliko pesimistično razmišljanje: »Ni izključeno, da me bo prav ta neuspel nastop v Oberstdorfu veljal uspešnega nadaljevanja vse letošnje sezone!«

EVGEN BERGANT

Prihodnost bo še lepša

V taboru ljubljanskega ligaša je po povratku z enotedenske turneje za točke v Beogradu veliko veselje. Ne samo zaradi lepih iger in zasluženih zmag, temveč pomenijo ti uspehi mnogo več, zlasti v moralnem pogledu. To je predvsem lepo priznanje neutrudni peščici amaterskih funkcionarjev, ki že dolga leta neprestano bedi nad razvojem te športne zvrsti v Ljubljani in ne odnehala niti tedaj, ko bi marsikdo drugi že davno vrgel puško v koruzo.

Glede na izredno pomlajenost ekipe je bilo že pred začetkom prvenstva samo po sebi pričakovati, da se bo morala Olimpija v tej prehodni krizi v zveznem tekmovanju boriti za nadaljnje sodelovanje. Dosegli pa so mnogo več. Nihče si ni delal iluzijskih utvar, temveč so imeli vsi pred seboj samo eno — delati in spet delati. Če primerjamo nekaj zadnjih prvenstvenih srečanj v Ljubljani pred prekinitvijo prvenstva z zadnjimi nastopi v Beogradu, tedaj velja ugotoviti velik napredek. Posebno mladim je bil ta odmor prav dobrodošel, da so si znova nabrali moči in opomogli od prenekaterih neprijetnosti. Proti Crveni zvezdi, Beogradu in Partizanu — tako pravijo očividci — pa teh igralcev skoraj ni bilo prepoznati. Igrali so zrelo, imeli mnogo smisla za kombinacijsko igro, skratka tokrat je prišel do veljave pravi kolektivni duh ob, seveda, izredni fizični vzdržljivosti. Razen tega, kar je tudi presenetljivo, se je Olimpiji zdaj prvič primerilo, da je bilo sojenje na vseh treh tekmah zelo, zelo dobro.

Prav ti presenetljivi preudarki že sami po sebi terjajo kaj več besed o ljubljanskem hokejskem kolektivu nasploh. Podpredsednik kluba dr. Milan Betetto zdaj še bolj z veseljem pripoveduje o teških razvojnih poti, pri čemer ga bolj razveseljujejo njegovi najmlajši varovanci, tisti, ki bodo v nekaj letih šele prevzeli vajeti v ligaškem moštvu. V mladih igralcih vidi kvalitetno noč prihodnje Olimpije, za to pa je bilo potrebno ustvariti kajpak solidne temelje.

Olimpija je glede na razne objektivne nevšečnosti (gradnja drsališča, gradnja tivolske dvorane) šele v letošnji sezoni začela tako kakor mora vsako moštvo, ki se želi kvalitetno prebiti naprej. Precej po njegovi zaslugi je stekla akcija »Tisoč drsalca«. V klubu so ustanovili tudi pionirsko šolo, razen tega pa imajo mladinsko ekipo, če želimo imeti dobro reprezentanco, tedaj se je pač treba lotiti dela v klubih samih. Dosedanja improvizirana dejavnost je ustvarila precejšnje vrzeli in zategadelj dajejo klubski funkcionarji vso pozornost razvoju mladine, ki naj postopoma zamenja starejše igralce. Te nevšečnosti so se razale najbolj v ligaški eliti, ki so jo morali občutno pomladiti, vendar je njihov poglavitni cilj, da bi mladinsko ekipo obdržali čim dlje skupaj, da bi se posamezniki v istem okolju kalili še naprej, vse dotlej, dokler, se ne bi okrepili tudi fizično. Ni dovolj biti dober drsalec oziroma hokejist, temveč morajo biti igralci tudi telesno dovolj usposobljeni. Mladincev, ki jih vadi trener Červeny, je dvajset. Letos so odigrali osemnajst tekem, pri čemer so dosegli nekaj zelo dobrih rezultatov, med drugim premagali tudi italijansko državno mladinsko reprezentanco v Ortisei (5:2), da ne omenjamo posebej še osvojitve republiškega prvenstva. Med njimi je tudi precej nadarjencev, ki se odlikujejo po boljši taktiki, drsanju in streljanju proti vratom od starejših tovarišev. Toda v klubu pravijo, da so vsi enaki — zvezd ne negujejo niti jih ne priznavajo. Skratka, Olimpija se je lotila sistematičnega dela pri vzgoji lastnih mladincev, obenem pa se je odrekla nezdravemu kupovanju igralcev od drugod.

Tako ni nič čudnega, da je v tem taboru zdaj že mnogo več vedrine kakor doslej, saj se vsi zavedajo, da bo vložen trud že čez nekaj let poplačan z vidnimi obrestmi.

STANE LIPAR

HOKEJ NA LEDU

Neresnost nekaterih klubov

Tekmovanja namiznoteniških igralcev za republiška prvenstva

NAMIZNI TENIS

minulo soboto in nedeljo so pokazala več slabosti, kot pa jih je bilo v zadnjem času od takšnih tekmovanj pričakovati. Po načrtu bi moralo v treh moških in dveh ženskih konkurencah nastopiti štirideset ekip. V dvoranah pa se jih je pojavilo samo 35. Iz neopravičenih razlogov niso nastopile ekipe TK Fužinar v prvi moški ligi, Rudar Idrija in Partizan — Kočevje v drugi moški ter TK Joco Zagernik Maribor, TK Kolpa — Osilnica in TK Litija v drugi ženski ligi. Nekateri od teh klubov so pokazali skrajno neresnost in neodgovornost, ker prirediteljem tekmovanj in TZS niso odpovedali sodelovanja. Tako je morala TZS razpisati naknadne kvalifikacijske tekme za vstop v II. ligo. Tako sta morali ekipi iz Novega mesta in Škofje Loke brez potrebe na tekmo v Ljubljano, čeprav sta kasneje obe ekipi imeli pravico nastopa v drugi ligi. To nevšečnost sta zakrivila idrijski Rudar in Partizan iz Kočevja, ker do intervencije TZS nista niti prijavila niti odjavila svoje vrste za tekmovanja v drugi ligi. Posebno grajo zasluži postopek Partizana — Zalog, ki je kar sredi prvega dela tekmovanja v Logatcu zapustil tekmovanje, ne glede na to, da tudi v prihodnji sezoni ne bo mogel več nastopati v III. ligi.

Neresnost! klubom so dodali svoje še organizatorji tekmovanj. V Kranju so igrali na zelo slabih mizah, samo nekaj stopnic nižje pa je imel prireditelj NK Triglav uskladiščene svoje najboljše mize STIGA in BARNA, vendar med prireditelji ni bilo toliko volje, da bi mize prenesli v tekmovalni prostor. Tudi v drugih pogledih kranjski prostori v osnovni šoli Simon Jenko ne odgovarjajo najvišjemu republiškemu tekmovanju. Igralci imajo premalo prostora za igro, večkrat jih motijo mimoidoči sprehajalci, prostor ni ograjen itd. V Ljubljani so nastopale igralke v nezakurjeni dvorani TVD Partizana — Ilirije, kjer si je marsikatera nabrala precej prehlada. Prireditelj je imel pripravljen natančen urnik, ki je predvideval, po prvih štirih kolih dve uri prostega časa za opoldanski odmor. Kot že tolikokrat se seveda tudi tokrat ni držal časovnega razporeda ter je tekmovanje brez odmora izpeljal do konca. Nekatere izmed boljših igralk, oziroma velika večina je igrala tako rekoč neprekinjeno od 8. do 15. ure. Zato so bile po sedemurnem igranju popolnoma izčrpane.

Se in še bi lahko naštevali nepravilnosti, katerih se je v zadnjem času nabralo toliko, da bi zaslužile posebno obravnavo na eni izmed sej Upravnega odbora TZS. Splošno pa se uveljavlja prepričanje, da številna slabo organizirana tekmovanja, ki se v republiki vrste od nedelje do nedelje, ne vodijo k napredku. Bolje bi bilo, da bi imeli polovico manj tekmovanj, pa tista organizirana tako, kot je treba! D. NOVAK

GIMNASTIKA

Reprezentanca za dvoboj z Italijo

LJUBLJANA, 13. febr. Gimnastična zveza Jugoslavije je določila za dvoboj z reprezentanco Italije, srečanje bo 25. t. m. v Neaplju, naslednje telovadke: Brodnika, Kersnič, Küssla, Petrovića, Rafajlovića, Vidovića in Vratića. Trener ekipe bo Jože Senica, z reprezentanco pa bo odpotoval tudi sodnik Miloš Stergar.

TENIS

Pilić zmagal v Pittsburghu

PITTSBURG, 13. febr. V finalu mednarodnega turnirja v Pittsburghu je Nikola Pilić premagal Madžara Gulyasa 12:10, 7:5.

ATLETIKA

Amerika : Evropa v Montrealu

BEOGRAD, 13. febr. Sekretar evropskega komiteja mednarodne atletske federacije Artur Takač je povedal, da bo srečanje atletskih reprezentanc Evrope in Amerike 9. in 10. avgusta v Montrealu. Kandidate za evropsko ekipo bodo izbrali po evropskih igrah v dvoranah, ki bodo 11. marca v Pragi. V ekipi Evrope ne bo samo atletov SZ.

KØBENHAVN — Rokometni prvak Danske HG Köbenhavn se je z zmago v povratnem srečanju proti Ivry (Fra) 20:16, uvrstil v tretje kolo tekmovanja za pokal evropskih prvakov. V Parizu so prav tako zmagali Danci 20:14.

Vecko v Moskvi

LJUBLJANA, 13. febr. — Jutri bo odpotovala v Moskvo za mednarodno prvenstvo SZ jugoslovanska državna reprezentanca v sestavi Vecko, Surbek, Stipančić in Čordaš. Prvenstvo SZ bo od 18. do 23. februarja, naši igralci pa bodo odigrali v SZ še nekaj prijateljskih tekem. Do svetovnega prvenstva v Stockholmu bosta Vecko in Korpa igrala še na mednarodnem prvenstvu Anglije v Brightonu v začetku marca. (dn)

V Lendavi – Gojenec

LENDAVA, 13. febr. — V organizaciji domačega Partizana je bil včeraj končan I. del slovenskega prvenstva za II. skupino moških, na katerem so nastopile ekipe Gojenca, Prul, Lendave, Uljanika, Kemičarja, Suhe in Šodražice. Vsekakor sta Gojenec in Prule iz stopala v tej konkurenci, najun medsebojni dvoboj pa se je po veliki borbi končal z zmago Gojenca 5:3. Morda so bili Ljubljančani celo boljši, toda podcenjevanje v prvih srečanjih se jim je na koncu krepko maščevalo. Med posamezniki so v Lendavi največ pokazali Trupej in Štih (Prule) ter slovenski mladinski prvak Žekš. Posebno pohvalo zaslužijo za organizacijo domači Partizan.

Vrstni red: Gojenec 12 (30:12), Prule 10 (28:8), Lendava 8 (23:18), Uljanik (Pula) 8 (22:19), Kemičar (Hrastnik) 2 (18:26), Suha (S. Loka) 2 (12:28), Sodražica 2 (7:29)

D. JERKOVIC

KEGLJAČI NA BLEJSKEM JEZERU — Blejsko jezero je te dni pokrito z ledom. V nedeljo je bilo na njem zelo živo. Razen ljubiteljev drsanja so se na njem zbrali tudi kegljači. Foto: S. Busić

Žrtev Olimpije tudi Partizan

Ljubljanski hokejisti v prvenstveni tekmi premagali domačine 5:2

BEOGRAD, 12. febr. Tudi zadnji prvenstveni nastop hokejistov ljubljanske Olimpije v našem glavnem mestu je bil nadvse uspešen. Gostje so premagali Partizana 5:2 (1:0, 2:1, 2:1). Gole za Olimpijo so dosegli Aljančič II. ter Vnuk po 2, in Aljančič I., za Partizana pa Tešić in Korenič. Pred približno 600 gledalci sta sodila Ladocki (Subotica) in Djordjević (Bgd).

OLIMPIJA: Gale, Albreht, Radin, Gruden, Vadnjal, Alja Radin, Gruden, Vadnjal, Aljančič II, Aljančič I, Beravs, Erjavec, Bošković, Vnuk, Lap.

PARTIZAN: Jeličić, Petrović, Mijušković, Mihajlovski Korenič, Stojanović, Kravljanac, Rebrača, Tešić, Obradović, Petrović II, Šutić, Popović.

Hokejisti Olimpije so tudi tretji par točk osvojili povsem zasluženo. Obenem pa so se Partizanu izdatno oddolžili za poraz na prvi tekmi v Ljubljani. Ljubljančani so drsali hitreje in se odlikovali z izredno fizično pripravljenostjo. Res pa je tudi, da je k tako lepi zmagi veliko prispeval odlični vratar Gale, ki je v zadnji tretjini tekme med drugim trikrat izredno posredoval v kočljivih situacijah. Razen njega sta se od-

Štafeta Finske v biatlonu

GRENOBLE, 13. febr. — Zadnji dan nordijskega sporeda v Autransu so Finci po včerajšnji zmagi Kankkonena na 70 m skakalnici zmagali še drugič, in sicer v ekipnem tekmovanju v biatlonu, kombinaciji smučarskega teka in streljanja. Med 16 moštvi si je ekipa SZ spet priborila precejšen naskok. Vse je kazalo, da bodo po polovični zmagi Klaudije Bojarskih v ženskem teku na 5 km, vendarle osvojili vsaj eno »čisto« prvo mesto. Toda njihov četrti (zadnji) tekač Malkov je v streljanju povsem odpovedal, tako da je ekipa SZ naposled zasedla 4. mesto.

Izidi: 1. Finska 2:15,26, 2. Norveška 2:15,40, 3. Švedska 2:18,30, 4. SZ 2:20,20, 5. Romunija 2:21,20, 6. NDR 2:23,29. H. U.

Alpska reprezentanca za Grenoble

LJUBLJANA, 13. febr. — Jugoslovanska reprezentanca je danes odpotovala na predolimpijsko tekmovanje v alpskih disciplinah, ki se bo začelo v četrtek v Chamroussu nad Grenoblom. V reprezentanci so: Peter Lakota, Blaž Jakopič in Jože Gazvoda ter Mnjda Ankele in Vida Tevž. Z reprezentanco je odpotoval tudi zvezni trener Marjan Magušar.

Na Pekrski gorci ne bo skokov

MARIBOR, 13. febr. — Ker je odjuga pobrala ves sneg na in pod smučasko skakalnico na Pekrski gorci, prireditelj ZSK Maribor izjavlja, da bo prisiljen odpovedati organizacijo državnega prvenstva za člane, ki bi moralo biti v nedeljo, 19. t. m. V tem primeru bo prvenstvo v Črni na Koroškem. Z. V.

Medobčinsko prvenstvo v veleslalomu v Črnomšjicah

NOVO MESTO, 13. febr. — Včeraj je bilo v Črnomšnicah medobčinsko smučarsko prvenstvo v veleslalomu za mladinke, mladince, pionirje in pionirke. Najboljši mladinci bodo tekmovali na slovenskem prvenstvu na Zelenici. V vseh konkurencah so bili najboljši Novomeščani.

REZULTATI — mladinci (13): 1. Verbič 62,2, 2. Furlan 65,3, 3. Sila 66,1, (vsi gimn. N. m.); mladinke (1): Glamor 59,2; pionirji (30): 1. Legan (Os. š. Katje Rupena N. mesto) 52,0, 2. Bukovec (Trebnje) 52,7, 3. Uršič (os. š. Kat. K); pionirke: 1. Saje 64,3, 2. Hacin 64,4, 3. Dobjak 71,0 (vse os. š. Katje R).

Pečar 17.

GRENOBLE, 13. febr. — Sinoči nekaj po 21. uri so prireditelji objavili dokončne rezultate za vse tekmovalce, ki so skakali na 70 m skakalnici v Autransu. Po pričakovanju se je med 49 uvrščenimi skakalci med našimi najbolje odrezal Marjan Pečar, ki je s skokoma 73,5 in 71 m in oceno 196,8 zasedel odlično 17. mesto. Drugi Jugoslovani so se uvrstili takole: 23. Stanko Smolej 68, 71,5 m (187,3), 30. Peter Štefančič 70,5, 69,5 (171,1), 34. Oto Giacomeli 65, 66,5 (171,5). H. U.

Prvih 7 kol velike športne napovedi:

1.	Atalanta — Lazio	1
2.	Brescia — Juventus	0,2
3	Fiorentina — Venezia	1
4.	Lecco — Mantova	1,0
5	Milan — Napoli	1,0
6.	Roma — Lanerossi	1
7.	Spal — Inter	0,2
8.	Torino — Bologna	1,0
9.	Cagliari — Bologna	1
10.	Padova — Potenza	1
11.	Salernitana — Genova	0,1
12.	Savona — Pisa	1,0

7. kolo male športne napovedi:

9.	Catania — Varese	1

SPORTNA NAPOVED

5 krat po 26.817 Ndin

V 6. kolu velike športne napovedi je bilo vplačanih 670.428 Ndin. V Jugoslaviji so našli pravilno izpolnjenih samo 5 stolpcev. Za pravilnih 12 napovedi bo vsak igralec prejel po 26.817 Ndin, za 11 zadetkov pa po 1.176,19 Ndin. V Sloveniji je bilo vplačanih 39.324 Ndin. Z 12 zadetki v Sloveniji niso našli nobenega stolpca z 11 pa je bilo 11 pravilnih napovedi (5 v Ljubljani, 2 v Kranju, 1 v Novi Gorici, 1 v Radovljici, v Tolminu 1 in v Trbovljah 1).

Za stolpce 6. kola male napovedi je bilo v Jugoslaviji vplačanih 264.352 Ndin. Od tega bodo 132.176 Ndin razdelili napovedovalcem. 2 9. pravilnimi napovedmi so našli v Jugoslaviji pravilno izpolnjenih 11 stolpcev. Vsak napovedovalec bo prejel po 1.321,76 Ndin. V Sloveniji je bilo vplačanih 16.562 Ndin. V SR Sloveniji so našli samo 5 pravilno izpolnjenih stolpcev (4 v Ljubljani in 1 v Idriji)

7. kolo velike športne napovedi:

1.	Atalanta — Lazio	1
2.	Brescia — Juventus	0,2
3	Fiorentina — Venezia	1
4.	Lecco — Mantova	1,0
5	Milan — Napoli	1,0
6.	Roma — Lanerossi	1
7.	Spal — Inter	0,2
8.	Torino — Bologna	1,0
9.	Cagliari — Bologna	1
10.	Padova — Potenza	1
11.	Salernitana — Genova	0,1
12.	Savona — Pisa	1,0

7. kolo male športne napovedi:

9.	Catania — Varese	1

TOVARNA ELEKTROKEMIČNIH IZDELKOV

BELINKA

ŠENTJAKOB OB SAVI

razpisuje
delovna mesta za:

1. **VODJO finančnega sektorja**
Pogoj: diplomiran ekonomist z najmanj 5 leti prakse na vodilnem delovnem mestu ali diplomo višje ekonomske šole in najmanj 7 let prakse v finančni stroki

2. **VEČ STROJNIKOV za delo v kotlovnici**
Pogoj: strojnik z opravljenim izpitom za opravljanje parnih turbin nizkega tlaka

3. **VEČ KURJAČEV za delo v kotlovnici**
Pogoj: izpit za opravljanje parnega kotla z mehaniziranim kurjenjem.

Poskusno delo je pogoj za vsa razpisana delovna mesta, za moške odsluženi vojaški rok.

Ponudbe sprejema kadrovska komisija 10 dni po objavi razpisa.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Osebni dohodki po pravilniku o delitvi OD.

Pod tč. 1.: pismene ponudbe z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev.

Pod tč. 2. in 3.: pismene ali osebne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev.

Pismene ponudbe pošljite na naslov: BELINKA, tovarna elektrokemičnih izdelkov — LJUBLJANA, p. p. 5/I.

Osebne ponudbe sprejema kadrovski sektor BELINKA, Šentjakob ob Savi. 1093

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi najinega najdražjega moža in očeta

Viktorja Trevna

se iskreno zahvaljujeva vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter vsem, ki so nama izrazili ustno ali pismeno sožalje. Zahvaljujeva se prijateljem in znancem, upravi S. D. K., kolegom in hišnim sostanovalcem za prekrasne vence in cvetje.

Žalujoči:
žena Cilka in hčerka Jožica

Ljubljana, 10. februarja 1967

ZAHVALA

Ob bolečí izgubi naše drage mame

Josipine Uršič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam pismeno ali ustno izrazili sožalje. Zahvaljujemo se tudi zdravnikom in drugemu osebju kirurškega in internega oddelka brežiške bolnišnice za trud in nego med njeno boleznijo.

Uršičevi.

Čatež ob Savi, 10. februarja 1967.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega

Franca Merharja

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so sočustvovali z nami, mu darovali vence ter ga pospremili v velikem številu na njegovi zadnji poti. Hvala tudi za tople besede ob odprtem grobu.

Vsem iskrena hvala!

Žalujoči:
sin Ljubo in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega najdražjega, nenadomestljivega

Gabrijela Lukiča

se najtopleje zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem, ki ste počastili njegov spomin s prekrasnimi venci in ga v tako velikem številu pospremili v njegov zadnji dom.

Prisrčno se zahvaljujemo kolektivu Zavodov »LITOSTROJ«, godbenikom za pretresljive žalostinke. Posebno zahvalo izrekamo dr. Alujeviću za njegov ganljivi poslovilni govor na žalah ter tov. Pečenku za tople besede ob odprtem grobu v imenu njegovih stanovskih tovarišev; zahvaljujemo se tudi obratni ambulanti »LITOSTROJA« in vsem, ki ste nam ob tej bridki izgubi stali ob strani in nas tolažili.

Žalujoča žena Magda, hčerki Astrid in Tatjana ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljube mame, stare mame, tašče, sestre in tete

Angele Jakhel

roj. MARN

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sostanovalcem in znancem, ki so jo v tako polnem številu spremili na njeni zadnji poti, ji poklonili toliko vencev ter izrazili ustno ali pismeno sožalje. Posebna zahvala tov. dr. Mošikonu za trud ob njeni zadnji uri, govorniku org. ZB tov. Intiharju za poslovilne besede ob grobu ter godbi in pevcem.

Se enkrat prav vsem iskrena hvala.

Žalujoči otroci z družinami, sestra in drugi sorodniki

Gledališče

DRAMA

Torek, 14. febr., ob 19.30: Ionesco: ŽEJA IN LAKOTA. Abonma H in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Petek, 17. febr., ob 16. in 19.30: Čapek: R. U. R. (Rossum's Universal Robots). Gostovanje Drame SNG iz Maribora (izven abonmaja). Vstopnice so v prodaji.

Sobota, 18. febr., ob 16. in 19.30: Grum: DOGODEK V MESTU GOGI. Gostovanje Drame SNG iz Maribora (izven abonmaja). Vstopnice so v prodaji.

Od 15. do 22. febr. bo Drama SNG gostovala v Beogradu in v raznih mestih Kosmeta — v tem času bo v Ljubljanski Drami v gosteh Drama SNG iz Maribora; za predstavi »R. U. R.« in »DOGODEK V MESTU GOGI« so vstopnice že na voljo pri dramski blagajni (tel. 20-712 ali 21-402).

OPERA

Torek, 14. febr., ob 19.30: Musorgski: SOROČINSKI SEJEM. Abonma A in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Sreda, 15. febr., ob 19.30: Massenet: THAIS. Abonma G in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

Četrtek, 16. febr., ob 19.30: Verdi: RIGOLETTO. Izven abonmaja. Gostuje tenorist VAGAN MIRAKJAN iz ZSSR. Vstopnice so v prodaji po cenah od 1100 SD navzdol.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO
Gledališka pasaža

Torek, 14. febr., ob 15.30: 2. Petan: BESEDA NI KONJ. (Satirična lepljenka) Abonma Torek popoldanski in izven. (Vstopnice tudi v prodaji.)
Ob 19.30: J. Cocteau: PISALNI STROJ. Gostovanje v Radovljici.

Sreda, 15. febr., ob 15.30: Sam in Bella Spewack: NASI TRIJE ANGELI. (Komedija) Za gimnazijo Škofja Loka.

Ob 19.30: Sam in Bella Spewack: NASI TRIJE ANGELI. — (Komedija) Abonma Sreda in izven. (Vstopnice tudi v prodaji.) Ob 19.30: F. Dürrenmatt: METEOR. (Komedija) Abonma splošni. Gostovanje v Kočevju.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Ljubljana — Mestni dom

Četrtek, 16. febr., ob 17. uri: Jurčič-Marinc: HČI MESTNEGA SODNIKA, ljudska igra. Red F in izven.

Petek, 17. febr., ob 20. uri: Jurčič-Marinc: HČI MESTNEGA SODNIKA. Gostovanje v Šentvidu. Rezervacije po tel. 312-860.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Marionete, Levstikov trg 2

Torek, 14. febr., ob 11. uri: Cinybulk-Dežman: IGRAČKE NA CESTAH — zaključena za OŠ »T. Čufar«.
Predprodaja vstopnic za obe gledališči je vsak dan razen nedelje in praznika, od 10. do 12. ure v upravi gledališča, Resljeva cesta 36 in pol ure pred predstavo pri blagajni gledališča. Rezervacija vstopnic po tel. 312-020.

SLOV. LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Torek, 14. febr., ob 17. uri: A. Dumas: TRIJE MUŠKETIRJI. Tretji šolski abonma in izven.

Pionirski dom
Trg VII. kongresa ZK 1.

PIONIRSKA KNJIŽNICA
Komenskega 9

Ob 17. uri: PRAVLJICA O MAVRICI — ura pravljic za otroke od 6. do 8. leta starosti.

RTV Ljubljana

SPORED ZA TOREK

4.30—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 5.15 Svetujemo vam; 5.30 Dokler ne kupite časopisa; 6.15 Napotki za domače turiste; 6.25 Informativna oddaja; 6.45 Danes za vas; 7.05 Telesna vzgoja; 7.45 Naš današnji radijski in televizijski spored; 7.50 Oddaja za žene; 8.05 Glasbena matineja; 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — O ritmu; 9.25 Janko Gregorc: Vaška suita; 9.40 Iz glasbenih šol — »Lutka plešе« — Glasbena šola Vič-Rudnik; 10.15 Odlomki iz treh znamenitih čeških oper; 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Kaleidoskop plesnih zvokov; 12.10 Ansambel Borisa Franka in trio Vitala Ahačiča; 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Milena Lekšan: Osnovna pravila pri obrezovanju koščičarjev; 12.40 George Gerschwin in trije violinisti; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . .; 14.05 Pet minut za novo pesmico; 14.25 Iz jugoslovanske orkestralne glasbe; 14.55 Kreditna banka in hranilnica — Ljubljana; 15.20 Zabavni intermezzo; 15.40 V torek nasvidenje; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Orkester RTV Ljubljana vam predstavlja . . .; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Iz naših relejnih postaj; 18.50 Na mednarodnih križpotjih; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Glasbene razglednice; 19.30 Večerni radijski dnevnik; 20.00 Mali koncert zbora »Jožа Vlahović« iz Zagreba; 20.20 Od premiere do premiere; 21.20 Pesem godal; 21.35 Iz fonoteke radia Koper; 22.10 Glasbena medigra; 22.15 Skupni program JRT — studio Sarajevo; 23.05 Za ples igra orkester Kurt Edelhagen; 23.30—23.35 Zadnja poročila in zaključek oddaje

TELEVIZIJA

18.35 POROČILA (Ljubljana)
18.40 TORKOV VEČER Z VASKIM KVINTETOM, REZIKO KORITNIKOVO IN SONJO HOČEVARJEVO (Ljubljana)
19.00 SVET NA ZASLONU: Kitajska (Ljubljana)
19.40 TV OBZORNIK (Ljubljana)
20.00 KONEC VELIKEGA OBDOBJA — češki TV film (Ljubljana)
21.30 KULTURNA PANORAMA — (Ljubljana)
22.10 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

Drugi spored
— do 21.00 tudi na kanalu 9
18.00 POROČILA (Beograd)
18.10 TORKOV VEČER — Ljubljana (Zagreb)
18.30 TELESPORT (Zagreb)
19.10 TURIZEM (Zagreb)
19.40 OBRAZI NAŠIH MEST — Sarajevo (Zagreb)
19.54 LAHKO NOČ, OTROCI — (Zagreb)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV
Ostale oddaje — na kanalu 9
20.30 NESRECNIKI — VI. del — (Zagreb)
21.40 FILMSKI SATIRIKON — (Skopje)
22.10 POROČILA (Skopje)

Kino

SPORED ZA TOREK

KINOTEKA — Miklošičeva c. 28: Retrospektiva westerna: amer. barvni film ZADNJI LOV. Režija: Russel Harlan. Glav. vl.: Robert Taylor, Stewart Granger, Lloyd Nalon, Debra Paget, ob 15, 17, 19 in 21, uri. Prodaja vstopnic od 13.30 dalje.
KINO UNION: angl. barv. krim. GOLDFINGER. Brez predfilma. Predstave ob 15, 17 in 19. uri. Ob 21. uri premiera amer. vojnega filma MORITURI. Režija Bernhard Wicki. Igrajo Marlon Brando, Yul Brynner in Trevor Howard. Cene vstopnic zvišane. (Rezervacija vstopnic za Union po tel. 22-771 od 9. do 10.30 in od 13.30 dalje.) Ob 10. uri matineja amer. westerna MOZ, KI JE UBIL LIBERTYJA VALANCEA. Zadnjič!
KINO KOMUNA: slov. film ZGODBA, KI JE NI. Predfilm Podoba neke mladosti samo pri zadnji predstavi. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.
KINO SLOGA: amer. barv. kavbojka KROGLA ZA ZLIKOVCA. Igra Audie Murphy. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri.
KINO VIC: amer. barv. CS western CIMARRON. Predstave ob 15.30, 18 in 20.30. Cene vstopnic zvišane. — Predvidoma zadnjič!
KINO ŠISKA: jug.-nem. barv. CS film ŠUT. — Predstave ob 15.30, 18 in 20.30. Predvidoma zadnjič!
PRODAJA VSTOPNIC v vseh kinematografih od 13.30 dalje.
KINO SAVA: amer. barv. film ROBIN HOOD ob 10, 15, 17 in 19.30.
KINO TRIGLAV: madž. barvni CS film NEUSTRAŠENI, ob 16, 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.
KINO RADOMLJE: ital. CS film KORAKAJ ALI UMRI, ob 19. uri.
KINO SORA, ŠKOFJA LOKA: ital. film PAGLAVKA, ob 20. uri.
KINO CENTER, KRANJ: angl. film V PRAVI ČAS, ob 16, 18 in 20. uri.
KINO STORŽIČ, KRANJ: franc. film NEKEGA LEPEGA JUTRA, ob 18 in 20. uri.
KINO PLAVŽ, JESENICE: jug.-nem. barvni CS film WINNETOU IN APANATCHI, ob 16 in 20. uri.
KINO RADIO, JESENICE: amer. film KAČJA KOŽA, ob 17 in 19. uri.

KINO KRKA, NOVO MESTO: amer. western film SENCE ZAHODA, ob 17 in 19. uri.
KINO ČRNOMELJ: češkosl. film PLAVOLASKINA LJUBEZEN, ob 20. uri.
KINO SVOBODA, KRSKO: amer. kinoteka film BORIMO SE NA MORJU, ob 19.30.
KINO DELAVSKI DOM, TRBOVLJE: amer. barv. VV film HATARI, ob 17.30 in 20. uri.
KINO SVOBODA, TRBOVLJE II: amer. western barvni CS film GERONIMO, ob 17 in 19. uri.

Obvestilo

PRAVNA FAKULTETA v Ljubljani obvešča, da sta se priglasila na razpisano mesto asistenta pri katedri za pravno zgodovino: — dr. Matija Golob in — Katja Terčelj-Zerovec. Podatki o kandidatih so na vpogled pri fakulteti, kjer lahko v 15 dneh vložite pismene pripombe ali ugovore. O

V SOCIALNO — ZDRAVSTVENI skład za slepe Slovenije je darovalo podjetje: Modna oblačila Ljubljana namesto venca na grob pok. člana Žitnika znesek 250 Ndin. Imenovanemu podjetju se Republiški odbor zveze slepih Slovenije v imenu slepih najlepše zahvaljuje. O

ŽELODČNI katar, čir na želodcu in na dvanajsternıku ter katar debelega črevesa zdravite uspešno z naravnim zdravilom rogaškim »DONAT« vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Ljubljani pri »Prebrani« in »Mercatorju«. O

Maribor

DEŽURNA LEKARNA:
Torek, 14. febr.: »Melje«, Meljska cesta 2.

KINO:
UNION: amer. barv. CS film MOJE PESMI — MOJE SANJE. Span. barv. CS film MAŠČEVANJE V FUERTE-CEDROSU.
PARTIZAN: franc. CS krim. film KUPE ZA MORILCE.
UDARNIK: ital.-franc. barv. CS film EL GRECO V SENCI INKVIZICIJE.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Torek, 14. febr., ob 19.30: Čapek: R. U. R. — red Zeleni.

Čestitka

Na filozofski fakulteti, oddelku za romanistiko, je diplomiral **ANDREJ CAPUDER**. Čestitamo!
C

Mali oglasi

GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM SLOVENIJE! — Verjetno ste morali že večkrat zaradi različnih nujnih in trajnih poslov v Beograd? Z majhnimi stroški imate lahko za opravljanje takih poslov stalnega predstavnika in telefon v Beogradu. Komercialist, upokojenec, bivši trgovec bi sprejel predstavništvo za Beograd. R. Pavlović, Beograd, Banjska ul. 20. 1160-2

ENODRUŽINSKO HIŠICO (ali vrstno) z garažo, novo ali še nedokončano kupim v Ljubljani. — Ponudbe pod »Visoko pritličje«. 2814-7

IŠČEM opremljeno sobo v Šiški ali središču mesta. Nudim delno pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Marijiva«. 3151-6

TOVARNISKO nov fiat 750 kupim, plačam z devizami. Ponudbe pod »DM«. 3087-3
STANOVANJE — dve sobi, kabinet, kuhinjo, centralno kurjavo, garažo, vzamem v najem, plačam z devizami. Ponudbe pod »Takoj tudi na periferiji Ljubljane«. 3087-6
GRADBENO parcelo kupim. Ponudbe pod »Manjša«. 3099-7
UPOKOJENKO ali starejšo žensko za varstvo otrok takoj sprejmemo. Alojzija Rudar, gostilna Turist — Vače. 1158-1
TAKOJ vseljivo sobo v središču mesta prodam za 1,300.000 Sdin. Ponudbe pod »Gotovina«. 3144-7
FIAT 750 kupim. — Ponudbe pod »Opis, cena«. 3173-3
ORIGINALNO SLIKO mojstra Strnena prodam. — Ponudbe pod »Umetnik«. 3165-4
DEVIZNI RAČUN za nakup avtomobila potrebujem. Ponudbe pod »2000«. 3164-3
STAREJŠA upokojenka z znanjem kuhe išče sobo in hrano. Ponudbe pod »Ljubljana«. 3120-6
VSA SNAŽENJA opravimo takoj družbenemu in zasebnemu sektorju, opravimo takoj in poceni. Ponudbe pod »Solidno«. 3163-8

POSTREŽNICO za 4 ure dnevno sprejmem. Pečjak, Janešičeva 5, Prule, Ljubljana. 3146-1
MIZARSKO MIZO (ponk) kupim. Ponudbe pod »Novo«. 3137-5
POCENI prodam drugovrstni stržni salonit. — Ponudbe pod »Ugodno«. 3138-4
TELEVIZOR orig. philips avtomatik, lepo ohranjen, prodam. Telefon 310-603 ali Ravbarjeva 3, stan. 11. 3168-4
20 W ojačevalnik za dve kitari z zvočnim stebrom in gramofonom prodam. Cenjene ponudbe pod »Zelo ugodno«. 3119-4
KOKOŠI pasme leghorn, odlične nosnice, stare devet mesecev, — prodam po 2500 Sdin. Olga Komerički, Petrovče 94. 240-4
ZEMLJIŠČE v Savudriji, 650 m od morja prodam. Ponudbe podružnici »Dela« Koper pod »Weekend«. 241-7

»HMEZAD«
obrat Kmetijskega kombinata za izvoz hmelja — **Žalec**
proda
rabljeno hmeljsko stiskalnico
na električni pogon, 10 ton pritiska, za ceno 3.800 novih dinarjev.
Prednost do nakupa imajo gospodarske organizacije. Ogled stiskalnice vsak delavnik razen sobote od 7. do 14. ure. 1165

Avto-moto društvo Moste
razpisuje
JAVNO LICITACIJO
za
4 AVTOMOBILE ZASTAVA 750
Licitacija bo 15. febr. ob 15. uri za družbeni sektor, ob 16. uri pa za druge interesente, v prostorih AMD Moste, Ob Ljubljanici 36. Ogled vozil 15. februarja od 8. ure zjutraj v društveni avtomehanični delavnici — v ulici Jana Husa. 1172

Obrtno podjetje
»KOVINAR«
Ljubljana, Aljaževa 8a
razpisuje
JAVNO LICITACIJO
za prodajo rabljenih osnovnih sredstev, in sicer:
specialno dostavno vozilo IMV 1000 (kombi) z generalnim popravilom — izklicna cena Ndin 15.000.—
stružnico Brevetto 2,2 Kw — Ndin 9.000.—
kompresor (1966 leto izdelave) — Ndin 5.620.—
moška kolesa
vrtalne stroje
elektromotorje
acetilenski razvijalec
poslovni inventar
Licitacija bo v petek, dne 17. februarja 1967, ob 10. uri za družbeni sektor in ob 11. uri za zasebni sektor. — Ogled mogoč vsak dan. 1167

Vsem ženam, ki bodo prišle na drsalno revijo v Celovec!
Izjemno vam nudimo
- plašče
- kostime
- obleke
- suknjiče
- bluze

ZA POLOVIČNO CENO
Postrežemo vam tudi v slovenskem jeziku!
V Celovcu obščite podjetje
UGOVSEK
Lidmanskygasse 9

MARIBORSKA TEKSTILNA TOVARNA
razpisuje
prosto delovno mesto za
risanje vzorcev v desinaturi
POGOJ: šola za umetno obrt z nekaj leti prakse v tem poklicu. Smisel za samostojno ustvarjanje, smisel za modo in oblikovanje.
Prijave s kratkim življenjepisom ter dokazili o izpolnjevanju delovnih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh od dneva objave na naslov: Mariborske tekstilne tovarne Maribor. 1156

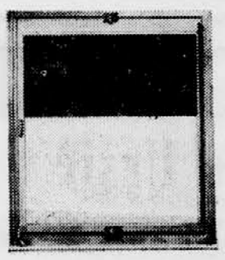
BOSCH in BLAUPUNKT
avtoelektrika in specializirane DIESEL-delavnice
Auto Magneto – Bosch-Dienst
Celovec – Klagenfurt, August Jaksch Strasse 58

- Rapidografi
- Šestila — risalniki
- Pelikan calivna peresa
- Pisalni stroji
- Logaritmična računala

DR. CH. GALLIN
CELOVEC — KLAGENFURT
Bahnhofstrasse 24
(nasproti veleblagovnice FORUM)

Vse potrebščine za avtomobile
MATERIAL ZA MOTORJE — BATI — BATNI OBROČI — TESNILA — RAZNO ORODJE
FRITZ BAAR
CELOVEC — KLAGENFURT, St. Veiterring 33
Filiala St. Ruprechterstrasse 46, tel. 04222/71-312
Odprto ves dan!

Do 28. FEBRUARJA
IZKORISTITE IZREDEN NAKUP!
Dobili boste v veliki izbiri
SUPERAVTOMATIČNE PRALNE STROJE NAJBOLJŠIH ZNAMK
zadnje izvedbe —
HLADILNIKE IN PEČI NA PLINSKO OLJE,
Izvozne cene so pri nas najnižje,
MENJAVA DENARJA ZA VAS IZREDNO UGODNA.
RAZEN TEGA SE LEPO DARILO IN 5 kg FINEGA PRALNEGA PRAŠKA.
TELEFUNKEN RIAVEZ – SPONZA GORICA,
Ul. Mazzini 1
tel. 29-37.

JELOVICA
Naša proizvodnja:
montažne hiše, vrata, okna, gradbene plošče, furnir, lignofol
Oglejte si naše izdelke v maloprodaji podjetja
Posvetujte se z našimi strokovnjaki.
ŠKOFJA LOKA

Zdaj v Celovcu v trgovino
Neuner Schuhe

CELOVEC – KLAGENFURT,
St. Veiterstrasse 3
Izredno ugodne cene za krznene čevlje, škornje, smučarske in gorske čevlje!

TOVARNA STROJEV
IVO LOLA RIBAR
ŽELEZNIK – BEOGRAD
o b v e š č a zainteresirane kupce, da sprejema na
GENERALNI REMONT
obdelovalne stroje lastne proizvodnje in obdelovalne stroje domačih in inozemskih proizvajalcev.
V poštev pridejo vsi tipi strojev za obdelavo kovin z rezanjem in deformacijo.
Za remont strojev daje tovarna garancijo za trajnost in kakovost po pogojih, ki veljajo za oceno kakovosti v proizvodnji obdelovalnih strojev.
Prav tako
TOVARNA KOMPLETNO IZDELUJE STROJNE DELE IN OPRAVLJA USLUGE PRI STROJNI OBDELAVI
na horizontalnih vrtalnih strojih, skobeljnih strojih, karusel stružnicah, brušenju in zobčanju zobnikov.
Potrebna pojasnila lahko dobite v prodajni službi in po telefonu 57-071 do 074, telex 11-267.

TOVARNA STROJEV
IVO LOLA RIBAR
ŽELEZNIK – BEOGRAD
o b v e š č a zainteresirane kupce, da bo v letu 1967
PRODAJALA NA KREDIT
serijsko opremo s programa obdelovalnih strojev:
Na triletni kredit lahko kupite naslednje izdelke:
- **horizontalne vrtalne stroje** tipa HB-90, HB-125 in HB-150
- **karusel stružnice** tipa JK-1250, JK-1600 in DK-3300
- **skobeljne stroje** tipa DR-1250 (različnih dolžin)
- **portalne frezalne stroje** tipa PG-900
- **univerzalne frezalne stroje** tipa UG-400
- **specialne agregatne stroje** po posebnem naročilu
- **ekscentrične stiskalnice** tipa EP-55, EP-125 in EP-250
- **hidravlične stiskalnice** do 1000 ton pritiska
- **vakuum stiskalnice** tipa PZVA-45

Potrebna pojasnila lahko dobite v prodajni službi tovarne in po telefonu 57-071 do 074, telex 11-276

Z A H V A L A

Vsem, ki ste ob smrti naše ljubljene žene, sestre, tete in svakinje

Antonije Porenta
ROJ. LUGLIO

z nami sočustvovali, darovali cvetje ter jo spremili na njeni zadnji poti, najprisrčnejša zahvala. Posebna hvala prijateljem in znancem iz Borovnice in Brega za številno udeležbo pri pogrebu.

Mož Ivan, sestre in drugo sorodstvo.

Za vedno nas je zapustila naša ljuba žena, mama, hčerka, sestra, teta in svakinja

Marica Gravnar
roj. PRINČIČ

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 15. februarja 1967, ob 16.45 iz Petrove mrl. vežice na Žalah

Žalujoči:
mož Stanko, sin Miro, Boris, hči Majda, oče Stefan, brata Cvetko in Darko ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Bovec, Gorica, Sidney, 13. februarja 1967

Sporočamo žalostno vest, da nas je mnogo prerano zapustil sodelavec in tovariš

Jože Rožac
pismonoša izvršne PTT enote v Izoli

Dragega pokojnika bomo ohranili v trajnem spominu

Kolektiv PTT podjetja Koper
Kolektiv delovne PTT enote Koper
Kolektiv izvršne PTT enote v Izoli
Sindikalna podružnica PTT delavcev in Osnovna organizacija ZK PTT Koper in Izola

UMRL JE
LOVRO PODLIPEC
UPOKOJENEC TOVARNE »ROG«

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V SREDO, 15. FEBR. 1967, OB 15.15 IZ ANDREJEVE MRLIŠKE VEŽICE NA ŽALAH.

KOLEKTIV TOVARNE »ROG«

UMRL JE NAŠ DRAGI OČE, DED IN PRADED
Mirko Plesničar
UPOKOJENEC

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V SREDO, 15. FEBRUARJA 1967, OB 14.30 IZ JOŽEFOVE MRLIŠKE VEŽICE NA ŽALAH

Ž A L U J O Č I :

ŽENA, HČERKA TER VNUKI IN PRAVNUKI TER DRUGO SORODSTVO

LJUBLJANA, PTUJ, LJUTOMER, PORTOROŽ, GORICA, 13. FEBRUARJA 1967

V 87. letu življenja nas je po dolgi in hudi bolezni zapustila naša dobra mama, babica in prababica

FRANČIŠKA JAKOMIN
roj. MIHEVC

Pogreb bo v torek, 14. februarja 1967 v Vnanjih goricah. Odhod izpred hiše žalosti, Brezovica 64, ob 15. uri.

Žalujoči:

hči Albina, sinovi Filip, Ivan, Nace in Jože z družinami, snaha Jožefa, vnuki in pravnuki.

Brezovica, Vnanje gorice, Zagreb, Ljubljana, Velike Lašče, Kragujevac, Ajdovščina, Cannes, New York, 13. februarja 1967.

V neizmerni žalosti sporočamo, da je dotrpela naša najdražja in nenadomestljiva hčerka in sestra

MARIJA ŠPENDE

Nepozabno pokojnico bomo pospremili na njeno zadnjo pot na pokopališče v Radmirju v sredo, 15. februarja 1967 dopoldne ob 10. uri.

V globoki žalosti:

oče Anton, mati Marija, sestra Tončka, bratje France, Jožko, Lojze ter drugo sorodstvo

Okonina, Kamnik, Ljubljana, Milwaukee, 13. februarja 1967

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRL

ALOJZ DOLAR
DELAVEC VODNE SKUPNOSTI

OHRANILI GA BOMO V TRAJNEM SPOMINU!

KOLEKTIV SPLOSNE VODNE SKUPNOSTI CELJE, SINDIKALNA PODRUŽNICA VODNE SKUPNOSTI CELJE

CELJE, 14. FEBRUARJA 1967

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNA SLUŽBA, LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 — ODDELEK ZA LJUBLJANSKE IN ZUNANJE NAROČNIKE: TELEFON 20-463, POŠTNI PREDAL 29 — EKSPEDIT V NOČNEM ČASU OD 21. DO 6.30, TELEFON 23-526 — BRZOJAVNI NASLOV: DELO LJUBLJANA — ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA, PODRUŽNICA LJUBLJANA 501-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 14 DINARJEV (1400 STARIH DINARJEV) — ROKOPISOV NE VRAČAMO

Telefon dežurnega urednika 20-646

Vrtimo globus

NEW YORK — Petindvajsetletna Američanka A. Bradley je rodila v nedeljo zvečer v Salt Lake Cityju po šestmesečni nosečnosti peterčke, tri deklice in dva dečka. Živ je ostal en sam nedonošenček, vendar je tudi njegovo zdravstveno stanje kritično.

LIMA — Zaradi povodnji, usadov in hudournikov je v Peruju nad 65 odstotkov cest neprimernih za promet. V poplavah je bilo 43 smrtnih žrtev, brez strehe je okoli 50.000 ljudi.

BOGOTA — Po hudem potresu, ki je prejšnji četrtek prizadel deželo, se kolumbijske oblasti boje epidemije tifusa. Smrtnih žrtev potresa je bilo okoli sto. Nevarnost epidemije tifusa je zlasti južno od mesta Campoalegre, kjer je prebivalstvo brez vode. Škoda zaradi potresa, v 50 letih najhujšega v Kolumbiji, znaša nad sedem milijonov dolarjev.

MILANO — Deset izdajateljev, založnikov in avtorjev v Italiji zelo priljubljenih stripov je dobilo pri milanskem sodišču zaradi ogrožanja javne morale po osem mesecev zapora pogojno in denarne kazni.

BRUSELJ — Iz nekega gradu v okolici belgijskega glavnega mesta so odnesli neznanci sedem umetniških slik, vrednih okoli šest milijonov belgijskih frankov. V glavnem gre za dela slikarjev florentinske šole. Tatovi so podobe izrezali iz okvirov, odnesli pa so tudi več srebrnih pladnjev.

HAMBURG — Mlada zakonca sta utonila. Pri Lüneburgu je žena padla z ročne ladje, ne da bi kdo opazil. Ko je ladijski krmar pogrešil ženo, je spustil čoln na valove, da bi jo šel iskat, pri tem pa se je tudi on ponesrečil in utonil.

MONTREAL — Kanado je zajel zadnje dni val hudega mraza. V Ontariu so izmerili v nedeljo zjutraj 46 stopinj Celzija, v Quebecu pa je bilo 28 stopinj pod ničlo.

TREVISO — V ribogojnici blizu Trevisa v Italiji je te dni poginilo na tisoče postrvi. Škode je okoli dvesto milijonov lir. Policija preiskuje vzroke.

NEW YORK — Za 25. junij pripravljajo prvo skupno televizijsko oddajo, ki jo bo mogoče gledati po vsem svetu ker jo bodo posredovali telekomunikacijski sateliti. Kakor je izjavil William Kobin v New Yorku, bo imela približno dve uri trajajoča živa oddaja naslov »Naš svet«.

KOELN — Trinajst oziroma štirinajst let stara učenca neke kölnske pomožne šole sta priznala, da sta 18. novembra lani napadla 25-letno blagajničarko Hildegard Jung, jo zvlekla v grmovje in jo ubila. Zdaj sta v preiskovalnem zaporu za mladoletnike.

LONDON — Okoli 3000 prebivalcev rudarskega naselja Aberfan v Walesu je naslovilo na britansko vlado prošnjo, naj odstrani vseh sedem vzpetin iz jalovine blizu naselja. Doslej so odstranili le tisto, na kateri se je oktobra lani sprožil zemeljski plaz, ki je pokopal pod seboj šolo in več hiš. Kakor je znano, je bilo takrat 144 smrtnih žrtev, med njimi 116 otrok.

CHICAGO — Dne 20. febr. se bo začela porotna obravnava proti Richardu Specku, ki je obtožen, da je lani julija v Chicagu zverinsko ubil osem gojenk šole za medicinske sestre.

HOLLYWOOD — Milijon dolarjev so odnesli trije maskirani gangsterji iz nekega hollywoodskega hotela. Pobili so blagajničarko in zvezali dva hotelska nameščenca, nato pa odprli 41 predalov hotelskega trezorja. Dvajset minut kasneje se je za njimi izgubila sled.

DORTMUND — Zaporne kazni 6—15 let je dobila skupina roparjev, ki so v letu 1964 izropali več zlatarn in draguljarn na Nizozemskem in v ZR Nemčiji. Med sodno obravnavo, ki je trajala dobre štiri mesce, se je v Mortmundu zvrstilo pred sodniki nad dvesto nemških in nizozemskih prič. S tem je bila obsojena glede plena (draguljі, nakit) največja roparska tolpa v Nemčiji po drugi svetovni vojni.

MOSKVA — Po najnovejših statističnih podatkih ima Sovjetska zveza 234,4 milijona prebivalcev. Podjačev, predstojnik statističnega urada za prebivalstvo, je izjavil, da je pred tisoč leti živelo na ozemlju današnje Sovjetske zveze samo osem milijonov ljudi.

KAIRO — Skoraj sto milijonov dolarjev namerava egiptovska vlada v prihodnjih sedmih letih vložiti v razmah turizma. Hotele nodo gradili na »klasičnih« področjih dežele, t. j. predvsem ob sredozemski obali in ob Rdečem morju.

Ladja šteje hribe

Veliki stožci brez vrhov v Atlantskem oceanu

HAMBURG — Znanstvenoraziskovalna ladja »Meteor« je nedavno zapustila svoj matični pristan Hamburg in odplula na osmo, doslej največjo odpravo. Z novimi pripomočki opremljena ladja naj bi skušala vsaj delno izpolniti dve poglavitni oceanografski nalogi: v okviru načrtov UNESCO raziskati spremembe v oceanu in preučiti podvodne vzpetine.

»Meteor« je namenjen na severovzhodni Atlantik, na področje med Azori in Kanarskimi otoki. Pri odpravi, ki bo trjala do letošnjega avgusta, sodeluje 86 znanstvenikov: geologi, geofiziki, oceanografi, vremenoslovci in biologi. Odpravo vodita profesorja kielske univerze Dietrich in Seibold.

Najpomembnejši predmet raziskav na tej plovbi je Velika meteorska gora, tako imenovana po prejšnji raziskovalni ladji istega imena, ki je bila leta 1938 odkrila nenavadni podvodni otok. Vrhnja površina doslej največje znane podmorske vzpetine v obliki obrobljene čaše ima premer 30 km. Doslej so odkrili 1200 podvodnih vzpetin, vendar sodijo raziskovalci, da jih je kakih 20.000. Velika meteorska gora je v Atlantiku, in sicer južno od Azorskih in zahodno od Kanarskih otokov. Strmo se dviga z atlantskega dna v globini 4000 m do tristo metrov pod oceansko gladino. Nastanek podvodnih vzpetin je za zdaj še skrivnost, verjetno so to ognjeniški stožci brez vrhov.

Morske geologe in geofizike čakajo še razne druge reči. Z geofizikalnimi raziskavami, pri katerih bodo uporabljali podvodne televizijske kamere in moderne svedre za podvodno vrtanje kamna, bodo skušali znanstveniki ugotoviti na primer, ali so Kanarski otoki kos zemeljske skorje, odtrgane od celine, ki leži na granitnih temeljih.

Odprava bo proučevala spremembe v oceanu, navpično mešanje vode in morske tokove, na primer posledice mešanja težke slane vode iz Sredozemskega morja z lažjo vodo Atlantika. Pomorski biologi bodo proučevali nenavadno živalstvo na podmorskih vzpetinah, ki se polagoma potapljajo in odnašajo svoje prebivalce v čedalje večje globine. Ta razvoj ima vsekakor nenavadne, za zdaj še neznane posledice.

Nasilna smrt male deklice

Očim in mati v zaporu

STUTTGART — Očim je tepel pastorko skoraj vsak dan, mati se ni uprla. Štiriletna Patrizia Santoro je umirala počasi, v hudih bolečinah, umrla je zaradi ledvične embolije kot posledice nenehnih udarcev. Mož in žena sta v preiskovalnem zaporu.

Po poroki z 22-letnim Maxom Hartmannom se je 25-letna Anna Santoro preselila v Sulzbach blizu Stuttgarta. V Italiji je pustila dve deklici iz prejšnjega zakona. S Hartmannom ima otroka. Na njeno željo ji je sestra pripeljala iz Brindisija v Italiji štiriletno Patrizio, ki je bila dotlej v zavetišču.

Za deklico se je kmalu po prihodu začela trnova pot. Očim je zahteval, da bi morala takoj govoriti nemško; če ni po nemško prosila za hrano, je bila lačna. Potem jo je tepel z jekleno šibo, mati pa ji je tiščala usta, da se ne bi slišali kriki. Kolegom na gradbišču je Hartmann nekajkrat dejal, da mu »deklica že živce in da ji bo že pokazal«. Ko je Patrizia imela gripo, je zdravnik opazil podplutbe po vsem drobnem telesu.

Patrizijino zdravstveno stanje se je slabšalo. Nazadnje je umrla. Očim je sprva skušal tajiti, potem pa je priznal, da je s pastorko slabo ravnal. »Po vsem videzu iz golega sadizma,« je izjavil tožilec.

Ladje na severni plovbi?

Japonci razpravljajo o polarni zvezi z Evropo

TOKIO — Japonski pomorski prevozniki razpravljajo o smiselnosti in o možnosti plovne poti čez Severno ledeno morje v Evropo. Večina strokovnjakov ocenjuje zamisel kot sanje prihodnosti. Dvome je izrazil celo zastopnik brodarske družbe Micui Osk, katere predsednik Koji Šindo se je prvi zavzemal za takšno plovno pot. »Naš predsednik je sicer drugačnega mnenja,« je rekel zastopnik družbe, »za nas pa je zamisel vsaj trenutno komaj kaj več kot želja.«

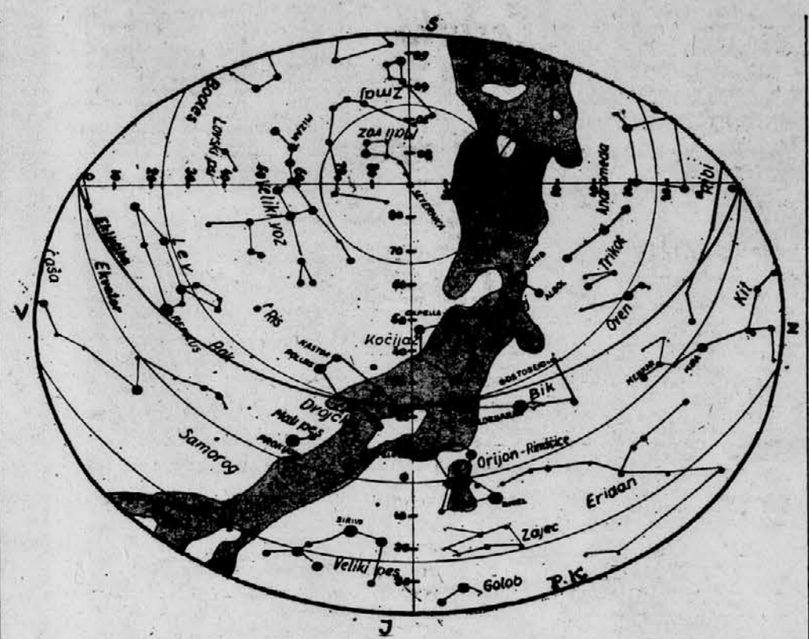
Šindo je bil dejal na tiskovni konferenci, da njegova družba razmišlja o uvedbi severne plovne zveze z Evropo, pri čemer »upošteva tako praktične kakor gospodarske vidike«. Šindo bo najprej zbral vremenoslovne in druge potrebne podatke. O tem bo razpravljal s pristojnimi ljudmi v Moskvi, kamor namerava aprila na poslovni obisk. V tej zvezi je dejal, da so »vremenske razmere na območju Severnega Ledenega morja znatno ugodnejše, kot na splošno mislimo«.

Po Šindovem mnenju se bo severna plovna pot izplačala, če bo mogla ta družba vključiti v promet na njej vsaj eno ladjo na atomski pogon. Prednosti bi bile tudi sicer velike, saj bi bila ta pot polovico krajša od sedanje, ki pelje z Japonskega na jug in proti zahodu čez Indijski ocean.

Brodarski izvedenci v Tokiu sodijo, da je vredno pretehtali Šindovo zamisel, ne nazadnje tudi s konkurenčnega stališča, vendar bo minilo še mnogo let, preden bo izvedljiva.

BOTSWANA — bivša Bečuana — je izdala prvo frankovno serijo. Na štirinajstih znamkah je upodobila različne ptice v naravnih barvah. Serijo uvrščajo filatelisti med najlepše z motivi iz ptičjega sveta.

ZVEZDNO NEBO — kakršno bo 15. februarja ob 20. uri, nato pa vsak dan štiri minute prej.

Zvezdno nebo februarskih noči

Ko Sonce zaide, so na zahodni strani kar štirje člani našega osončja

Še so noči daljše od dneva, z bližajočo se pomladjo bodo tudi zimske megle verjetno bolj poredkoma zastirale velike prizore, ki jih nebo brezplačno nudi človeku. Že podnevi nam Sonce, naša najbližja zvezda, bolj in bolj dokazuje, da so tam gori v teku veliki dogodki. Število peg se množi, tako imenovano Wolfovo relativno število peg je v februarju že večkrat preseglo sto.

Ko pa se stemni, najdemo posebno na zahodni strani lepo druščino nad krajem, kjer je Sonce zašlo. Tam stoje tedaj ozvezdja Ribi, Pegaz, Andromeda in Oven, ki se ne odlikujejo po zelo svetlih zvezdah in zato ne motijo, da se tembolj uveljavijo člani našega sončnega sistema. Kar štirje so tedaj tam, vsi sicer motna telesa, a osvetljena od Sonca. Njihova svetilnost pa silno vara: najbolj se seveda sveti Luna, ki nam je najbližja. Nad horizont se je dvignila tudi že Venera, ki v svetilnosti tekmuje z Luno. V daljnogledu vidimo, da polagoma izgublja svojo okroglo obliko in dobiva fazo, ki bo mnogo bolj očitna, ko bodo Zemlja, Sonce in Venera tvorili pravi kot ter bo Venera imela obliko prvega krajca.

Luna in Venera seveda hitro menjavata svoj položaj pred zvezdami. V tem gibanju se jima je pridružil prav na istem kraju še mali Merkur, ki ga bo vsakdo lahko opazil posebno okoli 16. februarja.

Zanimivi trojici se je pridružil še daljni Saturn, ki bo proti koncu meseca med Venero in Merkurjem. Sedaj je vso noč na nebu Jupiter, velikan našega osončja. Ob dvajsetih je že visoko na jugovzhodni strani neba, v svetilnosti se ne more kosati z njim nobena izmed številnih zvezd, ki tedaj žare tam okoli. Seveda, vse to je le navidezno, saj Jupiter dobiva svetlobo od Sonca in je v primerjavi z zvezdami tam okoli silovito blizu — v vesoljskem merilu blizu eno uro, medtem ko so zvezde za njim desetine, stotine in tisoč svetlobnih let daleč. V majhnem daljnogledu pa vidite poleg Jupitra kar štiri izmed njegovih 12 lun.

Proti polnoči bo okrasil nebo še rdeči Mars, ki ga bomo letos še dolgo občudovali zaradi njegove rdeče barve, zvezdoznanci pa mu bodo posvetili s svojimi instrumenti več pozornosti v maju, ko bo 90 milijonov kilometrov daleč od Zemlje. To je ena izmed ugodnih pozicij. Najugodnejše so vsakih 15 ali 17 let, ko se Mars približa naši Zemlji do 56 milijonov kilometrov. Tako je bilo v letih 1924, 1939 in 1954. Podobno srečanje bo leta 1971. Takrat bo Mars 50-krat svetlejši kakor je, kadar je za Soncem in je oddaljen od nas 396 milijonov kilometrov.

Kdor se hoče potruditi, lahko z lovskim daljnogledom najde letos tudi samotnega Urana, ki je 2800 milijonov km daleč od Sonca, katero obkroži v okoli 84 letih. Zdaj je na področju med Levom in Devico, kjer je malo svetlih zvezd. Ta planet je odkril šele Viljem Herschel leta 1781, ker je na meji vidljivosti; doslej so odkrili pet lun, ki ga obkrožajo.

Pred opazovalcem se razprostira zimsko nebo v vsem bliščU. Poletna ozvezdja so izginila za horizontom in celo svetla Vega se zvečer skriva za severnim obzorjem. Tem lepša pa je zdaj ob 20. uri južna stran neba, kjer se je tudi ozvezdje Veliki pes, najnižji del zimskega šesterokotnika, dvignilo tako visoko nad južni horizont, da moremo nemoteno občudovati Sirij, njegovo najsvetlejšo zvezdo in — če izvzamemo člane sončnega sistema — najsvetlejše telo s prostimi očmi vidnega neba. A videz vara. Sirij ni dosti večji od Sonca, je zelo blizu, komaj dobrih osem svetlobnih let od nas, in je v resnici mnogo tisočkrat manj svetal kot silno oddaljene zvezde v Orionu. Ozvezdje Oroin nam nudi pravo zbirko najrazličnejših draguljev med zvezdami, na primer rdečo nadvelikanko Betelgezo, belo žarečega Rigla, vroče zvezde v pasu, orjaške kozmične megle v meču, dvojne in večkratne zvezdne sisteme idr. Isto velja za druge štiri člane zimskega šesterokotnika: za ozvezdja Bik, Kočijaž in Dvojčka, manj pa za Malega psa.

Zdaj je tudi čas za pogled globoko v vesoljstvo. Nad zahodom visi veliki kvadrat Pegaz, iz njega pa sega ravna vrsta zvezd tja do Perzeja v zenitu. V soseščini je Kasiopeja. Med tema ozvezdjema se tudi za neopremljene oči, in to v ugodni višini, odpira pogled 2.2 milijona svetlobnih let globoko do Andromedine »meglice«, v resnici osvetja z nekaj sto milijardami zvezd! Med Perzejem in Kasiopejo pa je lepa dvojna kopica nekaj tisoč sonc, a ta je še tu, doma, v naši galaksiji, »samo« nekaj sto svetlobnih let daleč...

Tudi mični ozvezdji Trikotnik in Oven sta zdaj v ugodni višini za opazovanje. Zadenjsko vozeči Veliki voz se je že lepo dvignil nad severni horizont. Če ga gledamo kot Velikega medveda, vidimo njegovo glavo kot slaboten trikotnik nad glavnimi štirimi zvezdami, njegove šape pa grabijo tja proti Levu.

Zmajeva glava visi strmo navzdol nad severno točko in išče Vego, ki je tik pod njo, a za gorami.

Podaljšaj razdaljo med Kastorjem in Poluksom trikrat navzdol in malo na levo pa boš našel meglico, kopico Jasli v Raku. Proti Raku pa se zaganja mogočni Lev s svetlo dvojno zvezdo Regul. Dobro si oglej prostor pod Rakom, opazil boš ploščato glavo silne Morske kače (Hidre) in njeno rdeče srce, zvezdo Samotni ali Alfard.

Na severovzhodu so po kratkotrajnem presledku pogledale nad horizont zvezde Pastirja, področje Lovskih psov in Berenikini kodri. Daleč od milijard sonc v Rimski cesti se tam odpira pogled v daljave nad 100 milijonov svetlobnih let, kjer so množice drugih galaksij z neštetimi milijardami sonc...

Zagledani v čarobne lepote februarskega neba zaslutimo neskončno prostranstvo vesoljstva, pa tudi prijetnost bivanja na naši Zemlji, kjer naj bi končno že zavladal mir med vsemi, ki oživljajo ta drobceni svet.

PAVEL KUNAVER

Nočni strah pod kljičem

Buffet priznal zločin

PARIZ — Pariška policija je prijela 36-letnega Clauda Buffeta, morilca 26-letne manekenke Françoise Besimensky, katere truplo so našli v ukradenem taksiju. Buffet, bivši tujski legionar, je priznal razen tega umora celo vrsto napadov na ženske, ki so bile ponoči same na cesti. Pobral jim je, kar so imele pri sebi.

Hkrati z Buffetom je policija prijela tudi njegovo ljubico Marie Ansoine. Kriminalistom je pomagala na pravo sled petletna deklica z opisom moža, ki jo je skušal zadaviti, pa je pobegnil, ker so ljudje slišali njene klice na pomoč.

V Echarconu, kjer sta stanovala Buffet in Marie, je našla policija več predmetov, ki so jih v prejšnjih mesecih oropane ženske spoznale za svoje. Françoise Besimensky, žena pariškega zdravnika, je bila ubita v noči na 19. januar. Okoli polnoči se je poslovila od sestre, pri kateri je bila na večerji, in na ulici poklicala taksi, ki naj bi jo odpeljal domov, v Boulogne. Naslednji dan so našli v zelenem taksiju njeno truplo, kose obleke pa razmetane po cesti in v jarku. V avtomobilskem pritličniku je bila torbica ženske, ki jo je bil Buffet oropal isto noč.

Bivši legionar je izjavil v preiskavi, da je Françoise ubil s strelom v prsi, ker mu ni hotela izročiti torbice in se je branila. Potem jo je slekel, da bi policija mislila, da gre za zločin seksualnega obsedenca.

Oglašujte v DELU

Cmoki, krompir in pivo

Anketa v Pragi: vsaka druga ženska je debela

PRAGA — Pražanke so debele. Vsaka druga ženska iz starostne skupine 25 do 60 let ima vsaj deset kilogramov preveč. Debelost je opazna tudi med mladino: med desetimi Pražankami, ki so stare 18 do 22 let, je mogoče vsaj eno uvrstiti med debeluške. To je posledica močno razširjenega napačnega načina prehrane.

Praški zavod za proučevanje prehrane je izvedel širšo anketo, ki je zajela tako družine kakor industrijska podjetja in ustanove. Podatki se nanašajo med drugim na število kalorij, ki jih dobi povprečna Pražanka v dnevnem obroku. Anketa je pokazala, da so cmoki in krompir poglavitna jed, ki je ne sme tako rekoč nikoli manjkati na mizi opoldne ali zvečer. Takšne cmoke dajejo drugod otrokom, da bi rasli in se lepo razvijali, na Češkoslovaškem pa so nepogrešljiv sestavni del vsakdanjega jedilnika.

Ugotovitve ankete so objavili češkoslovaški listi pod velikimi naslovi. Če bo šlo tako naprej — so zapisali v komentarjih — se bo Praga kmalu uvrstila med tista glavna mesta, katerega prebivalke so najbolj debele.

Neka restavracija sredi mesta je takoj obvestila dosedanje in bodoče goste, da bo začela čez nekaj dni pripravljati dietične menuje z natančno preračunanim številom kalorij. Vprašanje je, kako bo to šlo, kajti češko kosilo ali večerjo si je težko predstavljati brez krompirja, cmokov in piva.

ROBERT VAN GULIK — 7. nadaljevanje

Kitajsko zlato

Žal pa je njegova prtljaga z njegovim pohištvom vred še vedno tam. Ne vem, kam naj vse to pošiljem, zakaj njegov brat, edini sorodnik, ki je po njem ostal, ne odgovarja na moja pisma. In ker je bil vaš spoštovani predhodnik vdovec, se je zadovoljil s tem, da je med ljudmi iz mesta najemal svoje služabnike, ki pa so vsi odšli . . . Hm, odšli po njegovi smrti.«

»Kje pa je stanoval cesarski izslednik?«

»Njegova milost je spala na divanu v delovni sobi,« je povedal Tang z izrazom obupanosti na licih. »V kabinetu je tudi jedel. To me je neznansko vznemirjalo, vaša milost, kajti to je popolnoma proti predpisom. In ker mi brat našega pokojnega sodnika ne odgovarja na pisma, res ne vem, kaj naj napravim s pohištvom . . .«

»Kar pomirite se!« mu je segel v besedo sodnik Ti. »Dokler ne bom razčistil zadeve okrog tega umora, ne bom pripeljal sem ne žena ne služabnikov. Zdaj grem v kabinet, da se preoblečem, vi pa boste medtem pokazali mojim sodelavcem, kje so njihove sobe.«

»Nasproti sodišča je zelo dober hotel, vaša milost,« je takoj odgovoril Tang. »Tam stanujeva z ženo in vaši milosti lahko zagotovim, da bi vaši sodelavci . . .«

»To je huda nepravilnost! Zakaj pa ne stanujete v Yamenu? Pri vaših službenih letih bi že morali poznati predpise!«

»Dodeljeno mi je stanovanje v poslopju za sprejemno dvorano, vaša milost,« je hitel pojasnjevati Tang. »Toda popraviti je treba streho, in tako sem menil, da lahko, seveda začasno . . .«

»Smo že dogovorjeni, kar zadeva vas,« je hladno odrezal sodnik Ti. »Kar pa se tiče mojih sodelavcev, bodo stanovali tu, v Yamenu! Poskrbite, da najdejo prostor zanje v poslopju za stražarje.«

Tang se je globoko priklonil in odšel, za njim pa sta pobirala korake Ma Jong in Tsiao Tai. Narednik Hong je pospremil sodnika v njegov delovni kabinet, mu pomagal obleči službeno opravo, potem pa mu je pripravil skodelico močnega čaja. Sodnik Ti si je z vlažno brisačo otrl lice in vprašal:

»Ali si lahko razložiš, zakaj je ta stara dobričina tako živčna?«

»Po vsem videzu je dlakocepec, pa ga je naš nepričakovani prihod vrgel s tira.«

»Jaz pa se prej nagibam k domnevi, da je preplašen zaradi kake stvari tu,« je zamišljeno dejal sodnik. »Namara je to razlog, da stanuje zunaj. Z dogodki bomo odkrili tudi razlog za njegovo nenavadno obnašanje!«

Kmalu zatem je prišel Tang in naznanil, da je vse osebje sodišča zbrano v sprejemni dvorani. Sodnik Ti je svojo čepico za vsakdanjo rabo zamenjal s črnim pokrivalom na dva roglja in odšel v sodno dvorano.

Sedel je za mizo na visokih nogah in dal Ma Jongu in Tsiao Taiju znamenje, naj sedeta vsak na eno stran poleg njega. Potem je spregovoril nekaj priložnostnih besed, medtem ko mu je stari Tang posebej predstavil vsakega izmed štiridesetih mož, ki so klečе čakali na podu iz kamnitih plošč. Sodnik je opazil, da so modra oblačila sodnih pisarjev zelo čista in da se železne čelade biričev svetijo, kot da bi bile pološčene. Na splošno so se mu biriči zdeli kar v redu ljudje, le kruti izraz njihovega poveljnika mu ni bil všeč. Sam pri sebi je sicer takoj našel razlago in opravičilo za to: ljudje, ki opravljajo tak posel, so po navadi surovi zagovedneži in to je treba upoštevati. Mrliški ogledник Chen je bil mož srednjih let, spoštovanje zbujajoče zunanjosti in inteligentnega izraza.

»To je najboljši zdravnik v okrožju in vsi spoštujejo njegov plemeniti značaj, vaša milost,« je zašepetal Tang novemu sodniku na uho.

Ko je bilo predstavljanja konec, je sodnik Ti vsem prisotnim oznanil, da postavlja Hong Lianga za sodnega narednika, ki bo imel ustrezne pristojnosti tudi glede tekočih zadev v pisarniški službi. Ma Jong in Tsiao Tai pa bosta imela na skrbi biriče, stražarje in zapore.

Ko se je vrnil v svojo delovno sobo, je sodnik Ti poslal oba moža, naj pregledata straže in jetniške celice. »Potem,« je dodal, »potem pa bosta urila biriče in stražarje. To bo dobra priložnost, da se seznanita z njimi in vidita, koliko veljajo. Potem bosta odšla v mesto in ugotovila, kakšno je razpoloženje. Rad bi šel z vama, toda razmišljati moram o umoru svojega predhodnika. Takoj ko se vrneta, pridita poročat!«

Moža sta odšla. Takoj za njima je prišel Tang, za njim pa pisar z dvema svečnikoma. Sodnik je povabil starega pisarja, naj sede poleg narednika Honga. Mali pisar je položil svečnika na mizo in neslišno izginil skozi vrata.

»V spisku osebja sem bral,« je začel sodnik Ti, »da je vašemu glavnemu pisarju ime Fan Tchong. Pravkar ni bil navzoč v dvorani. Je mar bolan?«

Tang se je udaril po čelu.

»O tem sem hotel govoriti z vašo milostjo, pa sem pozabil! Zelo mi je neprijetno. Fanov letni dopust se je začel prvega dne sedanje lune. Odpotoval je na prefekturo v Pien-fou in bi se moral vrniti včeraj zjutraj. Ker ga včeraj proti poldnevu še ni bilo, sem poslal biriča na majhno kmetijo, ki jo ima Fan zahodno od mesta. Kmet je povedal, da sta Fan in njegov služabnik prispela na kmetijo včeraj in da sta okoli poldneva odpotovala. Zelo mi je neprijetno. Fan Tchong je pooseblja točnost in res ne vem, kaj naj bi se mu pripetilo, in . . .«

»Nemara ga je med potjo raztrgal tiger,« ga je prekinil sodnik, ki ga je način, kako je pripovedoval prvi pisar, spravil na rob potrpljenja.

»Ne . . . Ne to, vaša milost! Tega nisem mislil,« je ugovarjal starec.

NOVO PRI ‚FIGOVCU'!

V dneh 14., 15., 16. ter 17. februarja od 9. do 11. ure

prirejamo

BREZPLAČNO DEGUSTACIJO

izbranih jedil, katera bodo potem vsak dan na razpolago cenjenim gostom po konkurenčnih cenah.

Za cenjeni obisk se priporoča

»FIGOVEC«

Komisija za sprejem in razporejanje delavcev pri

Ljubljanskih opekarnah

razglaša

prosto delovno mesto:

KURJAČA parnega kotla

Poleg splošnih pogojev mora delavec imeti ustrezno strokovno izobrazbo, to je izpit za kurjača parnega kotla in najmanj 1 leto prakse. Poseben pogoj predstavlja poizkusno delo, ki bo enomesečno.

Vse ponudbe vložite oziroma pošljite na naslov Ljubljanske opekarne, Cesta na Vrhovce 2, kjer dobite tudi vse informacije. 1080

Ugodno prodamo

2 FIAT 1300,
MERCEDES 220 S,
OPEL - REKORD 1966.

Vsi avtomobili so zelo dobro ohranjeni, možnost za nakup ima zasebni sektor in družbene organizacije.

JUGOKOMERCIJA
MARIBOR
Aškerčeva 28. 1155

ZAHVALA

Ob smrti svoje nepozabne žene

VERE TRUHLAR

roj. SITAR

čutim dolžnost, da se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so jo med njeno dolgotrajno boleznijo obiskovali, jo pospremili na njeni zadnji poti, jo obsuli s cvetjem in ji poklonili v slovo prelepe vence in šopke ter nam izrazili sožalje. Posebno zahvalo dolgujem župniku dr. Ruehu, zdravniku dr. Jamšku, zdravnici dr. Proškovi, gasilcem in pevcem.

FRANC TRUHLAR S SORODNIKI

Ljubljana, 10. februarja 1967

ZAHVALA

Ob prezgodnji, tragični smrti ljubljenega in nenadomestljivega očka, sina in brata

ing. LADISLAVA BABNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem kolegom, sošolcem, prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so ga spremili na njegovi poslednji poti in mu zagrnili prerani grob s cvetjem. Hvala vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo kolektivu »Projektivnega ateljeja« za tolažilne besede in srčna hvala ing. Bercetu za poslovilni govor.

Neutešljiva družina Babnikova

Ljubljana

SPREJEM V DVORCU »HOFBURG« — Včeraj popoldne je Josip Broz Tito ž ženo obiskal svojega gostitelja v dvorcu Hofburg, sedežu predsednika avstrijske republike. Na sliki od leve na desno: Margarete Jonas, predsednika Tito in Jonas ter Jovanka Broz. Telefoto: UPI

NOVI NEMIRI V ADENU — V novem valu proti britanskih demonstracij in nemirov v Adenu sta izgubila življenje dva človeka, 19 pa je bilo ranjenih, med njimi sedem britanskih vojakov. Demonstracije sta organizirala osvobodilna fronta okupiranega južnega Jemena in nacionalna osvobodilna fronta v protest proti tako imenovani južnoarabski federaciji, ki so jo ustanovili Britanci. Na sliki: skupina zajetih demonstrantov v adenski četrti Sheikh Othman. Telefoto: UPI

POŽAR V DOMU POČITKA — V starem gradu v predmestju Bruslja, ki je preurejen v dom počitka, se je v nedeljo ponoči razdivjal požar, ki ga je povzročil kratek stik. V gradu je bilo okrog 90 ljudi. Gasilci so sporočili, da je zgorelo okrog 30 starcev. V ožganih ostankih gradu so do sedaj našli pet trupel. Mnogi od starcev se niso mogli gibati in jih je ogenj zalotil v posteljah. Na sliki: grad v ognju. Telefoto: UPI

Nadaljevanje s prve strani

●

Prisrčno srečanje na Dunaju

več sto ljudi, predvsem jugoslovanskih delavcev. Tito in Jovanka Broz sta se nekaj minut po prihodu pojavila na balkonu rezidence in odzdravljala številnim mahajočim rokam na Ringu.

Gostje stanujejo v takoimenovanem »knežjem apartmaju« v prvem nadstropju hotela; prostore so prejšnji teden posebej opremili s pristnim baročnim pohištvom iz državnega depoja.

Opoldne je bil 25-minutni vljudnostni obisk v Hofburgu pri predsedniku Jonasu.

Po kratkem in prisrčnem pogovoru v znanem salonu Marije Terezije je predsednik Jonas z ženo povabil svojega visokega gosta in njegove sodelavce v svoj delovni kabinet. Tukaj sta predsednika Jonas in Tito izmenjala najvišji odlikovanji, ki ju Jugoslavija in Avstrija podeljujeta samo šefom držav. Predsednik Jonas je odlikoval predsednika Tita z veliko zvezdo častnega reda za zasluge za republiko Avstrijo, predsednik Tito pa je izročil Jonasu red jugoslovanske velike zvezde.

Popoldne so predsedniku predstavili v viteški dvorani Hofburga voditelje diplomatskih misij na Dunaju, ob osmih zvečer pa je bila v takoimenovani »dvorani ceremonij« starega Habsburškega dvorca, slavnostna večerja. Gostitelji poudarjajo, da so hoteli jugoslovanskemu gostu postreči s »pravo dunajsko kuhinjo« in tako so servirali kot glavno jed telečjo pečenko z rižem in paradižnikovo solato.

Med večerjo sta predsednika Jonas in Tito izmenjala zdravici, ki poudarjata odličen razvoj medsebojnih državnih odnosov ter ugodne možnosti in obojestranski interes za nadaljnje, še bolj intenzivno sodelovanje na različnih področjih.

Popoldne sta kancler dr. Josef Klaus in zunanji minister dr. Lujo Tončič—Sorinj sprejela jugoslovanske novinarje, ki poročajo o Titovem obisku, na krajši pogovor.

Kancler Klaus je izjavil, da je avstrijsko prebivalstvo pokazalo več zanimanja za današnji obisk kot za druge podobne dogodke. »To je bil izrazito topel sprejem,« je dejal in pripomnil, da je vzrok temu pomembnost Titove osebnosti. — »Pogajanj med obiskom ne bo, pač pa bomo imeli delovne pogovore, izmenjali bomo mnenja o vseh bilateralnih in multilateralnih političnih odnosih, ki zanimajo obe državi,« je nadalje izjavil in poudaril, da z največjim zanimanjem pričakuje Titovo oceno mednarodnega političnega položaja, »tembolj, ker je bil Tito zadnji čas na številnih potovanjih in ker velja za enega najboljših pozavalcev svetovnega položaja.«

Izhodišče obravnavanja problemov v zvezi z evropsko prihodnostjo bo — po Klausovih besedah — verjetno ideja o klubu devetorice. — »Nadaljevali bomo pogovore, ki jih je zunanji minister Tončič začel na 21. zasedanju generalne skupščine OZN«.

Glede sodelovanja v donavski komisiji je menil, da je Donova povezujoč element obdonavskih držav in je torej zelo pomembna za razvoj gospodarskih in turističnih odnosov. »Vse avstrijske vode tečejo v Donavo«, je poudaril. »Ni pričakovati konkretnih dogovorov o ničemer, kajti pomen obiska ima prednost pred konkretnimi dogovori«, je na koncu dejal. V privatnem pogovoru se je spomnil na svoje planinarjenje po Julijskih Alpah in obljubil, da se bo morda še letos povzpel na Skrlatico.

Zunanji minister Tončič Sorinj je odgovore na vprašanje: »Kaj pričakujete od tega obiska?« — rubriciral: 1. razjasnitev še nekaterih manjših bilateralnih vprašanj (pri tem je poudaril, da gre resnično za »manjša« vprašanja): 2. Razprava o nekaterih večjih, pomembnejših evropskih temah, ki nas vse zanimajo (pri tem je omenil razpravo o odnosih med Vzhodom in Zahodom v zvezi s tako imenovanim klubom deveterice, donavsko komisijo, evropsko integracijo, pri čemer je poudaril, da bi Avstrijo zelo zanimalo jugoslovansko stališče glede EGS in EFTA in končno stališče do takoimenovanega evropskega sveta v Strasbourghu): 3. Izmenjava mnenj o velikih mednarodnah problemih in žariščih kriz.

Nadalje je dejal, da Avstrijo zelo zanima razvoj jugoslovanskega gospodarstva in je v zvezi s tem poudaril veliko zanimanje za izgradnjo cestnega omrežja v Jugoslaviji, posebno pa za ceste od avstrijske meje čez Zagreb, Bihač, Knin v Split.

Dejal je, da bo med obiskom prišlo do okrepitve osebnih zvez, kar bo poglobilo meddržavno sodelovanje v celoti.

Na vprašanje dopisnika »Dela« je dr. Tončič dejal, da je položaj v zvezi s slovensko in hrvatsko manjšino dokaj ugoden. »V zadnjih letih je bil razvoj na tem področju tako ugoden, da to vprašanje pri pogovorih verjetno ne bo imelo večjega pomena.«

SLAVKO FRAS

●●

Izbiramo za reformo zavzete ljudi

mezne organizacije, komune itd., so že jasne in to naj bo tisto merilo, po katerem bomo ugotavljali, ali ima kdo pogoje za delo v skupščini ali ne. Zavedati se je treba tega, da izbiramo ljudi za mandat skupščin, v času katerega bomo bili poglavitno bitko za reformo. Te pa ne bodo dobili ljudje, ki prelagajo odgovornosti samo na zakone, državo in druge, namesto da bi videli možnost reševanja problemov predvsem v svoji organizaciji, komuni itd.

Na seji so govorili tudi o tem, da nekatere hibe in napake predvolilne aktivnosti odsevajo nekakšno krizo profesionalizma. Poudarili so, da se je treba upreti težnjam po povečevanju profesionalnih poslanskih mest, ne glede na to, kdo jih plača, ker to samo zavira razvoj demokratičnih odnosov in je obenem vir negotovosti za profesionalce same. Število profesionalnih mest je nujno treba zmanjševati, ne pa povečevati; omejiti pa moramo na neogibno potrebno jedro. Upreti se je treba tudi težnji, da bi nekateri predsedniki občinskih skupščin vnovič kandidirali za ta mesta, ne glede na pravno razlago te možnosti, ker bi bilo to politično nezdružljivo z načelom rotacije.

Ko so govorili o strukturi do sedaj evidentiranih možnih kandidatov, so med drugim ugotovili, da je med kandidati večji odstotek tistih iz kmetijstva kakor onih iz industrije. Pozitivno je, da prideljo v skupščino tudi kmetje, a imeti je treba pred očmi tudi strukturo slovenske družbe, ki je že po razmerju prebivalstva, a kaj šele po prispevku k nacionalnemu dohodku takšna, da mora biti v skupščinah mnogo več ljudi iz industrije in drugih nekmetijskih področij.

Splošna ugotovitev na seji IK je bila, da so se komunisti premalo prizadeto vključevali v prvo obdobje priprav na skupščinske volitve. Izgovor, češ da niso imeli potrebne orientacije ne drži, saj je že precej časa od tega, ko je tudi IK CK ZKJ pozval komuniste k večji aktivnosti v pripravah na skupščinske volitve. Ne bi smeli sprejeti pojmovanja, češ da se komunisti ne smejo »vmešavati« itd., ker je to v resnici težnja po negaciji vloge organiziranih političnih sil. Pri nekaterih komunistih prevladuje občutek političnega neodgovornega, neprizadetega opazovalca, ki je slabši od občutka klasične uradniške mentalitete. Ne bi smeli ostajati samo pri parolah: vsi na volitve, čimveč kandidatov, vsi za reformo in podobno, temveč je treba mobilizirati volivce ob konkretnih družbenih nalogah v okviru gospodarske in družbene reforme.

Na seji IK CK ZKS so razpravljali tudi o osnutku začasnega poslovnika o delu CK ZKS, odloka o povračilu osebnih dohodkov in stroškov članom CK ZKS in funkcionarjem ZKS, sklepa o samoupravljanju in načelih organizacije delovne skupnosti CK ZKS, pravilnika o povračilu stroškov za uporabo osebnih avtomobilov v službene namene, sklepa o višini dnevnic za službena potovanja, sklepa o ustanovitvi administrativno finančne komisije in sklepa o finančnem načrtu za delo CK ZKS in njegovih organov za leto 1967.

F. SETINC

●●●

Ugodnejši start industrije

ni v januarju. Zaostali pa sta lesna in tekstilna industrija. V lesni industriji je bila manjša proizvodnja žaganega lesa in plošč, v tekstilni industriji pa proizvodnja v sektorju proizvodov iz bombaža in trdih vlaken.

Za pretekli mesec je značilno zlasti povečanje števila zaposlenih za 1200 delavcev, kar je za januar neobičajno. Postopno zboljšanje zaposlenosti opažamo že od lanskega oktobra, ko je bilo prvič po dolgi dobi za 0.5 odst. več za poslenih kakor v istem mesecu prejšnjega leta. Ta stopnja povečanja se je povečala v novembru na 0.9 odst., v decembru na 1,5 odst., v januarju pa je bilo že za 1,8 odst. več zaposlenih kakor pred enim letom.

F. SEUNIG

●●●●

Vietnam: uradno še nič novega

moment v ameriškem stališču, hkrati pa poskušajo spoznati njegov pravi pomen, kajti Američani s to potezo še zmeraj niso sprejeli severnovietnamskih pogojev za začetek mirovnih pogajanj.

Republikanski senator iz New Yorka Jacob Javits je pozval včeraj ameriško vlado, naj z deklaracijo oznani brezpogojno prenehanje bombardiranja DR Vietnama.

Severnovietnamski list Nan Dan, katerega komentar prenaša časopisna agencija DR Vietnama (VNA), je obtožil danes ameriško vlado, da širi neresnične novice o tem, da potekajo med Hanoiem in Washingtonom tajna mirovna pogajanja. To je, pristavlja časopis, še en trik ZDA, da bi prevarile in zavedle svetovno javno mnenje, ki odločno zahteva, da ZDA prenehajo bombardirati DR Vietnam.

☆

Mirnejše ozračje v Pekingu

lovanje resnejših sil spričo bližnjih dogodkov. Da gre res za ta namen, je razvidno iz tega, da je stopila na prizorišče vojska in da je prišel Peking pod neposredno nadzorstvo posebnega komiteja, ki ga vodi minister za varnost Hsieh Fu Či. Kot posebnost se je danes pojavil plakat, ki piše, da je menda predsednik Mao Ce Tung osebno izdal smernico, da je treba dve tretjini kitajskih diplomatov poklicati v Peking da bi sodelovali v kulturni revoluciji.

Sovjetski vodilni list »Pravda« se sklicuje na tuje vire in piše danes, da so v Tibetu rdečegardisti aretirali poveljnika vojaškega okrožja Čan Go Huja. Vojska, ki je ostala zvesta poveljniku Čan Go Huaju, se bojuje s pristaši Mao Ce Tunga v Lasu in v drugih tibetskih mestih. Vojaki so prijeli 13 voditeljev vojaških okrožij, ki so bili Mao Ce Tungovi privrženci. Rdečegardisti so zaprosili za pomoč obrambnega ministra Lin Piaoja.

Moskovski tisk piše, da se bijejo boji tudi v notranji Mongoliji. Poudarjajo, da se rdečegardisti v propagandnem gradivu, ki so ga raztrosili po Pekingu, pritožujejo, ker se jim vojska postavlja po robu, s čimer je nastal vzne mirljiv položaj. Trdijo, da poveljniki vojaških okrožij v notranji Mongoliji podpirajo nasprotnike Mao Ce Tunga in da so razbili »tretji rdečegardistični štab«.

Trgovinski svetnik francoskega veleposlaništva v Pekingu Robert Richard, ki se je sinoči vrnil s svojo ženo v Pariz, je dobil od kitajskih oblasti povratni vizum, in ga torej niso razglasili za nezaželenega. Kot je sporočila AFP, je to izjavil predstavnik francoskega veleposlaništva v Pekingu in pristavil, da se s kitajskim zunanjim ministrstvom nadaljujejo pogajanja o Richardu.

☆☆

Rim: vlada ostala, nesoglasja tudi

nih spopadov med absolutnima ideologijama«. Tudi nasproti krščanskim demokratom niso opustili polemičnega tona, vendar so izrazili zaupanje v tiste sile med njimi, »ki so prepričane v nujnost trajnega in lojalnega sodelovanja med socialistično in katoliško demokracijo«. V napetosti tega dne so kajpada hoteli doseči čim več, morda pa so se tudi sami pridružili splošnim ocenam, da bi bili rezultati predčasnih volitev v sedanjem trenutku ugodnejši predvsem za dve veliki polarizirani politični velesili, krščansko demokracijo in komuniste.

TIT VIDMAR

Fejsal in Husein zahtevata umik čet ZAR iz Jemena

RIAD, 13. febr. (AFP). — Kralj Saudske Arabije Fejsal in jordanski kralj Husein, ki se mudi na obisku v Riadu, sta zahtevala, da se vojaške enote ZAR umaknejo iz Jemena. Kralj Husein je dal jasno vedeti, da je pripravljen preklicati prejšnje jordansko priznanje jemenskega republikanskega režima.

Kralja sta tudi ostro kritizirala politiko ZAR, in sicer v govorih na banketu, ki ga je Fejsal priredil na čast gostu.

Koliko zaslužimo in kako živimo

BEOGRAD, 13. febr. (Tanjug.) — Prvi podatki ankete o življenjski ravni v preteklem letu, ki jo je izvedel zvezni zavod za statistiko, so bili objavljeni na današnji tiskovni konferenci. Anketa zajema več kot 9000 mestnih in vaških gospodinjstev v državi. Upoštevajoč skupne dohodke mestnih gospodinjstev, so statistiki ugotovili, da so imela ta lani na razpolago poprečno 1,260.000 starih dinarjev ali 109.000 na mesec. Povprečen letni dohodek na enega člana pa je znašal 392 tisoč starih dinarjev. Najnižje povprečje je bilo na Kosovu in Metohiji, in sicer 215.300 din na enega člana, najvišje pa v Sloveniji 539.500 starih dinarjev.

Anketa je pokazala, da petina mestnih gospodinjstev še nima radijskega ali transistorskega sprejemnika. Anketa je nadalje pokazala, da ima 14 odst. mestnih gospodinjstev pralni stroj. Vsako deseto mestno gospodinjstvo ima avtomobil in telefon.

Najbolj izrazito se je zmanjšala potrošnja pod vplivom reforme, za izdatke za zabavo, obiske filmskih in gledaliških predstav ter letne dopuste.

Spopadi med Sukarnovimi pristaši in nasprotniki

DJAKARTA, 13. febr. (ANTARA) — V Medanu, glavnem mestu severne Sumatre, so se spopadli pristaši predsednika Sukarna in njegovi nasprotniki. Med spopadi je bil en človek ubit, več ljudi pa ranjenih. V Semerangu, velikem mestu na osrednji Javi, je vojska prepovedala, da bi se na javnih krajih zbralo več kot pet ljudi. Vojska je izdala ukaz iz bojazni, da bi utegnili izbruhniti neredi, kajti del prebivalstva centralne in vzhodne Jave še zmeraj podpira predsednika Sukarna.

Navzlic vsem demantijem v Djakarti pa iz Tokia še nadalje prihajajo vesti o tem, da se v japonskem glavnem mestu pripravljajo za skoraj šnji prihod predsednika Sukarna. AP pa je zvedela od vojaških krogov v Djakarti, da so se izjalovili najnovejši poskusi vojaških voditeljev, ki so hoteli pregovoriti Sukarna, naj odpotuje iz države. Vojaški krogi trdijo, da je Sukarno predlagal vojaškim voditeljem, da bi samo začasno zaupal svoj mandat generalu Suhartu. Vendar je tudi za takšno rešitev postavil pogoj in zahteval, da se s tem strinjajo poveljniki vseh štirih vrst vojske.

Kosigin se je vrnil v Moskvo

MOSKVA, 13. febr. (Tanjug). — Sovjetski premier Aleksej Kosigin se je po končanem obisku v Veliki Britaniji vrnil danes v Moskvo.

Britanska in ameriška vojaška letala ne smejo pristajati v ZAR

KAIRO, 13. febr. (AP). — Kairski list »Al Gumhurija« piše danes, da ameriška in britanska vojaška letala od včeraj ne smejo pristajati na letališčih v ZAR. List trdi, da je tako ukazal feldmaršal Abdel Hakim Amer, namestnik vrhovnega poveljnika oboroženih sil ZAR.

Kairski list ni navedel razloga, zaradi katerega so tako sklenili. AP pa ugotavlja, da so to sklenili v času nove in večje napetosti med ZAR ter ZDA in Veliko Britanijo zaradi več problemov, zlasti pa zaradi Jemena in južne Arabije. — Poleg tega povezuje agencija sklep z nemiri v Adenu, kamor pošilja Velika Britanija precejšnje vojaške okrepitve, da bi zatrla demonstracije in nemire. Te naj bi organizirala in vodila narodnoosvobodilna fronta južne Arabije.

Obsežen delovni program skupščine

BEOGRAD, 13. febr. — Zvezno skupščino čakajo v prihodnjih treh mesecih obsežne naloge. Vsi zbori bodo razpravljali o predlogih za spremembo ustave, poslovniku zvezne skupščine, o določanju in delitvi celotnega dohodka in dohodka delovnih organizacij v zvezi z zakonom o celotnem dohodku in delitvi dohodka delovnih organizacij. Zvezni in gospodarski zbor bosta obravnavala tudi družbeno-ekonomske vidike skupnih vlaganj domačih podjetij in proizvodno-finančno sodelovanje s tujimi partnerji. Zvezni, socialno-zdravstveni in gospodarski zbor bodo obravnavali teze za novi sistem zdravstvenega zavarovanja in otroškega varstva. Med najaktualnejše skupščinske teme prištevajo tudi razpravo o tezah za zvezni dokument o sistemu izobraževanja.

(JAK)

Zadnje vesti

Konec prekinitve - ameriška letala spet nad DR Vietnamom

WASHINGTON, 13. febr. (Tanjug). — Ameriško obrambno ministrstvo je sporočilo, da so danes ponovno začeli bombardirati DR Vietnam. Kratko sporočilo ne navaja, kdaj natanko so ameriška letala ponovno vzletela na akcijo proti DR Vietnamu.

Ho Ši Minh odgovoril na papeževo poslanico

HANOI, 13. febr. (Tanjug). — Severnovietnamski predsednik Ho Ši Minh je izrazil upanje, da bo poglavar rimskokatoliške cerkve papež Pavel VI. izkoristil svoj veliki vpliv in zahteval, da ZDA spoštujejo nacionalne pravice vietnamskega ljudstva, se pravi mir, neodvisnost, suverenost, enotnost in ozemeljsko nedotakljivost, kar priznavajo ženevski sporazumi o Vietnamu iz leta 1954. Ho Ši Minh je to izjavil v odgovoru na nedavno papeževo poslanico.

Wilson: Pot k rešitvi je odprta

LONDON, 13. febr. (Reuter) Predsednik britanske vlade Harold Wilson je izjavil danes v parlamentu, da je po obisku sovjetskega premiera Kosigina v Londonu prepričan, da bo zdaj mogoče poiskati rešitev za vietnamski spopad. Wilson je izrazil prepričanje, da prepad med vojskujočimi v Vietnamu ni nepremostljiv. Pristavil je, da je pot k rešitvi odprta. Britanski premier je odgovarjal na vprašanja poslancev. Dejal je, da po njegovem mnenju zdaj ni pravi trenutek, da bi vojskujoče v Vietnamu navedli k pogajanjem s pomočjo mehanizma ženevske konference o Indokini iz leta 1954. Wilson ni hotel podrobneje obrazložiti svojega prepričanja, da je mogoče rešiti vietnamski problem. Dejal pa je: »Prepričan sem, da bi zdaj bilo mogoče najti rešitev, če pa bo sedanja priložnost zamujena, vseeno ne smemo izgubiti upanja.«

Wilson je izjavil, da mu je sovjetski premier Kosigin obljubil, da bo z njim še nadaljeval stike glede prizadevanj za mir v Vietnamu.

»Zastava« kreditira nakup kmetijskih strojev

KRAGUJEVAC, 13. febr. — (Tanjug). Interna banka tovarne Crvena zastava bo kmalu začela dajati kmetijskim proizvajalcem posojila za nakup kmetijskih vozil.

Za zdaj bo tovarna kreditirala samo kupce vozil »620 BL«, nosilnosti 2 ton, »615 BL«, nosilnosti 1,5 tone in »furgon 1300 TF«. Kmetijski proizvajalci bodo morali na račun deleža vplačati najmanj 50 odst. zneska, kredit pa odplačati v šestih do desetih mesecih. Trenutno je tovarniška cena dvotonskega vozila 3,339.000, 1,5-tonskega 2,987.000 in furgona 2,662.000 starih dinarjev. Razen tovarniške cene bodo morali kupci plačati tudi prometni davek, ki znaša zdaj v Kragujevcu 20 odst.

Korejska delegacija v Moskvi

PJONGJANG, 13. febr. (Tanjug). — Na povabilo vlade ZSSR je prispela davi v Moskvo s posebnim letalom vladna delegacija LDR Koreje. Delegacijo vodi član prezidija politbiroja CK in sekretar CK delavske partije Koreje ter prvi namestnik predsednika vlade Kim Ir.

Iz V. izdaje

Tito potoval skozi Zagreb

ZAGREB, 12. febr. (Tanjug). Na poti v Avstrijo se je predsednik republike Josip Broz Tito s soprogo Jovanko in svojimi sodelavci zadržal nocoj krajši čas na zagrebški železniški postaji. Tu so ga pozdravili najvišji predstavniki političnega življenja SR Hrvatske. Po kratkem postanku je modri vlak »Dinara« nadaljeval pot proti Dunaju. Kot člana jugoslovanske državne delegacije sta se v Zagrebu tovarišu Titu pridružila ter z njim odpotovala v Avstrijo tudi član sveta federacije dr. Vladimir Bakarić s soprogo in predsednik izvršnega sveta Slovenije Janko Smole.

Kardelj prispel v Gvinejo

CONACRY, 12. febr. (Tanjug). Na povabilo narodne skupščine Gvineje je danes prispela iz Malija v Conacry na štiridnevni uradni obisk jugoslovanska parlamentarna delegacija pod vodstvom predsednika zvezne skupščine Edvarda Kardelja. Na letališču so jih sprejeli predsednik skupščine Gvineje Leon Maka s skupino poslancev in jugoslovanski veleposlanik Dušan Karić.

Predsednik Kardelj je ob odhodu iz Malija in po prihodu v Gvinejo dal zastopnikom tiska izjavi, v katerih je naglasil mnoge skupne poglede in interese, ki vežejo Jugoslavijo s tema dvema prijateljskima afriškima deželama.

V Gvineji se bodo jugoslovanski parlamentarci pogovarjali s člani skupščine ter najvišjimi državnimi in političnimi voditelji te dežele. Prav tako pa si bodo ogledali tudi nekatere dosežke gvinejskega gospodarstva.

Koliševski v Stockholmu

STOCKHOLM, 12. febr. (AFP). Nocoj je semkaj prispela delegacija SZDLJ pod vodstvom Lazarja Koliševskega. Delegacijo, ki bo bivala v Skandinaviji pet dni, je sprejel generalni sekretar švedske socialnodemokratske stranke Steg Andersson.

Eric Mende: NDR

BONN, 12. febr. (AFP) Predsednik zahodnonemške liberalne stranke Eric Mende se je zavzel za to, da bi bonska vlada de facto priznala NDR. Bivši podkancler je izjavil, da je treba na poti do združitve obeh Nemčij preiti vmesno stopnjo. Sporočil je tudi, da bo v kratkem odpotoval v Sovjetsko zvezo.

Papež razočaran

RIM 12. febr. (Reuter-AP). Papež Pavel VI. je danes izrazil razočaranje, ker niso izkoristili prekinitve ognja v Vietnamu za začetek pogajanj o ustavitvi spopada. V govoru na trgu Sv. Petra je papež med drugim rekel, da »novi in vznemirljivi elementi preprečujejo upostavitev miru med narodi«, vendar je dodal, da kljub temu ne smemo izgubiti upanja.

Azijsko-afriška solidarnost

NIKOZIJA, 12. februarja (TASS). Na osmem zasedanju sveta afriško-azijske solidarnosti, ki se bo jutri pričelo na Cipru, bodo obravnavali vprašanja, od katerih je odvisen nov še krepkejši razvoj tega gibanja. Tako je izjavil na tiskovni konferenci generalni sekretar stalnega sekretariata Jusef el Sebai.

Nemiri v Adenu

ADEN, 12. febr (UPI-Reuter). V nemirih v Adenu je bil danes eden izmed policistov ubit, pet britanskih vojakov pa je bilo ranjenih

Telegrami

TAJNA POGAJANJA O CIPRU — ANKARA. Turška vlada preučuje, kakšno stališče bi zavzela glede obnovitve tajnih pogajanj z Grčijo o ciprskem vprašanju, ki so jih prekinili zaradi padca Stefanopulove vlade. Grški kronski svet je namreč sklenil, da se bodo pogovori nadaljevali.

MANESCU NA MADŽARSKEM — BUDIMPEŠTA. Romunski zunanji minister Corneliu Manescu je prispel na Madžarsko. Tu se je ustavil na poti domov po obisku v Belgiji.

EBAN V BRITANIJO — JERUZALEM. Izraelski zunanji minister Aba Eban bo 17. februarja odpotoval na obisk v Veliko Britanijo, ki bo trajal teden dni. Pogovarjal se bo z britanskim zunanjim ministrom Géorgom Brownom o položaju na Srednjem vzhodu in o drugih mednarodnih problemih.

PREPOVED EGIPTOVSKIH FILMOV V JORDANIJI — AMAN. Jordanske oblasti so prepovedale uvoz filmov egiptovske proizvodnje. To so sklenili v soglasju z lastniki kinematografskih dvoran v Jordaniji.

DESNIČARJI — SANTO DOMINGO. Minister oboroženih sil Dominikanske republike general Enrique Perez je izjavil, da v številnih področjih s kmečkim prebivalstvom skrajna desnica vodi agitacijo proti sedanji vladi.

OBISK — BEOGRAD. Švedski zunanji minister Torsten Nilsson bo na povabilo romunske vlade obiskal Romunijo v prvi polovici maja letos.

LETAKI — ALŽIR. V Maroku in pred nekaj dnevi v Tunisu so se pojavili letaki proti »prostovoljcem ameriškega mirovnega korpusa«, ki so v številnih afriških državah. Letaki zahtevajo, da vseh 250 pripadnikov tega korpusa, ki delajo kot inštruktorji v raznih državnih ustanovah odide iz Maroka. Letaki pravijo, da so to »diplomirani vohuni, ki so prišli da bi igrali vlogo dobrotnikov Afrike«.

POGOZDOVANJE — ALŽIR. V akciji, v kateri je sodelovalo okrog 150.000 kmetijskih in industrijskih delavcev, so posadili okrog 2,500.000 sadik. Alžirski predsednik Bumedien je prebil 6 ur med udeleženci akcije, ki je del kampanje za pogozdovanje.

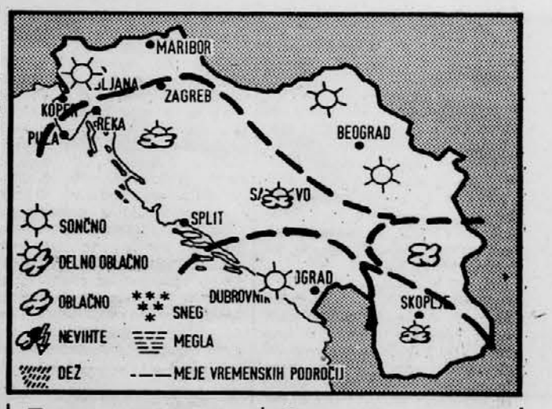
VEČ NEZAPOSLENIH V AVSTRALIJI — CANBERRA. Avstralski minister za delo Lesie Bury je sporočil, da se je januarja število nezaposlenih povečalo od 12.508 na 88.965. To je največje povečanje števila nezaposlenih v zadnjih letih.

POGOVORI — ATENE. Predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović, ki se mudi na obisku v Grčiji, se je danes izčrpno pogovarjal z generalnim sekretarjem grške konfederacije dela Makrisom o sodelovanju in o problemih sindikalnega gibanja na svetu.

Pa še to:

OKREPITEV ZA RDEČO GARDO — Rdeča garda v Pekingu je dobila mednarodno okrepitev: v njene vrste je pristopila miss Sofia Knight, lektorica za angleščino na pekinški univerzi. Takole piše očetu, univerzitetnemu profesorju v Britaniji: »Tukaj je zares čudovito! Do nezavesti razpravljamo in tukajšnja mladina se prav nič ne meni za to, če je drugje po svetu ne morejo razumeti.«

Vreme 13. februarja 1967 ob 13. uri

Temperatura

	07	13
Ljubljana	—7	—2
Planica	—15	—3
Rnik	—13	—1
Maribor	—6	—3
Slovenj Gradec	—6	—3
Celje	—5	—2
Novo mesto	—5	—3
Koper	—2	1
Kredarica	—20	—13
Reka	—2	0
Pulj	—1	3
Split	—1	4
Dubrovnik	—2	5
Zagreb	—4	—2
Beograd	—10	—3
Sarajevo	—12	—4
Titograd	—3	5
Skopje	—5	0
Celovec	—11	—3
Gradec	—11	—2
Dunaj	—9	—3
Milano	—1	3
Genova	1	6
München	—11	—6
Zürich	—4	—5
Benetke	0	3

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Nad celotno Evropo je zelo obsežno področje visokega zračnega pritiska z jedrom nad Baltikom. Ob severozahodnih vetrovih doteka nad Balkan še nadalje hladen zrak.

NAPOVED ZA TOREK

SLOVENIJA

Pretežno jasno in hladno. Najnižje nočne temperature med —7 in —11, v Primorju —2, najvišje dnevne okoli 0, v Primorju do 4, na Primorskem slaba burja.

JUGOSLAVIJA

Pretežno jasno in hladno, le v gorskem svetu pooblačitve

V nekaj vrstah

MARIBOR

Nova izdelka Zlatoroga — Tovarna Zlatorog je te dni razposlala trgovinam širom po Jugoslaviji dva nova proizvoda: zaščitno kremo Dextra in DIK, novi čistilni prašek brez klora, ki čisti in polira.

Vzpenjača — Minulo soboto in nedeljo je pohorska vzpenjača prepeljala več kot 4700 potnikov. Večina je obiskala mariborsko Pohorje in smučala okrog hotela Bellevue. Tam je še blizu 70 cm snega.

Poroke: V soboto se je na mariborskem matičnem uradu poročilo 9 parov.

Hotel: V noči od nedelje na ponedeljek je v hotelu »Slavija« prenočilo 56 gostov. Med njimi je bilo 25 tujcev (predvsem iz Avstrije in Nemčije).

Ceste — Cestno podjetje Maribor je včeraj sporočilo, da je na več cestah v severovzhodni Sloveniji zaradi zmrzlin zmanjšalo dovoljen osni pritisk. Težja vozila bodo morala imeti izredno dovoljenje cestnega podjetja.

JAKOBSKI DOL

Gasilci — V nedeljo je bil občni zbor prostovoljnega gasilskega društva. Govorili so o zidanju gasilskega doma, ki ga bodo do 1. maja pokrili. Izboljšali bodo operativno delo in poskrbeli za nakup ustrezne opreme. Zavzeli so se za tesnejše sodelovanje z družbeno političnimi organizacijami in predvsem z mladino.

JOSIPDOL

Želja občanov — Dravske elektrarne so dale določen denar na račun nadomestila za Janeževo stavbo na Gortini. Občani so predlagali, naj bi ta denar porabili za prizidek k šoli Gortina. V teh prostorih naj bi uredili prostore za dvorano, trgovino in bife.

RAVNE NA KOROŠKEM

Cepljenje zoper gripo — V zdravstvenem domu na Ravnah bodo 15. februarja prvič cepili proti gripi. Cepljenje bodo dvakrat ponovili. Računajo, da bodo s cepljenjem onemogočili širši razmah gripe, ki povzroča precejšnje težave in škodo v podjetjih.

ZGORNJA ŠČAVNICA

Čebelarstvo je v Zgornji Ščavnici zelo dobro razvito. Čebelarska družina združuje 34 članov s skupno 200 panji. Na tem območju je tudi nekaj »divjih« čebelarjev, tako da je skupno število panjev okrog 260. Vsekakor pa to še ni dovolj z ozirom na potrebe sadjarstva. Čebelarji nameravajo prirediti strokovno izobraževanje članov ter pritegniti v svoj krog več mladine.

PTUJ

Brezplačni prevozi šolarjev — Ker je v občini še nekaj nepopolnih šol, je občinska skupščina že pred časom sklenila z avtobusnim podjetjem posebno pogodbo za prevoz šolarjev v višje razrede. Sedaj se vozi vsak dan z avtobusi okoli 520 otrok. V Ptuju imajo tudi posebno šolo za tiste otroke, ki snov nekoliko težje dojemajo. Tudi v to šolo se vozi precej otrok iz podeželja.

CELJE

Cenena stanovanja — Tako kot v vseh mestih je tudi v Celju vse več in več povpraševanja po enostavnejših, skromneje opremljenih in zato cenenih stanovanjih. Tako gradi stanovanjsko podjetje 60-stanovanjski blok z razmeroma cenenimi stanovanji (3-sobno stanovanje bo veljalo le 6,6 milijona S dinarjev). Tudi Cinkarna se pogaja z velenjskim gradbenim podjetjem »Vegrad« za 20-stanovanjski blok, ki bi veljal z vsemi komunalnimi napravami 108 milijonov starih dinarjev.

VRANSKO

Nova bencinska črpalka — Podjetje Petrol je že lani začelo graditi v Vranskem ob glavni cesti Ljubljana—Celje novo bencinsko črpalko, ki je že skoraj dograjena. Gradbena dela je prevzelo celjsko podjetje »Ingrad«, računajo pa, da bo črpalka lahko že marca na voljo voznikom motornih vozil. Od Šempetra v Savinjski dolini vse do Domžal ni sedaj nobene črpalke.

GOMILSKO

Krvodajalska akcija — Pred dnevi je bila tu krvodajalska akcija. Precejšnje število prebivalcev Gomilskega je dalo kri za ranjence v Vietnamu.

NOVA GORICA

Odlikovanja — Predsednik občinske skupščine Joško Štrukelj je v soboto izročil odlikovanja predsednika republike enaindvajsetim aktivnim družbeno političnim delavcem.

TOLMIN

Cene obrtnih storitev — Razen za dimnikarske in fotografske storitve se bodo odslej cene ostalih obrtnih storitev prosto oblikovale. Odlok o tem je sprejela te dni občinska skupščina.

KOBARID

Samopostrežna trgovina — Podjetje Alpkomerc preureja nekdanjo staro trgovino v sodoben samopostrežni lokal z okoli 100 kvadratnimi metri površine. Dela bodo veljala okrog 30 milijonov dinarjev. Samopostrežbo bodo predvidoma odprli do prvega maja.

PIRAN

Valolom utrjujejo — Neurje, ki je novembra lani precej poškodovalo obalne ulice v Piranu, je opozorilo, da je treba stalno utrjevati valolome. Te dni vozijo iz kamnoloma v Kanegri velike, tono in še težje skale, s katerimi bodo zavarovali obalo od Punte do pristanišča.

ZAGORJE

Rekonstrukcija ceste — Lani so v zagorski občini popravili cesto od Izlak v dolžini 3,2 kilometra. Kolikor bo letos na voljo denar, bodo nadaljevali s popravilom te ceste do Trojanskega klanca in do Lok proti Kisovcu.

Skrb za streho delavcev

Celjska Cinkarna nudi precejšnjo pomoč delavcem, ki gradijo svoje hiše

»Letos se bo v našem kolektivu nabralo od 4-odstotnega obveznega stanovanjskega prispevka približno 153 milijonov Sdinarjev«, je dejal v pogovoru Karel Sagadin, vodja kadrovsko-socialne službe celjske Cinkarne. »Razen tega računamo, da bodo samoupravni organi iz sklada skupne porabe primaknili vsaj kakih 50 milijonov. Tako bi imeli letos več kot 200 milijonov Sdinarjev za reševanje stanovanjskih problemov. Seveda bomo skušali ta denar čim smotrneje porabiti, da bi dobili čim več novih stanovanj.«

V Cinkarni, ki zaposluje približno 2150 delavcev, so po osvoboditvi zgradili okrog 320 stanovanj, večji del v blokih. Že leta 1960 pa je v podjetju vzniklo zanimanje za zasebno gradnjo. Tovarna je organizirala zasebne graditelje in tako je na Dobrovi zraslo 45 zasebnih hišic. Še več zanimanja za zasebne hiše pa so pokazali delavci tega velikega kolektiva predlanskim, po stanovanjski reformi. Prav zato je Cinkarna naročila urbanistični načrt za novo sosesko na Hudinji, kjer bo prostora za približno 85 individualnih hiš.

Po pripovedovanju Karla Sagadina bo graditeljem precej pomagalo podjetje, ki nudi do 5 milijonov posojila na 25 let z 2-odstotno obrestno mero. Seveda pa bodo nabrali tudi precejšnja sredstva od samih graditeljev, tako v denarju kot v delu. Tisti, ki bi rad zidal lastno hišo in se potegoval za posojilo, mora »pokazati« najmanj milijon starih dinarjev. Tovariš Sagadin je povedal, da pokažejo ljudje ob takšnih konkretnih ciljih, kot je lastna hiša, neverjetna požrtvovalnost, volja in iznajdljivost. Mnogi delavci dajo za hišo vse prihranke (tudi 2 milijona in več), pripravljeni so tako rekoč žrtvovati zadnji dinar in se vsemu odreči, samo da bi čimprej prišli v lastni dom. Še več pa je seveda vredno delo, ki ga zasebni graditelji vlagajo v svojo hišo.

Seveda Cinkarna ne bo podpirala samo graditeljev na Hudinji, marveč bo pomagala tudi zasebnim graditeljem, ki grade kjerkoli na lastnih parcelah. Vsako leto bodo kupili tudi nekaj družinskih stanovanj, ki jih gradbena podjetja za trg. Tako bi z raznimi oblikami letno rešili v kolektivu 70 do 90 stanovanjskih problemov.

I. PREŠERN

MOZIRJE

Odbor za pomoč vietnamskemu ljudstvu

Na pobudo Občinske zveze združenj borcev NOV je bil pred dnevi osnovan v Mozirju občinski koordinacijski odbor za pomoč vietnamskemu ljudstvu. Koordinacijski odbor sestavljajo predstavniki občinskih političnih in družbenih organizacij. Da bi akcija čimbolj stekla so sklenili, da bodo podobne koordinacijske odbore ustanovili tudi v vseh večjih krajih v občini in nekaterih večjih delovnih organizacijah.

Akcijo zbiranja pomoči bodo usmerili predvsem na organiziranje posebne krvodajalske akcije. Računajo na precejšen odziv prebivalcev. Mimo krvodajalske akcije bodo organizirali tudi zbiranje denarnih sredstev za nakup zdravil. Računajo tudi, da bodo to akcijo solidarnosti, ki naj vključi slehernega občana, podprle tudi delovne organizacije v občini.

R. Z.

Za občinsko konferenco SZDL 62 članov

Na konferencah krajevnih organizacij SZDL so v mozirski občini izvolili 62 članov občinske konference, ki se bo bržkone sestala v začetku marca. Po enega člana so izvolili na 120 članov SZDL. Med izvoljenimi člani je 11 žensk. Kot možne člane za republiško konferenco SZDL so evidentirali inž. Desanko Kozič iz GLIN Nazarje, dosedanjo članico glavnega odbora SZDL Slovenije, in Antona Venka, agronoma v KZ Mozirje. Za zvezno konferenco SZDL volijo enega člana skupaj z občino Zalec in se za zdaj še niso dogovorili, kdo naj bi bil kandidat.

R. Z.

CELJE

Dom JLA se bo selil

Zaradi regulacije struge Voglajne bo treba v nekaj mesecih podreti stavbo ob Teharski cesti, kjer je vsa leta po vojni dom JLA. Dlje časa se zato v Celju ubadajo z iskanjem primernega prostora, kjer bi uredili dom JLA. Slednjič je prišlo do sporazuma, da bi pritlične prostore doma OF na Titovem trgu preuredili za potrebe doma JLA. Stroški adaptacije bodo kriti iz sredstev za odškodnino za dom ob Teharski cesti (nekaj več kot 40 milijonov S din), nadaljnjih 20 milijonov S din pa iz drugih virov.

K.

Slaba obramba pred poplavami

Posledice nesodelovanja prebivalcev v soboški občini

Neukročena Mura z neurejenimi pritoki ostaja slej ko prej najhujša grožnja za gospodarstvo Pomurja, kjer se kljub naporom občin ne morejo postaviti dovolj učinkovito po robu hudim poplavam, ki so samo v minulih dveh letih povzročile na tem območju večmilijardno škodo. Voda ne prizanaša tudi soboški občini, saj je bilo lani v kmetijstvu za več kot 700 milijonov Sdin škode, kar ni ostalo brez posledic za ves gospodarski razvoj te velike komune.

Prav zaradi razsežnosti te občine, kjer ob naletu vode nimajo opravka samo z Muro, ampak se skoraj vedno razbesni tudi vodovje naviden nepomembnih potokov, se brez enotnega sodelovanja vseh prebivalcev tudi v prihodnje ne bodo mogli postaviti po robu vodni stihiji. Prav zato je občinska skupščina v Soboti skrbno analizirala dosedanje izkušnje ob poplavah, — da bi že letos ukrenili vse za boljšo obrambo pred poplavami.

Žal je v dosedanjih naporih ostal občinski štab za preprečevanje elementarnih nesreč brez prave pomoči občanov. Vsekakor bodo morale v prihodnje prevzeti večjo odgovornost za sodelovanje z ekipami občinskega štaba, civilne zaščite in JLA tudi krajevne skupnosti.

To je tembolj pomembno, ker vzdolž Mure še danes ni urejen učinkovit obrambni sistem in je vedno izid poplav povsem odvisen od pravočasnega in predvsem množičnega sodelovanja ljudi.

Zato postavljajo v Pomurju regulacijo struge reke Mure in hudournih potokov med glavne gospodarske naloge v prihodnjih letih. Vendar sredstva vodnega sklada še dolgo ne bodo zadostovala za bolj izdatna regulacijska dela, ki so v soboški občini domena vodne skupnosti. Kljub temu na občini vztrajajo, da z načrtnim urejanjem nekaterih vodnogospodarskih objektov ne morejo več odlašati. Pri tem omenjajo na prvem mestu razbremenilni kanal Ledava — Mura, ki sta ga mulj in mivka preplavila že do višine enega metra, v kanalu pa se je razbohotilo tudi grmičevje, kar bistveno zmanjšuje funkcijo tega pomembnega objekta.

Marsikje pa bi lahko prebivalci z malo več dobre volje sami zavarovali svoje vasi, kot so to naredili v Ižakovcih in Melincih. Tu so ljudje s prostovoljnim delom v najkrajšem času uredili vzdolž Mure nasip, ki ga bo treba pod strokovnim vodstvom še zvišati in utrditi.

Sicer imajo v Soboti pripravljen program najbolj nujnih ukrepov, da bi čim bolj izpopolnili potrebno tehnično in reševalno opremo. Program povezujejo tudi z zahtevnimi nalogami pristojnih organizacij, med katerimi so na prvem mestu vodna skupnost, komunalno in gradbeno podjetje itd. Na posebnih tečajih se bodo letos v znatno večjem obsegu usposobili za obrambo pred elementarnimi nesrečami člani civilne zaščite, poleg boljše organizacije za obveščanje pa bodo posvetili vso skrb tudi tehnično reševalnim in sanitarnim ekipam.

Štab za obrambo pred elementarnimi nesrečami prizadevno izpopolnjuje tudi inventar reševalne opreme. Lani so kupili kar deset lesenih in tri gumijaste čolne, za učinkovitejše obveščanje pa predvidevajo nakup dveh prenosnih radijskih postaj. Tako bodo člani soboškega radio kluba lahko v prihodnje bolj uspešno sodelovali pri obveščanju in usmerjanju dela na posameznih območjih.

Slej ko prej pa ostane vzgojno delo in utrjevanje čuta odgovornosti za skupne naloge med prebivalci glavna naloga za bolj uspešno obrambo pred vodno stihijo, ugotavljajo v soboški občini.

BORO BOROVIĆ

Velika dravska ekspedicija

Pogovor z organizatorjem te prireditve Darkom Marinom

V osmih krajih Slovenije in Hrvatske potekajo skrbne priprave za letošnjo veliko dravsko ekspedicijo po Dravi, ki bo od 1. do 4. julija. Prireditev je zasnoval odbor tedna rancarije 1967. Zato smo se z organizatorjem te prireditve Darkom Marinom pogovarjali o dosedanjih pripravah in o prireditvah, ki jih nameravajo organizirati. Zvedeli smo, da bo letos v okviru te karavane prijateljstva v vseh krajih ob Dravi tudi več kot 30 drugih prireditev, ki bodo trajale vse do sredine julija.

Letošnje dravske karavane prijateljstva se bo udeležilo 500 potnikov, med katerimi jih bo najmanj 200 iz tujine. »Večer«, ki je pobudnik te akcije, je povabil na letošnje splavarjenje turiste iz osmih evropskih dežel. Poleg vožnje na valovih Drave bodo tokrat organizirali tudi veliko spremljajočo karavano na kopnem, v kateri bo prav tako okrog 500 ljudi.

V Mariboru, Dupleku, Ptuju, Ormožu, Središču ob Dravi, Varaždinu, Čakovcu, Prelogu in Donji Dubravi so ustanovili posebne odbore, ki pripravljajo letošnji karavani sprejeme. V teh odborih sodeluje več kot 300 predstavnikov občinskih skupščin, družbenopolitičnih organizacij, turističnih društev in delovnih organizacij. Po Dravi bo letos plulo s potniki 40 ranc (to so 8 do 10 m dolgi čolni, ki so jih splavarji vselej jemali s seboj na pot). Na pot bo krenil tudi splav, kakršen je vozil po reki dolga desetletja. Ta več kilometrov dolg »konvoj« bodo vozili izkušeni dravski splavarji, ki jih živi še danes okrog 150 v Dravski dolini.

Odbor tedna rancarije 1967 se je lotil tudi obsežnih propagandnih akcij. Izdali so že posebne rancarske miniaturne spominke. V izdelavi so še lepaki v dveh jezikih, brošura z opisi rancarije, prireditve v vseh krajih vzdolž Drave, posebne značke, razglednice in številno drugo zanimivo gradivo. V Mariboru vodijo neposredno delo Milan Mlinarič, Drago Gajzer, Franc Matjašič in dr. Franc Jurc, ki so predsedniki štirih komisij. Letos bodo s pomočjo predvojaške vzgoje poskrbeli za še varnejšo vožnjo na valovih reke. V ta namen bo predvojaška vzgoja oskrbela posebne pontonske skupine reševalcev. Na Dravi bodo UKV postaje za sprotno obveščanje o dogajanjih na vodi. Veselo karavano bo spremljalo več kakovostnih glasbenih skupin.

Ob koncu je Darko Marin poudaril, da želijo s to tradicionalno prireditvijo še tesneje povezati med seboj ljudi, ki živijo ob Dravi, občane dveh republik in obuditi spomine na splavarjenje, s katerim so bili prav ti kraji dolga desetletja tesno povezani. Odbor si prizadeva, da bi rancarija z vsemi svojimi prireditvami, posebno pa še z dravsko karavano prijateljstva, postala prvovrstna mednarodna turistična atrakcija. Vse to bodo poskušali uresničiti prav v letošnjem letu mednarodnega turizma.

K

Naš foto zapisek

MEDREPUBLIŠKO OPOZORILO — Emajlirane opozorilne tablice v hrvaškem jeziku so nabite po vseh drogovih električnega daljnovoda v okolici Metlike. Neki gost, ki je to videl, je upravičeno vprašal: »Kaj je tu že Hrvaška?«

Foto: P. Romanič

V Kostanjevici bo spet veliko prireditev

Kaj v krški občini pripravljajo za mednarodno turistično leto

Sklepe jesenskega posveta o turizmu na brestaniškem gradu v krški občini marljivo uresničujejo. Gre predvsem za sklepe, ki niso vezani na velike investicije, imajo pa prav tako velik pomen za razmah turizma. V Krškem že posluje turistični biro podjetja SAP, v učne programe šol uvajajo tudi naloge s področja turizma, Kostanjevica pa je pripravljena na vrsto prireditev, ki bodo v okviru dolenjskega kulturnega festivala tudi letos in so eden izmed pomembnih činiteljev tudi za rast turizma.

Vsaj pet tisoč gostov bo SAP pripeljal v občino Krško, kar dvanajst avtobusov podjetja SAP pa bo peljalo gledalce iz občine Krško na dunajsko drsalno prvenstvo v Celovec. Torej že v začetku leta velik turistični promet, ki se bo stopnjeval. Zlasti pričakujejo velik obisk na prireditvah v Kostanjevici, ki po kvaliteti in izvedbi presegajo meje malega mesteca na Krki. Začetek letošnjih kulturnih prireditev v Kostanjevici je povezan z našim velikim kulturnim praznikom, z datumom smrti Franceta Prešerna. Med drugim imajo letos na programu velik dolenjski izseljenski piknik pri kostanjeviškem gradu, v Kostanjevici pa bodo gostovali mariborski, celjski in ljubljanski gledališčniki in znani solisti, razen teh pa še ansambli, umetniki s svojimi razstavami itd. Domača dramska skupina PD Lojze Košak, ki je lani požela toliko uspehov z Miklovo Zalo, za letos pripravlja Finžgarjevega Divjega lovca. Povsem umesten je predlog, da bi dolenjski kulturni festival v Kostanjevici postal zavod za kulturno dejavnost.

V Brestanici so na ribniku uredili prikupno izletniško počitniško točko, novo pa postopoma ustvarjajo na gradu, kjer so glede tega res velike možnosti. Agrokombinat Krško je uredil gostišče na izredno lepi točki na Sremiču, ob priključku na avto cesto pri Drnovem pa raste iz tal novo gostišče. V bližini tega predvidevajo tudi avto kamp in manjši kopalni bazen. Na Senovem, Raki in v Podbočju snujejo nova turistična društva, dokaž, da so se začeli zanimati za turizem tudi v manjših krajih.

Svet za blagovni promet in turizem pri občinski skupščini Krško je naročil sanitarni in tržni inšpekciji, naj pregledata vse javne lokale in ukrepata, da bodo ti urejeni v skladu s predpisi in potrebami turizma. Učenci višjih razredov osnovnih šol bodo pisali posebne naloge s področja turizma in najboljše od teh bodo nagradili. Eden izmed sklepov posvetovanja o turizmu je bil, da je treba sistematično širiti tudi turistično izobrazbo in s to začeti že v osnovni šoli.

R.

Skladno obdavčevanje občanov

Dolenjske občine bodo uskladile odloke o davkih

Predstavniki občin Grosuplje, Trebnje, Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Brežice, Krško in Sevnica so se sestali v Novem mestu, da bi čimbolj uskladili odloke o davkih in prispevkih občanov. Različni predpisi v posameznih občinah povzročajo negodovanja občanov. Zato skušajo letošnje odloke o davkih in prispevkih kot tudi razne olajšave določiti vsaj približno enako.

Kot je znano, zvezni predpis o davkih in prispevkih kot tudi republiški osnutek glede prispevkov na dohodek iz kmetijstva, ne priznavata različnih proizvodnih okoliš ev. To pomeni, da kmetje v četrtem proizvodnem okolišu ne bodo načeloma več oproščeni prispevka na dohodek iz kmetijstva. V iskanju denarja za proračun, tudi občine ne bodo mogle mimo tega, da predpišejo prispevek na dohodek kmetijstva, ne glede na proizvodni okoliš.

Predstavniki naštetih občin pa so se sporazumeli, da bodo v odlokih predvideli posebne olajšave za določeno kategorijo kmetijskih proizvajalcev v hribovitih predelih (sedanji četrti proizvodni okoliši). Kot predvidevajo, bodo v teh občinah oproščeni plačila prispevka kmetje, ki jim je kmetijstvo glavni vir dohodka, če njihov letni katastrski dohodek brez gozda ne presega 200.000 S din. Vse občine bodo tudi še naprej obdržale posebne olajšave za kmete-borce, potem olajšave za mladoletne družinske člane, kot tudi za dela nezmožne, itd. Glede tega, da imajo vse občine odloke po proizvodnih okoliših, bodo najbrž za letos te odloke samo dopolnili v smislu te nove davčne politike, za drugo leto pa pripravile nove odloke.

Glede na to, da ima večina občin bolj ali manj urejen kataster ter da obstajajo cenilni okoliši, menijo, da je to dovolj za razliko v obremenitvah bolj ali manj donosnih kmetijskih površin in se zavzemajo za enotno lestvico obremenitve.

Na posvetu so se tudi dogovorili glede enotnih pavšalnih osnov, obremenitve obrti, prometnega davka in drugih vrst prispevkov, ki jih plačujejo občani v korist proračuna občine. V vseh občinah so imeli do sedaj ugodnosti za tiste kmete v tretjem proizvodnem okolišu, ki so v kooperaciji redili živino. Praksa je pokazala, da se pri tem dogajajo zlorabe tega določila, zato bo večina občin to ugodnost odpravila. Glede takse na trte samorodnice so med občinami velike razlike in kaže, da bodo te tudi še naprej. Večina občin pobira že vrsto let od vsake samorodnice 5 SD, občina Brežice pa 30 SD, občina Metlika pa nič. Razen tega drži še to, da v nobeni občini ne vedo točno, koliko je takih trt na njihovem območju.

Tako kot zveza in republika kanijo tudi občine predpisati prometni davek na uvožene avtomobile in to 2 odstotka vrednosti vozila. Glede prispevka na dohodek iz delovnega razmerja, ki pripada občinam, bodo, kot kaže, vse predpisale najvišjo dopustno stopnjo, to je 5.2 odstotka.

(r)

Vmes sta bila tudi alkohol in hitrost

Minulo soboto in nedeljo je bilo v Sloveniji 39 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 13. februarja. Na cestah v naši republiki je bilo v soboto in nedeljo 39 prometnih nesreč. Ena je bila smrtna, pri drugih je bilo 13 ljudi močno ranjenih, 6 pa jih je pri nesrečah dobilo lažje poškodbe. Na vozilih in tovoru je bilo za približno 97 tisoč Ndinarjev škode. V teh dneh je bilo največ nesreč zaradi prehitre vožnje, vzrok nekaterim precej hudim nesrečam pa je bil popiti alkohol.

Na glavni cesti v Bertokih sta se včeraj popoldne zgodili kar dve prometni nesreči. Približno ob 15. uri je pri gradbišču novega nadvoza zapeljal s ceste v živo mejo 22-letni mopedist Marcel Ražen, ki se je peljal iz Bertokov proti ankaranskemu križišču. Mopedist je skoraj 8 metrov drsel ob živi meji, nato pa tako nesrečno padel, da je hudo ranjen obležal. Pri padcu je dobil hud udarec v glavo in ima močan pretres možganov ter odrgnine po telesu. Ponesrečenca zdravijo v izolski bolnišnici.

Nekaj pred 19. uro pa je Tržačan Emilo Pitteri peljal z osebnim avtomobilom od ankaranskega križišča proti Kopru. Ker je vozil pod vplivom alkohola, je nenadoma trčil v obcestni smernik, ga odbil, nato pa se zaletel še v drevo. Od tu je avtomobil odbilo na sredino ceste, kjer je obstal razbit. Hudo ranjenega šoferja so odpeljali v izolsko bolnišnico.

V mariborsko bolnišnico pa so sinoči pripeljali hudo ranjenega Hermana Vuto. Ponesrečenca je na cesti med Mariborom in Bohovo zbil voznik osebnega avtomobila Janez Rozman, ko je Vuta neprevidno šel po sredini desne polovice ceste proti Mariboru.

Požar v vlaku

PTUJ, 13. febr. — V vagonu tovornega vlaka, ki vozi iz Hajdine proti Ptuju, je izbruhnil požar. Iskra iz lokomotive je padla na vreče, v katerih so bile sončnice za ptujsko podjetje Perutnina. Železniški čuvaj je opazil ogenj in je obvestil gasilce. Požar so pogasili na postaji Hajdina.

M.

Mož z dvema potnima listoma

NOVA GORICA, 13. febr. — Ko se je minulo soboto Živadin Ikač iz Opatije pokazal na mejnem prehodu v Rožni dolini in ponudil carinskemu uslužbencu avstralski potni list ter rekel v nemščini, da nima kaj prijaviti, ga je carinski uslužbenec vprašal, če obvlada tudi italijanščino. Ker mu je odgovoril, da le za silo, je šel iskat kolego, da bi se sporazumel s tujcem. Kmalu se je izkazalo, da imetnik potnega lista govori tudi srbohrvaško.

Carinikoma se je zdel sumljiv. Tako sta začela pregledovati avtomobil. V plašču, ki ga je pustil v avtu so kmalu odkrili 850.000 Sdin, nadaljnjega pol milijona din pa je imel pri sebi. Pri sebi je imel tudi jugoslovanski potni list. Ko so mu zaplenili zaradi deviznega prekrška denar in avtomobil, se je Živadin Ikač razgovoril. Povedal je naslednjo zgodbo: iz Jugoslavije je emigriral leta 1957. Pred 18 meseci se je spet vrnil v državo in prejšnji mesec odšel z rednim potnim listom v tujino, da bi si nabavil avto. Ker je bila menjava naše valute slaba, si je izposodil pri prijatelju v tujini denar za avto. Tako se je vrnil z začasno registriranim avtomobilom in dinarji spet v državo. Zgodba je verjetna. Toda ob deviznem prekršku gre vsekakor še za vprašanje, kako je Živadin Ikač prišel do avstralskega potnega lista. Po vsem sodeč ga je ponaredil.

K. L.

Obsodba na reškem sodišču

REKA, 13. febr. — Veliki senat okrožnega sodišča na Reki je izrekel obsodbo skupini nekdanjih delavcev v prodajalni štev. 35 podjetja Sljeme, ker so poneverili okrog 7,2 milijona dinarjev, o čemer smo poročali. Prvoobtoženi poslovodja Pravdoslav Orlić je obsojen na tri leta in 8 mesecev strogega zapora, Josip Butković na 2 leti in 6 mesecev, medtem ko so drugi obsojeni na denarne kazni od 100 do 350 tisoč dinarjev. Razen tega pa morajo vsi skupaj vrniti denar v znesku 7,2 milijona dinarjev.

Z.

Z nožem ga je zabodel

LJUBLJANA, 13. febr. — Včeraj ob 13.30 sta se na Savski cesti št. 34 v Domžalah hudo sprla 23-letni Jože Huber in 46-letni Jože Horvat. Oba sta se vinjena vrnila v stanovanje in se brez vzroka začela prepirati. Nenadoma je J. Horvat prijel kramp in z njim udaril Huberja po glavi. Huber je bil laže ranjen, vendar je takoj pograbil večji kuhinjski nož in z njim zabodel Horvata v levo stran prsnega koša. Močno ranjenega Horvata so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

V gostilni »Cirman« v Mednem pa so se včeraj pretepali štirje delavci. Pretep je začel 28-letni Omer Huskić, ki je nekoliko preveč popil; napadel je 25-letnega Silva Rozmana. Nato sta v pretep posegla še Asip Kovačević in Rasin Hadžić, ki sta pomagala Huskiću. Ko so v gostilno prišli miličniki, so Huskića, ki je še naprej grozil, pripri do iztreznjenja. Vsi trije pretepači se bodo morali zagovarjati pred sodnikom za prekrške.

Ukradel bariran ček

MARIBOR, 13. febr. — Nekdo je vlomil v osebni avto Julija Hillerja; avto je bil parkiran pred hišo št. 18 na Slomškovem trgu v Mariboru. Razbil je šipo na vratih avtomobila in odnesel kovček s perilom, brivski aparat in druge predmete. Ukradel je tudi bariran ček s pečatom Zanatske stolarske prodajalne Bačka Topola.

M.

Z vročim mlekom jo je polil

MARIBOR, 13. febr. — V kirurško ambulanto mariborske bolnišnice so pripeljali 22-letno Elizabeto Rafolt iz Hočkega Pohorja št. 16. Svak jo je polil z vročim mlekom po rokah in nogah, zaradi česar je dobila hude opekline.

M.

Zaradi stare navade v smrt

Lani v Ljubljani in okolici 39 ljudi pod vlakom

Največkrat ne mislimo. Pot se konča ob progi, z druge strani se nadaljuje. Nekdaj je bil prehod, potem so progo drugače speljali in prehoda ni več. S te in z one strani pa smo ostali ljudje. Ne mislimo, ko se sklonimo pod signalnimi žicami, ne mislimo, ko stopimo na progo... Včasih je petdeset, sto ali dvesto metrov više ob železnici urejen prehod. Je predaleč do tja? Ne. Toda sto in stokrat smo tu, prav tu šli čez progo; poznamo jo, nič se nam ne more zgoditi, saj...

... odsekano zatuli, potem še enkrat na dolgo. Iz oči v oči se srečamo z lokomotivo. Za razmišljanje je prepozno. To je konec.

Od 39 ljudi, kolikor se jih je lani v Ljubljani in okolici ponesrečilo z vlakom, jih je bilo 24 takoj mrtvih. Dvanajst je dobilo hude rane, ki v primerjavi s hudimi ranami zaradi drugih prometnih nesreč skoraj vedno povzročijo invalidnost in le trije ljudje so dobili lahke poškodbe.

V teh številkah niso všteti samomori na progi, trčenja motornih vozil z vlakom in nesreče na urejenih železniških prehodih. To so le nesreče, ki so nastale zaradi prečkanja tirov, tam, kjer ni prehoda, zaradi hoje po progi, zaradi neprevidnega dela med tiri in zaradi padcev z vlaka. Vsem tem nesrečam je vzrok podcenjevanje. Največ nesreč je bilo zaradi prečkanja tirov — 27; 18-krat se je tak prehod čez tire končal s smrtjo, 8-krat s hudimi ranami in le enkrat z lahkimi poškodbami. Tudi potniki v vlakih niso bili kdove kako pazljivi. Šest jih je padlo z vlaka; štirje mrtvi, eden hudo, eden lahko ranjen. Prav toliko je bilo tudi nesreč zaradi nepazljivosti pri delu med tiri in zaradi hoje po progi. Neprevidnost so trije plačali z življenjem, dva sta bila hudo, eden pa lažje ranjen.

Med ponesrečenimi je več moških (27), žensk pa je 12. Več železniških nesreč (30) se je zgodilo v okolici Ljubljane, v mestu samem le 9. Najnevarnejša prehoda v Ljubljani sta na Parmovi ulici in na stari železniški postaji v Šiški.

Med ponesrečenci je veliko starejših in gluhih ljudi. Ti pridejo pod kolesa največkrat zaradi tega, ker so jim ljubše »bližnjice« čez progo. Z vlaka pa padajo največkrat ljudje, ki precenjujejo svoje »skakalne« sposobnosti. Nevarne so tudi kretnice ali hitri zavoji, če se potniki naslanjajo na vrata.

Da bi se izognili takim nesrečam, ne pomaga nič drugega kot vestno izpolnjevanje železniških predpisov. Nemalokdaj so žrtve tudi železničarji sami, čeprav dobro poznajo vozne rede. Morda bomo le spoznali, da je pametneje nekoliko dlje peš, kot pa se izpostavljati vlakom, pa naj je »stara navada še tako močna železna srajca«.

S.

Slab nadzor, milo kaznovanje

Avtomoto zveza o prometnih nesrečah

BEOGRAD, 13. februarja (Tanjug). V Avtomoto zvezi Jugoslavije menijo, da so nespoštovanje predpisov, slaba kontrola, milo kaznovanje in pomanjkanje aktov o varnosti prometa poglavitni vzroki pogostih prometnih nesreč na naših cestah. Zlasti veliko resnih pripomb ima Avtomoto zveza na račun sedanjega sistema urjenja in opravljanja vozniškega izpita in popolne stihije v izpitnih programih.

S tem v zvezi poudarjajo, da so programi za učenje novih voznikov v vseh republikah različni. V posameznih komisijah ima poglavitno besedo in inštruktor. So pa tudi primeri, predvsem v manjših krajih, da ima ta »inštruktor« samo enoletni vozniški staž, to pa pomeni, da niti sam ne obvlada avtomobilske vožnje. Vozniki, ki končajo takšno »šolo«, so prava nevarnost na cestah, pravijo v Avtomoto zvezi in poudarjajo s tem v zvezi, da je treba pripraviti enoten program in sistem opravljanja izpitov za vso državo. Proučiti bi morali tudi možnost, da bi vozniške izpite opravljali samo v večjih središčih, ki imajo potreben inštruktorski kader, ko pa bi bilo dovolj kandidatov, bi strokovne komisije iz teh središč odhajale na teren.

Po mnenju Avtomoto zveze tudi organi kontrole prometa niso dovolj učinkoviti, sankcije proti kršilcem predpisov pa mile. S tem v zvezi poudarjajo, da so skoraj neznani primeri, da je kdo sprožil postopek proti organizaciji za vzdrževanje cest. Tudi sodišča zelo redko izrekajo maksimalne denarne kazni do 50.000 din ali pa odvzamejo vozniško dovoljenje.

Gospodarske organizacije so mnogokrat posredni krivci za prometne nesreče. V težnji po čim večjem komercialnem učinku določijo voznikom premalo časa, da pripeljejo tovor na določen cilj, tako da so vozniki mnogokrat prisiljeni voziti s hitrostjo tudi 100 km na uro.

V Avtomoto zvezi menijo, da bi bilo koristno, če bi voznikom do enega leta vozniškega staža dali začasno dovoljenje; njihova vozila pa z vidnim znakom zabeležili. V tem »pripravniškem stažu« bi, menijo, morali omejiti hitrost vožnje na 80 km na uro.

Avtomoto zveza Jugoslavije meni, da je potrebna stalna koordinacija vseh strokovnih organizacij, katerih dejavnost je v zvezi s prometnimi problemi. Mnogo koristneje bi bilo, poudarjajo, če bi se te organizacije pa tudi organi varnosti v prometu bolj ukvarjali s konkretnimi vsakdanjimi praktičnimi vprašanji varnosti v prometu, ne pa da »vodijo to politiko« iz pisarn.

Čigava so kolesa?

Postaja milice Ljubljana Center 2: moška kolesa: neznane znamke, 399.900, črno; neznane znamke, 1.059.986, črno; domiselli, 2.077, sivo; rog-šport, 347.524, črno; partizan, 326.314, črno.

Postaja milice Ljubljana Moste: moška kolesa: rog-šport, neznane, črno; cicli, 5,866.125, modro; rog, 146.592, sv. modro; rog, 639.153, zeleno; žensko kolo cicli-torino F 57.629, sivo.

Postaja milice Ljubljana Center 1. moški kolesi: rog-šport, 512.302, sv. modro; neznane znamke, 591.062, črno; **ženski kolesi:** Elita-diplomat, 22.898, črno; petrolio, 2.997, modro.

Postaja milice Ljubljana Vrhnika: moško kolo rog, 484.592, sivo.

Postaja milice Ljubljana Rudnik: moško kolo neznane znamke, E. 2/R, črno.

Postaja milice Ljubljana Polje: moško kolo rog, 370.972, sv. seleno; žensko kolo neznane znamke, 38.763, rdeče.

Postaja milice Ljubljana Center 3. moško kolo neznane znamke, neznana, sv. modro; žensko kolo mifa, 976.131, srebno zeleno.

Postaja milice Ljubljana Bežigrad: moška kolesa: alpes, 2657-P, sivo; rog-šport, 287.642, zeleno; rog

V nekaj vrstah

MARIBOR

Nova izdelka Zlatoroga — Tovarna Zlatorog je te dni razposlala trgovinam širom po Jugoslaviji dva nova proizvoda: zaščitno kremo Dextra in DIK, novi čistilni prašek brez klora, ki čisti in polira.

Vzpenjača — Minulo soboto in nedeljo je pohorska vzpenjača prepeljala več kot 4700 potnikov. Večina je obiskala mariborsko Pohorje in smučala okrog hotela Bellevue. Tam je še blizu 70 cm snega.

Poroke: V soboto se je na mariborskem matičnem uradu poročilo 9 parov.

Hotel: V noči od nedelje na ponedeljek je v hotelu »Slavija« prenočilo 56 gostov. Med njimi je bilo 25 tujcev (predvsem iz Avstrije in Nemčije).

Ceste — Cestno podjetje Maribor je včeraj sporočilo, da je na več cestah v severovzhodni Sloveniji zaradi zmrzlin zmanjšalo dovoljen osni pritisk. Težja vozila bodo morala imeti izredno dovoljenje cestnega podjetja.

JAKOBSKI DOL

Gasilci — V nedeljo je bil občni zbor prostovoljnega gasilskega društva. Govorili so o zidanju gasilskega doma, ki ga bodo do 1. maja pokrili. Izboljšali bodo operativno delo in poskrbeli za nakup ustrezne opreme. Zavzeli so se za tesnejše sodelovanje z družbeno političnimi organizacijami in predvsem z mladino.

JOSIPDOL

Želja občanov — Dravske elektrarne so dale določen denar na račun nadomestila za Janeževo stavbo na Gortini. Občani so predlagali, naj bi ta denar porabili za prizidek k šoli Gortina. V teh prostorih naj bi uredili prostore za dvorano, trgovino in bife.

RAVNE NA KOROŠKEM

Cepljenje zoper gripo — V zdravstvenem domu na Ravnah bodo 15. februarja prvič cepili proti gripi. Cepljenje bodo dvakrat ponovili. Računajo, da bodo s cepljenjem onemogočili širši razmah gripe, ki povzroča precejšnje težave in škodo v podjetjih.

ZGORNJA ŠČAVNICA

Čebelarstvo je v Zgornji Ščavnici zelo dobro razvito. Čebelarska družina združuje 34 članov s skupno 200 panji. Na tem območju je tudi nekaj »divjih« čebelarjev, tako da je skupno število panjev okrog 260. Vsekakor pa to še ni dovolj z ozirom na potrebe sadjarstva. Čebelarji nameravajo prirediti strokovno izobraževanje članov ter pritegniti v svoj krog več mladine.

PTUJ

Brezplačni prevozi šolarjev — Ker je v občini še nekaj nepopolnih šol, je občinska skupščina že pred časom sklenila z avtobusnim podjetjem posebno pogodbo za prevoz šolarjev v višje razrede. Sedaj se vozi vsak dan z avtobusi okoli 520 otrok. V Ptuju imajo tudi posebno šolo za tiste otroke, ki snov nekoliko težje dojemajo. Tudi v to šolo se vozi precej otrok iz podeželja.

CELJE

Cenena stanovanja — Tako kot v vseh mestih je tudi v Celju vse več in več povpraševanja po enostavnejših, skromneje opremljenih in zato cenenih stanovanjih. Tako gradi stanovanjsko podjetje 60-stanovanjski blok z razmeroma cenenimi stanovanji (3-sobno stanovanje bo veljalo le 6,6 milijona S dinarjev). Tudi Cinkarna se pogaja z velenjskim gradbenim podjetjem »Vegrad« za 20-stanovanjski blok, ki bi veljal z vsemi komunalnimi napravami 108 milijonov starih dinarjev.

VRANSKO

Nova bencinska črpalka — Podjetje Petrol je že lani začelo graditi v Vranskem ob glavni cesti Ljubljana—Celje novo bencinsko črpalko, ki je že skoraj dograjena. Gradbena dela je prevzelo celjsko podjetje »Ingrad«, računajo pa, da bo črpalka lahko že marca na voljo voznikom motornih vozil. Od Šempetra v Savinjski dolini vse do Domžal ni sedaj nobene črpalke.

GOMILSKO

Krvodajalska akcija — Pred dnevi je bila tu krvodajalska akcija. Precejšnje število prebivalcev Gomilskega je dalo kri za ranjence v Vietnamu.

NOVA GORICA

Odlikovanja — Predsednik občinske skupščine Joško Štrukelj je v soboto izročil odlikovanja predsednika republike enaindvajsetim aktivnim družbeno političnim delavcem.

TOLMIN

Cene obrtnih storitev — Razen za dimnikarske in fotografske storitve se bodo odslej cene ostalih obrtnih storitev prosto oblikovale. Odlok o tem je sprejela te dni občinska skupščina.

KOBARID

Samopostrežna trgovina — Podjetje Alpkomerc preureja nekdanjo staro trgovino v sodoben samopostrežni lokal z okoli 100 kvadratnimi metri površine. Dela bodo veljala okrog 30 milijonov dinarjev. Samopostrežbo bodo predvidoma odprli do prvega maja.

PIRAN

Valolom utrjujejo — Neurje, ki je novembra lani precej poškodovalo obalne ulice v Piranu, je opozorilo, da je treba stalno utrjevati valolome. Te dni vozijo iz kamnoloma v Kanegri velike, tono in še težje skale, s katerimi bodo zavarovali obalo od Punte do pristanišča.

ZAGORJE

Rekonstrukcija ceste — Lani so v zagorski občini popravili cesto od Izlak v dolžini 3,2 kilometra. Kolikor bo letos na voljo denar, bodo nadaljevali s popravilom te ceste do Trojanskega klanca in do Lok proti Kisovcu.

KOPRSKO OKNO V SVET — Prvi mesec letošnjega leta je bil za koprsko pristanišče dokaj ugoden, saj je bilo le malo dni, ko ne bi na sidrišču čakalo nekaj ladij. Na sliki so v ozadju tri pred pristaniščem zasidrane ladje, ki čakajo, da bo mogočen ladijski kljun ob pomolu na pravil prostor za katero izmed njih. Foto: M. Švabić

Okrepitev prometnih zvez ob obali

Sekcija za analitsko službo pri občinski skupščini Koper je včeraj proučila nekatera vprašanja v zvezi z nalogami v letu mednarodnega turizma. Posveta so se udeležili predstavniki turistične zveze za obalno področje, turističnega društva Koper, Kompasa in komunalnih služb. Ustanovili so posebno komisijo, ki naj bi izdelala načrt za ureditev naslednjih zadev: zboljšanje cestnih prometnih znakov, parkirnih prostorov na nekaterih glavnih trgih, olepšanje mesta, boljša organizacija turistične propagande in informativne službe, okrepitev prometnih zvez ob obali ter podaljšanje urnika nekaterih trgovin, ko je sezona na višku.

J. D.

Krajevni praznik v Komnu

V sredo, 15. t. m., bodo imeli v Komnu in Braniku krajevni praznik v spomin na najhujšo preizkušnjo, ki so jo domačini iz teh in bližnjih vasi ter naselij prestali med NOB. Kakor vsako leto se bodo spomnili na slavno bitko v Dovčah ter na sovražnikovo divjanje. Okupator je tedaj, leta 1944, odpeljal v nemška koncentracijska taborišča mnoge domačine, izmed katerih se jih veliko ni več vrnilo na svoje domove. Mnoge je zverinsko ubil, vasi pa požgal. Za krajevni praznik pripravljajo v Komnu in Braniku bogat kulturni program. Položili bodo venec pred spomenika v Komnu in Dovčah. V Braniku bo gostovalo tudi goriško gledališče. Že dopoldne bodo imeli v Braniku in na Preserjih spominske svečanosti pred spomenikom padlih in umrlih v internaciji. V zadružnem domu v Braniku se bo sestal svet krajevne skupnosti.

A. B.

Izolski občani so se odločili

IZOLA, 13 febr. — Izolski občani so se včeraj na referendumu odločili za uvedbo krajevnega samoprispevka. Od 1. marca letos do konca februarja prihodnjega leta bodo plačevali 1,5 odstotka osebnega dohodka obrtniki od davčne osnove, kmetje pa od katastrske osnove — za ureditev nekaterih perečih krajevnih zadev.

Glasovanja na referendumu se je udeležilo 80,45 odstotkov vpisanih volivcev. Izmed njih se jih je 58,45 odstotkov odločilo za uvedbo samoprispevka.

V mestu Izoli, kjer je glasovalo 80,82 %, za samoprispevek pa se je odločilo 58,60 odstotka volivcev, računajo, da bodo s samoprispevkom zbrali 51 milijonov SD, ki jih bodo uporabili za zidavo nove šolske telovadnice. Ta bo po predračunu stala 147,500.000 starih din. Gospodarske organizacije so obljubile svojo pomoč in menijo, da bodo prispevale okoli 50 milijonov SD, za razliko pa bodo najeli kredit.

V naseljih Jagodje in Dobrava se je udeležilo referenduma 70,9 odstotkov vpisanih volivcev, izmed katerih se jih je 59,76 odstotka odločilo za uvedbo samoprispevka. Tu nameravajo urediti s samoprispevkom razne komunalne naprave.

Občani v naseljih Dvori, Malija, Vinica, Šared in Bared pa so se udeležili referenduma z 91,4 odstotka; 50,3 odstotkov volivcev tega referenduma se je odločilo za denarni, 62,2 % pa za delovni samoprispevek. S temi sredstvi nameravajo urediti v Dvorah otroški vrtec in kopalnico, v Maliji vaško kopalnico, v Vinici hudournik za odtok vode iz vasi v Saredu javno razsvetljavo, v Baredih pa nekdanje šolsko poslopje, da ga bodo lahko uporabljali za društva in družbene organizacije.

G. G.

Vaščani radi zahajajo v kino

Na koprskem podeželju se ne strinjajo z ukinitvijo filmskih predstav

V prvi polovici januarja je koprsko kinematografsko podjetje sklenilo ukiniti filmske predstave v krajih, kjer jih ni mogoče kriti z vstopnino. Ta sklep je zbudil zlasti v Šmarju, kjer so imeli trikrat na teden filmske predstave v zadružnem domu, ter med občani drugih naselij, kjer se je ustavljal potujoči kino, kopico negodovanja in protestov.

»Navzlic televiziji je kino še vedno poglavitna zabava na podeželju,« so navajali v svojih protestih. »Kino ni nikjer pridobitno podjetje, ker ima tudi vzgojno nalogo,« menijo prizadeti vaščani.

Koprsko kinematografsko podjetje Globus je izračunalo, da ima s predvajanjem filmov izven občinskega središča letno okoli 2,5 milijona S dinarjev izgube. Doslej so to izgubo krili z dohodkom od predstav v Kopru. Tu pa je kino dvorana že davno odslužila in je tudi zaradi neprimernih prostorov v Kopru sorazmerno majhen obisk kino predstav.

Posebna komisija, ki jo je sklenila ustanoviti koprska občinska skupščina na eni svojih sej ne bo imela lahke naloge. Na eni strani bo morala prerešetati, kje dobiti sredstva za kritje izgube pri predvajanju filmov na podeželju; po enem predlogu naj bi prepustili kino podjetju občinsko davščino na prodane vstopnice; drugi se bolj ogrevajo za to, da bi občinska skupščina dodelila podjetju namenska sredstva, da bi lahko po vaseh vrteli filme kot doslej. Še težja naloga pa bo v okviru realnih možnosti sestaviti predlog, da bi dobil Koper primernejšo kino dvorano. Samo tako bo mogoče ustaviti vedno manjši obisk kino predstav. Odborniki koprske občinske skupščine so na zadnji seji navajali, da jim televizija ne more nuditi istega, kot kino, toda občani raje ostajajo ob televizorjih, kot pa obiščejo neprimerno, v zimskem času nezakurjeno kino dvorano.

Po nekaterih podatkih imajo mesta, kakršno je Koper, tudi po dva kinematografa. Za Koper pa bi bilo za zdaj dovolj, če bi imel eno samo primerno kino dvorano. To je toliko važnejše, ker je v Kopru glede zabave tudi sicer malo izbire.

G. GUZEJ

Nova Gorica: izredni prispevek za kmete

Sklad zdravstvenega varstva kmetov je imel lani 75 milijonov din izgube

Ko so na zadnjem zasedanju skupščine sklada zdravstvenega varstva kmetijskih proizvajalcev razpravljali o zaključnem računu sklada za minulo leto, se je vnela živahna razprava o pravicah in obveznostih zavarovancev. Člani skupščine so zlasti grajali nekatere pomanjkljivosti zakona, ki ureja zdravstveno varstvo kmetov. Zaradi njih namreč skupščina med letom ne more bistveno vplivati na stanje sklada. Skupščina se je tokrat znašla pred nehvaležnim dejstvom: Kako urediti likvidnost sklada?

Zaključni račun sklada za lansko leto je pokazal, da bo treba ob realizaciji 429 milijonov dinarjev zbrati dodatnih 74 in pol milijona dinarjev ter izterjati še več kot 35 milijonov dinarjev zaostankov pri občinskih skupščinah. Kako to storiti, je bilo osnovno vprašanje, na katerega je morala skupščina odgovoriti.

Udeleženci razprave so bili istih misli, da brez izrednega prispevka ne bo šlo. Ta prispevek pa naj bi plačevali zavarovanci različno v posameznih občinah glede na porabljena sredstva. Gibal se bo od 0,5 odstotka od katastrskega dohodka v idrijski občini pa do 7,4 odstotka v novogoriški občini. Ob tem bodo morale seveda tudi občinske skupščine poravnati svoje obveznosti. Doslej sta to storili le tolminska in novogoriška skupščina, ki sta plačali tudi zaostale obveznosti še iz prejšnjih let. V Novi Gorici so tudi izterjali vse obveznosti zavarovancev. V vseh drugih občinah pa zavarovanci dolgujejo še precej. V ajdovski občini na primer znašajo zaostanki skoraj četrtino lanskoletnih obveznosti.

Odborniki so menili, da bi moral imeti samoupravni organ sklada večji vpliv na urejanje obveznosti zavarovancev in določanje njihovih pravic. Sedanji sistem vnaša na Goriškem precejšnje težave. Gre namreč za območje, ki je bilo med vojno v celoti vključeno v narodno osvobodilno gibanje, zato uživa sedaj precejšen del prebivalstva razširjene ugodnosti. Tudi brezplačno zdravljenje mladine do 15 leta starosti povzroča skladu dodatne obveznosti; za njihovo plačevanje pa ni urejen sistem zbiranja denarja. Celo republika ni izpolnila svoje obveznosti do nekdanjih borcev in njihovih svojcev.

Seveda povzroča tako stanje zdravstveni službi velike težave. Največji del izdatkov sklada se nanaša na goriško bolnišnico, ki je zaradi neizterjanih obveznosti še posebej v kočljivem položaju. Da nereden dotok sredstev ter neurejen sistem njihovega zbiranja povzroča skladu dodatne težave, pa je videti tudi iz dejstva, da znašajo njegovi dolgovi za razne storitve in izterjavo v lanskem letu kar dobrih 30 milijonov dinarjev.

L. KANTE

NOVA GORICA

Marljiva ribiška družina

Na občnem zboru ribiške družine so ocenili dejavnost ribičev v lanskem letu. Ugotovili so, da so dobro gospodarili. V primerjavi s prejšnjimi leti so vložili v vode precej več mladic, ki so jih deloma sami odgojili. V lastni valilnici so pridobili 22500 potočnic ter 10.000 šarenk. Razen tega so v gojitvenih potokih zajeli okoli 3000 potočnih postrvi. Vse to je ribičem omogočilo, da so načrt vlaganja rib povečali za dobro četrtino. Vrednost vloženih rib v Soči in Vipavo je znašala več kot pet in pol milijona dinarjev. Ribiška družina je prihranila dober poldrugi milijon dinarjev.

Goriški ribiči so lani zgradili v Peklu s prostovoljnim delom dva nova gojitvena bazena. V načrtu pa imajo še dva bazena. Da bi si pridobili več sredstev za gospodarjenje z vodami, so na občnem zboru povečali pristopno vpisnino na 10.000 dinarjev. Letos bodo povečali vlaganja v vode za četrtino.

K.

V Brdih obnavljajo vinograde

Reguliran potok Reka ne bo več ogrožal njiv in sadovnjakov

V teh dneh so briške vasi kot bi bile izumrle. Kmetje obrezujejo trte, zamenjavajo staro kolje z novim, da bodo imele trte boljšo oporo. Posebno živahno pa je obnavljanje vinogradov. Pri Neblem Kmetijska zadruga Brda v sodelovanju v Vodno skupnostjo za področje Soče regulira potok Reko, ki je tod vsako leto poplavljal njive in sadovnjake. Ob regulirani strugi zadruga ureja nove vinograde.

V Brdih uredijo vsako leto okoli 30 ha novih vinogradov in sadovnjakov. Lani so zasebni kmetje samo za rigolanje novih vinogradov vložili več kot 12 milijonov starih dinarjev. Letos pa je po rigolnih ekipah še večje povpraševanje; zlasti kmetje iz Medane pritiskajo na zadrugo, da bi jim čimprej zrigolala nove površine. Razen strokovnih nasvetov jim zadruga nudi tudi kredite iz zadružnih hranilnih vlog. Brici postopoma obnavljajo tudi češnjeve nasade, saj je po goriških češnjah povpraševanje tudi v tujini. Lani so izvozili 272 ton sadja, od tega okoli 150 ton češenj.

Na domačem trgu je veliko povpraševanje po briških vinih, zlasti po rebuli. Spričo podpovprečne letine grozdja ne morejo ugoditi vsem željam kupcev. Lanska letina je namreč razočarala kmete in zadrugo. Pričakovali so, in pred trgatvijo tudi napovedali celo nadpovprečno letino. Ko pa so šli trgat so našli, kot pravijo po domače, »prestreljeno« grozdje. To pomeni, da so bile trte razmeroma bogato obložene z grozdi, na katerih pa so bile redke jagode. Od kmetov je zadruga odkupila 172 vagonov grozdja, kar naj bi kupno dalo več kot 230 vagonov. Na razmeroma skromen pridelek so vplivale posledice predlanske toče, ki je hudo oklestila dobršen del vinogradov, pri čemer je bil poškodovan tudi trsni les.

Skrbna obnova v sodelovanju z zadrugo ter postopne melioracije zemljišč in regulacija hudournikov bodo nedvomno pripomogle k večjemu pridelku.

(jp)

IDRIJA

Živahna predvolilna dejavnost

Predvolilna dejavnost v idrijski občini se je začela že pred dobrim mesecem, takoj po posebni seji občinske konference, na kateri so ocenili delo občinske skupščine ter se pogovorili o nalogah Socialistične zveze. Osnovna ugotovitev na omenjeni konferenci SZDL je bila, da je zaradi neustrezne socialne in izobrazbene strukture več kot polovico odbornikov v skupščini nedelavnih.

Doslej so v občini evidentirali že okoli 50 možnih kandidatov za bodoče odbornike in poslance. Sodeč po dosedanjih pripravah bo v novi skupščini več neposrednih proizvajalcev in tehnične inteligence.

K.

Vmes sta bila tudi alkohol in hitrost

Minulo soboto in nedeljo je bilo v Sloveniji 39 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 13. februarja. Na cestah v naši republiki je bilo v soboto in nedeljo 39 prometnih nesreč. Ena je bila smrtna, pri drugih je bilo 13 ljudi močno ranjenih, 6 pa jih je pri nesrečah dobilo lažje poškodbe. Na vozilih in tovoru je bilo za približno 97 tisoč Ndinarjev škode. V teh dneh je bilo največ nesreč zaradi prehitre vožnje, vzrok nekaterim precej hudim nesrečam pa je bil popiti alkohol.

Na glavni cesti v Bertokih sta se včeraj popoldne zgodili kar dve prometni nesreči. Približno ob 15. uri je pri gradbišču novega nadvoza zapeljal s ceste v živo mejo 22-letni mopedist Marcel Ražen, ki se je peljal iz Bertokov proti ankaranskemu križišču. Mopedist je skoraj 8 metrov drsel ob živi meji, nato pa tako nesrečno padel, da je hudo ranjen obležal. Pri padcu je dobil hud udarec v glavo in ima močan pretres možganov ter odrgnine po telesu. Ponesrečenca zdravijo v izolski bolnišnici.

Nekaj pred 19. uro pa je Tržačan Emilio Pitteri peljal z osebnim avtomobilom od ankaranskega križišča proti Kopru. Ker je vozil pod vplivom alkohola, je nenadoma trčil v obcestni smernik, ga odbil, nato pa se zaletel še v drevo. Od tu je avtomobil odbilo na sredino ceste, kjer je obstal razbit. Hudo ranjenega šoferja so odpeljali v izolsko bolnišnico.

V mariborsko bolnišnico pa so sinoči pripeljali hudo ranjenega Hermana Vuto. Ponesrečenca je na cesti med Mariborom in Bohovo zbil voznik osebnega avtomobila Janez Rozman, ko je Vuta neprevidno šel po sredini desne polovice ceste proti Mariboru.

Požar v vlaku

PTUJ, 13. febr. — V vagonu tovornega vlaka, ki vozi iz Hajdine proti Ptuju, je izbruhnil požar. Iskra iz lokomotive je padla na vreče, v katerih so bile sončnice za ptujsko podjetje Perutnina. Železniški čuvaj je opazil ogenj in je obvestil gasilce. Požar so pogasili na postaji Hajdina.

M.

Mož z dvema potnima listoma

NOVA GORICA, 13. febr. — Ko se je minulo soboto Živadin Ikač iz Opatije pokazal na mejnem prehodu v Rožni dolini in ponudil carinskemu uslužbencu avstralski potni list ter rekel v nemščini, da nima kaj prijaviti, ga je carinski uslužbenec vprašal, če obvlada tudi italijanščino. Ker mu je odgovoril, da le za silo, je šel iskat kolego, da bi se sporazumel s tujcem. Kmalu se je izkazalo, da imetnik potnega lista govori tudi srbohrvaško.

Carinikoma se je zdel sumljiv. Tako sta začela pregledovati avtomobil. V plašču, ki ga je pustil v avtu so kmalu odkrili 850.000 Sdin, nadaljnjega pol milijona din pa je imel pri sebi. Pri sebi je imel tudi jugoslovanski potni list. Ko so mu zaplenili zaradi deviznega prekrška denar in avtomobil, se je Živadin Ikač razgovoril. Povedal je naslednjo zgodbo: iz Jugoslavije je emigriral leta 1957. Pred 18 meseci se je spet vrnil v državo in prejšnji mesec odšel z rednim potnim listom v tujino, da bi si nabavil avto. Ker je bila menjava naše valute slaba, si je izposodil pri prijatelju v tujini denar za avto. Tako se je vrnil z začasno registriranim avtomobilom in dinarji spet v državo. Zgodba je verjetna. Toda ob deviznem prekršku gre vsekakor še za vprašanje, kako je Živadin Ikač prišel do avstralskega potnega lista. Po vsem sodeč ga je ponaredil.

K. L.

Obsodba na reškem sodišču

REKA, 13. febr. — Veliki senat okrožnega sodišča na Reki je izrekel obsodbo skupini nekdanjih delavcev v prodajalni štev. 35 podjetja Sljeme, ker so poneverili okrog 7,2 milijona dinarjev, o čemer smo poročali. Prvoobtoženi poslovodja Pravdoslav Orlić je obsojen na tri leta in 8 mesecev strogega zapora, Josip Butković na 2 leti in 6 mesecev, medtem ko so drugi obsojeni na denarne kazni od 100 do 350 tisoč dinarjev. Razen tega pa morajo vsi skupaj vrniti denar v znesku 7,2 milijona dinarjev.

Z.

Z nožem ga je zabodel

LJUBLJANA, 13. febr. — Včeraj ob 13.30 sta se na Savski cesti št. 34 v Domžalah hudo sprla 23-letni Jože Huber in 46-letni Jože Horvat. Oba sta se vinjena vrnila v stanovanje in se brez vzroka začela prepirati. Nenadoma je J. Horvat prijel kramp in z njim udaril Huberja po glavi. Huber je bil laže ranjen, vendar je takoj pograbil večji kuhinjski nož in z njim zabodel Horvata v levo stran prsnega koša. Močno ranjenega Horvata so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

V gostilni »Cirman« v Mednem pa so se včeraj pretepali štirje delavci. Pretep je začel 28-letni Omer Huskić, ki je nekoliko preveč popil; napadel je 25-letnega Silva Rozmana. Nato sta v pretep posegla še Asip Kovačević in Rasin Hadžić, ki sta pomagala Huskiću. Ko so v gostilno prišli miličniki, so Huskića, ki je še naprej grozil, pripri do iztrezn. Vsi trije pretepači se bodo morali zagovarjati pred sodnikom za prekrške.

Ukradel bariran ček

MARIBOR, 13. febr — Neko je vlomil v osebni avto Julija Hillerja; avto je bil parkiran pred hišo št. 18 na Slomškovem trgu v Mariboru. Razbil je šipo na vratih avtomobila in odnesel kovček s perilom, brivski aparat in druge predmete. Ukradel je tudi bariran ček s pečatom Zanatske stolarske prodajalne Bačka Topola.

M.

Z vročim mlekom jo je polil

MARIBOR, 13. febr. — V kirurško ambulanto mariborske bolnišnice so pripeljali 22-letno Elizabeto Rafolt iz Hočkega Pohorja št. 16. Svak jo je polil z vročim mlekom po rokah in nogah, zaradi česar je dobila hude opekline.

M.

Zaradi stare navade v smrt

Lani v Ljubljani in okolici 39 ljudi pod vlakom

Največkrat ne mislimo. Pot se konča ob progi, z druge strani se nadaljuje. Nekdaj je bil prehod, potem so progo drugače speljali in prehoda ni več. S te in z one strani pa smo ostali ljudje. Ne mislimo, ko se sklonimo pod signalnimi žicami, ne mislimo, ko stopimo na progo... Včasih je petdeset, sto ali dvesto metrov više ob železnici urejen prehod. Je predaleč do tja? Ne. Toda sto in stokrat smo tu, prav tu šli čez progo; poznamo jo, nič se nam ne more zgoditi, saj...

... odsekano zatuli, potem še enkrat na dolgo. Iz oči v oči se srečamo z lokomotivo. Za razmišljanje je prepozno. To je konec.

Od 39 ljudi, kolikor se jih je lani v Ljubljani in okolici ponesrečilo z vlakom, jih je bilo 24 takoj mrtvih. Dvanajst je dobilo hude rane, ki v primerjavi s hudimi ranami zaradi drugih prometnih nesreč skoraj vedno povzročijo invalidnost in le trije ljudje so dobili lahke poškodbe.

V teh številkah niso všteti samomori na progi, trčenja motornih vozil z vlakom in nesreče na urejenih železniških prehodih. To so le nesreče, ki so nastale zaradi prečkanja tirov, tam, kjer ni prehoda, zaradi hoje po progi, zaradi neprevidnega dela med tiri in zaradi padcev z vlaka. Vsem tem nesrečam je vzrok podcenjevanje. Največ nesreč je bilo zaradi prečkanja tirov — 27; 18-krat se je tak prehod čez tire končal s smrtjo, 8-krat s hudimi ranami in le enkrat z lahkimi poškodbami. Tudi potniki v vlakih niso bili kdove kako pazljivi. Šest jih je padlo z vlaka; štirje mrtvi, eden hudo, eden lahko ranjen. Prav toliko je bilo tudi nesreč zaradi nepazljivosti pri delu med tiri in zaradi hoje po progi. Neprevidnost so trije plačali z življenjem, dva sta bila hudo, eden pa laže ranjen.

Med ponesrečenimi je več moških (27), žensk pa je 12. Več železniških nesreč (30) se je zgodilo v okolici Ljubljane, v mestu samem le 9. Najnevarnejša prehoda v Ljubljani sta na Parmovi ulici in na stari železniški postaji v Šiški.

Med ponesrečenci je veliko starejših in gluhih ljudi. Ti pridejo d kolesa največkrat zaradi tega, ker so jim ljubše »bližnjice« čez progo. Z vlaka pa padajo največkrat ljudje, ki precenjujejo svoje »skakalne« sposobnosti. Nevarne so tudi kretnice ali hitri zavoji, če se potniki naslanjajo na vrata.

Da bi se izognili takim nesrečam, ne pomaga nič drugega kot vestno izpolnjevanje železniških predpisov. Nemalokdaj so žrtve tudi železničarji sami, čeprav dobro poznajo vozne rede. Morda bomo le spoznali, da je pametneje nekoliko dlje peš, kot pa se izpostavljati vlakom, pa naj je »stara navada še tako močna železna srajca«.

S.

Slab nadzor, milo kaznovanje

Avtomoto zveza o prometnih nesrečah

BEOGRAD, 13. februarja (Tanjug). V Avtomoto zvezi Jugoslavije menijo, da so nespoštovanje predpisov, slaba kontrola, milo kaznovanje in pomanjkanje aktov o varnosti prometa poglavitni vzroki pogostih prometnih nesreč na naših cestah. Zlasti veliko resnih pripomb ima Avtomoto zveza na račun sedanjega sistema urjenja in opravljanja vozniškega izpita in popolne stihije v izpitnih programih.

S tem v zvezi poudarjajo, da so programi za učenje novih voznikov v vseh republikah različni. V posameznih komisijah ima poglavitno besedo in inštruktor. So pa tudi primeri, predvsem v manjših krajih, da ima ta »inštruktor« samo enoletni vozniški staž, to pa pomeni, da niti sam ne obvlada avtomobilske vožnje. Vozniki, ki končajo takšno »šolo«, so prava nevarnost na cestah, pravijo v Avtomoto zvezi in poudarjajo s tem v zvezi, da je treba pripraviti enoten program in sistem opravljanja izpitov za vso državo. Proučili bi morali tudi možnost, da bi vozniške izpite opravljali samo v večjih središčih, ki imajo potreben inštruktorski kader, ko pa bi bilo dovolj kandidatov, bi strokovne komisije iz teh središč odhajale na teren.

Po mnenju Avtomoto zveze tudi organi kontrole prometa niso dovolj učinkoviti, sankcije proti kršilcem predpisov pa mile. S tem v zvezi poudarjajo, da so skoraj neznani primeri, da je kdo sprožil postopek proti organizaciji za vzdrževanje cest. Tudi sodišča zelo redko izrekajo maksimalne denarne kazni do 50.000 din ali pa odvzamejo vozniško dovoljenje.

Gospodarske organizacije so mnogokrat posredni krivci za prometne nesreče. V težnji po čim večjem komercialnem učinku določijo voznikom premalo časa, da pripeljejo tovor na določen cilj, tako da so vozniki mnogokrat prisiljeni voziti s hitrostjo tudi 100 km na uro.

V Avtomoto zvezi menijo, da bi bilo koristno, če bi voznikom do enega leta vozniškega staža dali začasno dovoljenje; njihova vozila pa z vidnim znakom zabeležili. V tem »pripravniškem stažu« bi, menijo, morali omejiti hitrost vožnje na 80 km na uro.

Avtomoto zveza Jugoslavije meni, da je potrebna stalna koordinacija vseh strokovnih organizacij, katerih dejavnost je v zvezi s prometnimi problemi. Mnogo koristneje bi bilo, poudarjajo, če bi se te organizacije pa tudi organi varnosti v prometu bolj ukvarjali s konkretnimi vsakdanjimi praktičnimi vprašanji varnosti v prometu, ne pa da »vodijo to politiko« iz pisarn.

133 milijonov primanjkljaja

Koper: prispevki zavarovancev na rešetu

KOPER, 13. februarja. Kako ob zmanjšanih sredstvih zdravstvenega zavarovanja zagotoviti neokrnjeno zdravstveno varstvo — o tem se je v glavnem razvijala razprava na današnji izredno razgibani seji skupščine koprske skupnosti socialnega zavarovanja.

Zdravstveno zavarovanje delavcev koprske komunalne skupnosti je imelo po sklepnem računu za lansko leto 133 milijonov SD primanjkljaja. Na današnji seji so sklenili ta primanjkljaj pokriti iz rezervnega sklada in za to ne bo treba določiti dodatnega prispevka.

Več ur trajajoča razprava pa se je razvila ob predlogu, da bi za letos za 10 odst. znižali nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni, pa tudi o predlogu prispevkov zavarovancev za nekatere zdravstvene storitve. Koprska komunalna kupnost bo z znižanjem prispevne stopnje za 2 odstotka imela letos predvidoma 1450 milijonov SD manj dohodkov. S tem, ko bodo nadomestilo za osebni dohodek za prvih 30 dni plačevale delovne organizacije, dalje s skrajšano dobo porodniškega dopusta in s prispevkom zavarovancev računajo, da bi manjkalo še 377 milijonov SD, ki jih pa nameravajo poravnati z zmanjšanjem pogodbenih razmerij z zdravstvenimi zavodi.

Člani skupščine so menili, da vse to samo trenutno rešuje finančno stanje zdravstvenega zavarovanja, ne odgrinja pa dolgoročne politike. Prav tako so rekli, da predlog predvsem poskuša najti zdravilo s povečanjem obveznosti zavarovancev, premalo pa izkorišča druge možnosti. Prav tako so menili, da so bili predlogi premalo pripravljeni na podlagi vsestranske analize stroškov in kje bi bilo mogoče te stroške znižati. Načenjali so tudi principialno vprašanje, ali je prav, da je šla priprava teh ukrepov mimo zavarovancev, pri čemer pa so grajali tudi način, kako so bili razni predpisi in tudi priporočila skupščine republiške zavarovalne skupnosti sprejeti, ne da bi bili predhodno o tem razpravljali zavarovanci.

Po razpravi, kjer so se mnenja močno križala, je skupščina sklenila preložiti sklepanje o teh predlogih na prihodnjo sejo pred koncem februarja. Ker so minuli teden predstavniki občinskih sindikalnih svetov s področja komunalnega zavoda za socialno zavarovanje sprejeli stališča o teh predlogih, je skupščina priporočila izvršnemu odboru, naj na sejo povabi predstavnike občinskih sindikalnih svetov in skupno z njimi najde najprimernejšo rešitev o kateri bo potem sklepala skupščina na prihodnji seji.

G. GUZEJ

Čigava so kolesa?

Postaja milice Ljubljana Center 2: moška kolesa: neznane znamke, 399.900, črno; neznane znamke, 1.059.986, črno; doniselli, 2.077, sivo; rog-šport, 347.524, črno; partizan, 326.314, črno.

Postaja milice Ljubljana Moste: moška kolesa: rog-šport, neznana, črno; cicli, 5.866.125, modro; rog, 146.592, sv. modro; rog, 639.153, zeleno; žensko kolo cicli-torino F 57.629, sivo.

Postaja milice Ljubljana Center 1. moški kolesi: rog-šport, 512.302, sv. modro; neznane znamke, 591.082, črno; ženski kolesi: Elita-diplomat, 22.898, črno; petrenio, 2.997, modro.

Postaja milice Vrhnika: moško kolo rog, 484.592, sivo.

Postaja milice Ljubljana Rudnik: moško kolo neznane znamke, E. 2/R, črno.

Postaja milice Ljubljana Polje: moško kolo rog, 370.972, sv. zeleno; žensko kolo neznane znamke, 38.763, rdeče.

Postaja milice Ljubljana Center 3. moško kolo neznane znamke, neznana, sv. modro; žensko kolo mifa, 976.131, srebrno zeleno.

Postaja milice Ljubljana Bežigrad: moška kolesa: alpes, 2657-P, sivo; rog-šport, 287.642, zeleno; rog-šport, 45.681, rjavo; neznane znamke, 777.807, črno; markoni, TC 36.581, sivo-modro; partizan, 578, sivo.

Postaja milice Domžale: moški kolesi: rog, 81.091, sivo; rog, 145.952, črno; žensko kolo neznane znamke, 44, sivo.

Postaja milice Ljubljana Šiška: moško kolo rog-šport, 402.099, črno.

Postaja milice Ljubljana Vič: moško kolo rog-šport, 357.804, črno.

Postaja milice za cestni prom. Ljubljana, Masarykova: moški kolesi: puch 1,273.925; rog, 27.524, črno; ženski kolesi: rog, 67.787, zeleno; radius, 58B0552, modro-bronza.

V nekaj vrstah

LJUBLJANA

Volilna komisija — Občinska skupščina Moste-Polje je na svoji zadnji seji imenovala občinsko volilno komisijo v zvezi s prihodnjimi volitvami občinskih odbornikov. V komisiji so Božidar Verbič, Majran Kos, Mara Fabjančič, Majda Stupica, Dane Rinc in Miran Heric.

Imenovanje — Komisija za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja občinske skupščine Moste-Polje je predlagala skupščini, da bi imenovala dva svoja predstavnika v svet ljudska knjižnice Moste in v svet ljudske knjižnice Polje in sicer Antona Medveda in Mira Žlajpaha. Odborniki so se strinjali v predlogoma.

Slovesna izjava — Pred nekaj dnevi je v Ljubljani podalo slovesno izjavo 380 sodnikov — porotnikov okrožnega sodišča, ki jih je 4. t. m. izvolila republiška skupščina. Mandatna doba novoizvoljenih sodnikov — porotnikov bo trajala dve leti.

Majhna izbira rib — Burja, ki piha te dni na morju je kriva, da ljubljanska ribarnica ni bolje založena z ribami. Potrošnikom lahko postrežejo le z zmrznjenimi morskimi ribami, od svežih pa imajo le krape iz zagrebške ribogojnice. Prodajajo jih po 800 Sdin kilogram. Prihodnje dni pa v »Školjki« pričakujejo pošiljko skampov iz Limskega kanala.

Nov koordinacijski odbor — Na zadnji seji republiškega odbora za gibanja »Znanost mladini« so izvolili nov koordinacijski odbor, ki mu bo predsedoval dr. Marjan Žagar. Izvolili so tudi predsednike komisij prof. Franceta Plevnika za fiziko, dr. Črtomira Nučiča za kemijo, dr. Franceta Sušnika za biologijo, dr. Rajka Pavlovca za geologijo in Vinka Prosena za astronomijo. V san republiški odbor pa so izvolili tudi predstavnike znanstvenih ustanov in društev, zavoda za šolstvo in drugih.

Aktualen razgovor — Osnovne organizacije ZK krajevne skupnosti »Milan Majcen« so pripravile »Razgovor o aktualnih mednarodnih političnih vprašanjih«, ki ga bo vodil dr. Vlado Benko, profesor na visoki šoli za politične vede. Na razgovor so vabljeni vsi občini.

Neenakomerno — Minulo noč so bili nekateri ljubljanski hoteli, in sicer Ilirija, Turist in Union, povsem zasedeni, medtem ko se je zasedenost hotelov Bellevue, Leva in Slona sukala med 50 in 70 odstotki.

Reševalci — Včeraj do 20.30 so posredovali 194-krat in vmes prepeljali tudi 9 ponesrečencev.

MARIBOR

Nova izdelka Zlatoroga — Tovarna Zlatorog je te dni razposlala trgovinam širom po Jugoslaviji dva nova proizvoda: zaščitno kremo Dextra in DIK, novi čistilni prašek brez klora, ki čisti in polira.

Ceste — Cestno podjetje Maribor je včeraj sporočilo, da je na več cestah v severovzhodni Sloveniji zaradi zmrzlin zmanjšalo dovoljen osni pritisk. Težja vozila bodo morala imeti izredno dovoljenje cestnega podjetja.

Poroke: V soboto se je na mariborskem matičnem uradu poročilo 9 parov.

ZGORNJA ŠČAVNICA

Čebelarstvo je v Zgornji Ščavnici zelo dobro razvito. Čebelarska družina združuje 34 članov s skupno 200 panji. Na tem območju je tudi nekaj »divjih« čebelarjev, také da je skupno število panjev okrog 260. Vsekakor pa to še ni dovolj z ozirom na potrebe sadjarstva. Čebelarji nameravajo prirediti strokovno izobraževanje članov ter pritegniti v svoj krog več mladine.

PTUJ

Brezplačni prevozi šolarjev — Ker je v občini še nekaj nepopolnih šol, je občinska skupščina že pred časom sklenila z avtobusnim podjetiem posebno pogodbo za prevoz šolarjev v višje razrede. Sedaj se vozi vsak dan z avtobusi okoli 520 otrok. V Ptuju imajo tudi posebno šolo za tiste otroke, ki snov nekoliko teže dojemajo. Tudi v to šolo se vozi precej otrok iz podeželja.

CELJE

Cenena stanovanja — Tako kot v vseh mestih je tudi v Celju vse več in več povpraševanja po enostavnejših, skromneje opremljenih in zato cenenih stanovanjih. Tako gradi stanovanjsko podjetje 60-stanovanjski blok z razmeroma cenenimi stanovanji (3-sobno stanovanje bo veljalo le 6,6 milijona S dinarjev). Tudi Cinkarna se pogaja z velenjskim gradbenim podjetjem »Vegrad« za 20-stanovanjski blok, ki bi veljal z vsemi komunalnimi napravami 108 milijonov starih dinarjev.

VRANSKO

Nova bencinska črpalka — Podjetje Petrol je že lani začelo graditi v Vranskem ob glavni cesti Ljubljana—Celje novo bencinsko črpalko, ki je že skoraj dograjena. Gradbena dela je prevzelo celjsko podjetje »Ingrad«, računajo pa, da bo črpalka lahko že marca na voljo voznikom motornih vozil. Od Šempetra v Savinjski dolini vse do Domžal ni sedaj nobene črpalke.

GOMILSKO

Krvodajalska akcija — Pred dnevi je bila tu krvodajalska akcija. Precejšnje število prebivalcev Gomilskega je dalo kri za ranjence v Vietnamu.

NOVA GORICA

Odlikovanja — Predsednik občinske skupščine Joško Štrukelj je v soboto izročil odlikovanja predsednika republike enaindvajsetim aktivnim družbeno političnim delavcem.

PIRAN

Valolom utrjujejo — Neurje, ki je novembra lani precej poškodovalo obalne ulice v Piranu, je opozorilo, da je treba stalno utrjevati valolome. Te dni vozijo iz kamnoloma v Kanegri velike, tono in še težje skale, s katerimi bodo zavarovali obalo od Punte do pristanišča.

ZAGORJE

Rekonstrukcija ceste — Lani so v zagorski občini popravili cesto od Izlak v dolžini 3,2 kilometra. Kolikor bo letos na voljo denar, bodo nadaljevali s popravilom te ceste do Trojanskega klanca in do Lok proti Kisovcu.

Izobraževanje po dveh tirih

Pogovor z direktorico Delavske univerze Ribnica – D. Vanič

»Sposobnost in aktivnost vsakega posameznika je danes življenjska nuja. Izobrazba je nujen pogoj, da lahko napredujemo. Vse to, kar sem vam povedala, je le mrtva črka na papirju, vsaj pri nas v Ribnici,« pravi direktorica Delavske univerze Ribnica, Damjana Vanič, potem pa dodaja: »Kaj pomaga, da organiziramo, pripravljamo, prosimo in vabimo, ko ni odziva — ne iz delovnih organizacij, ne od drugod.«

Ribniška delavska univerza je za letos pripravila obširen program vzgoje in izobraževanja za občane. Tako bodo pripravili vrsto seminarjev, predavanj in posvetovanj za člane delovnih kolektivov in samoupravnih organov, sindikalne podružnice in krajevne skupnosti. Letos bodo nadaljevali s predavanji v večerni šoli za odrasle, s poukom na ekonomski srednji šoli, z jezikovnimi tečaji, s tečaji varstva pri delu, tečaji varjenja in še z vrsto drugih. Prav tako bodo pripravili šolo za življenje, vzgojno posvetovalnico, predavanja iz prometne in požarne varnosti, zdravstva in biologije in še drugo.

»Kaj vse to pomaga, ko pa ni odziva. Posebno iz delovnih organizacij, katerim je namenjena vrsta predavanj in tečajev. Lanske izkušnje nam povedo, da se delovne organizacije, z redkimi izjemami, udeležujejo le tistih predavanj in tečajev, ki so obvezni — kot na primer tečaj o higienskem minimumu za gostince in trgovce. Za vse drugo se jim zdi škoda denarja.«

Vloge, ki jih pošilja delavska univerza gospodarskim organizacijam, se najpogosteje sploh ne vrnejo, ali pa vrnejo brez prijav. Če vemo, da je v ribniških delovnih organizacijah zelo malo strokovno izobraženih delavcev, potem je takšen odnos delovnih organizacij do dopolnilnega izobraževanja kaj čuden. Razen tega se pogosto zgodi, kot ob primeru Kmetijske zadruge, da delovna organizacija pripravlja isto predavanje kot Delavska univerza.

Takšna dvotirnost pa pomeni nepotrebno opravljanje denarja. Za izpolnitev zastavljenega programa in osebne dohodke zaposlenih potrebuje Delavska univerza Ribnica okrog 15 milijonov S dinarjev. Doslej so za nemoteno delovanje zagotovili (iz sklada za šolstvo) 11 milijonov dinarjev. Razliko okoli 4 milijone dinarjev pa bo morala prispevati občina.

I. VIDIC

Fran Grm 90-letnik

Že samo številka zbuja spoštljivo pozornost, kaj šele, če zajema tako trudoljubno in truda polno življenje, kakršno je bilo v delež pedagoškemu svetniku in upokojenemu ravnatelju zavoda za gluho mladino. Franu Grmu!

V skromni kmečki hiši na Raki pri Krškem je zadihal 12. februarja 1877. Bližnja meščanska šola v Krškem ga je pripravila za vstop na učiteljišče, kjer je maturiral l. 1896. V prvo službo ga je zaneslo na sončni Kopanj pri Grosupljem, od koder ga je zvabil na pragu stoletja zgrajeni Ustanovni zavod za gluho mladino (ljudje so ga kratko imenovali gluhonemnica) v Ljubljani. Z njim je neločljivo povezano vse nadaljnje žitnje in bitje našega častitega jubilanta.

Nekatere starejše gluhonemnice, med njimi tudi najbližja v Gorici, so še ob koncu stoletja gojile tako imenovano kretalno metodo pouka, to je sporazumevanje z določenimi gibi rok in obraza. Zagovarjale so to z dejstvom, da otrok prinese kretanje že od doma, tako rekoč kot materin jezik. Nasprotni temu je Grm že po opravljenem strokovnem izpitu (Linz, 1902), še odločneje pa s prevzemom ravnateljskih poslov (1907) zavzel stališče, da je naloga sodobne gluhonemnice približati gluhega otroka slišeči družbi in ga vključiti vanjo, kar pa je dovolj uspešno mogoče le z uporabo glasovnega govora.

Ker je gospodarske posle na zavodu vodil posebni skrbniški odbor (kuratorij), je ravnatelju ostalo dovolj časa, da se je lahko posvetil tudi razrednemu pouku. Največjo skrb je polagal na čim jasnejšo izreko (artikulacijo) gojencev, Grmovo načelo je bilo, da je glasovni govor le toliko vreden, kolikor je poslušalcu razumljiv. Lepa, čista artikulacija pa je ob pomanjkanju sluha težko dosegljiva. Zato se je Grm nenehno trudil, da je svoje bogato teoretično znanje iz tuje literature prenašal v kar najbolj uspešno domačo prakso. Zlepa ni odnehal, da je ta ali oni pomanjkljivi glas otroka dobil ustrezen

FRAN GRM

zven. Stalno pa je tudi uril spretnost odgledavanja govora iz ust svojega sobesednika, kar je za glušca osnova za nemoteno konverzacijo. S takim zgledom je vplival na podrejeno učiteljstvo, da ga je radovoljno posnemalo v razrednem delu pa tudi v strokovnem študiju.

Hudi časi so prišli na ljubljansko gluhonemnico že med prvo svetovno vojno, ko je velik del poslopja zasedlo vojaštvo in napravilo v njem mnogo škode. Še huje pa je postalo po vojni, ko je pritisnila v zavod množica gluhih otrok iz Štajerske, ki so se poprej šolali v Gradcu. Na vseh koncih mučna utesnitev prostora. Ustanovno glavnico so pogoltnila vojna posojila in s tem je izginil kuratorij, ki ga ni bilo s čim plačevati. Zavod je prevzela banovina, oskrbovanje pa zvalila na ravnateljeva pleča. Ta so bila na srečo dovolj krepka, da niso omagala pod težkim bremenom. Manjkalo pa je ravnatelju Grmu »močnih komolcev«, ki bi takrat na banovini več zalegli kakor pohlevno prosjačenje. Osebno skromen, kakor je bili že po naravi, poleg tega pa še neugnan idealist, je bridko občutil krivično zapostavljanje. Tako nujno potrebno razširjanje zavoda je ostalo samo pri licemerskih obljubah. Vendar učiteljstvu nikoli ni tožil o tem. Vneto ga je še naprej bodril k delu in študiju. Kolikor si je le mogel utrgati časa, ga je porabil za strokovna predavanja, zlasti iz slovenske fonetike, kjer je oral še popolno ledino. Obsežno gradivo je nameraval urediti za natis, ko bo upokojen. To se je zgodilo l. 1939. Potrebni mir in zbranost pa so kmalu pretrgale nadloge okupacije. Po osvoboditvi se je rad odzval povabilu, da prevzame na novo ustanovljeni višji pedagoški šoli strokovna predavanja za učitelje gluhe in govorno oškodovane mladine, kar ga je zaposlilo skoraj vse do zadnjih let. Dočakal pa je tudi, da je jel rasti iz tal široko zasnovani novi zavod za usposabljanje slušno in govorno prizadetih na lepem prostoru za Bežigradom.

Visoko zaslužnemu jubilantu v tej slovesni uri življenjskega večera iskreno spoštovanje!

V. M.

Kako obrniti majhne denarje

Zbrani prispevek od uporabe mestnega zemljišča v občini Moste-Polje bo prav pičel – Razlike, ki se jih občani niso nadejali

Tudi v moščanski občini so nastale precejšnje nejasnosti glede plačevanja prispevka za uporabo mestnega zemljišča. V ta namen je občinska skupščina sklicala poseben sestanek predsednikov in tajnikov krajevnih skupnosti, da bi jim obrazložila stvar, kolikor jo je v sedanjem, precej zapletenem polažaju sploh mogoče obrazložiti.

Izdelan ni namreč niti natančen zemljevid, na katerem bi bila jasno vidna meja med nacionaliziranimi in drugimi zemljišči na mestnem območju, ki za zdaj določa, ali je treba plačevati prispevek ali ne.

Odlok o plačevanju prispevka zajema veliko manjši del občine, kot pa so prvotno menili. Zato ni bilo nič čudnega, če so se že mnogi občani prijavili za plačevanje, čeprav jim prispevka do nadaljnjega — se pravi do novega zakona, če ga bodo izglasovali — ne bo treba plačevati. V občini Moste-Polje bodo zbrali, kot računajo, le približno sto milijonov starih dinarjev tega prispevka, in še od tega bodo polovico plačale delovne organizacije. V krajevnih skupnostih bodo zbrali največ denarja na Kodeljevem, v Mostah, v Zeleni jami, in sicer 30 milijonov (v vsaki skupnosti približno deset milijonov) v drugih štirinajstih skupnostih pa bistveno manj, razen morda v Vevčah.

Kdaj je treba plačati prispevek in kdaj ne? Navedimo nekaj primerov: brž ko se nekdo vseli v stanovanje, plačuje prispevek od čiste stanovanjske površine, sicer le od zazidalnega zemljišča. V zasebnih hišah bo na primer treba plačevati prispevek v odvisnosti od celotne stanovanjske površine, vključno od hodnikov, garaž. V družbenih poslopjih pa le od čiste stanovanjske površine. Če za določeno zemljišče še ni izdan odlok o lokaciji, od njega ni treba plačevati prispevka. Če pa je zazidalni načrt narejen, ne bo treba plačati prispevka, dokler interesent ne bo zahteval tega zemljišča. Na primer šola: če ima določen prostor, nima pa še sredstev za gradnjo, ji od zemljišča ni treba plačevati prispevka.

To je le nekaj ilustrativnih primerov, ki utegnejo le tu in tam razbliniti dvome.

V takem zamotanem položaju so seveda mogoče tudi izrazite neskladnosti. Tako je morda res popolnoma upravičen pomislek, da občani ne bodo enakomerno obremenjeni. V krajevni skupnosti Šmarje bo na primer v neki vasi plačeval prispevek samo en uporabnik, vsi drugi pa ne!

Kot je znano, bo prispevek pobiralo stanovanjsko podjetje, vendar pa na dveh popolnoma različnih seznamih: na enem računu se bo nabiral denar iz krajevnih skupnosti, ki bo na voljo njim, na drugem računu pa denar iz delovnih organizacij, s katerim bo razpolagala občinska skupščina v soglasju z delovnimi organizacijami.

Kot rečeno, bo denarja zelo malo, zatorej je občinska skupščina priporočila krajevnim skupnostim, naj izdelajo dolgoročne in kratkoročne programe, kako porabiti tako zbrana sredstva, seveda po temeljitem posvetovanju z volivci. Hkrati pa je v občinskih krogih prevladalo mnenje, da bi bilo združevanje takih sredstev, spričo tega, ker se jih bo zbralo zelo malo, nujno. Zakaj z desetimi milijoni, kolikor jih bodo na primer zbrali na Kodeljevem, res ni mogoče napraviti drugega ko urediti kak pločnik. In ne le to: izraženo je bilo tudi mnenje, da bi bilo treba za sleherni večji načrt ta sredstva dopolniti še s samoprispevki občanov.

J. TURK

Raziskovalni tabor na Barju?

S seje republiškega odbora gibanja »Znanost mladini«

LJUBLJANA, 13. februarja. Na seji republiškega koordinacijskega odbora gibanja »Znanost mladini« so razpravljali predvsem o zanimivem predlogu dr. Avgušti-na Lapa o organizaciji mednarodnega mladinskega raziskovalnega tabora na Ljubljanskem barju. To bi bil prvi tovrstni mladinski znanstveni tabor v naši državi. Predstavniki jugoslovanskega zveznega odbora gibanja so se z zamislijo strinjali in so pripravljeni sprejeti tabor v letošnji program kot zvezno akcijo.

Namen tega tabora je seznaniti mladino z uspehi naše znanosti, z nalogami in metodami raziskovalnega dela, z delom znanstvenih društev in ustanov. Prav tako naj bi s pomočjo takega organiziranega dela v naravi omogočili mladini, da se opredeli za tiste panoge znanosti, ki jo predvsem zanimajo. Tabor bo hkrati prispevek k preučevanju domačih krajev, k spoznavanju pojavov v naravi in prispevek k razvoju znanosti, gospodarstva in družbe v celoti.

Po tem, prvem, predlogu bi bilo središče tabora v Bevkah pri Vrhniki, kjer bi v prostorih osnovne šole uredili potrebne znanstvene laboratorije: fotolaboratorij, biološko-kemični laboratorij, kinoprojekcijski in drugo. Tabor bi zbral znanstveno mladino iz vse države, največ iz Slovenije, povabili pa bi tudi goste iz drugih socialističnih dežel. Mladinci bi delali v skupinah: biologi, fiziki, geografi, kemiki, sociologi, matematiki, arheologi itd. Tabor bi začel z delom letos 26. junija, končal pa 9. julija.

Člani republiškega koordinacijskega odbora so menili, da je predlog organizacije takega tabora vsekakor zanimiva, spodbudna oblika dela mladih zunaj šole. Nekaj pomislekov je šlo na račun slabega finančnega stanja, v katerem je gibanje v Sloveniji. Zato so se člani odbora odločili, da posebna komisija do sredine marca pripravi predlog finančnega načrta in podrobnejši program dela tabora.

Prav tako so sklenili, da v primeru, če denarja ne bo mogoče nikjer dobiti, preložijo tabor na prihodnje leto, ko bo finančna situacija bolj jasna. »Tabor je treba ali dobro pripraviti ali pa opustiti,« je menil dr. Lap. »Letos bo obiskala našo državo mednarodna delegacija ICC in je bolje, da tabora ni, kot da bi bil pomanjkljivo pripravljen.«

Vendar je večina članov odbora menila, da se bo denar našel, saj gre za izredno koristno in pomembno akcijo, ki je pravzaprav prav glede na reformo izrednega pomena. Strokovnjaki, še bolj pa znanstveniki, so dragocen kapital vsake družbe in znanstveno mišljenje je treba gojiti pri mladini čim zelo zgodaj. Akciji bodo priskočili na pomoč tudi znanstvena društva in ustanove, kot so Ljudska tehnika, Združenje raziskovalnih organizacij in druge ter nekatere delovne organizacije na Barju.

I. VIDIC

Iz poslovanja Gorenjske kreditne banke

KRANJ, 13. februarja. Enoleten obstoj je bil za Gorenjsko kreditno banko uspešen, saj je ustvarila 1,7 milijarde starih dinarjev dohodka. Na današnjem zasedanju je zbor banke sklenil, da od tega 950 milijonov izločijo za kreditni sklad banke, ki se bo tako povečal na 10,3 milijarde dinarjev.

Delo Gorenjske kreditne banke je bilo ob ustanovitvi omejeno na domače komercialno investicijsko poslovanje, za letos pa je banka prevzela tudi nekatere devizno valutne posle. Do konca lanskega leta je k banki pristopilo s svojimi deviznimi računi že 77 gospodarskih in drugih organizacij na Gorenjskem. Lansko leto je bilo uspešno tudi pri vzpostavljanju poslovnih odnosov z drugimi bankami. Z najetimi krediti pri banki v Kopru in v Novi Gorici ter Tuzli in Kruševcu, se jim je posrečilo urediti najbolj pereče probleme na svojem področju.

Precejšen uspeh je bil dosežen tudi pri varčevanju, kar gre nekaj na račun večjega zaupanja pri ljudeh pa tudi obsežnejše propagande. Hranilne vloge so lani porasle od 3,5 na 6,3 milijarde starih dinarjev. Od tega gre sicer dobra četrtina na račun pripisanih dodatnih obresti, vendar pa so prebivalci lani vložili kar 2,2 milijarde starih dinarjev na svoje hranilne knjižice. Nasprotno pa so se lani potrošniški krediti zmanjšali od 4,7 na 3,2 milijardi starih dinarjev.

L. S.

Nafta ogroža mestni vodovod

Bo nafta prodrla do zajetja v Hrastjah?

LJUBLJANA, 13. februarja. »Nevarnost, da nafta, ki je prodrla do vodnjaka na Poljski poti v Mostah, prodre do zajetja mestnega vodovoda v Mostah, je precejšnja. Nihče še ne ve, kod poteka podzemeljska prelomnica, torej tudi ne more reči, ali bo nafta ubrala podzemeljsko pot proti Ljubljanici ali proti Savi — torej proti zajetju v Hrastjah,« so nam povedali danes mestni sanitarni inšpektorji, potem ko so si ogledali vodnjak v Mostah.

Zajetje v Hrastjah je komaj 800 metrov stran od vodnjaka, kjer so minuli petek dopoldne načrpali nafto namesto vode. Ker niso znane poti podzemeljskih podtalnic, je težavno povedati, kolikšna je nevarnost za ljudi. Sanitarni inšpektorji so preskusili tudi druge vodnjake v neposredni okolici in vzeli vzorce, ki jih bodo kemično analizirali. V Hrastjah so poostrili laboratorijsko kontrolo vode. Izvedeli smo, da vzorce vode preiskujejo vsake pol ure.

Na pobudo mestnih inšpekcijskih služb so takoj sestavili posebno komisijo, ki jo sestavljajo predstavniki zavoda za raziskavo materiala, zavoda za vodno gospodarstvo, zavoda za zdravstveno varstvo SRS in zastopniki mestnega vodovoda in sanitarne inšpekcije. Naloga komisije je raziskati, kako je prišla nafta v vodnjak in katere podzemeljske poti bo ubrala.

V mestnih inšpekcijskih službah menijo, da je nafta pritekla iz počenega rezervoarja ljubljanske toplarne. — Sum, da bi nafta iztekla iz kakšnega železniškega voza, ni potrjen, saj so strokovnjaki pregledali okolico in nikjer niso našli sledov, ki bi tak sum potrjevali. Ljubljanska toplarna je v neposredni bližini omenjenega vodnjaka, obe cisterni pa sta oddaljeni komaj 60 do 70 metrov. Inšpektorji pravijo, da je tak sum utemeljen tudi zato, ker so še nedavno kontrolirali vodnjak, kjer črpajo vodo za potrebe toplarne, in na preskusnem vzorcu našli sledove nafte.

Temeljite raziskave na terenu naj bi predvsem odgovorile na dve vprašanji: od kod nafta v vodnjaku in kje leži podzemeljska prelomnica. Takrat bo šele znan odgovor, ali nafta teče proti Hrastjam ali v nasprotno smer.

Če sklepamo po količini nafte, ki so jo izčrpali iz vodnjaka na Poljski poti, potem pod zemljo teče pravi potok nafte. Strokovnjaki bodo morali izčrpati vso nafto iz obeh cistern in temeljito pregledati stene. Treba bo tudi organizirati prevoz pitne vode na ogroženo področje, saj je z nafto pomešana voda neuživna in tudi strupena. Prebivalstvo na tem koncu Most je v strahu, ljudje hodijo po vodo daleč proč, saj se na domačo ne morejo zanesti.

Kaj storiti, če se izkaže, da je počila cisterna v ljubljanski toplarni? Toplarna bo vsekakor morala zgraditi občanom na tem območju Most nov vodovod. Nafta bo okužila na tisoče kubičnih metrov zemlje, pomešala se bo z vodo, ki se steka ali v Savo in zajetje v Hrastjah ali v Ljubljanico.

Strokovnjaki menijo, da je cisterna počila takrat, ko so toplarno še gradili in so čez obe cisterni vozili težki tovornjaki. Možno je, da je bila zaščitna plošča prešibka in je nastala razpoka, skozi katero je stekla nafta. Nihče pa zanesljivo ne ve, ali sta cisterni sploh tehnično pregledani in prevzeti! Prav tako se lahko vprašamo, kdo je dovolil lokacijo za gradnjo cistern v neposredni bližini vodnega zajetja?

In še nekaj: kaj storiti in kje iskati, če se izkaže, da nafta ni pritekla iz počene cisterne ljubljanske toplarne?

IVAN VIDIC

Predlogi za kandidate za republiško in zvezno skupščino

KRANJ, 13. februarja. — V okviru predvolilne dejavnosti je bila danes seja splošnega zbora občinske skupščine, na kateri so razpravljali o dosedanjem delu skupščine ter dali predloge za kandidate za republiško in zvezno skupščino. Pri ocenjevanju dela skupščine so opozorili na vrsto pomanjkljivosti in nerešenih vprašanj, ki zavirajo uspešnejše delo in razvoj samoupravnih organov v občini, ki jih ne more urediti samo občinska skupščina.

Delo skupščine v minulem obdobju pa je bilo slabše tudi zaradi premajhne zavzetosti odbornikov, ki se niso redno udeleževali sej in so razen tega slabo sodelovali z volivci. To velja še posebno za zbor delovnih skupnosti, ki tudi sicer izgublja svoj prvotni pomen. V sodelovanju z drugimi gorenjskimi občinami so pripravili listo kandidatov za republiške in zvezne posланce za enajst prostih mest, kandidate za občinske odbornike pa bodo zbrali do 23. februarja.

L. S.

Vmes sta bila tudi alkohol in hitrost

Minulo soboto in nedeljo je bilo v Sloveniji 39 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 13. februarja. Na cestah v naši republiki je bilo v soboto in nedeljo 39 prometnih nesreč. Ena je bila smrtna, pri drugih je bilo 13 ljudi močno ranjenih, 6 pa jih je pri nesrečah dobilo lažje poškodbe. Na vozilih in tovoru je bilo za približno 97 tisoč Ndinarjev škode. V teh dneh je bilo največ nesreč zaradi prehitre vožnje, vzrok nekaterim precej hudim nesrečam pa je bil popiti alkohol.

Na glavni cesti v Bo kih sta se včeraj popoldne zgodili kar dve prometni nesreči. Približno ob 15. uri je pri gradbišču novega nadvoza zapeljal s ceste v živo mejo 22-letni mopedist Marcel Ražen, ki se je peljal iz Bertokov proti ankaranskemu križišču. Mopedist je skoraj 8 metrov drsel ob živi meji, nato pa tako nesrečno padel, da je hudo ranjen obležal. Pri padcu je dobil hud udarec v glavo in ima močan pretres možganov ter odrgnine po telesu. Ponesrečenca zdravijo v izolski bolnišnici.

Nekaj pred 19. uro pa je Tržačan Emilo Pitteri peljal z osebnim avtomobilom od ankaranskega križišča proti Kopru. Ker je vozil pod vplivom alkohola, je nenadoma trčil v obcestni smernik, ga odbil, nato pa se zaletel še v drevo. Od tu je avtomobil odbilo na sredino ceste, kjer je obstal razbit. Hudo ranjenega šoferja so odpeljali v izolsko bolnišnico.

Smrtna nesreča premikača

IVANČNA GORICA, 13. feb. — Tovorni vlak, ki je danes okrog 20,25 peljal skozi postajo Ivančna Gorica proti Ljubljani je do smrti povozil premikača Janeza Hrovata.

Trupelce v smetišču

LJUBLJANA, 13. febr. — Na Cesti dveh cesarjev so okrog 13,30 delavci Snage pri raztovarjanju smeti na smetišče našli trupelce moškega spola. Bilo je v polivinilasti vrečici, zavito v del ženskega oblačila. Na dojenčku ni bilo znakov nasilja. Sklepajo, da je malčka nekdo položil v posodo za smeti, od tu pa so ga delavci »Snage« seveda prepeljali do smetišča. Preiskava je v teku.

-s

Mož z dvema potnima listoma

NOVA GORICA, 13. febr. — Ko se je minulo soboto Živadin Ikač iz Opatije pokazal na mejnem prehodu v Rožni dolini in ponudil carinskemu uslužbencu avstralski potni list ter rekel v nemščini, da nima kaj prijaviti, ga je carinski uslužbenec vprašal, če obvlada tudi italijanščino. Ker mu je odgovoril, da le za silo, je šel iskat kolego, da bi se sporazumel s tujcem. Kmalu se je izkazalo, da imetnik potnega lista govori tudi srbohrvaško.

Carinikoma se je zdel sumljiv. Tako sta začela pregledovati avtomobil. V plašču, ki ga je pustil v avtu so kmalu odkrili 850.000 Sdin, nadaljnjega pol milijona din pa je imel pri sebi. Pri sebi je imel tudi jugoslovanski potni list. Ko so mu zaplenili zaradi deviznega prekrška denar in avtomobil, se je Živadin Ikač razgovoril. Povedal je naslednjo zgodbo: iz Jugoslavije je emigriral leta 1957. Pred 18 meseci se je spet vrnil v državo in prejšnji mesec odšel z rednim potnim listom v tujino, da bi si nabavil avto. Ker je bila menjava naše valute slaba, si je izposodil pri prijatelju v tujini denar za avto. Tako se je vrnil z začasno registriranim avtomobilom in dinarji spet v državo. Zgodba je verjetna. Toda ob deviznem prekršku gre vsekakor še za vprašanje, kako je Živadin Ikač prišel do avstralskega potnega lista. Po vsem sodeč ga je ponaredil.

K. L.

Z nožem ga je zabodel

LJUBLJANA, 13. febr. — Včeraj ob 13.30 sta se na Savski cesti št. 34 v Domžalah hudo sprla 23-letni Jože Huber in 46-letni Jože Horvat. Oba sta se vinjena vrnila v stanovanje in se brez vzroka začela prepirati. Nenadoma je J. Horvat prijel kramp in z njim udaril Huberja po glavi. Huber je bil laže ranjen, vendar je takoj pograbil večji kuhinjski nož in z njim zabodel Horvata v levo stran prsnega koša. Močno ranjenega Horvata so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Stara mati ni zaznala požara

VELENJE, 13. febr. — Danes ob 12,30 je v stanovanju Marije Cokan v Ljubljanski ulici 22 v Velenju izbruhnil požar, ki ga je zanetila preveč zakurjena lončena peč, ki je stala preblizu pohištva. Škodo ocenjujejo na milijon S dinarjev.

Požar so omejili prostovoljni gasilci iz Velenja na poziv sosedov — čeprav je bila v stanovanju 84-letna mati, ki požara ni zaznala.

F.

Tovornjak in avtobus trčila

TRZIN, 13. febr. — Na križišču ceste Ljubljana—Celje s cesto proti Kamniku je v Trzinu okrog 10. ure trčil italijanski tovornjak iz Gorice z avtobusom, ki je peljal iz Celja. Šofer tovornjaka Ferdinand Battisti (50 let) je zapeljal s ceste II reda na glavno cesto in se zaletel v avtobus, ki ga je vozil Stanko Melc (33 let). Pri trčenju se je Melc laže ranil po obrazu, laže ranjen po nogah pa je tudi 57-letni potnik v avtobusu Jovan Terzić. Pri trčenju je težak kamion (s prikolico) porinil avtobus s ceste na njivo, pa tudi sam se je ustavil šele na kolesarski stezi. Škode je za približno milijon S din.

-c

Deklica umrla v rešilnem avtomobilu

LJUBLJANA, 13. febr. — Tragično je izgubila življenje 6-letna Metka Božič iz Kotedreža. Ko je včeraj popoldne pri hiši št. 7 v omenjenem naselju stekla čez cesto, je po njej pripeljal z osebnim avtomobilom opel rekord Stane Šuštar ki zaradi prekratke razdalje ni mogel preprečiti nesreče in je dekletce zadel s prednjim delom avtomobila ter jo nato še povozil z zadnjim kolesom. Mala Metka je bila tako močno ranjena, da je med vožnjo v bolnišnico umrla. Mličniki so z avtomobila vzeli registrske tablice, ker ni imel dobrih zavor.

Zaradi stare navade v smrt

Lani v Ljubljani in okolici 39 ljudi pod vlakom

Največkrat ne mislimo. Pot se konča ob progi, z druge strani se nadaljuje. Nekdaj je bil prehod, potem so progo drugače speljali in prehoda ni več. S te in z one strani pa smo ostali ljudje. Ne mislimo, ko se sklonimo pod signalnimi žicami, ne mislimo, ko stopimo na progo... Včasih je petdeset, sto ali dvesto metrov više ob železnici urejen prehod. Je predaleč do tja? Ne. Toda sto in stokrat smo tu, prav tu šli čez progo; poznamo jo, nič se nam ne more zgoditi, saj...

... odsekano zatuli, potem še enkrat na dolgo. Iz oči v oči se srečamo z lokomotivo. Za razmišljanje je prepozno. To je konec.

Od 39 ljudi, kolikor se jih je lani v Ljubljani in okolici ponesrečilo z vlakom, jih je bilo 24 takoj mrtvih. Dvanajst je dobilo hude rane, ki v primerjavi s hudimi ranami zaradi drugih prometnih nesreč skoraj vedno povzročijo invalidnost in le trije ljudje so dobili lahke poškodbe.

V teh številkah niso všteti samomori na progi, trčenja motornih vozil z vlakom in nesreče na urejenih železniških prehodih. To so le nesreče, ki so nastale zaradi prečkanja tirov, tam, kjer ni prehoda, zaradi hoje po progi, zaradi neprevidnega dela med tiri in zaradi padcev z vlaka. Vsem tem nesrečam je vzrok podcenjevanje. Največ nesreč je bilo zaradi prečkanja tirov — 27; 18-krat se je tak prehod čez tire končal s smrtjo, 8-krat s hudimi ranami in le enkrat z lahkimi poškodbami. Tudi potniki v vlakih niso bili kdove kako pazljivi. Šest jih je padlo z vlaka; štirje mrtvi, eden hudo, eden lahko ranjen. Prav toliko je bilo tudi nesreč zaradi nepazljivosti pri delu med tiri in zaradi hoje po progi. Neprevidnost so trije plačali z življenjem, dva sta bila hudo, eden pa laže ranjen.

Med ponesrečenimi je več moških (27), žensk pa je 12. Več železniških nesreč (30) se je zgodilo v okolici Ljubljane, v mestu samem le 9. Najnevarnejša prehoda v Ljubljani sta na Parmovi ulici in na stari železniški postaji v Šiški.

Med ponesrečenci je veliko starejših in gluhih ljudi. Ti pridejo pod kolesa največkrat zaradi tega, ker so jim ljubše »bližnjice« čez progo. Z vlaka pa padajo največkrat ljudje, ki precenjujejo svoje »skakalne« sposobnosti. Nevarne so tudi kretnice ali tiri zavoji, če se potniki naslanjajo na vrata.

Da bi se izognili takim nesrečam, ne pomaga nič drugega kot vestno izpolnjevanje železniških predpisov. Nemalokdaj so žrtve tudi železničarji sami, čeprav dobro poznajo vozne rede. Morda bomo le spoznali, da je pametneje nekoliko dlje peš, kot pa se izpostavljati vlakom, pa naj je »stara navada še tako močna železna srajca«.

S.

Slab nadzor, milo kaznovanje

Avtomoto zveza o prometnih nesrečah

BEOGRAD, 13. februarja (Tanjug). V Avtomoto zvezi Jugoslavije menijo, da so nespoštovanje predpisov, slaba kontrola, milo kaznovanje in pomanjkanje aktov o varnosti prometa poglavitni vzroki pogostih prometnih nesreč na naših cestah. Zlasti veliko resnih pripomb ima Avtomoto zveza na račun sedanjega sistema urjenja in opravljanja vozniškega izpita in popolne stihije v izpitnih programih.

S tem v zvezi poudarjajo, da so programi za učenje novih voznikov v vseh republikah različni. V posameznih komisijah ima poglavitno besedo inštruktor. So pa tudi primeri, predvsem v manjših krajih, da ima ta »inštruktor« samo enoletni vozniški staž, to pa pomeni, da niti sam ne obvlada avtomobilske vožnje. Vozniki, ki končajo takšno »šolo«, so prava nevarnost na cestah, pravijo v Avtomoto zvezi in poudarjajo s tem v zvezi, da je treba pripraviti enoten program in sistem opravljanja izpitov za vso državo. Proučiti bi morali tudi možnost, da bi vozniške izpite opravljali samo v večjih središčih, ki imajo potreben inštruktorski kader, ko pa bi bilo dovolj kandidatov, bi strokovne komisije

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, TOREK, 14. FEBRUARJA 1967 • LETO VIII., ŠT. 42 • CENA 50 PAR (50 STARIH DINARJEV)

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

PETA IZDAJA

TITO V AVSTRIJI — Včeraj je prispel na petdnevni obisk v Avstrijo predsednik SFRJ Josip Broz Tito z ženo in spremstvom. Na dunajski železniški postaji ga je sprejel avstrijski predsednik Franz Jonas z ženo. Telefoto: UPI

Predsednik Tito v Avstriji

Prisrčno srečanje na Dunaju

Predsednika Tita so na železniški postaji pozdravili avstrijski predsednik Jonas, kancler dr. Klaus in zunanji minister Tončič - Sorinj

OD NAŠEGA POROČEVALCA

DUNAJ, 13. februarja. Danes je prispel na petdnevni uradni obisk v Avstrijo predsednik Tito z ženo Jovanko, dr. Vladimirjem Bakarićem, Jankom Smoletom, Markom Nikezićem, Bogdanom Crnobrnjo in Srdjom Pricom. Na dunajski jugovzhodni železniški postaji so goste pozdravili predsednik Franc Jonas, kancler dr. Josef Klaus, zunanji minister dr. Lujo Tončič-Sorinj in drugi. Današnji program obiska je obsegal sprejem v Hofburgu pri predsedniku Jonasu, srečanje s člani diplomatskega zbora in slavnostno večerjo, med katero sta predsednika izmenjala zdravici. Jutri si bo Tito ogledal nekaj dunajskih znamenitosti in institucij ter se udeležil slavnostne predstave v Operi. Uradni pogovori bodo v sredo dopoldne.

Modri vlak se je ustavil ob bogato okrašenem peronu jugovzhodne postaje nekaj minut pred enajsto. Zamudil se je za kake četrt ure, ker so v Gradcu imeli težave z gretjem in so morali električnim lokomotivam dodati še parno, ki pa se je po nekaj kilometrih polovarila. To je bila tudi edina motnja v sicer brezhibno delujočem organizacijskem aparatu obiska.

Ko je Tito stopil na rdečo preprogo pred skupino gostiteljev in množico novinarjev, je zadonela vojaška tromba in zaslišal se je prvi od enaindvajsetih topovskih strelov: uradni pozdrav najvišjemu predstavniku sosedne države. Predsednik Jonas je pristopil, segel Titu v roke in spregovoril nekaj prisrčnih besed o svojem zadovoljstvu spričo obiska in o svoji želji, da bi bilo gostu teh nekaj dni na Dunaju kar najbolj prijetno. Po ustaljenem mednarodnem protokolu je sledilo nadaljnje medsebojno predstavljanje, pri čemer sta se Tito in kancler Klaus pozdravila kot stara znanca — Klaus je bil pred dvema letoma v Beogradu in je takrat kot vršilec dolžnosti predsednika republike povabil Tita na Dunaj.

Tu so bili tudi uradni spremljevalci predsednika in njegove žene, ki bodo v prihodnjih dneh skrbeli za nemoten potek programa.

Med potjo po dolgem peronu k izhodu postaje se je med Titom in Jonasom spletel živahen pogovor in že so se zaslišali prvi komplimenti, o tem, kako Tito dobro obvlada nemščino. Gost je še od časa do časa pozdravil gardne vojake, ki so v gosti vrsti, negibno stali vzdolž rdeče preproge, razživel pa se je in pomahal vrh stopnic pred izhodom, kjer ga je več sto članov jugoslovanske kolonije in jugoslovanskih delavcev, sprejelo z našo zastavo in navdušenim vzklikanjem. Pred napuščem moderne postaje sta čakala bataljon avstrijske vojske in vojaška godba, ki je intonirala jugoslovansko in avstrijsko himno, brž ko sta se predsednika pojavila na planem. V čudovito sončnem in toplem vremenu, ki je močno prispevalo k prijetnemu razpoloženju številnih prisotnih, sta gost in gostitelj potem počasi korakala ob fronti častnega bataljona, pozdravljajoč starodavne vojaške prapore.

Na Prinz-Eugen-Strasse in na Schwarzenbergovem trgu, kjer je vozila kolona avtomobilov proti hotelu Imperial, se je na pločnikih zbralo precej ljudi, ki so pozdravljali visoke goste. Tik pred hotelom, okrašenim z jugoslovanskimi in avstrijskimi zastavami ter cvetjem, je čakalo

● Nadaljevanje na zadnji strani

Naši parlamentarci pri Touréju

CONAKRY, 13. febr. (Tanjug) — Štiridnevni obisk predsednika zvezne skupščine Edvarda Kardelja in jugoslovanske parlamentarne delegacije v Gvineji se je začel s srečanjem s predsednikom Gvineje Sekoujem Touréjem. Med pogovorom je Edvard Kardelj sporočil predsedniku Touréju prijateljske pozdrave predsednika Tita.

V začrtano smer

Srednjeročni načrt razvoja je začrtal smer naše politike na področju gospodarstva in negospodarstva do leta 1970. Smer je dokaj jasna. Sedaj gre za to, da bi se odločili tudi za naloge, ki naj bi jih delovne in druge organizacije ter republika izvršile, da bi uresničile v okviru srednjeročnega načrta začrtano smer v letošnjem letu. Republiška skupščina bo o tem programu razpravljala v prihodnjih dneh. Republiški izvršni svet pa je že obravnaval osnutek resolucije, v kateri naj bi bile na kratko povzete omenjene naloge.

Ne gre seveda, da bi v resoluciji ponavljali vse naloge, ki so navedene že v srednjeročnem načrtu. Pač pa naj bi dali večji poudarek predvsem tistim ukrepom, ki naj bi že letos omogočili kvaliteten premik v gospodarjenju in v upravljanju z družbenimi sredstvi. Res je, da že sami pogoji reforme, ki so bili na področju kreditnega, zunanjetrgovinskega in deviznega sistema ter na področju revalorizacije osnovnih sredstev sprejeti konec preteklega leta, pomenijo najmočnejši pritisk v omenjeno kvalitetno smer. Vendarle pa kljub temu splošnemu pritisku, ki se resda šele začenja, zaostajamo v nekaterih bistvenih postavkah, ki srednjeročni načrt nanje močno računa. In ob vsakršnih razpravah in obravnavanju teh ali onih problemov v zvezi z reformo, srednjeročnim načrtom ali enoletnimi nalogami, venomer znova naletimo nanje.

Semkaj sodi, recimo, vprašanje strokovnih kadrov v gospodarstvu in tudi drugod, brez katerih si ne moremo zamisliti niti uspešnega izvajanja reforme niti nalog srednjeročnega načrta v letošnjem in naslednjih letih. Podobno velja za vlogo znanstveno raziskovalnega dela, ki bi se moralo hitreje uveljavljati v gospodarstvu, ker brez tega nobeni pritiski pogojev reforme ne morejo biti posebno uspešni, zlasti pa še, če se zavedamo, kar večkrat radi poudarjamo, da bi znanje moralo biti naša najmočnejša primerjalna prednost. V letošnjem letu imajo republiški organi v programu več zakonskih predpisov s področja izobraževanja in znanosti, ki naj bi po svoje prispevali k uspešnejšemu izpolnjevanju prej omenjenih nalog. Toda to ne bo dovolj. Potrebne bodo pobude še z drugih strani. Tak dejavnik je vloga bank, ki jim jo je namenila reforma. Tukaj ne gre samo za njihov pomen, ki naj bi ga imele pri pospeševanju poslovnega združevanja, ki bo povečalo učinkovitost gospodarjenja. Gre tudi za njihov neposreden vpliv na kvalitetne notranje in kadrovske premike v delovnih organizacijah. Vsa ta in podobna druga vprašanja so aktualna tudi spričo nalog pri izvajanju ekonomske politike v letošnjem letu.

A. JAVORNIK

Izbiramo za reformo zavzete ljudi

IK CK ZKS o nalogah komunistov v pripravah na skupščinske volitve

LJUBLJANA, 13. febr. — Izvršni komite CK ZKS je na svoji današnji seji razpravljal o nalogah komunistov pred skupščinskimi volitvami. Ko je sekretar Franc Popit povzemal poglavitne misli razprave, je med drugim dejal, da se kljub nekaterim hibam predvolilne aktivnosti vendarle kaže napredek sedanjega načina kandidiranja. O kandidatih razpravlja širši krog ljudi. Pri izbiri kandidatov je opazno, da imajo občani občutek za pomembnost nalog, ki so pred nami, zato izbirajo kandidate z vso potrebno resnostjo.

Ako sistem kandidiranja še ni povsem dognan, je nujno upoštevati dejstvo, da bo moč izdelati demokratično metodologijo le skozi ustrezno prakso, upoštevajoč pri tem dosedanje pozitivne in negativne izkušnje. Kritizirati je treba to, da ponekod nimamo vsestranskih ocen dosedanjega delovanja skupščin. Pomanjkanje takih ocen in analiz je treba pripisati oportunizmu, ki se, denimo, kaže tudi v poudarjanju nekaterih formalnosti, kot je vprašanje, ali eden ali več kandidatov. Oboje je lahko slabo, ako se poskušamo samo z enim kandidatom izogniti potrebi boja za kvaliteto ali ako mislimo, da več kandidatov že samo po sebi zagotavlja, da bodo prišli v skupščino zares takšni ljudje, ki bodo kos zahtevam gospodarske in družbene reforme. Ne bi smeli sprejeti nekakšnega pravila, s katerim bi omejevali možnost sestave kvalitetnih skupščin.

V razpravi so govorili tudi o tem, kako zadnje čase po sili poudarjamo nujnost jasnih konceptov. Ako pri tem mislimo, da bomo imeli dokončno izdelan in dognan koncept razvoja Slovenije ali posameznih regij že takoj jutri, se seveda motimo. Toda nekatere naloge, ki jih postavlja reforma pred posa-

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Danes v „Delu"

2. stran
Leto turizma — splošna akcija

3. stran
Družbeni dogovori o politiki delitve

4. stran
Spor zaradi alžirskega plina

5. stran
Proizvodni načrt mariborskih »Obzorija« prekoračen

6. stran
Zaradi stare navade v smrt

9. stran
Ladja šteje hribe

London: sestanek sredi noči

Wilson je ob dveh obiskal Kosigina - Kosigin včeraj odpotoval iz Londona - Direktna teleprinterska zveza Kremelj–Downing Street

LONDON, 13. februarja (TASS, Reuter). Sovjetski premier Aleksej Kosigin je po enotedenskem obisku v Veliki Britaniji odpotoval s posebnim letalom iz Londona v Moskvo. Na železniški postaji Victoria, s katere se je sovjetski premier odpeljal do letališča Gatwick, so se od visokega gosta poslovili premier Wilson, zunanji minister Brown in drugi predstavniki britanske vlade.

Britanski premier Wilson je davi zgodaj nenadno obiskal predsednika sovjetske vlade Kosigina in se z njim pogovarjal eno uro. Kot je sporočila agencija Reuter, trdijo obveščeni viri, da je Wilson menil, da sta po sinočnjem štiri ure in pol trajajočem sestanku, na katerem so pripravljali skupno sovjetsko-britansko uradno sporočilo, ostala še vprašanja, ki jih je treba razčistiti. Zategadelj je poklical Kosigina, ki je privolil še v en sestanek. Britanski premier je v spremstvu zunanjega ministra Georga Browna prispel v Kosiginov hotel nekaj pred 2. uro in ga zapustil davi ob 3. uri.

Aleksej Kosigin in Wilson sta se sinoči ponovno sešla v Chequersu in nadaljevala »kritične pogovore« o vietnamskem problemu. Pogovori so se začeli nocoj po sporočilu iz Washingtona, po katerem je predsednik Johnson ukazal, da je treba ponovne letalske napade na DR Vietnam preložiti za dan ali dva. Trdijo, da je ameriški predsednik tako ukazal, da bi bil olajšal pogovore med Kosiginom in Wilsonom. Iz londonskih obveščenih krogov se je zvedelo, da je bil Wilson pred nocojšnjim sestankom v stikih z Washingtonom, o sovjetskem premieru pa trdijo, da se je posvetoval z voditelji DR Vietnama.

V skupnem sporočilu o rezultatih obiska so posebno pozornost posvetili Evropi. Obe strani sta se strinjali, da sta utrditev miru in varnost v Evropi največjega pomena za narodo obeh držav in za mir po vsem svetu. Obravnavali so tudi sklicanje posvetovanja, na katerem naj bi govorili o tem, kako zagotoviti varnost in razvijati sodelovanje v Evropi. Obe strani sta se zedinili, da bi takšno posvetovanje, če bi bilo ustrezno pripravljeno, utegnilo biti koristno.

Vladi sta v sporočilu z globokim obžalovanjem ugotovili, da se vietnamska vojna širi, da zahteva čedalje več žrtev in da vse to ogroža sosednje države ter mir in trdnost. Izrekli sta se za čimprejšnje prenehanje vietnamske vojne. Nadalje sta potrdili privrženost ženevskim sporazumom iz let 1954 in 1962. Ženevske sporazume sta podpisali tako Sovjetska zveza kot Velika Britanija. Vladi sta podali svoja stališča o tem, kako vzpostaviti mir v Vietnamu. Še naprej bosta pazljivo preučevali položaj in si kar najbolj prizadevali, da bi se našla rešitev za vietnamsko vprašanje. Prav tako bosta podpirali stike v ta namen.

Priznali sta pomembnost in koristnost stikov na vladni ravni in se dogovorili o tem, da bosta vzpostavili neposredno teleprintersko zvezo med Kremljem in rezidenco britanskega premiera.

V skladu z doseženim napredkom in perspektivami za nadaljnje razvijanje odnosov je vlada Velike Britanije pozdravila predlog sovjetskega premiera o sklenitvi sporazuma o prijateljstvu in miroljubnem sodelovanju med Sovjetsko zvezo in Združenim kraljestvom. Vlada iskreno pričakuje pogajanja, ki bodo privedla do sklenitve takšnega sporazuma.

Sovjetski premier je povabil britanskega premiera Wilsona, naj obišče Sovjetsko zvezo. Povabilo je bilo hvaležno sprejeto, čas obiska pa bodo določili pozneje.

Ugodnejši start industrije

Slovenija dosegla v januarju za 6,5 % večjo proizvodnjo kot lani

LJUBLJANA, 13. febr. — Proizvodni rezultati industrije v Sloveniji so v januarju presegli pričakovanja. Kljub visoki finalizaciji izdelkov v decembru in manjšemu številu delovnih dni je bilo letos sezonsko znižanje indeksa v januarju manj izrazito kakor druga leta. Tudi ni bilo običajnega sezonskega zmanjšanja zaposlenosti. Število delavcev je celo naraslo, kar daje slutiti, da računa industrija z bolj dinamičnim razvojem v prihodnjih mesecih.

Že tretji mesec zaporedoma opažamo, da izkazuje industrija v Sloveniji razmeroma visoko stopnjo povečanja nasproti ustreznemu mesecu prejšnjega leta. Lani v novembru je znašalo to povečanje 6.7 odst., v decembru 6,6 odstotka, v preteklem mesecu pa je bila celotna industrijska proizvodnja za 6,5 odst. večja kakor v lanskem januarju. Indeks fizičnega obsega proizvodnje (izračunan na temelju lanskega povprečja) je znašal v januarju 93,0 nasproti 87,3 lani v tem mesecu. Razen elektrogospodarstva, industrije gradbenega materiala, lesne in tekstilne industrije so vse druge industrijske panoge presegle lansko januarsko proizvodnjo, najbolj pa kovinska in nekovinska industrija, elektroindustrija, barvasta metalurgija in usnjarska industrija, ki so presegle lanski januar za več kakor 10 odstotkov.

Zadovoljiv je zlasti rezultat najmočnejše industrijske panoge v Sloveniji, kovinske industrije, ki je imela po decembrski finalizaciji sicer manjšo proizvodnjo, vendar je presegla lanski januar za blizu 16 odst. Tudi proizvodnja elektroindustrije je bila za dobrih 12 odst. večja in je bila skoraj enaka kakor v decembru. Nad lanskim mesečnim povprečjem pa je bila proizvodnja v črni in barvasti metalurgiji. V teh dneh panogah so presegli lanski januar za 5 oziroma 11 odst. v kemični industriji za 8 odst. in v usnjarsko obutveni industriji ob boljši preskrbi s surovimi kožami za 10 odst.

Proizvodnja premogovnikov je bila sicer pod lanskim mesečnim povprečjem, vendar še za malenkost večja kakor la-

●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Koliševski na Švedskem

STOCKHOLM, 13. febr. (Tanjug). — Predsednik zvezne konference Socialistične zveze Lazar Koliševski, ki je na povabilo švedske socialdemokratske stranke prispel na 5-dnevni obisk na Švedsko, je imel danes v Stockholmu prve pogovore s predstavniki te stranke.

„Novo poglavje v odnosih"

Na slovesni večerji v Hofburgu sta predsednik Jonas in predsednik Tito izmenjala zdravici

DUNAJ, 13. febr. (Tanjug). Predsednik avstrijske republike Franz Jonas z ženo je priredil nocoj v starem zgodovinskem dvorcu v Hofburgu slovesno večerjo na čast predsednika SFRJ Josipa Broza Tita in njegove žene Jovanke. Izmed Jugoslovanov so bili na večerji član sveta federacije dr. Vladimir Bakarić z ženo, državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikezić z ženo, predsednik izvršnega sveta Slovenije Janko Smole, generalni sekretar predsednika republike Bogdan Crnobrnja, svetnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Srdja Prica, jugoslovanski veleposlanik v Avstriji Vjekoslav Prpić in druge osebnosti.

Od Avstrijcev so bili na večerji zvezni kancler dr. Josef Klaus, prvi predsednik avstrijskega parlamenta dr. Alfred Maleta, vicekancler dr. Bock, zunanji minister dr. Tončič ter obrambni minister dr. Prader z ženami, drugi člani vlade, predstavniki političnega, gospodarskega in kulturnega življenja Avstrije in drugi povabljenci.

Med večerjo, ki je minila v prisrčnem in prijateljskem ozračju, sta predsednik Jonas in predsednik Tito izmenjala zdravici.

V svoji zdravici je predsednik Jonas med drugim dejal, da je uradni obisk šefa države, ki ima z Avstrijo skupno mejo in številne druge stične točke, izredno pomemben dogodek.

»SFR Jugoslavija in republika Avstrija sta v tistem delu Evrope — je nadaljeval predsednik Jonas — v katerem so se stoletja sprejemali pomembni sklepi, ki so vplivali na celoten razvoj v Evropi. Problemi in drama evropskih odnosov ter tragedija druge svetovne vojne so krojili usodo naših držav. Velikanske človeške in gmotne izgube, ki jih je morala pretrpeti Jugoslavija v tej nesmiselni vojni in pod nasilno nacionalsocialistično oblastjo, so zahtevale od njenih narodov nadčloveške žrtve in posebna prizadevanja pri obnavljanju države. Zasluge vaše ekscelence za SFR Jugoslavijo, vaša izredna daljnovidnost in vaša navdušujoča trdnost v hudih krizah so zgodovinskega pomena, kar enako priznavajo prijatelji in nasprotniki. Tudi v Avstriji je bilo s hvaležnostjo zapaženo, da se vi, gospod predsednik, ob vsaki priložnosti aktivno zavzemate za ohranitev miru in razumevanja med narodi.

Jugoslavija in Avstrija sta v okviru svojih možnosti uspešno izkoristili leta po drugi svetovni vojni za zgraditev svojega državnega re-

da in razvoj narodnega gospodarstva. Razločki v njunih političnih in gospodarskih sistemih niso bili nikakršna načelna ovira, da se ponovno vzpostavijo naravne sosedske razmere in da se postopoma in občutno zboljšajo odnosi. Blagovna menjava med Avstrijo in Jugoslavijo je bila v zadnjih letih v obeh smereh zadovoljiva, pri čemer so avstrijski liberalizacijski ukrepi zlasti

●● Nadaljevanje na zadnji strani

Mirnejše ozračje v Pekingu

Sovjetskim državljanom oblasti zagotovile osebno varnost - V notranjosti protisovjetske demonstracije ne ponehajo - Boji v Tibetu

PEKING, 13. februarja (Tanjug). Opozorilo, da naj sovjetski diplomati ne zapuščajo območja veleposlaništva, je bilo v veljavi pet dni, včeraj pa so ga preklicali z obrazložitvijo, da je sovjetskim uslužbencem in časnikarjem zagotovljena varnost s pogojem, da »ne bodo izzivali revolucionarnih množic«. Danes je bilo v posameznih pekinških četrtih videti otroke s šolskimi torbami. Tibetanski »skupni štab« revolucionarnih upornikov« in rdečegardistov je poslal nujno brzojavko obrambnemu ministru LR Kitajske Lin Piaoju in zaprosil za pomoč.

Sovjetski odpravnik poslov v Pekingu Jurij Rozduhov se je danes vpisal v žalno knjigo veleposlaništva DR Vietnama v Pekingu ob nenadni smrti vietnamskega veleposlanika Tran Thu Binha. Ne upoštevaje stikov s kitajskim zunanjim ministrstvom je tako sovjetski odpravnik prvič odšel iz veleposlaništva, da bi opravil neko javno dolžnost, po opozorilu kitajskega ministrstva, naj sovjetski diplomati ne zapuščajo veleposlaništva. Včeraj so, kot že rečeno, to opozorilo preklicali.

Tudi dopisniki agencije Tass, ki stanujejo zunaj veleposlaništva in ki so se v zadnjih dneh zatekli v veleposlaništvo, so danes spet prišli v svoje pisarne. Pred dvema dnevoma so prvi tovornjaki mestne snage pripeljali v sovjetsko veleposlaništvo, da bi odpeljali odpadke. Tudi mlekarji so danes nadaljevali svoje delo, nadzorniki mestnega vodovoda pa so prišli, da bi pobrali vodarino.

Mnogi opazovalci povezujejo te nove dogodke z neobjavljenim govorom premiera Ču En Laja, oziroma s tistimi odlomki govora, v katerih se je premier zavzel za drugačne metode boja. Hkrati zbuja še zmeraj veliko pozornost to, da govor ni bil objavljen in da je zato utegnil vplivati samo na sto tisoč rdečegardistov in na pekinške prebivalce, ker je Ču En Laj govoril v Pekingu. Na podlagi tega domnevajo, da bi poglavitni namen govora utegnil biti ta, da bi se umirilo ozračje v glavnm mestu, medtem ko naj bi se v notranjosti kampanja razvijala glede na lokalne potrebe in razmere. Deloma potrjuje vse to tudi današnja vest agencije Hsinhue o vrsti velikih protisovjetskih zborovanjih v več kitajskih mestih. Pripominjajo tudi, da je zunanji minister Čen Ji ostro napadel sovjetsko vodstvo in »sodobne revizioniste«.

Kot piše na plakatih, ki že nekaj dni visijo po zidovih, bi danes morale začeti pouk osnovne šole. Čeprav je očitno, da v Pekingu odlok ne velja v celoti, pa so se v posameznih mestnih četrtih pojavili šolarji. Na današnjih plakatih pa piše, da bodo marca začele pouk tudi srednje šole. Maršal Lin Piao je ukazal, kot piše na plakatih, da morajo do konca februarja nadaljevati normalno delo tudi vse vojaške šole.

Te najnovejše ukrepe si ra zlagajo tukaj s tem, da si prizadevajo z vračanjem otrok in učencev v šole napraviti prostor za učinkovitejše delovanje resnejših sil spričo bližnjih dogodkov. Da gre res za ta namen, je razvidno iz tega, da je stopila na prizorišče vojska in da je prišel Peking pod neposredno nadzorstvo posebnega komiteja, ki ga vodi minister za varnost Hsieh Fu Či. Kot posebnost se je danes pojavil plakat, ki piše, da je menda predsednik Mao Ce Tung osebno izdal smernico, da je treba dve tretjini kitajskih diplomatov poklicati v Peking, da bi sodelovali v kulturni revoluciji.

Sovjetski vodilni list »Pravda« se sklicuje na tuje vire in piše danes, da so v Tibetu rdečegardisti aretirali poveljnika vojaškega okrožja Čan Go Huja. Vojska, ki je ostala zvesta poveljniku Čan Go Huaju, se bojuje s pristaši Mao Ce Tunga v Lasu in v drugih tibetskih mestih. Vojaki so prijeli 13 voditeljev vojaških okrožij, ki so bili Mao Ce Tungovi privrženci. Rdečegardisti so zaprosili za pomoč obrambnega ministra Lin Piaoja.

Moskovski tisk piše, da se bijejo boji tudi v notranji Mongoliji. Poudarjajo, da se rdečegardisti v propagandnem gradivu, ki so ga raztrosili po Pekingu, pritožujejo, ker se jim vojska postavlja po robu, s čimer je nastal vzne mirljiv položaj. Trdijo, da poveljniki vojaških okrožij v notranji Mongoliji podpirajo nasprotnike Mao Ce Tunga in da so razbili »tretji rdečegardistični štab«.

Trgovinski svetnik francoskega veleposlaništva v Pekingu Robert Richard, ki se je sinoči vrnil s svojo ženo v Pariz, je dobil od kitajskih oblasti povratni vizum, in ga torej niso razglasili za nezaželenega. Kot je sporočila AFP, je to izjavil predstavnik francoskega veleposlaništva v Pekingu in pristavil, da se s kitajskim zunanjim ministrstvom nadaljujejo pogajanja o Richardu.

Letala ZDA spet bombardirajo

Prvi obnovljeni letalski napadi na DR Vietnam so se začeli 13 minut pred sporočilom Pentagona

SAIGON, 13. febr. — Ameriški vojaški predstavnik v Saigonu je sporočil, da so se začeli prvi obnovljeni napadi ameriškega letalstva proti DR Vietnamu 13 minut pred sporočilom, ki ga je objavilo ameriško obrambno ministrstvo. Dejal je, da je v teku večje število napadov na ozemlje DR Vietnama. AP poroča iz Washingtona, da je predstavnik za tisk predsednika Johnsona izjavil, da Bela hiša ne bo komentirala sporočila Pentagona o obnovitvi bombardiranja Severnega Vietnama kakor tudi ne nedavni razvoj dogodkov v zvezi z vietnamskim položajem. Po vesteh iz washingtonskih krogov so dobile ameriške sile nalog, naj obnovijo bombardiranje s tako silo, ki morda nima precedensa v akcijah proti Severnemu Vietnamu.

Še nekaj ur pred sporočilom Pentagona, da se bo bombardiranje nadaljevalo, je generalni sekretar OZN U Tant izrazil upanje, da bi »podaljšanje ustavitve bombardiranja« lahko v nekaj tednih pripeljalo do pomembnih pogovorov. Opazovalci so imeli vtis, da je generalni sekretar govoril kot človek, ki dobro pozna razpoloženje Hanoja. Ni pa hotel odgovoriti na vprašanje, ali so njegova pričakovanja zasnovana na poznavanju ameriških stališč. Današnjo izjavo U Tanta so razložili kot nov pritisk na ZDA, da ne bi obnovili bombardiranja.

Čeprav predsednik Johnson še ni uradno odgovoril na predlog Hanoia o pogovorih, sovjetski komentatorji pesimistično gledajo na možnosti, da bi kanali »tajne diplomacije« pripomogli k spremembi ameriškega stališča, po sovjetskih ocenah prevladuje v ameriški zunanji politiki težnja do kraja izkoristiti sedanji kitajsko-sovjetski spor in akcije Kitajcev, ki poskušajo onemogočiti nadaljnje pošiljanje pomoči DR Vietnamu iz ZSSR in socialističnih držav.

Rim: vlada ostala, nesoglasja tudi

Socialisti zahtevajo nedvoumna jamstva za izvajanje programa vlade

RIM, 13. febr. (po telefonu). Italijanska vlada ni odstopila, temveč je imela danes sejo, na kateri je sklepala o nastopu pred parlamentom. Kritično vzdušje, ki ga je pred štirimi dnevi povzročil poraz vladnega predloga v senatu, se je uneslo. Krščanski demokrati in socialisti v vladi so uskladili stališča za neposredno akcijo, vendar bi bilo težko reči, da so odpravljeni motivi, ki pozvročajo nesoglasja med njimi.

Najbolj je pohitelo vodstvo krščanske demokracije: zavzelo je stališče, da ni motivov za odstop vlade. Možnost odstopa Morovega kabineta je ocenilo kot preveč tvegano potezo, ki bi utegnila razbiti koalicijo levega centra, razpis predčasnih volitev in dolgotrajnejša politika nestabilnosti pa bi vsekakor neugodno vplivala tudi na italijanski gospodarski položaj, ki se sicer dokaj ugodno razvija. S svojo naglo odločitvijo pa so si krščanski demokrati v trenutni situaciji pač zagotovili taktično prednost: če bi vseeno prišlo do krize, naj vsa odgovornost zadene socialiste.

Socialisti so to občutili in izrazili »razočaranje« nad vladnim partnerjem, ki se vede »kot da se ni nič zgodilo«. Njihov položaj pa je bil zlasti težak, ker se je ob tem znotraj stranke hipno stopnjeval pritisk tistih elementov, ki že itak niso zadovoljni z dejavnostjo ali nedejavnostjo levega centra in ki so prepričani, da sodelovanje v taki vladni stranki bolj škoduje kot koristi. Sekretariat PSU je dolgo zasedal, nato pa izjavil, da je mera žrtev, ki so jih doprinesli socialisti levemu centru, polna in zahteval nedvoumna jamstva za izvajanje nekoč dogovorjenega vladnega programa.

Končalo se je tako, da so socialisti sklenili ostati zvesti svojim načelom in v imenu splošnih interesov dežele in demokracije vztrajati v vladi. Ocenili so, da bi bila kriza huda nesreča, saj bi še bolj zavrla že tako počasen ritem reform, ki so Italiji tako potrebne. Opoziciji, ki je burno navijala za krizo, so dali pod nos, da se ji zaman toži po časih »frontal-

✲ Nadaljevanje na zadnji strani

V nekaj vrstah

LJUBLJANA

Volilna komisija — Občinska skupščina Moste-Polje je na svoji zadnji seji imenovala občinsko volilno komisijo v zvezi s prihodnjimi volitvami občinskih odbornikov. V komisiji so Božidar Verbič, Majran Kos, Mara Fabjančič, Majda Stupica, Dane Rinc in Miran Heric.

Imenovanje — Komisija za volitve, imenovanja in kadrovska vprašanja občinske skupščine Moste-Polje je predlagala skupščini, da bi imenovala dva svoja predstavnika v svet ljudska knjižnice Moste in v svet ljudske knjižnice Polje in sicer Antona Medveda in Mira Žlajpaha. Odborniki so se strinjali v predlogoma.

Slovesna izjava — Pred nekaj dnevi je v Ljubljani podalo slovesno izjavo 380 sodnikov — porotnikov okrožnega sodišča, ki jih je 4. t. m. izvolila republiška skupščina. Mandatna doba novoizvoljenih sodnikov — porotnikov bo trajala dve leti.

Majhna izbira rib — Burja, ki piha te dni na morju je kriva, da ljubljanska ribarnica ni bolje založena z ribami. Potrošnikom lahko postrežejo le z zmrznjenimi morskimi ribami, od svežih pa imajo le krape iz zagrebške ribogojnice. Prodajajo jih po 800 Sdin kilogram. Prihodnje dni pa v »Skoljki« pričakujejo pošiljko skampov iz Limskega kanala.

Nov koordinacijski odbor — Na zadnji seji republiškega odbora za gibanja »Znanost mladini« so izvolili nov koordinacijski odbor, ki mu bo predsedoval dr. Marjan Zagar. Izvolili so tudi predsednike komisij prof. Franceta Plevnika za fiziko, dr. Črtomira Nučiča za kemijo, dr. Franceta Sušnika za biologijo, dr. Rajka Pavlovca za geologijo in Vinka Šena za astronomijo. V sami republiški odbor pa so izvolili tudi predstavnike znanstvenih ustanov in društev, zavoda za šolstvo in drugih.

Aktualen razgovor — Osnovne organizacije ZK krajevne skupnosti »Milan Majcen« so pripravile »Razgovor o aktualnih mednarodnih političnih vprašanjih«, ki ga bo vodil dr. Vlado Benko, profesor na visoki šoli za politične vede. Na razgovor so vabljeni vsi občini.

Neenakomerno — Minulo noč so bili nekateri ljubljanski hoteli, in sicer Ilirija, Turist in Union, povsem zasedeni, medtem ko se je zasedenost hotelov Bellevue, Leva in Slona sukala med 50 in 70 odstotki.

Reševalci — Včeraj do 20.30 so posredovali 194-krat in vmes prepeljali tudi 9 ponesrečencev.

MARIBOR

Nova izdelka Zlatoroga — Tovarna Zlatorog je te dni razposlala trgovinam širom po Jugoslaviji dva nova proizvoda: zaščitno kremo Dextra in DIK, novi čistilni prašek brez klora, ki čisti in polira.

Ceste — Cestno podjetje Maribor je včeraj sporočilo, da je na več cestah v severovzhodni Sloveniji zaradi zmrzlin zmanjšalo dovoljen osnj pritisk. Težja vozila bodo morala imeti izredno dovoljenje cestnega podjetja.

Poroke: V soboto se je na mariborskem matičnem uradu poročilo 9 parov.

Vzpenjača — Minulo soboto in nedeljo je pohorska vzpenjača prepeljala več kot 4700 potnikov. Večina je obiskala mariborsko Pohorje in smučala okrog hotela Bellevue. Tam je še blizu 70 cm snega.

ZGORNJA ŠČAVNICA

Čebelarstvo je v Zgornji Ščavnici zelo dobro razvito. Čebelarska družina združuje 34 članov s skupno 200 panji. Na tem območju je tudi nekaj »divjih« čebelarjev, tako da je skupno število panjev okrog 260. Vsekakor pa to še ni dovolj z ozirom na potrebe sadjarstva. Čebelarji nameravajo prirediti strokovno izobraževanje članov ter pritegniti v svoj krog več mladine.

PTUJ

Brezplačni prevozi šolarjev — Ker je v občini še nekaj nepopolnih šol, je občinska skupščina že pred časom sklenila z avtobusnim podjetjem posebno pogodbo za prevoz šolarjev v višje razrede. Sedaj se vozi vsak dan z avtobusi okoli 520 otrok. V Ptuju imajo tudi posebno šolo za tiste otroke, ki snov nekoliko težje dojemajo. Tudi v to šolo se vozi precej otrok iz podeželja.

CELJE

Cenena stanovanja — Tako kot v vseh mestih je tudi v Celju vse več in več povpraševanja po enostavnejših, skromneje opremljenih in zato cenenih stanovanjih. Tako gradi stanovanjsko podjetje 60-stanovanjski blok z razmeroma cenenimi stanovanji (3-sobno stanovanje bo veljalo le 6,6 milijona S dinarjev). Tudi Cinkarna se pogaja z velenjskim gradbenim podjetjem »Vegrad« za 20-stanovanjski blok, ki bi veljal z vsemi komunalnimi napravami 108 milijonov starih dinarjev.

VRANSKO

Nova bencinska črpalka — Podjetje Petrol je že lani začelo graditi v Vranskem ob glavni cesti Ljubljana—Celje novo bencinsko črpalko, ki je že skoraj dograjena. Gradbena dela je prevzelo celjsko podjetje »Ingrad«, računajo pa, da bo črpalka lahko že marca na voljo voznikom motornih vozil. Od Šempetra v Savinjski dolini vse do Domžal ni sedaj nobene črpalke.

GOMILSKO

Krvodajalska akcija — Pred dnevi je bila tu krvodajalska akcija. Precejšnje število prebivalcev Gomilskega je dalo kri za ranjence v Vietnamu.

NOVA GORICA

Odlikovanja — Predsednik občinske skupščine Joško Štrukelj je v soboto izročil odlikovanja predsednika republike enaindvajsetim aktivnim družbeno političnim delavcem.

PIRAN

Valolom utrjujejo — Neurje, ki je novembra lani precej poškodovalo obalne ulice v Piranu, je opozorilo, da je treba stalno utrjevati valolome. Te dni vozijo iz kamnoloma v Kanegri velike, tono in še težje skale, s katerimi bodo zavarovali obalo od Punte do pristanišča.

ZAGORJE

Rekonstrukcija ceste — Lani so v zagorski občini popravili cesto od Izlak v dolžini 3,2 kilometra. Kolikor bo letos na voljo denar, bodo nadaljevali s popravilom te ceste do Trojanskega klanca in do Lok proti Kisovcu.

RAVNE NA KOROŠKEM

Cepljenje zoper gripo — V zdravstvenem domu na Ravnah bodo 15. februarja prvič cepili proti gripi. Cepljenje bodo dvakrat ponovili. Računajo, da bodo s cepljenjem onemogočili širši razmah gripe, ki povzroča precejšnje težave in škodo v podjetjih.

Od kod denar za šolstvo?

Več: letos še bolj težavno kakor lani

Na viški občini še zdaj, čeprav je že februar in je težavno govoriti o začetku leta, ne vedo točno, koliko denarja bodo imeli letos za šolstvo, in tudi tega ne, odkod ga bodo dobili. Določila o višini proračunskih sredstev še niso znana in občina torej še ne more izdelati izračunov o tem, kolikšna bodo.

Dejstvo, da financiranje šolstva še ni urejeno, pa ostane. Poznavalci razmer celo zagotavljajo, da bo letošnje proračunsko leto še bolj mačehovsko, kakor je bilo lansko. Financiranje rednih dejavnosti šolstva, nadaljevanje začetih investicij na tem področju in začetek novih šolskih objektov pa terjajo, da občinska skupščina tudi letos nadaljuje z zbiranjem sredstev v te namene.

Kljub težavam pa morajo letos nujno začeti zidati osnovno šolo v Polhovem Gradcu, saj je stara v tako slabem stanju, da jo je treba popraviti, saj drugače v njej sploh ni več varno poučevati.

Svet za šolstvo in upravni odbor tega sklada sta se na osnovi podatkov soglasno odločila, naj bo v letošnjem programu investicij le najnujnejše: plačilo obveznosti za šolo na Bičevju, dograditev šole v Velikih Laščah, začetk zidanja nov šole v Polhovem Gradcu in otroškega vrtca v Trnovem. Navedeni investicijski program zahteva 5,73 milijona N dinarjev.

Ves denar bo težavno zbrati. Občinski proračun bo za to lahko prispeval kvečjemu dva milijona novih din, okoli dva milijona naj bi prispevale gospodarske organizacije, za drugo pa nameravajo zaprositi za kredit iz ustreznih namenskih republiških sredstev.

Seveda pa preostane še ena oblika zbiranja denarja — samoprispevek. V bodoče nameravajo prav z uvedbo krajevnih samoprispevkov zbrati čimvečji del potrebnega denarja za gradnjo posameznih šolskih in otroškovarstvenih objektov.

E. J.

Fran Grm 90-letnik

Že sama številka zbuja spoštljivo pozornost, kaj šele, če zajema tako trudoljubno in truda polno življenje, kakršno je bilo v delež pedagoškemu svetniku in upokojenemu ravnatelju zavoda za gluho mladino, Franu Grmu!

V skromni kmečki hiši na Raki pri Krškem je zadihal 12. februarja 1877. Bližnja meščanska šola v Krškem ga je pripravila za vstop na učiteljišče, kjer je maturiral l. 1896. V prvo službo ga je zaneslo na sončni Kopanj pri Grosupljem, od koder ga je zvabil na pragu stoletja zgrajeni Ustanovni zavod za gluho mladino (ljudje so ga kratko imenovali gluhonemnica) v Ljubljani. Z njim je neločljivo povezano vse nadaljnje žitnje in bitje našega častitega jubilanta.

Nekatere starejše gluhonemnice, med njimi tudi najbližja v Gorici, so še ob koncu stoletja gojile tako imenovano kretalno metodo pouka, to je sporazumevanje z določenimi gibi rok in obraza. Zagovarjale so to z dejstvom, da otrok prinese kretanje že od doma, tako rekoč kot materin jezik. Nasproti temu je Grm že po opravljenem strokovnem izpitu (Linz, 1902), še odločneje pa s prevzemom ravnateljskih poslov (1907) zavzel stališče, da je naloga sodobne gluhonemnice približati gluhega otroka slišeči družbi in ga vključiti vanjo, kar pa je dovolj uspešno mogoče le z uporabo glasovnega govora.

Ker je gospodarske posle na zavodu vodil posebni skrbniški odbor (kuratorij), je ravnatelju ostalo dovolj časa, da se je lahko posvetil tudi razrednemu pouku. Največjo skrb je polagal na čim jasnejšo izreko (artikulacijo) gojencev, Grmovo načelo je bilo, da je glasovni govor le toliko vreden, kolikor je poslušalcu razumljiv. Lepa, čista artikulacija pa je ob pomanjkanju sluha težko dosegljiva. Zato se je Grm nenehno trudil, da je svoje bogato teoretično znanje iz tuje literature prenašal v kar najbolj uspešno domačo prakso. Zlepa ni odnehal, da je ta ali oni pomanjkljivi glas otroka dobil ustrezen

FRAN GRM

zven. Stalno pa je tudi uril spretnost odgledavanja govora iz ust svojega sobesednika, kar je za glušca osnova za nemoteno konverzacijo. S takim zgledom je vplival na podrejeno učiteljstvo, da ga je radovoljno posnemalo v razrednem delu pa tudi v strokovnem študiju.

Hudi časi so prišli na ljubljansko gluhonemnico že med prvo svetovno vojno, ko je velik del poslopja zasedlo vojaštvo in napravilo v njem mnogo škode. Še huje pa je postalo po vojni, ko je pritisnila v zavod množica gluhih otrok iz Štajerske, ki so se poprej šolali v Gradcu. Na vseh koncih mučna utesnitev prostora. Ustanovno glavnico so pogoltnila vojna posojila in s tem je izginil kuratorij, ki ga ni bilo s čim plačevati. Zavod je prevzela banovina, oskrbovanje pa zvalila na ravnateljeva pleča. Ta so bila na srečo dovolj krepka, da niso omagala pod težkim bremenom. Manjkalo pa je ravnatelju Grmu »močnih komolcev«, ki bi takrat na banovini več zalegli kakor pohlevno prosjačenje. Osebno skromen, kakor je bil že po naravi, poleg tega pa še neugnan idealist, je bridko občutil krivično zapostavljanje. Tako nujno potrebno razširjanje zavoda je ostalo samo pri licemerskih obljubah. Vendar učiteljstvu nikoli ni tožil o tem. Vneto ga je še naprej bodril k delu in študiju. Kolikor si je le mogel utrgati časa, ga je porabil za strokovna predavanja, zlasti iz slovenske fonetike, kjer je oral še popolno ledino. Obsežno gradivo je nameraval urediti za natis, ko bo upokojen. To se je zgodilo l. 1939. Potrebni mir in zbranost pa so kmalu pretrgale nadloge okupacije. Po osvoboditvi se je rad odzval povabilu, da prevzame na novo ustanovljeni višji pedagoški šoli strokovna predavanja za učitelje gluhe in govorno oškodovane mladine, kar ga je zaposlilo skoraj vse do zadnjih let. Dočakal pa je tudi, da je jel rasti iz tal široko zasnovani novi zavod za usposabljanje slušno in govorno prizadetih na lepem prostoru za Bežigradom.

Visoko zaslužnemu jubilantu v tej slovesni uri življenjskega večera iskrenc spoštovanje!

V. M.

Kako obrniti majhne denarje

Zbrani prispevek od uporabe mestnega zemljišča v občini Moste-Polje bo prav pičel – Razlike, ki se jih občani niso nadejali

Tudi v moščanski občini so nastale precejšnje nejasnosti glede plačevanja prispevka za uporabo mestnega zemljišča. V ta namen je občinska skupščina sklicala poseben sestanek predsednikov in tajnikov krajevnih skupnosti, da bi jim obrazložila stvar, kolikor jo je v sedanjem, precej zapletenem polažaju sploh mogoče obrazložiti.

Izdelan ni namreč niti natančen zemljevid, na katerem bi bila jasno vidna meja med nacionaliziranimi in drugimi zemljišči na mestnem območju, ki za zdaj določa, ali je treba plačevati prispevek ali ne.

Odlok o plačevanju prispevka zajema veliko manjši del občine, kot pa so prvotno menili. Zato ni bilo nič čudnega, če so se že mnogi občani prijavili za plačevanje, čeprav jim prispevka do nadaljnjega — se pravi do novega zakona, če ga bodo izglasovali — ne bo treba plačevati. V občini Moste-Polje bodo zbrali, kot računajo, le približno sto milijonov starih dinarjev tega prispevka, in še od tega bodo polovico plačale delovne organizacije. V krajevnih skupnostih bodo zbrali največ denarja na Kodeljevem, v Mostah, v Zeleni jami, in sicer 30 milijonov (v vsaki skupnosti približno deset milijonov) v drugih štirinajstih skupnostih pa bistveno manj, razen morda v Vevčah.

Kdaj je treba plačati prispevek in kdaj ne? Navedimo nekaj primerov: brž ko se nekdo vseli v stanovanje, plačuje prispevek od čiste stanovanjske površine, sicer le od zazidalnega zemljišča. V zasebnih hišah bo na primer treba plačevati prispevek v odvisnosti od celotne stanovanjske površine, vključno od hodnikov, garaž. V družbenih poslopjih pa le od čiste stanovanjske površine. Če za določeno zemljišče še ni izdan odlok o lokaciji, od njega ni treba plačevati prispevka. Če pa je zazidalni načrt narejen, ne bo treba plačati prispevka, dokler interesent ne bo zahteval tega zemljišča. Na primer šola: če ima določen prostor, nima pa še sredstev za gradnjo, ji od zemljišča ni treba plačevati prispevka.

To je le nekaj ilustrativnih primerov, ki utegnejo le tu in tam razbliniti dvome.

V takem zamotanem položaju so seveda mogoče tudi izrazite nesklad nosti. Tako je morda res popolnoma upravičen pomislek, da občani ne bodo enakomerno obremenjeni. V krajevni skupnosti Šmarje bo na primer v neki vasi plačeval prispevek samo en uporabnik, vsi drugi pa ne!

Kot je znano, bo prispevek pobiralo stanovanjsko podjetje, vendar pa na dveh popolnoma različnih seznamih: na enem računu se bo nabiral denar iz krajevnih skupnosti, ki bo na voljo njim, na drugem računu pa denar iz delovnih organizacij, s katerim bo razpolagala občinska skupščina v soglasju z delovnimi organizacijami.

Kot rečeno, bo denarja zelo malo, zatorej je občinska skupščina priporočila krajevnim skupnostim, naj izdelajo dolgoročne in kratkoročne programe, kako porabiti tako zbrana sredstva, seveda po temeljitem posvetovanju z volivci. Hkrati pa je v občinskih krogih prevladalo mnenje, da bi bilo združevanje takih sredstev, spričo tega, ker se jih bo zbralo zelo malo, nujno. Zakaj z desetimi milijoni, kolikor jih bodo na primer zbrali na Kodeljevem, res ni mogoče napraviti drugega ko urediti kak pločnik. In ne le to: izraženo je bilo tudi mnenje, da bi bilo treba za sleherni večji načrt ta sredstva dopolniti še s samoprispevki občanov.

J. TURK

Raziskovalni tabor na Barju?

S seje republiškega odbora gibanja »Znanost mladini«

LJUBLJANA, 13. februarja. Na seji republiškega koordinacijskega odbora gibanja »Znanost mladini« so razpravljali predvsem o zanimivem predlogu dr. Avgušti na Lapa o organizaciji mednarodnega mladinskega raziskovalnega tabora na Ljubljanskem barju. To bi bil prvi tovrstni mladinski znanstveni tabor v naši državi. Predstavniki jugoslovanskega zveznega odbora gibanja so se z zamislijo strinjali in so pripravljeni sprejeti tabor v letošnji program kot zvezno akcijo.

Namen tega tabora je seznaniti mladino z uspehi naše znanosti, z nalogami in metodami raziskovalnega dela, z delom znanstvenih društev in ustanov. Prav tako naj bi s pomočjo takega organiziranega dela v naravi omogočili mladini, da se opredeli za tiste panoge znanosti, ki jo predvsem zanimajo. Tabor bo hkrati prispevek k preučevanju domačih krajev, k spoznavanju pojavov v naravi in prispevek k razvoju znanosti, gospodarstva in družbe v celoti.

Po tem, prvem, predlogu bi bilo središče tabora v Bevkah pri Vrhniki, kjer bi v prostorih osnovne šole uredili potrebne znanstvene laboratorije: fotolaboratorij, biološko-kemični laboratorij, kinoprojekcijski in druge. Tabor bi zbral znanstveno mladino iz vse države, največ iz Slovenije, povabili pa bi tudi goste iz drugih socialističnih dežel. Mladinci bi delali v skupinah: biologi, fiziki, geografi, kemiki, sociologi, matematiki, arheologi itd. Tabor bi začel z delom letos 26. junija, končal pa 9. julija.

Člani republiškega koordinacijskega odbora so menili, da je predlog organizacije takega tabora vsekakor zanimiva, spodbudna oblika dela mladih zunaj šole. Nekaj pomislekov je šlo na račun slabega finančnega stanja, v katerem je gibanje v Sloveniji. Zato so se člani odbora odločili, da posebna komisija do sredine marca pripravi predlog finančnega načrta in podrobnejši program dela tabora.

Prav tako so sklenili, da v primeru, če denarja ne bo mogoče nikjer dobiti, preložijo tabor na prihodnje leto, ko bo finančna situacija bolj jasna. »Tabor je treba ali dobro pripraviti ali pa opustiti,« je menil dr. Lap. »Letos bo obiskala našo državo mednarodna delegacija ICC in je bolje, da tabora ni, kot da bi bil pomanjkljivo pripravljen.«

Vendar je večina članov odbora menila, da se bo denar našel, saj gre za izredno koristno in pomembno akcijo, ki je pravzaprav prav glede na reformo izrednega pomena. Strokovnjaki, še bolj pa znanstveniki, so dragocen kapital vsake družbe in znanstveno mišljenje je treba gojiti pri mladini že zelo zgodaj. Akciji bodo priskočili na pomoč tudi znanstvena društva in ustanove, kot so Ljudska tehnika, Združenje raziskovalnih organizacij in druge ter nekatere delovne organizacije na Barju.

I. VIDIC

Nafta ogroža mestni vodovod

Bo nafta prodrla do zajetja v Hrastjah?

LJUBLJANA, 13. februarja. »Nevarnost, da nafta, ki je prodrla do vodnjaka na Poljski poti v Mostah, prodre do zajetja mestnega vodovoda v Mostah, je precejšnja. Nihče še ne ve, kod poteka podzemeljska prelomnica, torej tudi ne more reči, ali bo nafta ubrala podzemeljsko pot proti Ljubljanici ali proti Savi — torej proti zajetju v Hrastjah,« so nam povedali danes mestni sanitarni inšpektorji, potem ko so si ogledali vodnjak v Mostah.

Zajetje v Hrastjah je komaj 800 metrov stran od vodnjaka, kjer so minuli petek dopoldne načrpali nafto namesto vode. Ker niso znane poti podzemeljskih podtalnic, je težavno povedati, kolikšna je nevarnost za ljudi. Sanitarni inšpektorji so preskusili tudi druge vodnjake v neposredni okolici in vzeli vzorce, ki jih bodo kemično analizirali. V Hrastjah so poostrili laboratorijsko kontrolo vode. Izvedeli smo, da vzorce vode preiskujejo vsake pol ure.

Na pobudo mestnih inšpekcijskih služb so takoj sestavili posebno komisijo, ki jo sestavljajo predstavniki zavoda za raziskavo materiala, zavoda za vodno gospodarstvo, zavoda za zdravstveno varstvo SRS in zastopniki mestnega vodovoda in sanitarne inšpekcije. Naloga komisije je raziskati, kako je prišla nafta v vodnjak in katere podzemeljske poti bo ubrala.

V mestnih inšpekcijskih službah menijo, da je nafta pritekla iz počenega rezervoarja ljubljanske toplarne. — Sum, da bi nafta iztekla iz kakšnega železniškega voza, ni potrjen, saj so strokovnjaki pregledali okolico in nikjer niso našli sledov, ki bi tak sum potrjevali. Ljubljanska toplarna je v neposredni bližini omenjenega vodnjaka, obe cisterni pa sta oddaljeni komaj 60 do 70 metrov. Inšpektorji pravijo, da je tak sum utemeljen tudi zato, ker so še nedavno kontrolirali vodnjak, kjer črpajo vodo za potrebe toplarne, in na preskusnem vzorcu našli sledove nafte.

Temeljite raziskave na terenu naj bi predvsem odgovorile na dve vprašanji: od kod nafta v vodnjaku in kje leži podzemeljska prelomnica. Takrat bo šele znan odgovor, ali nafta teče proti Hrastjam ali v nasprotno smer.

Če sklepamo po količini nafte, ki so jo izčrpali iz vodnjaka na Poljski poti, potem pod zemljo teče pravi potok nafte. Strokovnjaki bodo morali izčrpati vso nafto iz obeh cistern in temeljito pregledati stene. Treba bo tudi organizirati prevoz pitne vode na ogroženo področje, saj je z nafto pomešana voda neuživna in tudi strupena. Prebivalstvo na tem koncu Most je v strahu, ljudje hodijo po vodo daleč proč, saj se na domačo ne morejo zanesti.

Kaj storiti, če se izkaže, da je počila cisterna v ljubljanski toplarni? Toplarna bo vsekakor morala zgraditi občanom na tem območju Most nov vodovod. Nafta bo okužila na tisoče kubičnih metrov zemlje, pomešala se bo z vodo, ki se steka ali v Savo in zajetje v Hrastjah ali v Ljubljanico.

Strokovnjaki menijo, da je cisterna počila takrat, ko so toplarno še gradili in so čez obe cisterni vozili težki tovornjaki. Možno je, da je bila zaščitna plošča prešibka in je nastala razpoka, skozi katero je stekla nafta. Nihče pa zanesljivo ne ve, ali sta cisterni sploh tehnično pregledani in prevzeti! Prav tako se lahko vprašamo, kdo je dovolil lokacijo za gradnjo cistern v neposredni bližini vodnjaka zajetja?

In še nekaj: kaj storiti in kje iskati, če se izkaže, da nafta ni pritekla iz počene cisterne ljubljanske toplarne?

IVAN VIDIC

Iz poslovanja Gorenjske kreditne banke

KRANJ, 13. februarja. Enoleten obstoj je bil za Gorenjsko kreditno banko uspešen, saj je ustvarila 1,7 milijarde starih dinarjev dohodka. Na današnjem zasedanju je zbor banke sklenil, da od tega 950 milijonov izločijo za kreditni sklad banke, ki se bo tako povečal na 10,3 milijarde dinarjev.

Delo Gorenjske kreditne banke je bilo ob ustanovitvi omejeno na domače komercialno investicijsko poslovanje, za letos pa je banka prevzela tudi nekatere devizno valutne posle. Do konca lanskega leta je k banki pristopilo s svojimi deviznimi računi že 77 gospodarskih in drugih organizacij na Gorenjskem. Lansko leto je bilo uspešno tudi pri vzpostavljanju poslovnih odnosov z drugimi bankami. Z najetimi krediti pri banki v Kopru in v Novi Gorici ter Tuzli in Kruševcu, se jim je posrečilo urediti najbolj pereče probleme na svojem področju.

Precejšen uspeh je bil dosežen tudi pri varčevanju, kar gre nekaj na račun večjega zaupanja pri ljudeh pa tudi obsežnejše propagande. Hranilne vloge so lani porasle od 3,5 na 6,3 milijarde starih dinarjev. Od tega gre sicer dobra četrtina na račun pripisanih dodatnih obresti, vendar pa so prebivalci lani vložili kar 2,2 milijarde starih dinarjev na svoje hranilne knjižice. Nasprotno pa so se lani potrošniški krediti zmanjšali od 4,7 na 3,2 milijardi starih dinarjev.

L. S.

Vmes sta bila tudi alkohol in hitrost

Minulo soboto in nedeljo je bilo v Sloveniji 39 prometnih nesreč

LJUBLJANA, 13. februarja. Na cestah v naši republiki je bilo v soboto in nedeljo 39 prometnih nesreč. Ena je bila smrtna, pri drugih je bilo 13 ljudi močno ranjenih, 6 pa jih je pri nesrečah dobilo lažje poškodbe. Na vozilih in tovoru je bilo za približno 97 tisoč Ndinarjev škode. V teh dneh je bilo največ nesreč zaradi prehitre vožnje, vzrok nekaterim precej hudim nesrečam pa je bil popiti alkohol.

Na glavni cesti v Bo kih sta se včeraj popoldne zgodili kar dve prometni nesreči. Približno ob 15. uri je pri gradbišču novega nadvoza zapeljal s ceste v živo mejo 22-letni mopedist Marcel Ražen, ki se je peljal iz Bertokov proti ankaranskemu križišču. Mopedist je skoraj 8 metrov drsel ob živi meji, nato pa tako nesrečno padel, da je hudo ranjen obležal. Pri padcu je dobil hud udarec v glavo in ima močan pretres možganov ter odrgnine po telesu. Ponesrečenca zdravijo v izolski bolnišnici.

Nekaj pred 19. uro pa je Tržačan Emio Pitteri peljal z osebnim avtomobilom od ankaranskega križišča proti Kopru. Ker je vozil pod vplivom alkohola, je nenadoma trčil v obcestni smernik, ga odbil, nato pa se zaletel še v drevo. Od tu je avtomobil odbilo na sredino ceste, kjer je obstal razbit. Hudo ranjenega šoferja so odpeljali v izolsko bolnišnico.

Smrtna nesreča premikača

IVANČNA GORICA, 13. feb. — Tovorni vlak, ki je danes okrog 20,25 peljal skozi postajo Ivančna Gorica proti Ljubljani je do smrti povozil premikača Janeza Hrovata.

Trupelce v smetišču

LJUBLJANA, 13. febr. — Na Cesti dveh cesarjev so okrog 13,30 delavci Snage pri raztovarjanju smeti na smetišče našli trupelce moškega spola. Bilo je v polivinilasti vrečici, zavito v del ženskega oblačila. Na dojenčku ni bilo znakov nasilja. Sklepajo, da je malčka nekdo položil v posodo za smeti, od tu pa so ga delavci »Snage« seveda prepeljali do smetišča. Preiskava je v teku.

-e

Mož z dvema potnima listoma

NOVA GORICA, 13. febr. — Ko se je minulo soboto Živadin Ikač iz Opatije pokazal na mejnem prehodu v Rožni dolini in ponudil carinskemu uslužbencu avstralski potni list ter rekel v nemščini, da nima kaj prijaviti, ga je carinski uslužbenec vprašal, če obvlada tudi italijanščino. Ker mu je odgovoril, da le za silo, je šel iskat kolego, da bi se sporazumel s tujcem. Kmalu se je izkazalo, da imetnik potnega lista govori tudi srbohrvaško.

Carinikoma se je zdel sumljiv. Tako sta začela pregledovati avtomobil. V plašču, ki ga je pustil v avtu so kmalu odkrili 850.000 Sdin, nadaljnjega pol milijona din pa je imel pri sebi. Pri sebi je imel tudi jugoslovanski potni list. Ko so mu zaplenili zaradi deviznega prekrška denar in avtomobil, se je Živadin Ikač razgovoril. Povedal je naslednjo zgodbo: iz Jugoslavije je emigriral leta 1957. Pred 18 meseci se je spet vrnil v državo in prejšnji mesec odšel z rednim potnim listom v tujino, da bi si nabavil avto. Ker je bila menjava naše valute slaba, si je izposodil pri prijatelju v tujini denar za avto. Tako se je vrnil z začasno registriranim avtomobilom in dinarji spet v državo. Zgodba je verjetna. Toda ob deviznem prekršku gre vsekakor še za vprašanje, kako je Živadin Ikač prišel do avstralskega potnega lista. Po vsem sodeč ga je ponaredil.

K. L.

Z nožem ga je zabodel

LJUBLJANA, 13. febr. — Včeraj ob 13.30 sta se na Savski cesti št. 34 v Domžalah hudo sprla 23-letni Jože Huber in 46-letni Jože Horvat. Oba sta se vinjena vrnila v stanovanje in se brez vzroka začela prepirati. Nenadoma je J. Horvat prijel kramp in z njim udaril Huberja po glavi. Huber je bil laže ranjen, vendar je takoj pograbil večji kuhinjski nož in z njim zabodel Horvata v levo stran prsnega koša. Močno ranjenega Horvata so odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Stara mati ni zaznala požara

VELENJE, 13. febr. — Danes ob 12,30 je v stanovanju Marije Cokan v Ljubljanski ulici 22 v Velenju izbruhnil požar, ki ga je zanetila preveč zakurjena lončena peč, ki je stala preblizu pohištva. Škodo ocenjujejo na milijon S dinarjev.

Požar so omejili prostovoljni gasilci iz Velenja na poziv sosedov — čeprav je bila v stanovanju 84-letna mati, ki požara ni zaznala.

F.

Tovornjak in avtobus trčila

TRZIN, 13. febr. — Na križišču ceste Ljubljana—Celje s cesto proti Kamniku je v Trzinu okrog 10. ure trčil italijanski tovornjak iz Gorice z avtobusom, ki je peljal iz Celja. Šofer tovornjaka Ferdinand Battisti (50 let) je zapeljal s ceste II. reda na glavno cesto in se zaletel v avtobus, ki ga je vozil Stanko Melc (33 let). Pri trčenju se je Melc laže ranil po obrazu, laže ranjen po nogah pa je tudi 57-letni potnik v avtobusu Jovan Terzić. Pri trčenju je težak kamion (s prikolico) porinil avtobus s ceste na njivo, pa tudi sam se je ustavil šele na kolesarski stezi. Škode je za približno milijon S din.

-c

Deklica umrla v rešilnem avtomobilu

LJUBLJANA, 13. febr. — Tragično je izgubila življenje 6-letna Metka Božič iz Kotedreža. Ko je včeraj popoldne pri hiši št. 7 v omenjenem naselju stekla čez cesto, je po njej pripeljal z osebnim avtomobilom opel rekord Stane Suštar, ki zaradi prekratke razdalje ni mogel preprečiti nesreče in je dekletce zadel s prednjim delom avtomobila ter jo nato še povozil z zadnjim kolesom. Mala Metka je bila tako močno ranjena, da je med vožnjo v bolnišnico umrla. Miličniki so z avtomobila vzeli registrske tablice, ker ni imel dobrih zavor.

Zaradi stare navade v smrt

Lani v Ljubljani in okolici 39 ljudi pod vlakom

Največkrat ne mislimo. Pot se konča ob progi, z druge strani se nadaljuje. Nekdaj je bil prehod, potem so progo drugače speljali in prehoda ni več. S te in z one strani pa smo ostali ljudje. Ne mislimo, ko se sklonimo pod signalnimi žicami, ne mislimo, ko stopimo na progo... Včasih je petdeset, sto ali dvesto metrov više ob železnici urejen prehod. Je predaleč do tja? Ne. Toda sto in stokrat smo tu, prav tu šli čez progo; poznamo jo, nič se nam ne more zgoditi, saj...

... odsekano zatuli, potem še enkrat na dolgo. Iz oči v oči se srečamo z lokomotivo. Za razmišljanje je prepozno. To je konec.

Od 39 ljudi, kolikor se jih je lani v Ljubljani in okolici ponesrečilo z vlakom, jih je bilo 24 takoj mrtvih. Dvanajst je dobilo hude rane, ki v primerjavi s hudimi ranami zaradi drugih prometnih nesreč skoraj vedno povzročijo invalidnost in le trije ljudje so dobili lahke poškodbe.

V teh številkah niso všteti samomori na progi, trčenja motornih vozil z vlakom in nesreče na urejenih železniških prehodih. To so le nesreče, ki so nastale zaradi prečkanja tirov, tam, kjer ni prehoda, zaradi hoje po progi, zaradi neprevidnega dela med tiri in zaradi padcev z vlaka. Vsem tem nesrečam je vzrok podcenjevanje. Največ nesreč je bilo zaradi prečkanja tirov — 27; 18-krat se je tak prehod čez tire končal s smrtjo, 8-krat s hudimi ranami in le enkrat z lahkimi poškodbami. Tudi potniki v vlakih niso bili kdove kako pazljivi. Šest jih je padlo z vlaka; tirje mrtvi, eden hudo, eden lahko ranjen. Prav toliko je bilo tudi nesreč zaradi nepazljivosti pri delu med tiri in zaradi hoje po progi. Neprevidnost so trije plačali z življenjem, dva sta bila hudo, eden pa lažje ranjen.

Med ponesrečenimi je več mladih (27), žensk pa je 12. Več železniških nesreč (30) se je zgodilo v okolici Ljubljane, v mestu samem le 9. Najnevarnejša prehoda v Ljubljani sta na Parmovi ulici in na stari železniški postaji v Šiški.

Med ponesrečenci je veliko starejših in gluhih ljudi. Ti pridejo kolesa največkrat zaradi tega, ker so jim ljubše »bližnjice« čez progo. Z vlaka pa padajo največkrat ljudje, ki precenjujejo svoje »skakalne« sposobnosti. Nevarne so tudi kretnice ali tiri zavoji, če se potniki naslanjajo na vrata.

Da bi se izognili takim nesrečam, ne pomaga nič drugega kot vestno izpolnjevanje železniških predpisov. Nemalokdaj so žrtve tudi železničarji sami, čeprav dobro poznajo vozne rede. Morda bomo le spoznali, da je pametneje nekoliko dlje peš, kot pa se izpostavljati vlakom, pa naj je »stara navada še tako močna železna srajca«.

S.

Slab nadzor, milo kaznovanje

Avtomoto zveza o prometnih nesrečah

BEOGRAD, 13. februarja (Tanjug). V Avtomoto zvezi Jugoslavije menijo, da so nespoštovanje predpisov, slaba kontrola, milo kaznovanje in pomanjkanje aktov o varnosti prometa poglavitni vzroki pogostih prometnih nesreč na naših cestah. Zlasti veliko resnih pripomb ima Avtomoto zveza na račun sedanjega sistema urjenja in opravljanja vozniškega izpita in popolne stihije v izpitnih programih.

S tem v zvezi poudarjajo, da so programi za učenje novih voznikov v vseh republikah različni. V posameznih komisijah ima poglavitno besedo inštruktor. So pa tudi primeri, predvsem v manjših krajih, da ima ta »inštruktor« samo enoletni vozniški staž, to pa pomeni, da niti sam ne obvlada avtomobilske vožnje. Vozniki, ki končajo takšno »šolo«, so prava nevarnost na cestah, pravijo v Avtomoto zvezi in poudarjajo s tem v zvezi, da je treba pripraviti enoten program in sistem opravljanja izpitov za vso državo. Proučiti bi morali tudi možnost, da bi vozniške izpite opravljali samo v večjih središčih, ki imajo potreben inštruktorski kader, ko pa bi bilo dovolj kandidatov, bi strokovne komisije iz teh središč odhajale na teren.

Po mnenju Avtomoto zveze tudi organi kontrole prometa niso dovolj učinkoviti, sankcije proti kršilcem predpisov pa mile. S tem v zvezi poudarjajo, da so skoraj neznani primeri, da je kdo sprožil postopek proti organizaciji za vzdrževanje cest. Tudi sodišča zelo redko izrekajo maksimalne denarne kazni do 50.000 din ali pa odvzamejo vozniško dovoljenje.

Gospodarske organizacije so mnogokrat posredni krivci za prometne nesreče. V težnji po čim večjem komercialnem učinku določijo voznikom premalo časa, da pripeljejo tovor na določen cilj, tako da so vozniki mnogokrat prisiljeni voziti s hitrostjo tudi 100 km na uro.

V Avtomoto zvezi menijo, da bi bilo koristno, če bi voznikom do enega leta vozniškega staža dali začasno dovoljenje; njihova vozila pa z vidnim znakom zabeležili. V tem »pripravniškem stažu« bi, menijo, morali omejiti hitrost vožnje na 80 km na uro.

Avtom

V Chamroussu bo mnogo zank

Zadnje priprave na progah za predolimpijsko alpsko tekmovanje

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

GRENOBLE, 13. februarja (po telefonu). Z današnjim moštvenim tekmovanjem v biatlonu se je zgrnil zastor na snežnem stadionu v slikovitem Autransu. Tekmovalci za nordijske discipline že pospravljajo kovčke... »Na svidenje prihodnje leto« si stiskajo roke ob slovesu. Prav na drugem koncu olimpijskega Grenobla, v 30 km oddaljenem Chamroussu, kjer bodo od četrtka do nedelje predolimpijska tekmovanja v alpskem smučanju — slalom (16. februarja), smuk (18. februarja) za ženske in smuk (17. februarja) in slalom (19. februarja) za moške — pa se dviga zastor pred novo revijo najboljših smučarjev na svetu.

V Chamroussu, kjer so na nadmorski višini med 2252 metrov in 1400 metrov vse olimpijske proge za alpska tekmovanja s skupnim ciljem v Casseroussu, je vse na nogah. Vojaki in žandarji ter neumorni organizatorji mrzlično pripravljajo prizorišče za bližnje pomembne dogodke. Na progi so doslej trenirali samo Japonci in Poljaki, prav danes pa so prispeli sem tudi tekmovalci drugih dežel in sicer iz avstrijskega Badgasteina. Zvečine so se s štirimi sedežnicami, ki lahko prepeljejo v eni uri 720 oseb, odpravili ogledat tekmovalne proge. Še bolj neučakani pa so se popeljali z gondolsko žičnico do 2252 metrov visokega starta za moški smuk.

Dopoldne, ko sem si »peš« ogledal progo za moški smuk, mi je večkrat zmanjkalo tla pod nogami... Proga, ki so jo »krstili« francoski tekmovalci na svojem državnem prvenstvu, je razmeroma kratka — 2890 m in ima 850 m višinske razlike, vendar je tehnično izredno težavna, ker je strma, ponekod tudi 35 stopinj, povprečno pa 29. Po vrhu je zelo vijugasta. S startnega mesta 2252 m visoko pada proga najprej strmo za kakih 300 m, nato pa vodi v desno, v »koridor«. Ondi bodo tekmovalci dosegali največje hitrosti, preden jih bo proga pripeljala do najbolj valovitega dela. Sredi tega odseka je znameniti »petelinji greben«, najbolj značilna točka vse proge. Na koncu strmega smuka bo na tekmovalce čakala nova past, »coi de la balme«, zahrbtna grba, kjer bo marsikaterega tekmovalca zaneslo s proge. To je najbolj nevarno mesto vse trase. Po njem si bodo tekmovalci na 350 m dolgem, skoraj ravnem delu proge le nekoliko oddahnili, preden bodo morali premagati še zadnje ovire: strmi ovinek »S« in valoviti koridor »vojna«. Na tem izredno težavnem, a ne tako hitrem terenu s »skalnico Xallais« bo veljalo najti najkrajšo pot do precej položnega cilja v Casseroussu. Na tej progi bo lahko zmagal samo smučar, ki bo psihično, moralno in telesno kar najbolj pripravljen za spopad na desetinke sekunde. Proga je nenavadno hitra: na francoskem državnem prvenstvu 1966 jo je Jean Claude Killy presmučal v rekordnih 2:07,79.

Med vsemi napravami v Chamroussu je najpomembnejši stadion za slalom. Start je na višini 1806 m, cilj pa 1652 m. Višinska razlika je 154 m, proga pa je dolga 420 metrov. Proga je podobna trem stopnicam. Prej je bila ondi soteska: skale so razstrelili in opravili ogromna zemeljska dela. Premaknili so 280 m³ zemlje. Snežne razmere v Chamroussu so več kot zadovoljive. Na vrhu je meter in pol, v sredini pa meter snega.

Za alpski spored je svoje najboljše zastopnice prijavilo skupno 25 nacionalnih smučarskih federacij, med njimi petčlansko ekipo tudi Jugoslavija. Strokovnjaki, ki so se zbrali v Chamroussu menijo, da bodo domačini — Francozi na domačih progah slavili pravo zmagoslavje. Sloviti francoski »vojskovodja na smučeh« Honore Bonnet bo poveljeval temle svojim vojakom: Killy, Lacroix, Mauduit, Mellquiond, Mignot, Perillat, Orcel, Stamos in Jauffret ter dekletom: Staurer, Mir, Goitschell, Famose in Christini Beranger. Poglejmo še najboljše tekmovalce iz drugih taborov: Avstrija: Schranz, Messner, Rudi Sailer, Nenning, Niendl, Huber, Bleiner, Zimmermann ali Mat; Christl Haas, Heidi Zimmermann; ZRN: Leitner, Vogler; Burgl Ferbinger; NDR: Riedl, Scherzer, Lützendorf; Švica: Dätwiller, Favre; Švedska: Grahn; Anglija: Gina Hathorn; Japonska: Fukuhara.

H. UBELEIS

TUDI NJIH JE PRESENETIL MRAZ — Nogometaši iz SZ, ki so vajeni ostrega podnebja, so se morali tudi ob našem toplem morju obleči v tople obleke, medtem ko gledajo trening nogometašev Olimpije. Foto: E. Šelhaus

IVER DNEVA

En dres za osem rokoborcev

Komaj verjetno, pa vendar čista resnica: na nedavnem kvalifikacijskem tekmovanju za vstop v zvezno ligo v Sarajevu, so rokoborci Sarajeva nastopali vsi v enem samem dresu!

Po vsaki končani tekmi je sleherni izmed osmih rokoborcev tega kluba slekel dres in ga izročil svojemu klubskemu tovarišu pred nastopom v naslednji kategoriji. Potemtakem si ni težko predstavljati dres na rokoborcu težke kategorije (100 kg) na primer, ki ga je podedoval od najlažjega — (50 kg).

O slabih razmerah v tem klubu nasploh se torej res ne gre čuditi.

Pečar 17.

GRENOBLE, 13. febr. — Sinoči nekaj po 21. uri so prireditelji objavili dokončne rezultate za vse tekmovalce, ki so skakali na 70 m skakalnici v Autransu. Po pričakovanju se je med 49 uvrščenimi skakalci med našimi najbolje odrezal Marjan Pečar, ki je s skokoma 73,5 in 71 m in oceno 196,8 zasedel odlično 17. mesto. Drugi Jugoslovani so se uvrstili takole: 23. Stanko Smolej 68, 71,5 m (187,3), 30. Peter Štefančič 70,5, 69,5 (177,1), 34. Oto Giacomeli 65, 66,5 (171,5).

H. Ü.

Štafeta Finske v biatlonu

GRENOBLE, 13. febr. — Zadnji dan nordijskega sporeda v Autransu so Finci po včerajšnji zmagi Kankkonena na 70 m skakalnici zmagali že drugič, in sicer v ekipnem tekmovanju v biatlonu, kombinaciji smučarskega teka in streljanja. Med 16 moštvi si je ekipa SZ sprva priborila precejšen naskok. Vse je kazalo, da bodo po polovični zmagi Klaudije Bojarskih v ženskem teku na 5 km, vendarle osvojili vsaj eno »čisto« prvo mesto. Toda njihov četrti (zadnji) tekač Malkov je v streljanju povsem odpovedal, tako da je ekipa SZ naposled zasedla 4. mesto.

Izidi: 1. Finska 2:15,26, 2. Norveška 2:15,40, 3. Švedska 2:18,30, 4. SZ 2:20,30, 5. Romunija 2:21,20, 6. NDR 2:23,29.

H. Ü.

Alpska reprezentanca za Grenoble

LJUBLJANA, 13. febr. — Jugoslovanska reprezentanca je danes odpotovala na predolimpijsko tekmovanje v alpskih disciplinah, ki se bo začelo v četrtek v Chamroussu nad Grenoblom. V reprezentanci so: Peter Lakota, Blaž Jakopič in Jože Gazvoda ter Majda Ankele in Vida Tevž. Z reprezentanco je odpotoval tudi zvezni trener Marjan Magušar.

HOKEJ NA LEDU

Beograd : Medveščak 1:8

BEOGRAD, 13. febr. V tekmi za prvenstvo Jugoslavije v hokeju na ledu je Medveščak iz Zagreba premagal Beograd 8:1 (2:1, 3:0, 3:0). Pred 300 gledalci sta na tašmajdanskem stadionu sodila G. Ladocki (Sub) in Gerc (Bgd). Za Medveščak so bili uspešni Renaud 2, Ančević 2, Belinić 2, Krmelj 1 in Zajc 1, častni gol za domačine pa je zabil Ramadanović.

Utrinki

MOJCA MAGUSAR BO NOSILA MAVEC PO SREDE APRILA — Alpska smučarka Mojca Magušar, ki si je na treningu v Schrunsu zlomila nogo in se zdravi v bolnišci v Valduni, je že nekaj dni doma. Magušarjeva že lahko hodi z berglami, mavec pa bo morala nositi do srede aprila.

URUGVAJ IN ARGENTINA PO 11 ZMAG — Z zmago v 28. tekmovanju za nogometno prvenstvo Južne Amerike se je Urugvaj pridružil Argentini, s katero imata sedaj po 11 zmag v tem tekmovanju. Trikrat je zmagala Brazilija, po enkrat pa Paragvaj, Peru in Bolivija.

PES UGRIZNIL SODNIKA — Med prijateljsko nogometno tekmo v Opatiji (Opatija — Donawitz) je stranskega sodnika Mulagića nenadoma popadel pes in ga ugriznil. Tekma je bila prekinjena za nekaj minut, dokler ni Mulagića zamenjal njegov tovariš.

DELO komentira nedeljske športne dogodke - DELO komentira

Slaba bilanca naših

Nastop štirih jugoslovanskih skakalcev v Oberstdorfu pomeni prav gotovo razočaranje. Zajc, kot najboljši, je na 20. mestu. To je mnogo manj kot pa je bilo, po mnogih lepih uspehih v letošnji sezoni in seveda izkušnjah na velikankah, pričakovati. A

SKOKI

tako je pač v športu. Včasih pride do neuspeha, čeprav pravzaprav za to ni nobenega posebnega vzroka.

Peter Eržen — po padcu na Zelenici z bolečo ramo, se nikakor ni znašel: »Tega enostavno ne razumem«, je tožil. »Morebiti je tako, da je vsakemu skakalcu v sezoni usojeno določeno število uspelih skokov, in sem sam to kvoto že izčrpal? Res ne vem, kajti na odskočni mizi sem bil povsem nebogljen in prav nič mi ni uspevalo v teh treh dneh.«

Resnica o Petru Erženu pa je tudi ta: poškodba rame le ni bila tako brezpomembna. V Grenoblu je Peter še stisnil zobe in uspel — po splošnem mnenju neprizadevnih objektivnih ljudi, so mu sodniki tam ukradli zmago, tekma v Oberstdorfu pa je presegala njegove moči. Ni mu šlo in nameček je pri vsakem skoku še moral v sneg. To ga je najbrž spravilo na kolena, čeprav Eržen tega ni hotel priznati. Sam je vedno znova silil na skakalnico, sam ni niti z besedo potožil o bolečinah v rami in v nedeljo je zavrnil tudi dežurnega bolničarja, ki je ves razburjen pritekel po novem padcu: »Eržen, vi ste vendar ves krvav po hrbtu!«

Če bi Zajc skakal vse dni tako, kot je drugi dan, bi zabeležil lep uspeh. Mesec in Oman sta tekmovala solidno, vendar sta vse preveč zaostajala po dolžinah, da bi se lahko više uvrstila. Oberstdorf 67 je po vsem tem neuspeh za naše, vendar manj boleč, ker je prišel v sezoni, ko je bilo uspehov toliko in takšnih kot še nikoli doslej. Upati pa velja seveda tudi, da se bodo Eržen in tovariši do prihodnjih preizkušenj spet zbrali, saj bi bilo zares hudo, če bi se uresničilo Erženovo, nekoliko pesimistično razmišljanje: »Ni izključeno, da me bo prav ta neuspel nastop v Oberstdorfu veljal uspešnega nadaljevanja vse letošnje sezone!«

EVGEN BERGANT

Prihodnost bo še lepša

V taboru ljubljanskega ligaša je po povratku z enotedenske turneje za točke v Beogradu veliko veselje. Ne samo zaradi lepih iger in zasluženih zmag, temveč pomenijo ti uspehi mnogo več, zlasti v moralnem pogledu. To je predvsem lepo priznanje neutrudni peščici amaterskih funkcionarjev, ki že dolga leta neprestano bedi nad razvojem te športne zvrsti v Ljubljani in ni odnehala niti tedaj, ko bi marsikdo drugi že davno vrgel puško v koruzo.

Glede na izredno pomlajenost ekipe je bilo že pred začetkom prvenstva samo po sebi pričakovati, da se bo morala Olimpija v tej prehodni krizi v zveznem tekmovanju boriti za nadaljnje sodelovanje. Dosegli pa so mnogo več. Nihče si ni delal nikakršnih utvar, temveč so imeli vsi pred seboj samo eno — delati in spet delati. Če primerjamo nekaj zadnjih prvenstvenih srečanj v Ljubljani pred prekinitvijo prvenstva z zadnjimi nastopi v Beogradu, tedaj velja ugotoviti velik napredek. Posebno mladim je bil ta odmor prav dobrodošel, da so si znova nabrali moči in opomogli od prenekaterih neprijetnosti. Proti Crveni zvezdi, Beograd in Partizanu — tako pravijo očividci — pa teh igralcev skoraj ni bilo prepoznati. Igrali so zrelo, imeli mnogo smisla za kombinacijsko igro, skratka tokrat je prišel do veljave pravi kolektivni duh ob, seveda, izredni fizični vzdržljivosti. Razen tega, kar je tudi presenetljivo, se je Olimpiji zdaj prvič primerilo, da je bilo sojenje na vseh treh tekmah zelo, zelo dobro.

Prav ti presenetljivi preudarki že sami po sebi terjajo kaj več besed o ljubljanskem hokejskem kolektivu nasploh. Podpredsednik kluba dr. Milan Betetto zdaj še bolj z veseljem pripoveduje o težki razvojni poti, pri čemer ga bolj razveseljujejo njegovi najmlajši varovanci, tisti, ki bodo v nekaj letih šele prevzeli vajeti v ligaškem moštvu. V mladih igralcih vidi kvalitetno moč prihodnje Olimpije, za to pa je bilo potrebno ustvariti kajpak solidne temelje.

HOKEJ NA LEDU

Olimpija je glede na razne objektivne nevšečnosti (gradnja dvorišča, gradnja tivolske dvorane) šele v letošnji sezoni začela tako rekoč mora vsako moštvo, ki se želi kvalitetno prebiti naprej. Precej po njegovi zaslugi je stekla akcija »Tisoč drsalk«. V klubu so ustanovili tudi pionirsko šolo, razen tega pa imajo mladinsko ekipo. Če želimo imeti dobro reprezentanco, tedaj se je pač treba lotiti dela v klubih samih. Dosedanja improvizirana dejavnost je ustvarila precejšnje vrzeli in zategadelj dajejo klubski funkcionarji vso pozornost razvoju mladine, ki naj postopoma zamenja starejše igralce. Te nevšečnosti so se kazale kajpak najbolj v ligaški ekipi, ki so jo morali sčasoma ponadigniti, vendar je njihov poglavitni cilj, da bi mladinsko ekipo obdržali, čim dlje skupaj, da bi se posamezniki v istem okolju kalili še naprej, vse dotlej, dokler, se ne bi okrepili tudi fizično. Ni dovolj biti dober drsalec oziroma hokejist, temveč morajo biti igralci tudi telesno dovolj usposobljeni. Mladincev, ki jih vadi trener Červeny, je dvajset. Letos so odigrali osemnajst tekem, pri čemer so dosegli nekaj zelo dobrih rezultatov, med drugim premagali tudi italijansko državno mladinsko reprezentanco v Ortisei (5:2), da ne omenjamo posebej še osvojitve republiškega prvenstva. Med njimi je tudi precej nadarjencev, ki se odlikujejo po boljši taktiki, drsanju in streljanju proti vratom od starejših tovarišev. Toda v klubu pravijo, da so vsi enaki — zvezd ne nejejo niti ne priznavajo. Skratka, Olimpija se je lotila sistematičnega dela pri vzgoji lastnih mladincev, obenem pa se je odrekla nezdravemu kupovanju igralcev od drugod.

Tako ni nič čudnega, da je v tem taboru zdaj že mnogo več vedrine kakor doslej, saj se vsi zavedajo, da bo vložen trud že čez nekaj let poplačan z vidnimi obrestmi.

STANE LIPAR

Neresnost nekaterih klubov

Tekmovanja namiznoteniških igralcev za republiška prvenstva

NAMIZNI TENIS

minulo soboto in nedeljo so pokazala več slabosti, kot pa jih je bilo v zadnjem času od takšnih tekmovanj pričakovati. Po načrtu bi moralo v treh moških in dveh ženskih konkurencah nastopiti štirideset ekip. V dvoranah pa se jih je pojavilo samo 35. Iz neopravičenih razlogov niso nastopile ekipe TK Fužinar v prvi moški ligi, Rudar Idrija in Partizan — Kočevje v drugi moški ter TK Joco Zagernik Maribor, TK Kolpa — Osilnica in TK Litija v drugi ženski ligi. Nekateri od teh klubov so pokazali skrajno neresnost in neodgovornost, ker prirediteljem tekmovanj in TZS niso odpovedali sodelovanja. Tako je morala TZS razpisati naknadne kvalifikacijske tekme za vstop v II. ligo. Tako sta morali ekipi iz Novega mesta in Škofje Loke brez potrebe na tekmo v Ljubljano, čeprav sta kasneje obe ekipi imeli pravico nastopa v drugi ligi. To nevšečnost sta zakrivila idrijski Rudar in Partizan iz Kočevja, ker do intervencije TZS nista niti prijavila niti odjavila svoje vrste za tekmovanja v drugi ligi. Posebno grajo zasluži postopek Partizana — Zalog, ki je kar sredi prvega dela tekmovanja v Logatcu zapustil tekmovanje, ne glede na to, da tudi v prihodnji sezoni ne bo mogel več nastopati v III. ligi.

Neresnosti klubom so dodali svoje še organizatorji tekmovanj. V Kranju so igrali na zelo slabih mizah, samo nekaj stopnic nižje pa je imel prireditelj NK Triglav uskladiščene svoje najboljše mize STIGA in BARNA, vendar med prireditelji ni bilo toliko volje, da bi mize prenesli v tekmovalni prostor. Tudi v drugih pogledih kranjski prostori v osnovni šoli Simon Jenko ne odgovarjajo najvišjemu republiškemu tekmovanju. Igralci imajo premalo prostora za igro, večkrat jih motijo mimoidoči sprehajalci, prostor ni ograjen itd. V Ljubljani so nastopale igralke v nezakurjeni dvorani TVD Partizana — Ilirije, kjer si je marsikatera nabrala precej prehlada. Prireditelj je imel pripravljen natančen urnik, ki je predvideval, po prvih štirih kolih dve uri prostega časa za opoldanski odmor. Kot že tolikokrat se seveda tudi tokrat ni držal časovnega razporeda ter je tekmovanje brez odmora izpeljal do konca. Nekatere izmed boljših igralk, oziroma velika večina je igrala tako rekoč neprekinjeno od 8. do 15. ure. Zato so bile po sedemurnem igranju popolnoma izčrpane.

Še in še bi lahko naštevali nepravilnosti, katerih se je v zadnjem času nabralo toliko, da bi zaslužile posebno obravnavo na eni izmed sej Upravnega odbora TZS. Splošno pa se izvejavlja prepričanje, da številna slabo organizirana tekmovanja, ki se v republiki vrste od nedelje do nedelje, ne vodijo k napredku. Bolje bi bilo, da bi imeli polovico manj tekmovanj, pa tista organizirana tako, kot je treba!

D. NOVAK

Vecko v Moskvi

LJUBLJANA, 13. febr. — Jutri bo odpotovala v Moskvo za mednarodno prvenstvo SZ jugoslovanska državna reprezentanca v sestavi Vecko, Šurbek, Stipančić in Cordaš. Prvenstvo SZ bo od 18. do 23. februarja, naši igralci pa bodo odigrali v SZ še nekaj prijateljskih tekem. Do svetovnega prvenstva v Stockholmu bosta Vecko in Korpa igrala še na mednarodnem prvenstvu Anglije v Brightonu v začetku marca.

(dn)

V Lendavi – Gojenec

LENDAVA, 13. febr. — V organizaciji domačega Partizana je bil včeraj končan I. del slovenskega prvenstva za II. skupino moških, na katerem so nastopile ekipe Gojenca, Prul, Lendave, Uljanika, Kemičarja, Suhe in Sodražice. Vsekakor sta Gojenec in Prule izstopala v tej konkurenci, njun medsebojni dvoboj pa se je po veliki borbi končal z zmago Gojenca 5:3. Morda so bili Ljubljančani celo boljši, toda podcenjevanje v prvih srečanjih se jim je na koncu krepko maščevalo. Med posamezniki so v Lendavi največ pokazali Trupej in Štih (Prule) ter slovenski mladinski prvak Žekš. Posebno pohvalo zasluži za organizacijo domači Partizan.

Vrstni red: Gojenec 12 (30:12), Prule 10 (28:8), Lendava 8 (23:18), Uljanik (Pula) 8 (22:19), Kemičar (Hrastnik) 2 (18:26), Suha (S. Loka) 2 (12:28), Sodražica 2 (7:29).

D. JERKOVIĆ

GIMNASTIKA

Reprezentanca za dvoboj z Italijo

LJUBLJANA, 13. febr. Gimnastična zveze Jugoslavije je določila za dvoboj z reprezentanco Italije, srečanje bo 25. t. m. v Neaplju, naslednje telovadce: Brodnika, Kersnića, Küssla, Petrovića, Rafajlovića, Vidovića in Vratića. Trener ekipe bo Jože Senica, z reprezentanco pa bo odpotoval tudi sodnik Miloš Stergar.

TENIS

Pilić zmagal v Pittsburghu

PITTSBURG, 13. febr. V finalu mednarodnega turnirja v Pittsburghu je Nikola Pilić premagal Madžara Guiyasa 12:10, 7:5.

ATLETIKA

Amerika : Evropa v Montrealu

BEOGRAD, 13. febr. Sekretar evropskega komiteja mednarodne atletske federacije Artur Takač je povedal, da bo srečanje atletskih reprezentanc Evrope in Amerike 9. in 10. avgusta v Montrealu. Kandidate za evropsko ekipo bodo izbrali po evropskih igrah v dvorani, ki bodo 11. marca v Pragi. V ekipi Evrope ne bo samo atletov SZ.

KOBENHAVN — Rokometni prvak Danske HG Kobenhavn se je z zmago v povratnem srečanju proti Ivry (Fra) 20:16, uvrstil v tretje kolo tekmovanja za pokal evropskih prvakov. V Parizu so prav tako zmagali Danci 20:14.

Delegati odšli pred koncem

Po konferenci plavalne zveze Jugoslavije v Beogradu

LJUBLJANA, 13. februarja. Včeraj je bila v Beogradu redna letna konferenca PZJ, ki se je morala končati ob 22,45, ker ni bila več sklepčna. Predčasno je zapustilo konferenco 15 delegatov, ki so morali odpotovati domov.

To pa je pomenilo, da na konferenci ni več prisotnih dveh tretjin delegatov in tako je postalo tudi sprejemanje sklepov brezpomembno. Morda bi tega prisotni niti ne opazili, če bi bil predlog PZ Srbije naj bi se I. zvezna vaterpolska liga povečala na 16 moštev, sprejet z veliko večino glasov. Tako pa je glasovalo za predlog 16 delegatov, 14 jih je bilo proti, eden pa se je vzdržal glasovanja. To je bilo usodno, saj so tisti, ki so glasovali proti, oporekali absolutni večini pri tako majhni razliki. Tako se je neslavno končala konferenca, ki bi sicer morala dati smernice za čim boljše delo v prihodnosti.

Konferenca je pravzaprav prikazala dejansko stanje v našem plavalnem športu, ki se ne more in ne more postaviti na trdnejše noge. Ko smo poslušali razprave, ki so se jih lotevali posamezni delegati, se nismo mogli znebiti občutka, da potiskajo zastopniki vaterpolistov plavalce ob stran. Znani vaterpolist Zoran Janković pa je ob tem potožil, da se zelo boji, kaj bo z našim moštvom na olimpijskih igrah v Mehiki če bo šlo tako naprej. Podvomil je celo, da bi se mogli Jugoslovani potegovati za bronasto kolajno, če se položaj v tem športu ne bo zboljšal.

Ko so na konferenci sprejemali statut PZJ in nove pravilnike, je človek dobil vtis, da gre predvsem za pravilne pravniške formulacije, ne pa za listino, ki bo osnova za delo PZJ. V takem ozračju so sprejeli novi statut PZJ, ki predvideva, da bo vodilo delo PZJ predsedstvo s predsednikom PZJ in predsedniki republiških zvez ter predstavnikoma avtonomnih pokrajin Vojvodine in Kosova in Metohije. Sodniška komisija in ligaški odbor bosta delala vzporedno s predsedstvom.

Ko so bili na dnevnem redu tekmovalni sistemi, si bili delegati že tako »utrujeni«, da so komaj čakali, kdaj bo vse končano. Tako so sprejeli nerazumljiv sklep o ukinitvi I. in II. zveznega razreda v plavanju, ki je bil posebno za naše klube zelo vzpodbuden. Ob koncu konference je bilo zastavljeno še vprašanje, ali je bila konferenca ob sprejemanju tega sklepa sploh še sklepčna. To delo bo moralo sedaj opraviti predsedstvo PZJ, ki bo moralo na podlagi glasov ugotoviti, ali je bilo takrat prisotnih dovolj delegatov.

V razpravi so navzoči ugotovili, da PZJ zaenkrat sploh še ne ve, s kakšnimi sredstvi bo lahko speljala svoj letošnji mednarodni program. Seveda je po takšni ugotovitvi vsako načrtnejše delo otežkočeno in priprave tekmovalcev precej nejasne. Konferenca je sprejela tudi pomemben sklep, ki ga bo predsedstvo predložilo kulturno prosvetnemu zboru zvezne skupščine, naj uzakoni pouk plavanja v tistih šolah, ki imajo za to možnosti.

Za novega predsednika je bil ponovno izvoljen inž. Predrag Djurdjević. Novi zvezni kapetani pa so: za vaterpolo Aleksander Šefert iz Zagreba, bivši generalni sekretar PZJ Bogdan Nenadović za plavanje ter inž. Boris Lasić iz Ljubljane za skoke v vodo.

KD

SPORTNA NAPOVED

5 krat po 26.817 Ndin

V 6. kolu velike športne napovedi je bilo vplačanih 670.428 Ndin. V Jugoslaviji so našli pravilno izpolnjenih samo 5 stolpcev. Za pravilnih 12 napovedi bo vsak igralec prejel po 26.817 Ndin, za 11 zadetkov pa po 1.176,19 Ndin. V Sloveniji je bilo vplačanih 39.324 Ndin. Z 12 zadetki v Sloveniji niso našli nobenega stolpca z 11 pa je bilo 11 pravilnih napovedi (5 v Ljubljani, 2 v Kranju, 1 v Novi Gorici, 1 v Radovljici, v Tolminu 1 in v Trbovljah 1).

Za stolpce 6. kola male napovedi je bilo v Jugoslaviji vplačanih 264.352 Ndin. Od tega bodo 132.176 Ndin razdelili napovedovalcem. Z 9. pravilnimi napovedmi so našli v Jugoslaviji pravilno izpolnjenih 11 stolpcev. Vsak napovedovalec bo prejel po 1.321,76 Ndin. V SR Sloveniji so našli samo 5 pravilno izpolnjenih stolpcev (4 v Ljubljani in 1 v Idriji).

7. kolo velike športne napovedi:

1.	Atalanta — Lazio	1
2.	Brescia — Juventus	0,2
3	Fiorentina — Venezia	1
4.	Lecco — Mantova	1,0
5.	Milan — Napoli	1,0
6.	Roma — Lanerossi	1
7.	Spal — Inter	0,2
8.	Torino — Bologna	1,0
9.	Cagliari — Bologna	1
10.	Padova — Potenza	1
11.	Salernitana — Genova	0,1
12.	Savona — Pisa	1,0

7. kolo male športne napovedi:

9. Catania — Varese 1

Prispevek za telesno vzgojo?

V Spodnji Šiški menijo, da je telesna vzgoja mladine hudo zapostavljena

Na pobudo TVD Partizan Sp. Šiška so se konec minulega tedna zbrali v društvenih prostorih Partizana predstavniki družbenopolitičnih organizacij treh krajevnih skupnosti iz Spodnje Šiške: Milana Majcna, Hinka Smrekarja in Šercerjevega. Na sestanku so se pogovorili o težavnem položaju, v katerem se je znašlo društvo, ki je eno najboljših v Šiški, ter se dogovorili, da krajevne skupnosti skličejo širše posvetovanje, kjer se bodo pogovorili o vzgoji in rekreaciji mladine, ki je po njihovem mnenju hudo zapostavljena.

Kljub temu, da je TVD Partizan Sp. Šiška na območju treh krajevnih skupnosti, kjer se precej gradi in kjer je veliko mladine, je ob koncu lanskega leta nastalo vprašanje, ali bo lahko društvo sploh delalo ali ne. Temu ni bil toliko vzrok slab finančni položaj, kot dejstvo, da je društvo v pičlih nekaj tednih ostalo brez vzgojiteljev-vodnikov. Na pomoč so morali poklicati stare vodnike, ki so prevzeli oddelke najmlajših, počasi pa tudi druge oddelke. Vendar pa gre v večini primerov za nestrokovne vzgojitelje. Zatorej se je društvo trudilo, da bi pritegnilo v svoje vrste študente Visoke šole za telesno vzgojo, vendar so študentje zahtevali tudi do 1500 starih din za vadbeno uro, kar pa društvo ni zmoglo. Kljub temu ima društvo v svojih vrstah 350 mladih ljudi, ki redno vadijo.

Prav to, da vsi oddelki niso takoj pričeli redno delo, pa je spodbudilo nekatere občane, da so na krajevnih konferencah SZDL in osnovnih organizacijah ZK kritizirali delo društva in menili, da je dvorana vse premalo izrabljena in da bi kazalo v njej organizirati veselice in družabne plese za mladino.

Člani upravnega odbora društva so pojasnili predstavnikom teh družbeno-političnih organizacij, da so 12 let pripravljali plese za mladino, vendar z majhnim uspehom. Vsi poskusi so se izjalovili, ker se mladina ni vedla disciplinirano.

Slabi stiki med upravo društva in družbeno-političnimi organizacijami treh krajevnih skupnosti so bili po mnenju večine poglavitni razlog, da društvo vodi že dvajset let ista uprava, da mladih, novih moči v društveni upravi skoraj ni.

Vsi navzoči, med njimi tudi predstavnica občinske telesnovzgojne zveze, so soglasno podprli predlog, da krajevne skupnosti pripravijo širši sestanek, na katerega bodo povabili tudi predstavnike občinske skupščine, predstavnike ObK ZK občine Šiška in vodstva drugih družbeno političnih organizacij. Na sestanku bodo odločno zahtevali, da občinska skupščina bolj podpre delo telesnovzgojnih društev v občini in zagotovi mladini pravilen telesni razvoj. Podatek, da ima več kot 50 % šišenske mladine telesne okvare, kliče k učinkovitejšemu ukrepanju. Če občina nima dovolj denarja, bodo zahtevali, da se v Šiški uvede samoprispevek za financiranje telesne vzgoje mladine in ureditve vseh mladinskih vzgajališč v občini.

Ob koncu samo še to: na sestanek niso prišli prav tisti, o katerih so govorili. Nihče od občinskega komiteja ZMS Šiška ni prišel, čeprav so jih vabili.

I. VIDIC

KEGLJAČI NA BLEJSKEM JEZERU — Blejsko jezero je te dni pokrito z ledom. V nedeljo je bilo na njem zelo živo. Razen ljubiteljev drsanja so se na njem zbrali tudi kegljači. Foto: S. Busić

TOVARNA ELEKTROKEMIČNIH IZDELKOV

BELINKA

ŠENTJAKOB OB SAVI

razpisuje
delovna mesta za:

1. **VODJO finančnega sektorja**
   Pogoj: diplomiran ekonomist z najmanj 5 leti prakse na vodilnem delovnem mestu ali diplomo višje ekonomske šole in najmanj 7 let prakse v finančni stroki
2. **VEČ STROJNIKOV za delo v kotlovnici**
   Pogoj: strojnik z opravljenim izpitom za opravljanje parnih turbin nizkega tlaka
3. **VEČ KURJAČEV za delo v kotlovnici**
   Pogoj: izpit za opravljanje parnega kotla z mehaniziranim kurjenjem.

Poskusno delo je pogoj za vsa razpisana delovna mesta, za moške odsluženi vojaški rok.

Ponudbe sprejema kadrovska komisija 10 dni po objavi razpisa.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.
Osebni dohodki po pravilniku o delitvi OD.

Pod tč. 1.: pismene ponudbe z življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev.

Pod tč. 2. in 3.: pismene ali osebne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev.

Pismene ponudbe pošljite na naslov: BELINKA, tovarna elektrokemičnih izdelkov — LJUBLJANA, p. p. 5/I.

Osebne ponudbe sprejema kadrovski sektor BELINKA, Šentjakob ob Savi. 1093

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi najinega najdražjega moža in očeta

Viktorja Trevna

se iskreno zahvaljujeva vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter vsem, ki so nama izrazili ustno ali pismeno sožalje. Zahvaljujeva se prijateljem in znancem, upravi S. D. K., kolegom in hišnim sostanovalcem za prekrasne vence in cvetje.

Žalujoči:
žena Cilka in hčerka Jožica

Ljubljana, 10. februarja 1967

ZAHVALA

Ob bolezni izgubi naše drage mame

Josipine Uršič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam pismeno ali ustno izrazili sožalje. Zahvaljujemo se tudi zdravnikom in drugemu osebju kiruškega in internega oddelka brežiške bolnišnice za trud in nego med njeno boleznijo.

Uršičevi.

Čatež ob Savi, 10. februarja 1967.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega

Franca Merharja

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so sočustvovali z nami, mu darovali vence ter ga pospremili v velikem številu na njegovi zadnji poti. Hvala tudi za tople besede ob odprtem grobu.

Vsem iskrena hvala!

Žalujoči:
sin Ljubo in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi najdražjega, nenadomestljivega

Gabrijela Lukiča

se najtopleje zahvaljujemo vsem znancem in prijateljem, ki ste počastili njegov spomin s prekrasnimi venci in ga v tako velikem številu pospremili v njegov zadnji dom.

Prisrčno se zahvaljujemo kolektivu Zavodov »LITOSTROJ«, godbenikom za pretresljive žalostinke. Posebno zahvalo izrekamo dr. Alujeviću za njegov ganljivi poslovilni govor na Žalah ter tov. Pečenku za tople besede ob odprtem grobu v imenu njegovih stanovskih tovarišev; zahvaljujemo se tudi obratni ambulanti »LITOSTROJA« in vsem, ki ste nam ob tej bridki izgubi stali ob strani in nas tolažili.

Žalujoča žena Magda, hčerki Astrid in Tatjana ter drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljube mame, stare mame tašče, sestre in tete

Angele Jakhel

roj. MARN

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sostanovalcem in znancem, ki so jo v tako polnem številu spremili na njeni zadnji poti, ji poklonili toliko vencev ter izrazili ustno ali pismeno sožalje. Posebna zahvala tov. dr. Moškonu za trud ob njeni zadnji uri, govorniku org. ZB tov. Intiharju za poslovilne besede ob grobu ter godbi in pevcem.

Še enkrat prav vsem iskrena hvala.

Žalujoči otroci z družinami, sestra in drugi sorodniki

SPREJEM V DVORCU »HOFBURG« — Včeraj popoldne je Josip Broz Tito ž ženo obiskal svojega gostitelja v dvorcu Hofburg, sedežu predsednika avstrijske republike. Na sliki od leve na desno: Margarete Jonas, predsednika Tito in Jonas ter Jovanka Broz. Telefoto: UPI

NOVI NEMIRI V ADENU — V novem valu proti britanskih demonstracij in nemirov v Adenu sta izgubila življenje dva človeka, 19 pa je bilo ranjenih, med njimi sedem britanskih vojakov. Demonstracije sta organizirala osvobodilna fronta okupiranega južnega Jemena in nacionalna osvobodilna fronta v protest proti tako imenovani južnoarabski federaciji, ki so jo ustanovili Britanci. Na sliki: skupina zajetih demonstrantov v adenski četrti Sheikh Othman. Telefoto: UPI

POŽAR V DOMU POČITKA — V starem gradu v predmestju Bruslja, ki je preurejen v dom počitka, se je v nedeljo ponoči razdivjal požar, ki ga je povzročil kratek stik. V gradu je bilo okrog 90 ljudi. Gasilci so sporočili, da je zgorelo okrog 30 starcev. V ožganih ostankih gradu so do sedaj našli pet trupel. Mnogi od starcev se niso mogli gibati in jih je ogenj zalotil v posteljah. Na sliki: grad v ognju. Telefoto: UPI

Nadaljevanje s prve strani

●

Prisrčno srečanje na Dunaju

več sto ljudi, predvsem jugoslovanskih delavcev. Tito in Jovanka Broz sta se nekaj minut po prihodu pojavila na balkonu rezidence in odzdravljala številnim mahajočim rokam na Ringu.

Gostje stanujejo v takoimenovanem »knežjem apartmaju« v prvem nadstropju hotela; prostore so prejšnji teden posebej opremili s pristnim baročnim pohištvom iz državnega depoja.

Opoldne je bil 25-minutni vljudnostni obisk v Hofburgu pri predsedniku Jonasu.

Po kratkem in prisrčnem pogovoru v znanem salonu Marije Terezije je predsednik Jonas z ženo povabil svojega visokega gosta in njegove sodelavce v svoj delovni kabinet. Tukaj sta predsednika Jonas in Tito izmenjala najvišji odlikovanji, ki ju Jugoslavija in Avstrija podeljujeta samo šefom držav. Predsednik Jonas je odlikoval predsednika Tita z veliko zvezdo častnega reda za zasluge za republiko Avstrijo, predsednik Tito pa je izročil Jonasu red jugoslovanske velike zvezde.

Popoldne so predsedniku predstavili v viteški dvorani Hofburga voditelje diplomatskih misij na Dunaju, ob osmih zvečer pa je bila v takoimenovani »dvorani ceremonij« starega Habsburškega dvorca, slavnostna večerja. Gostitelji poudarjajo, da so hoteli jugoslovanskemu gostu postreči s »pravo dunajsko kuhinjo« in tako so servirali kot glavno jed telečjo pečenko z rižem in paradižnikovo solato.

Popoldne sta kancler dr. Josef Klaus in zunanji minister dr. Lujo Tončič—Sorinj sprejela jugoslovanske novinarje, ki poročajo o Titovem obisku, na krajši pogovor.

Kancler Klaus je izjavil, da je avstrijsko prebivalstvo pokazalo več zanimanja za današnji obisk kot za druge podobne dogodke. »To je bil izrazito topel sprejem,« je dejal in pripomnil, da je vzrok temu pomembnost Titove osebnosti. — »Pogajanj med obiskom ne bo, pač pa bomo imeli delovne pogovore, izmenjali bomo mnenja o vseh bilateralnih in multilateralnih političnih odnosih, ki zanimajo obe državi,« je nadalje izjavil in poudaril, da z največjim zanimanjem pričakuje Titovo oceno mednarodnega političnega položaja, »tembolj, ker je bil Tito zadnji čas na številnih potovanjih in ker velja za enega najboljših pozavalcev svetovnega položaja.«

Izhodišče obravnavanja problemov v zvezi z evropsko prihodnostjo bo — po Klausovih besedah — verjetno ideja o klubu devetorice. — »Nadaljevali bomo pogovore, ki jih je zunanji minister Tončič začel na 21. zasedanju generalne skupščine OZN«.

Glede sodelovanja v donavski komisiji je menil, da je Donava povezujoč element obdonavskih držav in je torej zelo pomembna za razvoj gospodarskih in turističnih odnosov. »Vse avstrijske vode tečejo v Donavo« je poudaril. »Ni pričakovati konkretnih dogovorov o ničemer, kajti pomen obiska ima prednost pred konkretnimi dogovori«, je na koncu dejal. V privatnem pogovoru se je spomnil na svoje planinarjenje po Julijskih Alpah in obljubil, da se bo morda še letos povzpel na Škrlatico.

Zunanji minister Tončič Sorinj je odgovore na vprašanje: »Kaj pričakujete od tega obiska?« — rubriciral: 1. razjasnitev še nekaterih manjših bilateralnih vprašanj (pri tem je poudaril, da gre resnično za »manjša« vprašanja); 2. Razprava o nekaterih večjih, pomembnejših evropskih temah, ki nas vse zanimajo (pri tem je omenil razpravo o odnosih med Vzhodom in Zahodom v zvezi s tako imenovanim klubom deveterice, donavsko komisijo, evropsko integracijo, pri čemer je poudaril, da bi Avstrijo zelo zanimalo jugoslovansko stališče glede EGS in EFTA in končno stališče do takoimenovanega evropskega sveta v Strasbourghu): 3. Izmenjava mnenj o velikih mednarodnah problemih in žariščih kriz.

Nadalje je dejal, da Avstrijo zelo zanima razvoj jugoslovanskega gospodarstva in je v zvezi s tem poudaril veliko zanimanje za izgradnjo cestnega omrežja v Jugoslaviji, posebno pa za ceste od avstrijske meje čez Zagreb, Bihač, Knin v Split.

Dejal je, da bo med obiskom prišlo do okrepitve osebnih zvez, kar bo poglobilo meddržavno sodelovanje v celoti.

Na vprašanje dopisnika »Dela« je dr. Tončič dejal, da je položaj v zvezi s slovensko in hrvatsko manjšino dokaj ugoden. »V zadnjih letih je bil razvoj na tem področju tako ugoden, da to vprašanje pri pogovorih verjetno ne bo imelo večjega pomena.«

SLAVKO FRAS

●●

»Novo poglavje v odnosih«

spodbudno vplivali na jugoslovanski izvoz. Ugoden položaj v našem gospodarstvu nam je dopustil, da v zadnjem času iz nekaterih evropskih držav najemamo dopolnilno delovno silo. Tako dela tudi v Avstriji več desettisoč Jogoslovanov, ki so se s svojo pridnostjo in zmožnostjo izkazali kot dobri delavci. Poleg tega se je ugodno razširil turistični promet, ki je pripomogel k temu, da je Jugoslavija, zlasti jadranska obala, postala širno področje za odmor in počitek Avstrijcev.

Vsi aspekti tega ugodnega razvoja tako v človeškem kot gmotnem pogledu so v prid boljšemu medsebojnemu razumevanju. V zadnjih letih so se osvežile številne stare vezi in sklenjena so bila nova prijateljstva.

Ta ugodni razvoj med našima državama, zlasto v današnjem času, polnem napetosti, moramo pozdraviti z velikim zadovoljstvom in se ga veseliti. To je prvič, da je šef jugoslovanske države uradno obiskal sosednjo republiko Avstrijo. Naj bo ta srečni trenutek povod za poziv mladini naših držav, da navzlic jezikovnim in družbenim oviram varuje velike ideale svobode, napredka in miru. Za te ideale naj se zavzema z močjo svojega čistega navdušenja! Prosim, dovolite mi, gospod predsednik, da izrazim svojo vročo željo, naj bi se mladina naših držav ognila napakam in predsodkom prejšnjih časov in da bi bila tako obvarovana usode, ki so jo morali doživeti njeni očetje in matere.

Z obiskom, ki ga je vaša ekscelenca napravila zdaj republiki Avstriji, naj se začne novo poglavje v odnosih med državama. Gospod maršal, Avstrijo ste spoznali v svojih mladih dneh, Dunaj pa vam je bil v vaših poznejših letih pomembna točka v politični dejavnosti. Med sedanjim obiskom imate priložnost, da oživite te spomine in da primerjate. Prosim vas, prepričajte se tudi, da avstrijski narod izkorišča nevtralnost, ki si jo je sam izbral, za aktivno miroljubno politiko, da prav tako ljubi mir, kakor ga ljubijo narodi Jugoslavije, in da mu je do tega, da z vsemi državami, zlasti sosednjimi, živi v miru in prijateljstvu.

Dvigam čašo v prid vaši ekscelenci in vaši spoštovani ženi, za nadaljnje poglabljanje prijateljskih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo, za mirno in uspešno prihodnost narodov Socialistične federativne republike Jugoslavije.«

V odgovoru na zdravico je predsednik Tito dejal:

»Ekselenca, zelo mi je ljubo, da sem po vrsti let ponovno v vaši državi, v kateri sem v svoji mladosti delal in si pridobival prve izkušnje. Veseli me, da sem spet v tem lepem mestu, ki ga že od nekdaj dobro poznam in k razvoju katerega ste tudi vi, gospod zvezni predsednik, ker ste bili več let župan, pomembno pripomogli. Najlepše se zahvaljujem v imenu svoje žene, sodelavcev in v svojem osebnem imenu za vaše ljubeznivo povabilo in za tople besede dobrodošlice.

Čeprav smo v vaši državi tako kratek čas opažamo velik napredek. To cenimo tembolj, ker se zavedamo, da je tudi avstrijski narod kakor drugi narodi Evrope doživel tragedijo druge svetovne vojne in da je bila Avstrija pravzaprav prva žrtev nacistične agresije. Znan je odpor avstrijskih rodoljubov v času najhujšega fašističnega terorja in rad bi še posebej dal priznanje Avstrijcem, ki so se v sestavi enot narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije skupaj z nami bojevali za svobodo.

V tem velikem boju je ob ogromnih žrtvah in naporih nastala nova Jugoslavija, ki je v 20 povojnih letih v svojem gospodarskem in družbenem razvoju dosegla pomembne rezultate, hkrati pa je razvijala mednarodno sodelovanje na podlagi neodvisnosti in enakopravnosti. Naravno je, da so narodi Jugoslavije podprli ponovno vzpostavitev svobodne Avstrije, kakor tudi danes cenimo in iskreno pozdravljamo vaša prizadevanja, gospod predsednik, in prizadevanja vaše vlade za nadaljnje uveljavljanje neodvisnosti nevtralne Avstrije.

Naši državi sta imeli veliko skupnega v preteklosti, dandanes pa ju na novih podlagah združujejo obojestranski interesi široko razvitega sodelovanja na mnogih področjih. Zato sem z velikim zadovoljstvom sprejel povabilo, da uradno obiščem republiko Avstrijo, kar je bila tudi že od nekdaj moja želja.

Gospod zvezni predsednik, v celoti sem vašega mnenja, da različki v družbenih in gospodarskih sistemih naših držav niso ovira za razvijanje naših odnosov. Čeprav menim, da še niso izčrpane vse možnosti, zlasti na gospodarskem torišču, bi rad poudaril, da posebno v zadnjem času uspešno sodelujemo. K temu je nedvomno pripomogla sklenitev vrste obojestransko koristnih sporazumov, pripomogli so obiski predstavnikov obeh vlad, zlasti pa obisk avstrijske vladne delegacije pod vodstvom gospoda zveznega kanclerja Klausa v Jugoslaviji v začetku leta 1965. V okviru pozitivnega razvoja medsebojnih odnosov prav tako cenimo prizadevanja avstrijske vlade, da bi se izboljšal položaj in da bi se uresničile pravice slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. To vprašanje je pomembno, ker lahko po mojem mnenju v današnjem času, ko se krepijo demokratični odnosi in enakopravnost manjšine služijo kot most, ki združuje in bogati odnose med državama.

Spričo obojestranskih prizadevanj lahko danes z zadovoljstvom ugotovimo, da so odnosi med našima državama zares dobri sosedski odnosi. Posrečilo se nam je, da smo razrešili skoraj vsa vprašanja, in intenzivno sodelujemo na političnem, gospodarskem, kulturno-prosvetnem, znanstvenem torišču in na drugih toriščih. Z odpiranjem meja, odpravljanjem vizumov in izboljšanjem prometnih zvez so nastale možnosti za širše in svobodnejše komuniciranje naših državljanov. Turizem se čedalje uspešneje razvija. Obstajajo koristni stiki med lokalnimi organi, gospodarskimi organizacijami itd. Takrat se naši državi včlenjata v sodobne tokove zbliževanja na svetu. Hkrati kažejo naši dobri sosedski odnosi, da je mogoče z dobro voljo premagati posamezne težave. Vse to potrjuje realnost in možnost politike aktivne miroljubne koeksistence. Takšen razvoj odnosov je tudi naš skupni prispevek k izboljšanju odnosov v Evropi in na svetu.

Večina evropskih držav sprejema danes načelo miroljubnega reševanja mednarodnih problemov in razume potrebo po enakopravnem mednarodnem sodelovanju, s čimer je edinole mogoče presegati negativne ostanke preteklosti. Priča smo, da je to že pripomoglo k popuščanju napetosti in izboljšanju odnosov na našem območju. — Mislim, da lahko rečemo, da gre za začetek procesa, ki prinaša nove pomembne perspektive za splošno evropsko sodelovanje.

Vendar pa ne smemo pozabiti, da položaj v drugih delih sveta ni dober in da povzročajo dogodki v jugovzhodni Aziji, zlasti pa v Vietnamu skrajno vznemirljiv položaj in da bremenijo mednarodne odnose v celoti. V tem pogledu bo Jugoslavija kot socialistična in nevezana država, kakor je bila tudi doslej, v vrstah tistih miroljubnih sil, ki se zavzemajo za konec agresije, za odpravo vojnih žarišč in za preprečevanje vojne nevarnosti.

Prepričan sem, da je večini držav — še zlasti pa majhnim neodvisnim državam, kot sta Jugoslavija in Avstrija — nadvse do tega, da se vsi mednarodni problemi rešujejo miroljubno. Ljubo mi je, ker lahko ugotovim, da je ta temeljna metoda skupna in da sta republika Avstrija ter SFR Jugoslavija v vrstah tistih držav, ki se s svojimi pobudami v OZN in drugod aktivno prizadevajo pospešiti popuščanje mednarodne napetosti, še zlasti pa za izboljšanje splošnoevropskega sodelovanja. Z zadovoljstvom pričakujem, da bom z vami, spoštovani gospod zvezni predsednik, in z drugimi uglednimi avstrijskimi državniki izmenjal mnenja o vseh perečih vprašanjih. V celoti sem vašega mnenja, da bo ta obisk nov pomemben prispevek k nadaljnjemu razvoju prijateljskih in dobrih sosedskih odnosov med našima državama, v prid naših narodov.

Dovolite mi, da dvignem čašo na zdravje vaši ekscelenci, na zdravje vaši spoštovani ženi, za nadaljnjo krepitev prijateljskih odnosov med republiko Avstrijo in SFR Jugoslavijo, za napredek in srečno prihodnost avstrijskega naroda.«

●●●

Izbiramo za reformo zavzete ljudi

mezne organizacije, komune itd., so že jasne in to naj bo tisto merilo, po katerem bomo ugotavljali, ali ima kdo pogoje za delo v skupščini ali ne. Zavedati se je treba tega, da izbiramo ljudi za mandat skupščin, v času katerega bomo bili poglavitno bitko za reformo. Te pa ne bodo dobili ljudje, ki prelagajo odgovornosti samo na zakone, državo in druge, namesto da bi videli možnost reševanja problemov predvsem v svoji organizaciji, komuni itd.

Na seji so govorili tudi o tem, da nekatere hibe in napake predvolilne aktivnosti odsevajo nekakšno krizo profesionalizma. Poudarili so, da se je treba upreti težnjam po povečevanju profesionalnih poslanskih mest, ne glede na to, kdo jih plača, ker to samo zavira razvoj demokratičnih odnosov in je ob enem vir negotovosti za profesionalce same. Število profesionalnih mest je nujno treba zmanjševati, ne pa povečevati; omejiti jih moramo na neogibno potrebno jedro. Upreti se je treba tudi težnji da bi nekatesi predsedniki občinskih skupščin vnovič kandidirali za ta mesta, ne glede na pravno razlago te možnosti, ker bi bilo to politično nezdružljivo z načelom rotacije.

Ko so govorili o strukturi do sedaj evidentiranih možnih kandidatov, so med drugim ugotovili, da je med kandidati večji odstotek tistih iz kmetijstva kakor onih iz industrije. Pozitivno je, da pridejo v skupščino tudi kmetje, a imeti je treba pred očmi tudi strukturo slovenske družbe, ki je že po razmerju prebivalstva, a kaj šele po prispevku k nacionalnemu dohodku takšna, da mora biti v skupščinah mnogo več ljudi iz industrije in drugih nekmetijskih področij.

Splošna ugotovitev na seji IK je bila, da so se komunisti premalo prizadeto vključevali v prvo obdobje priprav na skupščinske volitve. Izgovor, češ da niso imeli potrebne orientacije, ne drži, saj je že precej časa od tega, ko je tudi IK CK ZK pozval komuniste k večji aktivnosti v pripravah na skupščinske volitve. Ne bi smeli sprejeti pojmovanja, češ da se komunisti ne smejo »vmešavati« itd., ker je to v resnici težnja po negaciji vloge organiziranih političnih sil. Pri nekaterih komunistih prevladuje občutek političnega nedogovornega, neprizadetega opazovalca, ki je slabši od občutka klasične uradniške mentalitete. Ne bi smeli ostajati samo pri parolah: vsi na volitve, čimveč kandidatov vsi za reformo in podobno, temveč je treba mobilizirati volivce ob konkretnih družbenih nalogah v okviru gospodarske in družbene reforme.

Na seji IK CK ZKS so razpravljali tudi o osnutku začasnega poslovnika o delu CK ZKS, odloka o povračilu osebnih dohodkov in stroškov članom CK ZKS in funkcionarjem ZKS, sklepa o samoupravljanju in načelih organizacije delovne skupnosti CK ZKS, pravilnika o povračilu stroškov za uporabo osebnih avtomobilov v službene namene, sklepa o višini dnevnic za službena potovanja, sklepa o ustanovitvi administrativno finančne komisije in sklepa o finančnem načrtu za delo CK ZKS in njegovih organov za leto 1967.

F. SETINC

●●●●

Ugodnejši start industrije

ni v januarju. Zaostali pa sta lesna in tekstilna industrija. V lesni industriji je bila manjša proizvodnja žaganega lesa in plošč, v tekstilni industriji pa proizvodnja v sektorju proizvodov iz bombaža in trdih vlaken.

Za pretekli mesec je značilno zlasti povečanje števila zaposlenih za 1200 delavcev, kar je za januar neobičajno. Postopno izboljšanje zaposlenosti opažamo že od lanskega oktobra, ko je bilo prvič po dolgi dobi za 0.5 odst. več zaposlenih kakor v istem mesecu prejšnjega leta. Ta stopnja povečanja se je povečala v novembru na 0,9 odst., v decembru na 1,5 odst., v januarju pa je bilo že za 1,8 odst. več zaposlenih kakor pred enim letom.

F. SEUNIG

☆

Rim: vlada ostala, nesoglasja tudi

nih spopadov med absolutnima ideologijama«. Tudi nasproti krščanskim demokratom niso opustili polemičnega tona, vendar so izrazili zaupanje v tiste sile med njimi, »ki so pripričane v nujnost trajnega in lojalnega sodelovanja med socialistično in katoliško demokracijo«. V napetosti tega dne so kajpada hoteli doseči čim več morda pa so se tudi sami pridružili splošnim ocenam da bi bili rezultati predčasnih volitev v sedanjem trenutku ugodnejši predvsem za dve veliki polarizirani politični velesili, krščansko demokracijo in komuniste.

TTT VIDMAR

Spopadi med Sukarnovimi pristaši in nasprotniki

DJAKARTA, 13. febr. (ANTARA) — V Medanu, glavnem mestu severne Sumatre, so se spopadli pristaši predsednika Sukarna in njegovi nasprotniki. Med spopadi je bil en človek ubit, več ljudi pa ranjenih. V Semerangu, velikem mestu na osrednji Javi, je vojska prepovedala, da bi se na javnih krajih zbralo več kot pet ljudi. Vojska je izdala ukaz iz bojazni, da bi utegnili izbruhniti neredi, kajti del prebivalstva centralne in vzhodne Jave še zmeraj podpira predsednika Sukarna.

Navzlic vsem demantijem v Djakarti pa iz Tokia še nadalje prihajajo vesti o tem, da se v japonskem glavnem mestu pripravljajo za skoraj šnji prihod predsednika Sukarna. AP pa je zvedela od vojaških krogov v Djakarti, da so se izjalovili najnovejši poskusi vojaških voditeljev, ki so hoteli pregovoriti Sukarna, naj odpotuje iz države. Vojaški krogi trdijo, da je Sukarno predlagal vojaškim voditeljem, da bi samo začasno zaupal svoj mandat generalu Suhartu. Vendar je tudi za takšno rešitev postavil pogoj in zahteval, da se s tem strinjajo poveljniki vseh štirih vrst vojske.

Wilson: Pot k rešitvi je odprta

LONDON, 13. febr. (Reuter) Predsednik britanske vlade Haroid Wilson je izjavil danes v parlamentu, da je po obisku sovjetskega premiera Kosigina v Londonu prepričan, da bo zdaj mogoče poiskati rešitev za vietnamski spopad. Wilson je izrazil prepričanje, da prepad med vojskujočimi v Vietnamu ni nepremostljiv. Pristavil je, da je pot k rešitvi odprta. Britanski premier je odgovarjal na vprašanja poslancev. Dejal je, da po njegovem mnenju zdaj ni pravi trenutek, da bi vojskujoče v Vietnamu naveddli k pogajanjem s pomočjo mehanizma ženevske konference o Indokini iz leta 1954. Wilson ni hotel podrobneje obrazložiti svojega prepričanja, da je mogoče rešiti vietnamski problem. Dejal pa je: »Prepričan sem, da bi zdaj bilo mogoče najti rešitev, če pa bo sedanja priložnost zamujena, vseeno ne smemo izgubiti upanja.«

Wilson je izjavil, da mu je sovjetski premier Kosigin obljubil, da bo z njim še nadaljeval svoje stikih glede prizadevanj za mir v Vietnamu.

Koliko zaslužimo in kako živimo

BEOGRAD, 13. febr. (Tanjug.) — Prvi podatki ankete o življenjski ravni v preteklem letu, ki jo je izvedel zvezni zavod za statistiko, so bili objavljeni na današnji tiskovni konferenci. Anketa zajema več kot 9000 mestnih in vaških gospodinjstev v državi. Upoštevajoč skupne dohodke mestnih gospodinjstev, so statistiki ugotovili, da so imela ta lani na razpolago poprečno 1.260.000 starih dinarjev ali 109.000 na mesec. Povprečen letni dohodek na enega člana pa je znašal 392 tisoč starih dinarjev. Najnižje povprečje je bilo na Kosovu in Metohiji, in sicer 215.300 din na enega člana, najvišje pa v Sloveniji 539.500 starih dinarjev.

Anketa je pokazala da petina mestnih gospodinjstev nima radijskega ali transistorskega sprejemnika. Anketa je nadalje pokazala, da ima 14 odst mestnih gospodinjstev pralni stroj. Vsako deseto mestno gospodinjstvo ima avtomobil in telefon.

Najbolj izrazito se je zmanjšala potrošnja pod vplivom reforme, za izdatke za zabavo, obiske filmskih in gledaliških predstav ter letne dopuste.

Zadnje vesti

Preklican sporazum o sodelovanju

TOKIO, 13. febr. (ČTK) — Kitajska in Japonska sta se sporazumeli, da prekličeta letošnji program medsebojnega kulturnega in športnega sodelovanja. V skupnem sporočilu, ki je bilo podpisano pred tremi dnevi v Pekingu, je rečeno, da so sporazum o tem programu preklicali zaradi »kulturne revolucije«, ki je sedaj na Kitajskem.

Johnson: ni bilo druge izbire

WASHINGTON, 13. februarja (AP). Predsednik Johnson je danes izjavil, da ZDA niso imele druge izbire kot ponovno bombardirati Severni Vietnam. Hkrati je dejal, da so vrata miru ostala odprta in da so ZDA »pripravljene v vsakem momentu iti celo več kot pol poti, da bi odgovorile na podobno pobudo druge strani.«

V svoji izjavi je predsednik Johnson napovedal, da se tudi »tretja stran« trudi da bi dosegla mir v Vietnamu, ni pa povedal, za koga gre v tem primeru.

Delo P-9

Liu Šao Či izključen iz CK KPK

SOFIJA, 13. febr. Bolgarska telegrafska agencija poroča, na podlagi nekega letaka v Pekingu, da sta kitajski predsednik Liu Šao Či in generalni sekretar KP Kitajske Teng Hsiao Ping izključena iz centralnega komiteja.

Zasedanje organizacije za solidarnost v Nikoziji

NIKOZIJA, 13. feb. (TASS) — V Nikoziji se je danes začelo zasedanje sveta organizacije za solidarnost držav Azije in Afrike. Svet proučuje vprašanja podpore vietnamskemu ljudstvu, borbi proti kolonializmu, neokolonializmu in rasističnim režimom kakor tudi utrditev in razširitev gibanja solidarnosti narodov Azije in Afrike. Posebni dopisnik sovjetskega časopisa »Izvestija« poroča, da so se v Nikoziji pojavili kitajski funkcionarji, četudi je Kitajska zavrnila sodelovanje na tem zasedanju. Kitajski predstavniki so se prijavili kot novinarji, ukvarjajo pa se s trošenjem materiala, s katerim napadajo Sovjetsko zvezo in vodstvo gibanja azijsko-afriške solidarnosti.

Na to zasedanje je prišlo 83 delegatov iz 40 držav, pričakovali pa so 300 delegatov iz 60 držav.

Ho Ši Minh odgovoril na papeževo poslanico

HANOI, 13. febr. (Tanjug) — Severnovietnamski predsednik Ho Ši Minh je izrazil upanje, da bo poglavar rimskokatoliške cerkve papež Pavel VI. izkoristil svoj veliki vpliv — zahteval, da ZDA spoštujejo nacionalne pravice vietnamskega ljudstva, se pravi mir, neodvisnost, suverenost, enotnost in ozemeljsko nedotakljivost, kar priznavajo ženevski sporazumi o Vietnamu iz leta 1954. Ho Ši Minh je to izjavil v odgovoru na nedavno papeževo poslanico.

Kosigin se je vrnil v Moskvo

MOSKVA, 13. febr. (Tanjug). — Sovjetski premier Aleksej Kosigin se je po končanem obisku v Veliki Britaniji vrnil danes v Moskvo.

Telegrami

TAJNA POGAJANJA O CIPRU — ANKARA. Turška vlada preučuje, kakšno stališče bi zavzela glede obnovitve tajnih pogajanj z Grčijo o ciprskem vprašanju, ki so jih prekinili zaradi padca Stefanopulove vlade. Grški kronski svet je namreč sklenil, da se bodo pogovori nadaljevali.

MANESCU NA MADŽARSKEM — BUDIMPEŠTA. Romunski zunanji minister Corneliu Manescu je prispel na Madžarsko. Tu se je ustavil na poti domov po obisku v Belgiji.

EBAN V BRITANIJO — JERUZALEM. Izraelski zunanji minister Aba Eban bo 17. februarja odpotoval na obisk v Veliko Britanijo, ki bo trajal teden dni. Pogovarjal se bo z britanskim zunanjim ministrom Georgom Brownom o položaju na Srednjem vzhodu in o drugih mednarodnih problemih.

PREPOVED EGIPTOVSKIH FILMOV V JORDANIJI — AMAN. Jordanske oblasti so prepovedale uvoz filmov egiptovske proizvodnje. To so sklenili v soglasju z lastniki kinematografskih dvoran v Jordaniji.

DESNIČARJI — SANTO DOMINGO. Minister oboroženih sil Dominikanske republike general Enrique Perez je izjavil, da v številnih področjih s kmečkim prebivalstvom skrajna desnica vodi agitacijo proti sedanji vladi.

OBISK — BEOGRAD. Švedski zunanji minister Torsten Nilsson bo na povabilo romunske vlade obiskal Romunijo v prvi polovici maja letos.

LETAKI — ALŽIR. V Maroku in pred nekaj dnevi v Tunisu so se pojavili letaki proti »prostovoljcem ameriškega mirovnega korpusa«, ki so v številnih afriških državah. Letaki zahtevajo, da vseh 250 pripadnikov tega korpusa, ki delajo kot inštruktorji v raznih državnih ustanovah odide iz Maroka. Letaki pravijo, da so to »diplomirani vohuni, ki so prišli da bi igrali vlogo dobrotnikov Afrike«.

POGOZDOVANJE — ALŽIR. V akciji, v kateri je sodelovalo okrog 150.000 kmetijskih in industrijskih delavcev, so posadili okrog 2,500.000 sadik. Alžirski predsednik Bumedien je prebil 6 ur med udeleženci akcije, ki je del kampanje za pogozdovanje.

VEČ NEZAPOSLENIH V AVSTRALIJI — CANBERRA. Avstralski minister za delo Lesie Bury je sporočil, da se je januarja število nezaposlenih povečalo od 12.508 na 88.965. To je največje povečanje števila nezaposlenih v zadnjih letih.

POGOVORI — ATENE. Predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović, ki se mudi na obisku v Grčiji, se je danes izčrpno pogovarjal z generalnim sekretarjem grške konfederacije dela Makrisom o sodelovanju in o problemih sindikalnega gibanja na svetu.

Pa še to:

OKREPITEV ZA RDEČO GARDO — Rdeča garda v Pekingu je dobila mednarodno okrepitev: v njene vrste je pristopila miss Sofia Knight, lektorica za angleščino na pekinški univerzi. Takole piše očetu, univerzitetnemu profesorju v Britaniji: »Tukaj je zares čudovito! Do nezavesti razpravljamo in tukajšnja mladina se prav nič ne meni za to, če je drugje po svetu ne morejo razumeti.«

Vreme 13. februarja 1967 ob 13. uri

Temperatura

	07	13
Ljubljana	—7	—2
Planica	—15	—3
Brnik	—13	—1
Maribor	—6	—3
Slovenj Gradec	—6	—3
Celje	—5	—2
Novo mesto	—5	—3
Koper	—2	1
Kredarica	—20	—13
Reka	—2	0
Pulj	—1	3
Split	—1	4
Dubrovnik	—2	5
Zagreb	—4	—2
Beograd	—10	—3
Sarajevo	—12	—4
Titograd	—3	5
Skopje	—5	0
Celovec	—11	—3
Gradec	—11	—2
Dunaj	—9	—3
Milano	—1	3
Genova	1	6
München	—11	—6
Zürich	—4	—5
Benetke	0	3

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Nad celotno Evropo je zelo obsežno področje visokega zračnega pritiska z jedrom nad Baltikom. Ob severozahodnih vetrovih doteka nad Balkan še nadalje hladen zrak.

NAPOVED ZA TOREK

SLOVENIJA

Pretežno jasno in hladno. Najnižje nočne temperature med —7 in —11, v Primorju —2, najvišje dnevne okoli 0, v Primorju do 4, na Primorskem slaba burja.

JUGOSLAVIJA

Pretežno jasno in hladno, le gorskem svetu pooblačitve.